EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

شرح الأربعين النووية

Al-Arbaʿīn al-Nawawiyyah

Explicarea celor 40 de hadithuri

Ṣāliḥ al-Fawzān

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Notă asupra ediției românești

Acest volum reunește traducerea în limba română a textului englezesc din toate cele 381 de pagini ale fișierului original: materialul introductiv, cele 42 de hadithuri din culegerea imamului an-Nawawi, comentariile șeicului Salih al-Fawzan, citatele și notele.

Pasajele arabe sunt reproduse din original. Traducerile în română ale citatelor coranice urmează redarea engleză din carte. Notele semnalate ca aparținând traducătorului englez sunt păstrate ca atare, iar trimiterile bibliografice se referă la edițiile citate în original.

Textul românesc a fost revizuit lingvistic. Pasajele care au ridicat probleme de sens sau de trimitere au fost confruntate cu originalul și cu sursele citate. Completările după pasajele arabe și îndreptările erorilor identificate în ediția engleză sunt semnalate în notele intitulate „Nota ediției românești”.

Cuprinsul trimite la paginile acestei ediții românești. Titlurile din cuprins și marcajele de navigare ale PDF-ului permit deschiderea directă a capitolelor.

Această notă este editorială și nu face parte din textul autorului.

Tabel de transliterare

LITERĂ / SEMN	TRANSLITERARE / EXPLICAȚIE
أ	a
ا / ى	ā
ب	b
ت	t
ة	h sau t (când este urmat de un alt cuvânt arab)
ث	th
ج	j
ح	ḥ
خ	kh
د	d
ذ	dh
ر	r
ز	z
س	s
ش	sh
ص	ṣ
ض	ḍ
ط	ṭ
ظ	dh (emfatic)
ع	‘
غ	gh
ف	f
ق	q
ك	k
ل	l
م	m

Tabel de transliterare - continuare

LITERĂ / SEMN	TRANSLITERARE / EXPLICAȚIE
ن	n
ه ھ ھ	h
و	w
و	ū sau oo, ca vocală lungă
ي	y
ي	ī sau ee, ca vocală lungă
ء	’ (omis în poziție inițială)
ـَ	Fathah: a
ـِ	Kasrah: i
ـُ	Dammah: u
ـّ	Shaddah: consoană dublă
ـْ	Sukun: absența vocalei

Cuprins

În numele lui Allah	8
O scurtă biografie a imamului an-Nawawi	9
Introducerea șeicului al-Fawzan	10
Introducerea imamului an-Nawawi	13
Hadithul 1: „Faptele sunt judecate numai după intenții...”	18
Hadithul 2: „Într-o zi, pe când stăteam alături de Trimisul lui Allah...”	35
Hadithul 3: „Islamul este clădit pe cinci stâlpi...”	116
Hadithul 4: „Cu adevărat, alcătuirea fiecăruia dintre voi este adunată...”	124
Hadithul 5: „Oricine introduce în această religie a noastră...”	132
Hadithul 6: „Ceea ce este permis este limpede...”	138
Hadithul 7: „Religia este nasiha...”	147
Hadithul 8: „Mi s-a poruncit să lupt împotriva oamenilor...”	159
Hadithul 9: „Feriți-vă de ceea ce vă interzic...”	169
Hadithul 10: „Allah este Pur și nu primește decât ceea ce este curat...”	173
Hadithul 11: „Lasă ceea ce îți stârnește îndoiala...”	183
Hadithul 12: „Ține de desăvârșirea religiei omului...”	186

Cuprins - continuare

Hadithul 13: „Niciunul dintre voi nu crede cu adevărat până când...” 190
Hadithul 14: „Nu este îngăduit să fie luată viața unui musulman...” 193
Hadithul 15: „Cel care crede în Allah și în Ziua de Apoi...” 199
Hadithul 16: „Dă-mi un sfat.” 206
Hadithul 17: „Allah a prescris buna purtare în toate lucrurile...” 209
Hadithul 18: „Teme-te de Allah oriunde te-ai afla...” 214
Hadithul 19: „Într-o zi mă aflam în spatele Profetului...” 220
Hadithul 20: „Dintre cele pe care oamenii le-au păstrat...” 231
Hadithul 21: „O, Trimis al lui Allah, spune-mi un cuvânt...” 233
Hadithul 22: „Un om l-a întrebat pe Trimisul lui Allah...” 238
Hadithul 23: „Purificarea este jumătate din credință...” 241
Hadithul 24: „O, robii Mei, Mi-am interzis nedreptatea...” 249
Hadithul 25: „O, Trimis al lui Allah, cei înstăriți au dobândit răsplăți mari...” 268
Hadithul 26: „Pentru fiecare încheietură a omului se datorează o milostenie...” 276
Hadithul 27: „Virtutea înseamnă un caracter nobil...” 283
Hadithul 28: „Trimisul lui Allah ne-a ținut odată o predică...” 289
Hadithul 29: „Ai întrebat despre un lucru însemnat...” 298

Cuprins - continuare

Hadithul 30: „Cu adevărat, Allah Preaînaltul a stabilit îndatoriri...” 310

Hadithul 31: „Nu te lăsa absorbit de plăcerile acestei lumi...” 315

Hadithul 32: „Nu trebuie să pricinuiești rău...” 318

Hadithul 33: „Dacă oamenilor li s-ar da tot ceea ce pretind...” 322

Hadithul 34: „Acela dintre voi care vede un lucru rău să-l îndrepte...” 325

Hadithul 35: „Nu vă invidiați unii pe alții...” 333

Hadithul 36: „Cel care îl scapă pe un credincios de o suferință...” 346

Hadithul 37: „Allah a scris faptele bune și pe cele rele...” 353

Hadithul 38: „Oricine arată dușmănie unuia dintre apropiații Mei...” 358

Hadithul 39: „Allah a iertat comunității mele...” 366

Hadithul 40: „Fii în această lume ca un străin sau ca un călător...” 371

Hadithul 41: „Niciunul dintre voi nu crede cu adevărat...” 375

Hadithul 42: „O, fiu al lui Adam...” 377

În numele lui Allah

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Toată lauda Îi aparține lui Allah, Stăpânul tuturor celor existente. Pacea și binecuvântările Sale să fie asupra Profetului nostru Muhammad, asupra familiei sale, a companionilor săi și a celor care îi urmează calea până în Ziua Răsplății.

Acestea fiind spuse:

Aceasta este explicarea lucrării **al-Arba'in an-Nawawiyyah** („Cele patruzeci de hadithuri ale lui an-Nawawi”), alcătuită de imamul Yahya ibn Sharaf ibn Hasan ibn Husayn an-Nawawi. Allah să reverse asupra lui binecuvântări îmbelșugate și să-l ierte.

Acest comentariu a fost prezentat în cadrul lecțiilor ținute de eminentul șeic dr. Salih ibn Fawzan ibn Abdullah al-Fawzan - Allah să-l ierte pe el, pe părinții lui și pe toți musulmanii - după rugăciunea Fajr, la moscheea Hammad as-Salamah din cartierul Fayhah, Riyadh.

Seria de lecții a început luni, 19 Shawwal 1426 H. Îl rugăm pe Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, să facă această lucrare folositoare și să-i răsplătească cu cea mai bună răsplată pe autorul textului și pe cel care l-a explicat. Cu adevărat, El aude și răspunde.

O scurtă biografie a imamului an-Nawawi

Imamul Abu Zakariyya Yahya ibn Sharaf an-Nawawi s-a născut în satul Nawa, din împrejurimile Damascului, în anul 631 H. (1233 d.Hr.). A crescut în Nawa și, la vârsta de nouăsprezece ani, a plecat să studieze la Damasc, care era considerat atunci un centru al învățării și al erudiției.

În timpul șederii sale la Damasc, imamul an-Nawawi a studiat cu peste douăzeci de profesori renumiți, considerați specialiști și autorități în domeniile și disciplinele lor.

Imamul avea o sete neostoită de cunoaștere. Studia zilnic douăsprezece lecții și scria comentarii la fiecare dintre ele. Adăuga note marginale și explicații la fiecare carte pe care o citea. Inteligența sa, munca stăruitoare, dragostea, devotamentul și concentrarea asupra studiului i-au uimit pe profesorii săi, care au ajuns să-l îndrăgească, să-l laude și să-l admire. S-a relatat că a petrecut doi ani fără să se întindă în pat!

Imamul an-Nawawi a dus o viață de o deosebită evlavie, dreptate și simplitate. După mai bine de douăzeci de ani, s-a întors în localitatea natală. La scurt timp după revenirea la Nawa, s-a îmbolnăvit și a murit în anul 676 H. (1278 d.Hr.), la vârsta de patruzeci și cinci de ani. Allah să reverse binecuvântări asupra lui.

Lucrările sale

Imamul an-Nawawi - Allah să reverse binecuvântări asupra lui - a avut o viață foarte scurtă. Totuși, în acest răstimp a scris numeroase cărți pe teme diferite, fiecare fiind recunoscută de învățați drept o comoară valoroasă de cunoaștere. Printre ele se numără: **Riyad as-Salihin**, **Sharh Sahih Muslim** („Comentariu la Sahih Muslim”), **Sharh Sunan Abi Dawud** („Comentariu la Sunan Abi Dawud”), **Tahdhib al-Asma' wa-s-Sifat**, **Mukhtasar at-Tirmidhi** și **al-Arba'in** („Cele patruzeci de hadithuri”).

Introducerea șeicului al-Fawzan

Toată lauda I se cuvine lui Allah, Stăpânul tuturor celor existente. Pacea și binecuvântările Sale să fie asupra Profetului nostru Muhammad, asupra familiei sale și a tuturor companionilor săi.

Acestea fiind spuse:

Această carte se numește **al-Arba'in**. Autorul ei a adunat patruzeci de hadithuri deoarece, cu privire la virtutea celui care transmite comunității patruzeci de hadithuri, s-a relatat că Profetul ﷺ a spus:

مَنْ حَفِظَ على أُمَّتِي أَربعينَ حديثاً من أمْرِ دينِها بَعَثَهُ اللهُ يومَ القيامةِ في زُمْرةِ الفُقَهاءِ والعُلماءِ

> „Pe acela care transmite comunității mele patruzeci de hadithuri despre treburile religiei sale, Allah Preaînaltul îl va învia în Ziua Învierii alături de juriștii religiei și de învățați.”

Într-o altă versiune se spune:

وكُنتُ له يومَ القيامةِ شافعاً وشَهيداً

> „Voi fi mijlocitorul și martorul lui în Ziua Învierii.”[1]

1. Învățații hadithului sunt de acord că acest hadith este **da'if** (slab), în ciuda numeroaselor sale căi de transmitere și formulări relatate de mai mulți companioni. L-au consemnat ar-Ramahurmuzi în **al-Muhaddith al-Fasil** (173), Ibn Adiyy în **al-Kamil** (7/66), al-Bayhaqi în **Shu'ab al-Iman** (2/270) și Abu Nu'aym în **al-Hilyah** (4/189). Ibn Asakir i-a adunat căile de transmitere în **al-Arba'in** (21-28), iar Ibn al-Jawzi în **al-'Ilal al-Mutanahiyah** (1/119-128). În **Shu'ab** (2/270), după ce a redat formularea din relatarea lui Abu ad-Darda - Allah să fie mulțumit de el -, al-Bayhaqi a spus: „Această formulare este răspândită printre oameni, dar nu are nicio cale de transmitere autentică.” Și Ibn Asakir a spus în **al-Arba'in** (p. 25), după ce a menționat câteva dintre căile sale: „Toate au o anumită...

Astfel, imamul Yahya ibn Sharaf an-Nawawi[2] a dorit să dobândească această mare răsplată. A ales aceste hadithuri cu exprimare concisă și înțeles cuprinzător, referitoare la maniere, conduită și alte fapte bune, și le-a adunat în această carte. Ea este mică în dimensiune, dar mare prin folosul și meritul ei, cuprinzând hadithuri **sahih** (autentice) și **hasan** (bune).

Ulterior, imamul Ibn Rajab[3] - Allah să reverse binecuvântări asupra lui - a adăugat zece hadithuri, ajungându-se astfel la cincizeci. A scris și un comentariu al acestor relatări în cartea sa intitulată **Jami' al-'Ulum wa-l-Hikam** („Culegere de cunoaștere și înțelepciune”). Este un comentariu plin de foloase științifice însemnate, care s-ar putea să nu se găsească în alte lucrări. Așadar, este cu adevărat o carte care adună cunoaștere și înțelepciune de mare folos.

---

1 (continuare). ...slăbiciune; nu există temei pentru a declara autentică această relatare și nici pe cele de dinaintea ei. Totuși, când relatările slabe se adună, ele se întăresc, mai ales atunci când prin aceasta nu se stabilește o obligație.” Ibn Hajar a spus în **Talkhis al-Habir** (3/94): „I-am adunat căile de transmitere într-un mic volum și nu există nici măcar una lipsită de acel tip de slăbiciune care impune declararea unui hadith drept slab.”

2. O scurtă biografie a imamului a fost prezentată anterior. (Nota traducătorului englez.)

3. El este imamul, învățatul în hadith și fiqh, predicatorul Zayn ad-Din Abd ar-Rahman ibn Ahmad ibn Rajab ibn Hasan ibn Muhammad ibn Mas'ud as-Sulami, al-Baghdadi, ad-Dimashqi, al-Hanbali. S-a născut la Bagdad în anul 736 H., la optzeci de ani după căderea Bagdadului în mâinile mongolilor. Apoi a plecat împreună cu tatăl său spre Damasc, unde a crescut și a ajuns la maturitate. A murit în același oraș în anul 795 H. A scris numeroase lucrări folositoare, printre care un comentariu la **Sahih al-Bukhari**, pe care nu a reușit să-l încheie, un comentariu la **al-Jami' at-Tirmidhi**, o completare la **Tabaqat Fuqaha' al-Hanabilah** și **Jami' al-'Ulum wa-l-Hikam fi Sharh Arba'in Hadithan**. A se vedea: **ad-Durar al-Kaminah** (3/108-109), **Shadharat adh-Dhahab** (6/339), **Dhayl Tadhkirat al-Huffaz** (180-182), **al-Badr at-Tali'** (1/328), **Tabaqat al-Huffaz** (540), **Sharh 'Ilal at-Tirmidhi**, verificat de Hammam Abd ar-Rahman Sa'id (1/246-257).

Imamul an-Nawawi - Allah să reverse binecuvântări asupra lui - a fost un mare învățat și un specialist în numeroase domenii ale cunoașterii. Era un cunoscător al hadithului, al jurisprudenței islamice și al gramaticii arabe, iar cărțile sale au fost primite cu apreciere de musulmani. Aceasta s-a datorat, iar Allah știe mai bine, intenției sale bune și sincerității sale față de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. De aceea, cărțile sale au avut un mare efect benefic. Printre ele se numără această carte, **al-Arba'un**, **Riyad as-Salihin**, **Sharh Sahih Muslim** și alte lucrări de referință în școala șafiită de jurisprudență.

A fost, așadar, un imam nobil. Allah a făcut ca lucrările sale să fie acceptate, iar musulmanii au beneficiat de ele. Ei continuă să le consulte și să se sprijine pe ele datorită bogatei comori de cunoaștere și a folosului deosebit pe care îl cuprind, prezentate cu precizie.

Allah să reverse binecuvântări asupra acestui imam nobil.

Introducerea imamului an-Nawawi

Toată lauda I se cuvine lui Allah, Cel care susține și ocrotește cerurile și pământurile, Cel care rânduiește întreaga creație. El i-a trimis pe trimiși - pacea și binecuvântările lui Allah să fie asupra lor - către cei răspunzători din punct de vedere religios, pentru a-i călăuzi și a le explica regulile religiei prin dovezi hotărâtoare și argumente limpezi. Îi mulțumesc și Îl laud pentru toate binefacerile Sale și Îi cer să mi le sporească, din harul și generozitatea Sa.

Mărturisesc că nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah, Unicul, Atotputernicul, Cel Bun, Cel Mult Iertător. Și mărturisesc că Muhammad ﷺ este robul și Trimisul Său, prietenul Său apropiat și cel mai iubit, cel mai bun dintre făpturi. El a fost cinstit cu nobilul Coran, minunea care dăinuie de-a lungul timpului, și cu o conduită prin care sunt călăuziți cei care caută îndrumarea. Lui i-au fost dăruite în chip deosebit **jawami' al-kalim**, exprimările concise cu înțeles cuprinzător, precum și religia caracterizată prin îngăduință și milă. Pacea și binecuvântările lui Allah să fie asupra lui, asupra celorlalți profeți, asupra celor care i-au urmat și asupra celorlalți oameni evlavioși.

Acestea fiind spuse:

Ne-a fost transmis, de la Ali ibn Abi Talib, Abdullah ibn Mas'ud, Mu'adh ibn Jabal, Abu ad-Darda', Ibn Umar, Ibn Abbas, Anas ibn Malik, Abu Hurayrah și Abu Sa'id al-Khudri - Allah să fie mulțumit de ei -, prin numeroase căi și în formulări diferite, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

مَنْ حَفِظَ على أُمَّتِي أَربعينَ حديثاً من أمْرِ دينِها بَعَثَهُ الله يومَ القيامةِ في زُمْرةِ الفُقَهاءِ والعُلماء

> „Pe acela care transmite comunității mele patruzeci de hadithuri despre treburile religiei sale, Allah Preaînaltul îl va învia în Ziua Învierii alături de juriștii religiei și de învățați.”

Într-o altă formulare:

" بَعَثَهُ اللهُ فَقِيهاً عالِماً "

„Allah îl va învia ca jurist învățat al religiei.”

În versiunea lui Abu ad-Darda' se spune:

وكُنتُ له يومَ القيامةِ شافعاً وشَهيداً

„Voi fi mijlocitorul și martorul lui în Ziua Învierii.”

Iar în versiunea lui Ibn Mas'ud:

قيلَ له: ادخُلْ مِن أيِّ أبوابِ الجنةِ شِئتَ

„I se va spune: «Intră în Paradis pe oricare dintre porțile lui dorești.»”

În formularea lui Ibn Umar se spune:

كُتِبَ في زُمْرةِ العُلماءِ وحُشرَ في زُمْرةِ الشُهَداءِ

„Va fi înscris printre învățați și va fi înviat alături de martiri.”

Învățații hadithului[4] sunt de acord că această relatare este slabă, chiar dacă are numeroase căi de transmitere.

Învățații - Allah să reverse binecuvântări asupra lor - au alcătuit multe lucrări pe această temă. Din câte știu, primul care a făcut-o a fost Abdullah ibn al-Mubarak, apoi Muhammad ibn Aslam at-Tusi, învățatul evlavios; apoi al-Hasan ibn Sufyan an-Nasawi, Abu Bakr al-Ajurri, Abu Bakr Muhammad ibn Ibrahim al-Asbahani, ad-Daraqutni, al-Hakim, Abu Nu'aym, Abu Abd ar-Rahman as-Sulami, Abu Sa'id al-Malini, Abu Uthman as-Sabuni, Abdullah ibn Muhammad al-Ansari, Abu Bakr al-Bayhaqi și mulți alții dintre învățații timpurii și cei de mai târziu.

4. Unii dintre ei au fost menționați anterior. (Nota traducătorului englez.)

I-am cerut lui Allah Preaînaltul călăuzire pentru a aduna patruzeci de hadithuri, urmând calea acelor oameni nobili și învățați și a marilor savanți ai religiei.

Învățații sunt de acord că relatările slabe pot fi puse în practică în chestiunile referitoare la virtuțile faptelor.[5] Totuși, eu nu m-am sprijinit pe acest hadith. Mai degrabă, alcătuirea acestei lucrări se întemeiază pe cuvintele sale din relatări autentice:

لِيُبَلِّغِ الشاهِدُ منكم الغائِبَ

„Cel dintre voi care este de față să transmită celui absent.”[6]

Și pe cuvintele sale:

نَضَّرَ اللهُ امْرَأً سَمِعَ مَقَالَتِي فَوعَاها فأدَّاهَا كَمَا سَمِعَهَا

„Allah să lumineze chipul celui care aude cuvintele mele, le înțelege și le transmite așa cum le-a auzit.”[7]

5. Imamul ash-Shafi'i - Allah să reverse binecuvântări asupra lui - a spus: „Ibn Sirin, Ibrahim an-Nakha'i și alții dintre tabi'un [generația care a învățat de la companioni] consideră că un hadith nu trebuie primit decât de la cineva care a înțeles corect și a păstrat relatarea. Nu am văzut pe nimeni dintre învățații hadithului care să contrazică această poziție. Dacă cineva îi relata un hadith lui Tawus [ibn Kaysan], el spunea: «Dacă acela care ți l-a transmis și-a păstrat relatarea în mod demn de încredere, atunci transmite-o și tu; altfel, nu o relata altora.»” (**al-Umm**, 6/91.) Aceasta se întemeiază pe cuvintele Profetului ﷺ: „Cel care transmite de la mine o relatare despre care se consideră că este o minciună este unul dintre cei doi mincinoși.” Muslim (1), at-Tirmidhi (2662), Ibn Majah (41) și alții. Și pe cuvintele sale: „Îi este de ajuns unui om, ca să fie socotit mincinos, să relateze tot ceea ce aude.” Muslim (7). Prin urmare, nu este corect să ne sprijinim pe relatări slabe în niciun aspect al religiei, inclusiv în chestiunile referitoare la virtuțile faptelor. (Nota traducătorului englez.)

6. Consemnat de al-Bukhari (67) și Muslim (1679), din relatările lui Abu Bakrah - Allah să fie mulțumit de el.

Mai mult, unii învățați au alcătuit culegeri de patruzeci de hadithuri despre fundamentele religiei; alții, despre chestiuni secundare. Unii le-au consacrat jihadului, alții **zuhd-ului** - folosirea lucrurilor acestei lumi pentru a dobândi apropierea de Allah -, alții manierelor, iar alții îndemnurilor. Toate acestea sunt scopuri folositoare și meritorii. Allah să reverse binecuvântări asupra celor care le-au alcătuit.

Am considerat că este mai potrivit să adun patruzeci de relatări despre chestiuni mai cuprinzătoare decât toate acestea: patruzeci de relatări care să le includă pe toate, fiecare hadith constituind un mare principiu dintre principiile religiei. Învățații au descris fiecare dintre aceste hadithuri spunând că „Islamul se întemeiază pe el”, că „reprezintă jumătate din Islam” ori „o treime din el” sau prin expresii asemănătoare.

De asemenea, în această culegere de patruzeci de relatări mă voi limita la hadithuri autentice, cele mai multe fiind cuprinse în cele două colecții autentice ale lui al-Bukhari și Muslim. Le voi cita fără lanțurile lor de transmitere, pentru a le ușura memorarea și a le face mai folositoare tuturor, cu voia lui Allah. Apoi voi adăuga o secțiune referitoare la cuvintele greu de înțeles.

Este important ca oricine urmărește Viața de Apoi să înțeleagă aceste relatări, datorită chestiunilor esențiale pe care le cuprind și îndrumărilor importante privitoare la toate aspectele adorării. Acest lucru devine limpede pentru cel care reflectează asupra lor.

7. Acest hadith a fost transmis cu formulări asemănătoare de mai mulți companioni, printre care Ibn Mas'ud, Anas ibn Malik, Zayd ibn Thabit, Jabir ibn Abdullah, Jubayr ibn Mut'im și Abu Sa'id al-Khudri - Allah să fie mulțumit de ei. L-au consemnat at-Tirmidhi (2658), Ibn Majah (230), Ahmad în **Musnad** (3/225), ad-Darimi în **Sunan** (227), Abu Ya'la în **Musnad** (13/408), al-Bazzar în **Musnad** (8/342), at-Tabarani în **al-Awsat** (5/233) și **al-Kabir** (1541), și al-Hakim în **al-Mustadrak** (1/162).

Numai pe Allah mă sprijin, în El îmi pun încrederea și Lui mă încredințez. Toată lauda și toate binefacerile Îi aparțin. Numai prin El se dobândesc izbânda și ocrotirea.[8]

8. A se vedea introducerea la **al-Arba'in** a lui an-Nawawi, împreună cu comentariul lui Ibn Daqiq al-'Id - Allah să reverse binecuvântări asupra amândurora -, p. 15.

Hadithul 1

الحديث الأول

عن أَمِيرِ الْمُؤمِنِينَ أَبِي حَفْصٍ عُمَرَ بنِ الخطَّاب(رضي الله عنه) قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: إِنَّما الأَعْمَالُ بالنِّيَّاتِ وإِنَّما لكُلِّ امْرِىءٍ ما نَوَى، فَمَنْ كانَتْ هِجْرَتُهُ إِلى اللهِ ورَسُولِهِ فَهِجْرَتُهُ إِلى اللهِ ورَسُولِهِ، ومَنْ كانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيا يُصِيبُها أو امْرأةٍ يَنْكِحُها فَهِجْرَتُهُ إِلى ما هَاجَرَ إِليه.

رواهُ إِمَامَا الْمُحَدِّثِينَ : أَبُو عَبْدِ اللهِ محمدُ بنُ إِسماعيلَ بن إبراهيمَ بن الْمُغِيرةِ بن بَرْدِزْبَهْ الْبُخَارِيُّ الجعفي ولاءً ، وأَبُو الْحُسَيْنِ مُسْلِمُ بنُ الحَجَّاج بن مُسْلِمٍ القُشَيْرِيُّ النَّيسابُورِيُّ في صَحِيحَيْهما اللَّذَيْنِ هُما أَصَحُّ الْكُتُبِ الْمُصَنَّفَةِ .

Conducătorul credincioșilor, Abu Hafs Umar ibn al-Khattab - Allah să fie mulțumit de el - a spus: L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând:

> „Faptele sunt judecate numai după intenții și fiecare om va avea numai ceea ce a intenționat. Așadar, cel a cărui emigrare este pentru Allah și pentru Trimisul Său, emigrarea lui este pentru Allah și pentru Trimisul Său. Iar cel a cărui emigrare este pentru un câștig lumesc pe care să-l dobândească ori pentru o femeie cu care să se căsătorească, emigrarea lui este pentru ceea ce a emigrat.”

Relatat de cei doi mari imami ai învățaților hadithului: Abu Abdullah Muhammad ibn Isma'il ibn Ibrahim ibn al-Mughirah ibn Bardizbah al-Bukhari și Abu al-Husayn Muslim ibn al-Hajjaj ibn Muslim al-Qushayri an-Naysaburi, în cele două culegeri ale lor de relatări autentice, care sunt cele mai autentice cărți alcătuite [în acest domeniu].

Comentariu

Autorul - Allah să aibă milă de el - a început această culegere cu hadithul lui Umar ibn al-Khattab - Allah să fie mulțumit de el -, asupra autenticității căruia există acord. Imamul al-Bukhari l-a consemnat în **Sahih-ul** său, iar imamul Muslim, de asemenea, în **Sahih-ul** său. Prin urmare, este **muttafaqun 'alayhi**, adică relatat de amândoi. Relatările asupra cărora cei doi mari învățați, al-Bukhari și Muslim, sunt de acord reprezintă cel mai înalt grad de autenticitate dintre relatările Sunnei Trimisului lui Allah ﷺ.

El și-a început cartea cu acest hadith pentru a aminti importanța **niyyah-ei**, intenția corectă. Autorul și toți ceilalți care fac fapte bune trebuie să le înceapă cu o intenție sinceră, numai pentru Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. La fel, imamul al-Bukhari - Allah să reverse binecuvântări asupra lui - și-a început **Sahih-ul** cu acest hadith, pentru a atrage atenția asupra intenției. Atât autorul, cât și ceilalți trebuie să-și amintească acest hadith când fac fapte bune, astfel încât ele să fie săvârșite numai pentru Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, iar fapta să nu devină un simplu efort lipsit de folos.[9]

Acest hadith face parte dintre relatările cu exprimare concisă și înțeles cuprinzător. Profetului ﷺ i-au fost dăruite **jawami' al-kalim** și limpezimea în exprimare. El rostea puține cuvinte, care cuprindeau însă multă cunoaștere și foloase întinse.

Despre acest hadith, învățații[10] spun că este unul dintre cele patru hadithuri în jurul cărora se întemeiază Islamul. Acestea sunt:

9. A se vedea **Fath al-Bari** (1/8).

10. A se vedea **at-Tamhid**, de Ibn Abd al-Barr (9/201), **Sharh an-Nawawi 'ala Sahih Muslim** (11/27), **Jami' al-'Ulum wa-l-Hikam** (9), **Subul as-Salam**...

În primul rând, acest hadith:

إنما الأعمال بالنيات

„Faptele sunt judecate numai după intenții...”

În al doilea rând, hadithul:

" إن الْحَلالَ بَيِّنٌ وَإِنَّ الْحَرَامَ بَيِّنٌ"

„Ceea ce este permis este limpede și ceea ce este interzis este limpede...”[11]

În al treilea rând, hadithul:

"ازْهَدْ فِيمَا فِي أَيْدِي النَّاسِ يُحِبُّكَ النَّاسُ"

„Renunță să râvnești la ceea ce au oamenii și oamenii te vor iubi...”[12]

În al patrulea rând, hadithul:

"مِنْ حُسْنِ إِسْلاَمِ الْمَرءِ تَرْكُهُ مَا لاَ يَعْنِيهِ"

„Din desăvârșirea Islamului unui om face parte să lase ceea ce nu-l privește...”[13]

Cu privire la acestea, un poet a spus:

---

10 (continuare). ...**Subul as-Salam** (4/171), **'Umdat al-Qari** (1/299), **Kashf al-Khafa'** (1/10), **al-Ashbah wa-n-Naza'ir** (9), **Nayl al-Awtar** (5/322).

11. Consemnat de al-Bukhari (52) și Muslim (1599), din hadithul lui an-Nu'man ibn Bashir - Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său.

12. Consemnat de Ibn Majah în **Sunan** (4102), at-Tabarani în **al-Kabir** (5972), al-Hakim în **al-Mustadrak** (4/348) și al-Bayhaqi în **Shu'ab al-Iman** (7/344), din hadithul lui Sahl ibn Sa'd - Allah să fie mulțumit de el.

13. Consemnat de at-Tirmidhi (2317), Ibn Majah în **Sunan** (3976), Ibn Hibban în **Sahih** (1/466) și at-Tabarani în **al-Awsat** (3/188), din hadithul lui Abu Hurayrah - Allah să fie mulțumit de el.

„Temeliile religiei, pentru noi, sunt cuvinte:
Patru, din cuvintele celui mai bun dintre făpturi.
«Lasă lucrurile îndoielnice» și «Nu râvni...»;
«Lasă ceea ce nu te privește» și «Lucrează cu sinceritate».”[14]

Acestea sunt cele patru hadithuri.

Cuvintele poetului „Lasă lucrurile îndoielnice” se referă la ultima parte a hadithului:

" إن الْحَلالَ بَيِّنٌ وَإِنَّ الْحَرَامَ بَيِّنٌ"

„Ceea ce este permis este limpede și ceea ce este interzis este limpede...”

„Nu râvni...” provine din hadithul:

"ازْهَدْ فِيمَا فِي أَيْدِي النَّاسِ"

„Renunță să râvnești la ceea ce au oamenii...”

„Lasă ceea ce nu te privește” provine din hadithul:

"مِنْ حُسْنِ إِسْلاَمِ الْمَرءِ تَرْكُهُ مَا لاَ يَعْنِيهِ"

„Din desăvârșirea Islamului unui om face parte să lase ceea ce nu-l privește...”

„Lucrează cu sinceritate” este luat din hadithul:

"إنما الأعمال بالنيات"

„Faptele sunt judecate numai după intenții...”

14. Din versurile marelui învățat al hadithului Abu al-Hasan Tahir ibn Mufawwiz al-Ma'afiri al-Andalusi. A se vedea **Jami' al-'Ulum wa-l-Hikam** (10), **Fath al-Bari** (1/129), **'Umdat al-Qari** (1/22), **Sharh as-Suyuti li-Sunan an-Nasa'i** (7/242).

Cuvintele sale: **„Innama...”**. În textul arab, **innama** este o particulă de restricție. Ea afirmă judecata pentru ceea ce o urmează și o neagă pentru ceea ce este exclus prin aceasta, precum în cuvintele lui Allah:

﴿إِنَّمَا ٱلصَّدَقَٰتُ لِلۡفُقَرَآءِ وَٱلۡمَسَٰكِينِ﴾ التوبة: ٦٠

„Daniile obligatorii sunt numai pentru cei săraci și cei nevoiași...”

Așadar, ea este una dintre particulele de restricție. „Restricție” înseamnă afirmarea judecății pentru ceea ce urmează și negarea ei pentru ceea ce este exclus.

„Faptele sunt judecate...” înseamnă că faptele sunt luate în considerare înaintea lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, **„...după intenții”**, adică potrivit scopurilor celor care le săvârșesc. **An-niyyat** este pluralul cuvântului **niyyah**, care înseamnă intenția din inimă.

Prin urmare, nu se ia în considerare numai forma faptei; intenția făptuitorului are o mare însemnătate. Dacă el urmărește Fața lui Allah, atunci fapta lui este pentru Allah. Dacă urmărește altceva decât pe Allah, fapta lui este pentru altceva decât Allah. Acesta este înțelesul indicat de hadith, iar el face parte din **jawami' al-kalim**.

Așadar, cuvintele sale **„Faptele sunt judecate numai după intenții...”** înseamnă: potrivit scopurilor și orientării celor care le săvârșesc. De aceea este important ca omul să-și îndrepte intenția în întregime către Allah în toate faptele sale bune.

Prin **al-a'mal**, „faptele”, se înțeleg aici **'ibadat**, actele de adorare. Cât despre acțiunile lumești, acestea nu cer, în sine, o intenție [de adorare]. De pildă, faptul că omul mănâncă, bea, se îmbracă ori își conduce mașina nu cere, în sine, o asemenea intenție. Prin „fapte” se înțeleg, așadar, aici actele de ascultare. Acestea trebuie să se întemeieze pe o intenție corectă.

Apoi, el ﷺ a spus: **„...și fiecare om va avea numai ceea ce a intenționat.”** Este această propoziție o întărire a celei...

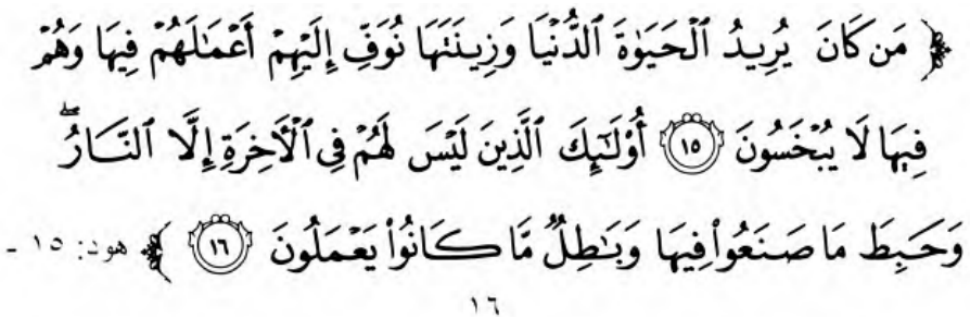
...dinaintea ei sau are un înțeles de sine stătător? Există două păreri în această privință.

Prima părere: unii învățați consideră că ea întărește propoziția anterioară și subliniază încă o dată ceea ce aceasta arată.

A doua părere: ea are un înțeles de sine stătător și nu este o simplă întărire. Aceasta este părerea mai întemeiată, deoarece este de preferat să se considere că o afirmație aduce un înțeles propriu decât că doar repetă accentul celei anterioare.

Astfel, cuvintele sale **„Faptele sunt judecate numai după intenții...”** arată că fapta este evaluată în funcție de intenția făptuitorului în ceea ce privește validitatea sau nulitatea ei. Dacă intenția sa este numai pentru Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, fapta este validă. Dacă intenția sa este pentru altceva decât Allah, fapta este zadarnică. Acest lucru privește validitatea sau nulitatea.

Cât despre cuvintele sale **„...și fiecare om va avea numai ceea ce a intenționat”**, acestea privesc răsplata. Fapta nu va fi răsplătită de Allah decât dacă intenția este pentru Allah. Dacă este pentru altceva decât Allah, omul nu are răsplată la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. El, Preaînaltul, spune:

﴿ مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَٰلَهُمْ فِيهَا وَهُمْ
فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ إِلَّا ٱلنَّارُ ۖ
وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا۟ فِيهَا وَبَٰطِلٌ مَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ ﴾ هود: ١٥ -
١٦

> „Celor care doresc viața acestei lumi și strălucirea ei le vom răsplăti pe deplin faptele în ea și nu li se va scădea nimic acolo. Aceștia sunt cei care nu vor avea în Viața de Apoi decât Focul. Zadarnic este ceea ce au săvârșit aici și fără folos ceea ce obișnuiau să facă.” (Hud: 15-16.)

Într-un hadith este relatat că Profetul ﷺ a spus:

إِنَّ أَوَّلَ النَّاسِ يُقْضَى فِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثَلَاثَةٌ : رَجُلٌ اسْتُشْهِدَ فَأُتِيَ بِهِ فَعَرَّفَهُ نِعَمَهُ فَعَرَفَهَا فَقَالَ وَمَا عَمِلْتَ فِيهَا ؟ قَالَ : قَاتَلْتُ فِيكَ حَتَّى قُتِلْتُ قَالَ : كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ قَاتَلْتَ لِيُقَالَ هُوَ جَرِيءٌ فَقَدْ قِيلَ ثُمَّ أَمَرَ بِهِ فَيُسْحَبُ عَلَى وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ

„Printre primii asupra cărora se va judeca în Ziua Învierii sunt trei [categorii de oameni]: un om care a fost ucis ca martir. El va fi adus, i se vor aminti binefacerile care i-au fost dăruite și le va recunoaște. Va fi întrebat: «Ce ai făcut cu ele?» Va spune: «Am luptat pentru Tine până când am fost ucis.» El va spune: «Ai mințit! Dimpotrivă, ai luptat ca să se spună: ‘Este curajos’, iar acest lucru s-a spus.» Apoi va fi târât pe față până când va fi aruncat în Foc.”

De ce va fi aruncat în Foc, deși a fost ucis pe câmpul de luptă și, în aparență, lupta pe calea lui Allah?

Răspunsul: fiindcă intenția sa nu era pentru Allah. El urmărea să fie lăudat pentru curaj și vitejie, iar acest lucru s-a spus în această lume. A obținut ceea ce urmărea: laudele oamenilor. De aceea nu are răsplată la Allah în Viața de Apoi. Allah nu nedreptățește pe nimeni nici măcar puțin.

Al doilea:

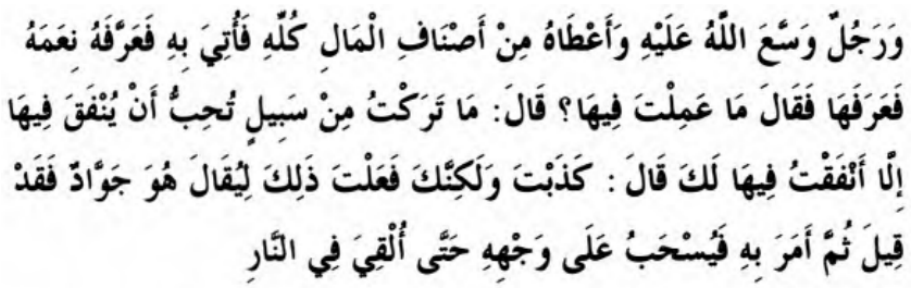
وَرَجُلٌ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ وَعَلَّمَهُ وَقَرَأَ الْقُرْآنَ فَأُتِيَ بِهِ لِيُعَرِّفَهُ نِعَمَهُ فَعَرَفَهَا فَقَالَ: مَا عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ: تَعَلَّمْتُ فِيكَ الْعِلْمَ وَعَلَّمْتُهُ وَقَرَأْتُ فِيكَ الْقُرْآنَ فَقَالَ : كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ تَعَلَّمْتَ لِيُقَالَ هُوَ عَالِمٌ فَقَدْ قِيلَ وَقَرَأْتَ الْقُرْآنَ لِيُقَالَ هُوَ قَارِئٌ فَقَدْ قِيلَ ثُمَّ أَمَرَ بِهِ فَيُسْحَبُ عَلَى وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ

„Un om care a dobândit cunoaștere, a predat-o și a recitat Coranul. El va fi adus și binefacerile...

> …care i-au fost dăruite îi vor fi amintite, iar el le va recunoaște. Va fi întrebat: «Ce ai făcut cu ele?» Va spune: «Am dobândit cunoaștere pentru Tine, am predat-o și am citit Coranul pentru Tine.» El va spune: «Ai mințit! Dimpotrivă, ai dobândit cunoaștere ca să se spună despre tine: ‘Este un învățat’, iar acest lucru s-a spus. Ai recitat Coranul ca să se spună despre tine: ‘Este un recitator’, iar acest lucru s-a spus.» Apoi se va porunci să fie târât pe față până când va fi aruncat în Foc.”

Aceasta este una dintre dovezile care îl obligă pe cel ce caută cunoașterea să-și curețe intenția pentru Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, atunci când studiază și dobândește știință. Intenția sa nu trebuie să fie aceea de a-i privi de sus pe oameni ori de a căuta, prin cunoașterea sa, o slujbă și câștigurile neînsemnate ale acestei lumi. Intenția lui trebuie să fie numai pentru Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Căutarea cunoașterii și predarea ei sunt dintre cele mai nobile fapte. Prin urmare, nu trebuie să le abată de la scopul lor, urmărind avantaje lumești. Prin ele trebuie să urmărească Fața lui Allah, iar banii care îi sunt dați, dacă îi sunt dați, sunt doar ceva secundar, nu scopul de bază.

Al treilea este omul căruia Allah i-a dăruit avere și care o cheltuiește în lucruri folositoare. În aparență, el este un om darnic. Fără îndoială, a cheltui pe calea lui Allah este una dintre cele mai bune fapte. El ﷺ a spus:

وَرَجُلٌ وَسَّعَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَعْطَاهُ مِنْ أَصْنَافِ الْمَالِ كُلِّهِ فَأُتِيَ بِهِ فَعَرَّفَهُ نِعَمَهُ
فَعَرَفَهَا فَقَالَ مَا عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ: مَا تَرَكْتُ مِنْ سَبِيلٍ تُحِبُّ أَنْ يُنْفَقَ فِيهَا
إِلَّا أَنْفَقْتُ فِيهَا لَكَ قَالَ : كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ فَعَلْتَ ذَلِكَ لِيُقَالَ هُوَ جَوَّادٌ فَقَدْ
قِيلَ ثُمَّ أَمَرَ بِهِ فَيُسْحَبُ عَلَى وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ

> „…și un om căruia Allah i-a dăruit multă avere, de feluri diferite. El va fi adus, i se vor aminti binefacerile sale și le va recunoaște. El va spune: «Ce ai făcut cu ea?» Omul va spune: «Nu am lăsat niciun lucru în care Tu iubești…

> …să se cheltuiască fără să fi cheltuit în el pentru Tine.» El va spune: «Ai mințit! Dimpotrivă, ai făcut aceasta ca să se spună despre tine: ‘Este darnic’, iar acest lucru s-a spus.» Apoi se va porunci să fie târât pe față până când va fi aruncat în Foc.”[15]

Dacă asemenea fapte nobile vor deveni zadarnice și se vor pierde în Ziua Învierii din pricina intenției celor care le-au săvârșit și a scopurilor lor rele, cu atât mai mult trebuie luată în serios această problemă în privința celorlalte fapte bune. Aceasta îi confirmă musulmanului că trebuie să-și facă intenția sinceră pentru Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, ori de câte ori săvârșește o faptă bună: rugăciune, post, pelerinaj, pelerinajul mic, milostenie, căutarea și predarea cunoașterii, poruncirea binelui și oprirea răului, chemarea la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, și altele.

Este important să fie atent la intenția sa și să și-o reamintească în toate faptele, pentru a le face sincer pentru Allah, înlăturând din minte dorința de a fi văzut și admirat. Omul este o ființă omenească, expusă fățărniciei și iubirii de laudă. De aceea trebuie să alunge această intenție când îi apare și să-și facă intenția sinceră pentru Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

Despre iubirea de laudă, un poet a spus:

> „Și omul de seamă, și cel nepăsător doresc să fie lăudați;
> Iubirea de laudă este înnăscută în om.”[16]

Omul rămâne om: gândul acesta, al iubirii pentru laude și elogii, îi apare. Așadar, trebuie să-l îndepărteze și să-și curețe intenția numai pentru Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

Apoi, el ﷺ a dat un exemplu practic al acestui hadith, folosind **hijrah**, emigrarea. Hijrah înseamnă mutarea dintr-un ținut în…

---

15. Consemnat de at-Tirmidhi (2382), Ahmad în **Musnad** (2/321), căruia îi aparține formularea citată, at-Tabari în **Tafsir** (12/13), Ibn Khuzaymah în **Sahih** (4/116), Ibn Hibban în **Sahih** (2/137) și al-Hakim în **al-Mustadrak** (1/579), din hadithul lui Abu Hurayrah - Allah să fie mulțumit de el.

16. A se vedea **Yatimat ad-Dahr** (2/466).

...altul: din ținutul necredinței în ținutul Islamului, pentru a-ți păstra religia.[17] El, Preaînaltul, spune:

﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ ﴾ الانفال: ٧٢

„Cu adevărat, cei care au crezut, au emigrat și s-au străduit și au luptat...” (al-Anfal: 72.)

Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, i-a așezat pe **muhajirun**, cei care au emigrat din Mecca la Medina, înaintea **ansarilor**, cei care i-au găzduit la Medina, atunci când i-a menționat și i-a lăudat. Aceasta deoarece ei și-au părăsit ținuturile, locuințele și averile pentru a sprijini religia lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Astfel, ei sunt mai virtuoși decât ceilalți. Hijrah este, așadar, o mare onoare și o faptă nobilă.

Totuși, nu emigrarea în sine este singurul lucru hotărâtor. Cea mai importantă este intenția celui care emigrează. Dacă el emigrează urmărind să sprijine religia lui Allah și pe Trimisul Său, atunci emigrarea sa este către Allah și Trimisul Său, potrivit intenției sale. Ea va fi primită de Allah și el va dobândi răsplata celui care a făcut hijrah.

Dacă pornește să emigreze și moare pe drum, i se scrie că este dintre emigranți, după cum spune Allah Preaînaltul:

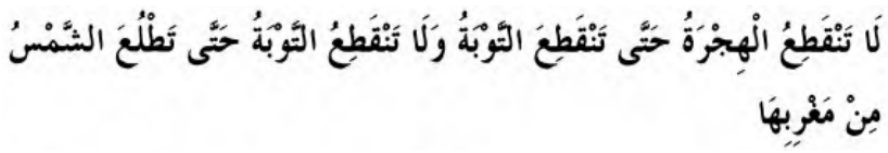
﴿ وَمَن يَخۡرُجۡ مِنۢ بَيۡتِهِۦ مُهَاجِرًا إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ يُدۡرِكۡهُ ٱلۡمَوۡتُ فَقَدۡ وَقَعَ أَجۡرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِ ﴾ النساء: ١٠٠

„Iar cel care își părăsește casa, emigrând către Allah și către Trimisul Său, și apoi îl ajunge moartea, răsplata lui este deja hotărâtă la Allah.” (an-Nisa': 100.)

17. A se vedea **Ahkam al-Qur'an**, de Ibn al-Arabi (3/592), **al-Kafi** (1/187), **al-Mughni** (9/236), **Majmu' al-Fatawa** (28/204), **Fath al-Bari** (1/16), **Fath al-Qadir** (1/218).

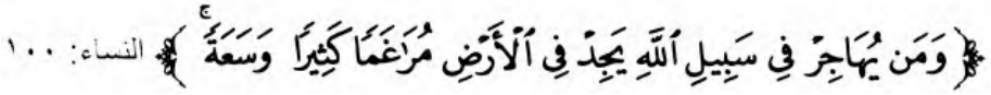
Datorită intenției sale bune, Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, îi va scrie răsplata emigrantului, chiar dacă a murit pe drum. Aceasta este valabil atunci când hijrah sa este către Allah și către Trimisul Său: pentru a sprijini religia lui Allah, din iubire pentru Allah și din iubire pentru Trimis ﷺ.

Hijrah va continua până în Ziua Învierii, potrivit cuvintelor sale:

> „Emigrarea nu va înceta până când nu va înceta pocăința, iar pocăința nu va înceta până când soarele nu va răsări din locul în care apune.”[18]

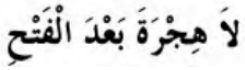
Musulmanul poate avea nevoie să emigreze în orice vreme. Când practicarea religiei îi este îngreunată într-atât încât nu și-o poate manifesta public, el emigrează într-un alt ținut unde își poate practica religia în mod deschis, pentru a și-o păstra.

> „Cel care emigrează pe calea lui Allah va găsi pe pământ multe locuri de adăpost și belșug...” (an-Nisa': 100.)

El trebuie să emigreze într-un alt ținut, unde își poate practica religia în mod deschis și Îl poate adora așa cum se cuvine pe Domnul său, Cel Atotputernic și Preaînalt.

Cât despre cuvintele sale:

18. Consemnat de Abu Dawud (2479), an-Nasa'i în **al-Kubra** (5/217), Ahmad în **Musnad** (4/99), ad-Darimi în **Sunan** (2513), Abu Ya'la în **Musnad** (13/359) și at-Tabarani (895, 907), din hadithul lui Mu'awiyah - Allah să fie mulțumit de el.

„Nu mai este emigrare după cucerire”,[19]

aici, prin hijrah se înțelege emigrarea din Mecca. După cucerirea ei de către Trimisul lui Allah ﷺ, Mecca a devenit un ținut al Islamului, astfel încât nu se mai emigrează din ea [în acest sens religios]. Se emigra din ea pe când se afla sub stăpânirea nemusulmanilor, care îi asupreau pe musulmani și îi împiedicau să-și practice religia. Însă, când Trimisul lui Allah ﷺ a dobândit biruința asupra ei, a devenit unul dintre ținuturile Islamului.

Prin urmare, dacă cineva se mută din Mecca la Medina după cucerire, nu este socotit **muhajir**, adică o persoană care a făcut hijrah, deoarece emigrarea în acel moment nu mai are un motiv necesar, iar Mecca este mai virtuoasă decât Medina și celelalte orașe. Cât despre emigrarea din ținutul necredinței în cel al Islamului, ea continuă. Așadar, nu există contradicție între cele două relatări.

Cuvintele sale **„Așadar, cel a cărui emigrare este pentru Allah...”** privesc prima categorie: omul care își îndreaptă intenția de a face hijrah numai către Allah. Allah îi primește emigrarea și îl scrie printre muhajirun ori de câte ori se întâmplă aceasta, deoarece hijrah continuă. Nu trebuie spus: „Aceasta se limitează la perioada dinaintea cuceririi.” Ea se aplică ori de câte ori apare nevoia. Este, așadar, o faptă prescrisă; cel care emigrează în orice vreme primește răsplata emigranților.

A doua categorie este omul a cărui emigrare este pentru altceva decât Allah. Emigrarea sa este pentru ceea ce a intenționat și nu are răsplată la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, după cum el ﷺ a spus: **„Iar cel a cărui emigrare este pentru un câștig lumesc pe care să-l dobândească...”** Adică a emigrat din ținutul necredinței în cel al Islamului, dar intenția sa nu a fost religia. Intenția sa era că în ținuturile musulmanilor se trăiește bine și se găsesc plăceri lumești, negoț și bunuri dorite. În acest caz, emigrarea sa urmărește câștiguri lumești, nu pe Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, iar...

19. Consemnat de al-Bukhari (2783) și Muslim (1353), din hadithul lui Ibn Abbas - Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său. Este relatat și de A'ishah, Ibn Mas'ud, Ibn Umar, Abu Sa'id și Jabir ibn Abdullah - Allah să fie mulțumit de ei.

...răsplata unui muhajir nu îi va fi scrisă, deși, în aparență, fapta sa a fost cea a unui muhajir. Însă ceea ce contează este intenția, nu doar fapta. Astfel, dacă emigrează din ținutul necredinței în cel al Islamului pentru confort, plăceri lumești, negoț ori trai îmbelșugat, nu va fi înscris printre muhajirun și nu va primi răsplată pentru hijrah sa.

El ﷺ a spus: **„...ori pentru o femeie cu care să se căsătorească...”**. Este cazul celui care emigrează pentru a se căsători cu o femeie de care este interesat, dar care nu acceptă decât dacă el vine în ținutul ei, iar ea se află într-un ținut al Islamului. El o dorește mult, iar ea îi spune: „Nu mă voi căsători cu tine cât timp locuiești în ținutul necredinței.” Atunci el emigrează în ținutul Islamului pentru a se căsători cu ea. Acesta nu are la Allah răsplata pentru hijrah, chiar dacă, în aparență, a făcut hijrah. Deoarece intenția sa nu este religia, ci doar căsătoria cu acea femeie, nu i se va scrie la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, răsplata emigrării. El pierde astfel răsplata unui muhajir. Allah cunoaște ceea ce se află în inimă. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ قُلْ أَتُعَلِّمُونَ ٱللَّهَ بِدِينِكُمْ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٦﴾ ﴾ الحجرات: ١٦

> „Spune: «Oare Îl înștiințați pe Allah despre religia voastră, când Allah cunoaște tot ceea ce este în ceruri și tot ceea ce este pe pământ? Allah este Cunoscător al tuturor lucrurilor.»” (al-Hujurat: 16.)

Așadar, nimeni nu cunoaște ceea ce se află în inimi în afară de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Oamenii nu cunosc aceasta.

Locul intenției este inima. Nimeni nu o cunoaște în afară de Allah, iar rostirea ei este o inovație religioasă. Musulmanul nu trebuie să spună: „Îmi formulez intenția de a mă ruga”, „Îmi formulez intenția de a îndeplini pelerinajul” ori „Îmi formulez intenția de a da milostenie”. Aceasta este o inovație, deoarece locul intenției este inima. Ea este o faptă a inimii, nu un act al limbii; declararea ei poate fi chiar o manifestare a dorinței de a fi văzut și admirat.

De asemenea, nu este stabilit că Trimisul ﷺ își rostea intenția atunci când voia să îndeplinească rugăciunea ori când urmărea să săvârșească o faptă.

Este adevărat că s-a relatat despre el că, în timpul Pelerinajului de Rămas-bun, a intrat în starea de **ihram**, consacrarea pentru Hajj, spunând: **„Labbayka 'umratan wa hajjan”**, adică „Răspund chemării Tale [în ascultare de Tine] pentru a îndeplini 'umrah și Hajj”.[20] Aceasta nu înseamnă rostirea intenției, ci precizarea lucrului intenționat, adică a ritului pe care urmează să-l îndeplinească. Intenționează Hajj? Intenționează 'umrah? Intenționează Hajj qiran, Hajj ifrad ori Hajj tamattu'?[21] El precizează ritul dorit; aceasta nu înseamnă că și-a rostit intenția.

Astfel, nu a spus: „Îmi formulez intenția pentru Hajj” ori „Vreau să îndeplinesc 'umrah”. Expresia „Vreau să...” [ca formulă de enunțare a intenției] nu este îngăduită, chiar dacă unii învățați ai fiqh-ului o consideră permisă. Aceasta este însă o eroare. Ceea ce s-a relatat despre Trimis ﷺ, că a numit riturile, se referă la precizarea ritului pe care intenționa să-l îndeplinească și nu are legătură cu rostirea intenției.

Prin urmare, nu este îngăduit să se rostească intenția nici pentru rugăciune, nici pentru zakat și nici pentru altă faptă bună. Omul trebuie să o săvârșească fără să-și rostească intenția, fiindcă Allah cunoaște ceea ce se află în inima sa. Chiar dacă spune că urmărește Fața lui Allah, dar aceasta nu este adevărat, Allah cunoaște ceea ce se află în inima lui, iar afirmația neadevărată nu-i folosește. Așadar, rostirea intenției este o inovație și o formă de ostentație. Aceasta este...

---

20. Consemnat de Muslim (1251), din hadithul lui Anas - Allah să fie mulțumit de el.

21. Hajj qiran înseamnă că pelerinul unește riturile pentru 'umrah cu cele pentru Hajj fără să iasă din starea de ihram, venind cu animalul său de sacrificiu. **Hajj ifrad** înseamnă îndeplinirea numai a riturilor pentru Hajj. **Tamattu'** înseamnă unirea riturilor pentru 'umrah și Hajj, ieșind din ihram după 'umrah și intrând din nou în această stare la începutul riturilor pentru Hajj. În acest caz, pelerinul nu trebuie să vină cu animalul de sacrificiu. (Nota traducătorului englez.)

...o chestiune importantă, fiindcă unii oameni continuă să-și rostească intenția în timpul **tawaf-ului**, înconjurarea Ka'bei, în timpul rugăciunii și ori de câte ori vor să facă o faptă bună. Aceasta este o inovație! Allah nu a îngăduit acest lucru, chiar dacă ei îl atribuie imamului ash-Shafi'i - Allah să aibă milă de el -, susținând că el ar fi considerat permisă rostirea intenției. Această afirmație este respinsă din trei[22] perspective.

În primul rând: acest lucru nu a fost transmis în mod autentic de la imamul ash-Shafi'i.

În al doilea rând: chiar dacă ar fi fost transmis autentic de la imamul ash-Shafi'i, nu ar constitui, în sine, o dovadă. Imamul ash-Shafi'i este un **mujtahid**, cineva competent să deducă judecăți juridice; el poate greși și poate avea dreptate. Dovada se află în cuvintele Trimisului ﷺ, nu în spusele lui ash-Shafi'i, Ahmad, Abu Hanifah ori Malik. Afirmația unui învățat nu devine argument decât dacă este în acord cu dovada.

În al treilea rând: ceea ce s-a relatat de la ash-Shafi'i este că a spus: „Rugăciunea nu este ca celelalte acte; ea trebuie începută prin pomenirea lui Allah.”[23] Prin pomenirea lui Allah se înțelege aici rostirea cuvintelor **„Allahu akbar”**, adică „Allah este Cel Mai Mare”.

În orice caz, niyyah este un act al inimii și nu este îngăduit să fie rostită. Allah i-a mustrat pe beduinii care au spus: „Noi credem.” El, Cel Atotputernic și Preaînalt, i-a spus Trimisului Său ﷺ:

﴿ قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا۟ وَلَٰكِن قُولُوٓا۟ أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ ٱلْإِيمَٰنُ فِى قُلُوبِكُمْ ﴾

الحجرات: ١٤

22. Autorul a spus, de fapt, „din două perspective”. Totuși, în explicația sa a menționat și o a treia, așa încât aici s-a folosit „trei” în loc de „două”. (Nota traducătorului englez.)

23. A se vedea **Zad al-Ma'ad** (1/201) și **Mirqat al-Mafatih** (1/96).

„Spune: «Voi nu ați crezut; spuneți însă: ‘Ne-am supus [am intrat în Islam]’, căci credința încă nu a intrat în inimile voastre.»” (al-Hujurat: 14.)

Până la cuvintele Sale:

﴿ قُلْ أَتُعَلِّمُونَ ٱللَّهَ بِدِينِكُمْ ﴾ الحجرات: ١٦

„Spune: «Oare Îl înștiințați pe Allah despre religia voastră...»” (al-Hujurat: 16.)

Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, nu are nevoie să-L înștiințezi despre intenția ta spunând: „Intenționez aceasta” ori „Am făcut cutare lucru”. Allah știe aceasta fără să-I spui tu, Slavă Lui, Preaînaltul! Așadar, fii atent să-ți îndrepți intenția și s-o păstrezi în inimă, în loc să o rostești.

Cât despre menționarea intenției la sacrificare, aceasta nu este rostirea intenției, deoarece cuvintele sale:

اللَّهُمَّ مِنْكَ وَلَكَ وَعَنْ مُحَمَّدٍ وَأُمَّتِهِ بِاسْمِ اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ ثُمَّ ذَبَحَ

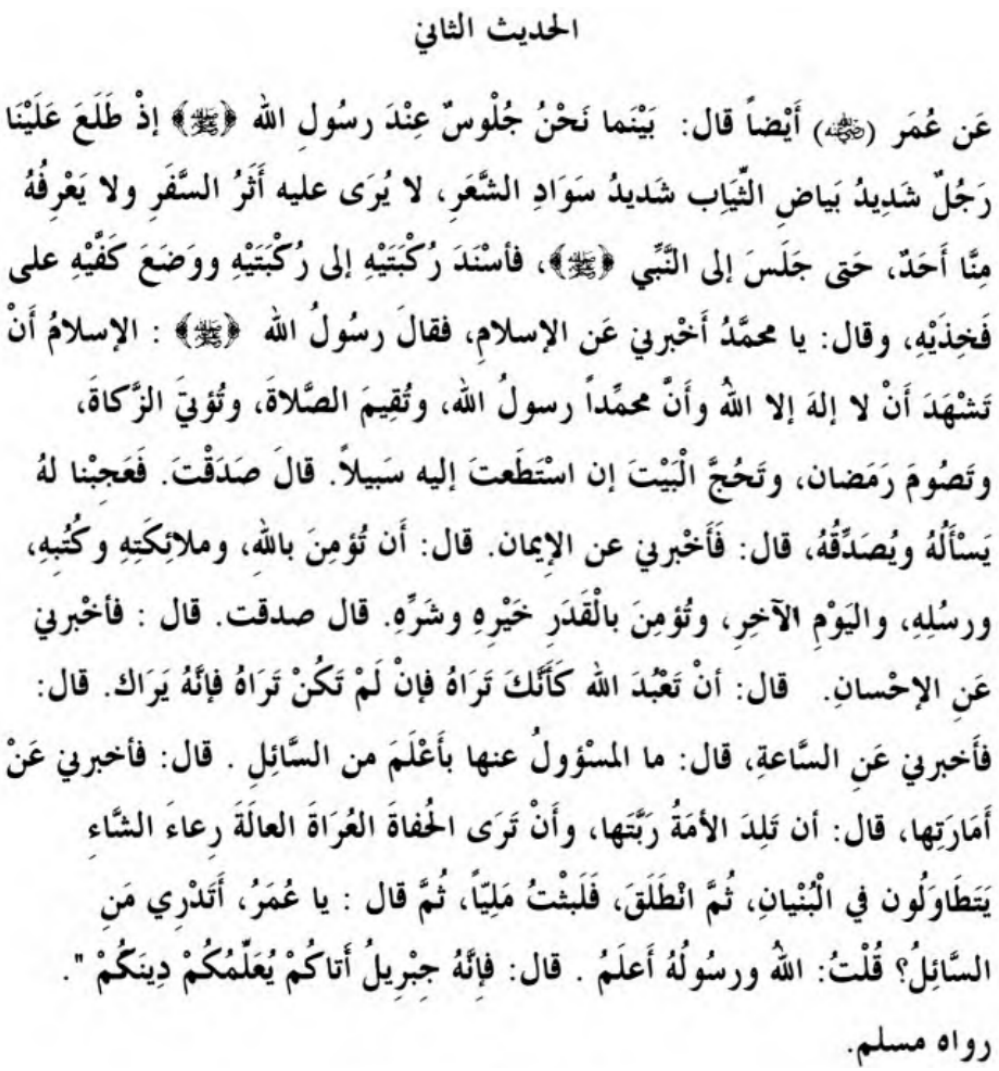
„Allahumma minka wa laka 'an Muhammadin wa ummatihi; bismillah wa Allahu akbar” înseamnă: „O, Allah, acesta [animalul] este de la Tine și pentru Tine, din partea lui Muhammad și a comunității sale; în numele lui Allah și Allah este Cel Mai Mare”, după care sacrifică.[24] Aceasta este o rugă de invocare și precizarea a ceea ce este...

24. Consemnat de Abu Dawud (2795), căruia îi aparține formularea citată, Ibn Majah (3121), ad-Darimi în **Sunan** (1946), Ibn Khuzaymah în **Sahih** (4/287), al-Hakim în **al-Mustadrak** (1/639), al-Bayhaqi în **al-Kubra** (9/287) și **Shu'ab al-Iman** (5/475), și Ahmad în **Musnad** (3/375), de la Jabir ibn Abdullah - Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său -, care a spus: „Profetul ﷺ a sacrificat doi berbeci cu coarne în Ziua Sacrificiului. După ce i-a îndreptat spre qiblah, a spus: «Allahumma minka wa laka 'an Muhammadin wa ummatihi; bismillah wa Allahu akbar» [O, Allah, acesta este de la Tine și pentru Tine, din partea lui Muhammad și a comunității sale; în numele lui Allah și Allah este Cel Mai Mare], apoi a sacrificat.” Hadithul se regăsește în esență la al-Bukhari (558, 5554, 5553) și Muslim (1966), din hadithul lui Anas, și la Muslim (1967), din hadithul relatat de...

...intenționat, nu rostirea intenției. Este asemenea precizării riturilor de Hajj. Când sacrifici animalul, trebuie să precizezi pentru cine intenționezi sacrificiul: pentru tine, pentru părintele tău ori pentru altcineva? Îl precizezi pentru a face această distincție.

24 (continuare). ...A'ishah - Allah să fie mulțumit de ea -, fără formularea **„minka wa laka”**, adică „de la Tine și pentru Tine”.

Hadithul 2

الحديث الثاني

عَن عُمَر (رضي الله عنه) أَيْضاً قال: بَيْنَما نَحْنُ جُلُوسٌ عِنْدَ رسُولِ الله (ﷺ) إذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيدُ بَياضِ الثِّيَابِ شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعَرِ، لا يُرَى عليه أَثَرُ السَّفَرِ ولا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ، حَتى جَلَسَ إلى النَّبِي (ﷺ)، فأسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إلى رُكْبَتَيْهِ ووَضَعَ كَفَّيْهِ على فَخِذَيْهِ، وقال: يا محمَّدُ أَخْبِرني عَن الإسلامِ، فقالَ رسُولُ الله (ﷺ): الإسلامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لا إلهَ إلا اللهُ وأَنَّ محمَّداً رسولُ الله، وتُقِيمَ الصَّلاةَ، وتُؤتِيَ الزَّكاةَ، وتَصُومَ رَمَضان، وتَحُجَّ الْبَيْتَ إن اسْتَطَعتَ إليه سَبيلاً. قالَ صَدَقْتَ. فَعَجِبْنا لهُ يَسْأَلُهُ ويُصَدِّقُهُ، قال: فَأَخْبِرني عن الإيمان. قال: أَن تُؤمِنَ باللهِ، وملائِكَتِهِ وكُتُبِهِ، ورسُلِهِ، واليَوْمِ الآخِرِ، وتُؤمِنَ بالْقَدَرِ خَيْرِهِ وشَرِّهِ. قال صدقت. قال: فأخْبِرني عَنِ الإحْسانِ. قال: أنْ تَعْبُدَ الله كَأَنَّكَ تَرَاهُ فإنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فإنَّهُ يَرَاك. قال: فأَخبِرني عَنِ السَّاعةِ، قال: ما المسْؤولُ عنها بأَعْلَمَ من السَّائِلِ. قال: فأخبِرني عَنْ أَمَارَتِها، قال: أن تَلِدَ الأمَةُ رَبَّتَها، وأَنْ تَرَى الحُفاةَ العُرَاةَ العالَةَ رِعاءَ الشَّاءِ يَتَطَاوَلُون في الْبُنْيانِ، ثُمَّ انْطَلَقَ، فَلَبِثْتُ مَلِيّاً، ثُمَّ قال: يا عُمَرُ، أَتَدْرِي مَنِ السَّائِلُ؟ قُلْتُ: اللهُ ورسُولُهُ أَعلَمُ. قال: فإنَّهُ جِبْرِيلُ أَتاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ".

رواه مسلم.

Umar ibn al-Khattab - Allah să fie mulțumit de el - a spus:

Într-o zi, pe când stăteam alături de Trimisul lui Allah ﷺ, a venit la noi un bărbat cu haine foarte albe și păr foarte negru. Nu se vedea asupra lui nicio urmă de călătorie și niciunul dintre noi nu-l cunoștea. A înaintat și s-a așezat în fața Profetului ﷺ, și-a apropiat genunchii de genunchii lui și și-a pus palmele pe coapse. Apoi a spus: „O, Muhammad, spune-mi despre Islam.” Trimisul lui Allah ﷺ a răspuns: „Islamul înseamnă să mărturisești că nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah și că Muhammad este Trimisul lui Allah, să împlinești...

...rugăciunea, să dai zakat, să postești în Ramadan și să faci pelerinajul la Casă, dacă ai putința de a ajunge la ea.”

El, străinul, a spus: „Ai spus adevărul.” Umar a spus: Ne-am mirat că îl întreabă pe Profet ﷺ, apoi îi confirmă adevărul spus. A întrebat mai departe: „Spune-mi despre iman.” Trimisul lui Allah ﷺ a răspuns: „Iman înseamnă să crezi în Allah, în îngerii Săi, în Cărțile Sale, în trimișii Săi, în Ziua de Apoi și în predestinare, în binele și răul ei.” Străinul a spus: „Ai spus adevărul.”

A întrebat: „Spune-mi despre ihsan.” Trimisul lui Allah ﷺ a răspuns: „Să-L adori pe Allah ca și cum L-ai vedea; căci, deși tu nu-L vezi, El te vede.” A spus: „Spune-mi despre Ceas.” Trimisul lui Allah ﷺ a răspuns: „Cel întrebat nu știe mai mult despre el decât cel care întreabă.” A spus: „Atunci spune-mi despre semnele lui.” Trimisul lui Allah ﷺ a răspuns: „[Printre semnele lui se numără] faptul că roaba o va naște pe stăpâna sa[25] și că îi vei vedea pe păstorii săraci de capre, desculți și goi, întrecându-se în ridicarea clădirilor înalte.”

Apoi străinul a plecat. După un timp îndelungat, Profetul ﷺ a spus: „O, Umar, știi cine era cel care întreba?” Umar a răspuns: „Allah și Trimisul Său știu mai bine.” Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Acela era Jibril. A venit să vă învețe religia voastră.” Consemnat de Muslim.

25. Sau „stăpânul”, așa cum apare în alte formulări ale hadithului.

Comentariu

Acesta este un hadith de mare însemnătate, în care Trimisul lui Allah ﷺ a explicat stâlpii Islamului și ai imanului. Tot în el a explicat **ihsan-ul** și câteva dintre semnele Ceasului. Astfel, hadithul definește întreaga religie și arată că religia are trepte, iar oamenii nu sunt toți la același nivel în practicarea ei. Între ei se află **muslim-ul**, apoi **mu'min-ul**, apoi **muhsin-ul**. Unele dintre aceste trepte sunt mai înalte decât altele, iar fiecare persoană se află, în mod necesar, la una dintre ele, potrivit capacității sale.

Cuvintele sale: **„Într-o zi, pe când stăteam alături de Trimisul lui Allah...”**. Companionii - Allah să fie mulțumit de ei - obișnuiau să stea cu Profetul ﷺ, să învețe și să caute îndrumare de la el. Îl întrebau despre chestiunile religiei lor și despre treburile lumești. La una dintre aceste întâlniri, a intrat la ei un bărbat a cărui înfățișare nu le era cunoscută, după cum a spus: **„...a venit la noi un bărbat cu haine foarte albe și păr foarte negru. Nu se vedea asupra lui nicio urmă de călătorie și niciunul dintre noi nu-l cunoștea.”**

Acest lucru era neobișnuit. Dacă ar fi fost din oraș, l-ar fi cunoscut, ceea ce arăta că venise din afara lui. Totuși, nu se vedea asupra lui nicio urmă de călătorie. De obicei, călătorul are înfățișarea neîngrijită, „cu părul răvășit și plin de praf”,[26] după cum se spune în hadith. Călătoria face ca omul să nu se preocupe de îngrijirea trupului și de înfățișarea sa așa cum o face acasă. Acest bărbat nu arăta, deci, ca un străin venit de departe, deoarece nu purta urmele călătoriei, dar nici nu era un localnic, fiindcă nu-l cunoșteau. Dacă ar fi fost localnic, desigur că l-ar fi cunoscut. La sfârșit s-a lămurit că acel bărbat era Jibril - pacea fie asupra lui -, venit sub această înfățișare.

26. Consemnat de Muslim (1015), din hadithul lui Abu Hurayrah - Allah să fie mulțumit de el.

Jibril - pacea fie asupra lui - venea de cele mai multe ori la Profet ﷺ sub înfățișarea unui bărbat, deoarece fiii lui Adam nu sunt în stare să vadă un înger în forma sa îngerească. El venea sub chip omenesc, pentru ca oamenii să nu fugă și să nu se îndepărteze de el. Aceasta era situația obișnuită. Îngerii nu li se arată fiilor lui Adam în forma lor adevărată decât la moarte sau la coborârea pedepsei. Așadar, în clipa morții ori a coborârii pedepsei - la Allah căutăm adăpost - îngerii se arată în forma lor adevărată. Allah Preaînaltul spune:

﴿ يَوْمَ يَرَوْنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُجْرِمِينَ ﴾ الفرقان: ٢٢

> „În Ziua în care îi vor vedea pe îngeri, nu va fi veste bună pentru cei păcătoși [nelegiuiți și necredincioși]...” (al-Furqan: 22.)

Însă, când vin în vreme de liniște, ei se arată într-o formă cunoscută oamenilor. Allah le-a dat putința de a lua înfățișări diferite.

Profetul ﷺ nu l-a văzut pe Jibril în forma sa îngerească decât de două ori.[27]

Prima dată: la Batha',[28] în Mecca, atunci când suferința pricinuită de răul făcut de neamul său devenise puternică. L-a văzut pe Jibril la orizont în forma sa îngerească. El venise să-l liniștească și să-l mângâie în privința celor prin care trecea.[29]

---

27. Consemnat de al-Bukhari (3235) și Muslim (177), formularea fiind a lui Muslim, de la Masruq, care a întrebat-o pe A'ishah - Allah să fie mulțumit de ea - despre cuvintele lui Allah: „Și, într-adevăr, l-a văzut [Muhammad pe Jibril] la o altă coborâre...” Ea a spus: „Eu am fost prima din această comunitate care l-a întrebat despre aceasta pe Trimisul lui Allah ﷺ, iar el a spus: «Este vorba despre Jibril. Nu l-am văzut în forma în care a fost creat decât în acele două împrejurări. L-am văzut coborând din cer, iar înfățișarea lui măreață acoperea spațiul dintre cer și pământ.»”

28. Literal, o câmpie sau un teren neted dintr-un oraș. (Nota traducătorului englez.)

29. Așa cum apare în hadithul consemnat de al-Bukhari (3231) și Muslim (1795), din relatarea lui A'ishah - Allah să fie mulțumit de ea.

A doua împrejurare: l-a văzut pe Jibril în forma sa îngerească în Noaptea Înălțării, la **Sidrat al-Muntaha**.[30] Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَلَقَدْ رَءَاهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ﴿١٣﴾ عِندَ سِدْرَةِ ٱلْمُنتَهَىٰ ﴿١٤﴾ ﴾ النجم: ١٣ - ١٤

> „Și, într-adevăr, l-a văzut [Muhammad pe Jibril] la o altă coborâre, lângă Sidrat al-Muntaha.” (an-Najm: 13-14.)

În celelalte dăți, el venea la Trimis ﷺ sub înfățișarea unui bărbat dintre cei mai frumoși.

Cuvintele sale **„...cu haine foarte albe...”** arată curățenia, iar **„...păr foarte negru...”** arată o înfățișare frumoasă. Aceasta dovedește că cel care caută cunoașterea trebuie să se prezinte la cercul de studiu într-o ținută îngrijită, curată și frumoasă. Jibril a venit atât ca învățător, cât și ca elev, iar unul dintre lucrurile pe care i-a învățat a fost cum trebuie să participe la adunările Trimisului ﷺ. Cercurile de studiu sunt adunări demne de respect, unde oamenii se întâlnesc cu Trimisul ﷺ și cu învățații; de aceea, ele cer pregătire. Respectarea învățaților este puternic încurajată, fiindcă, dacă nu îl prețuiești și nu îl cinstești pe învățat, este posibil să nu beneficiezi de cunoașterea sa.

Cuvintele sale **„...s-a așezat în fața Profetului ﷺ”** cuprind câteva reguli de bună purtare pentru cel care caută cunoașterea.

În primul rând: să aibă o purtare liniștită și o înfățișare îngrijită.

În al doilea rând: să se așeze în fața profesorului, orientat către el, pentru a învăța. Nu trebuie să stea cu partea laterală spre el, să se întoarcă de la el, să se joace ori să se ocupe de alte lucruri. Dimpotrivă, trebuie să se îndrepte către profesor cu trupul și cu mintea, ca să nu piardă prilejul de a învăța cu adevărat.

---

30. Literal, „arborele de lotus al hotarului ultim”. Se află deasupra celui de-al șaptelea cer. (Nota traducătorului englez.)

Cuvintele sale **„...și-a apropiat genunchii de genunchii lui...”** înseamnă că Jibril și-a lipit genunchii de cei ai Profetului ﷺ, stând cu fața spre el și apropiindu-se de el. Aceasta dovedește că elevul trebuie să stea aproape de profesor, pentru a beneficia pe deplin. Cel care stă departe poate să nu audă, iar dacă aude, vocea poate să nu-i fie clară. Dar, dacă se află aproape, aude, iar vocea îi este pe deplin limpede. Companionii - Allah să fie mulțumit de ei - obișnuiau să stea în jurul Profetului ﷺ și aproape de el atunci când învățau de la el.

Cuvintele sale **„...și și-a pus palmele pe coapse...”** înseamnă că Jibril și-a pus palmele „pe coapsele sale”, adică pe coapsele lui Jibril.[31] Aceasta arată că elevul trebuie să fie liniștit și cuviincios, să nu tulbure adunarea, să nu se întoarcă în toate direcțiile și să nu se ocupe de ceea ce îl împiedică să învețe.

Apoi l-a întrebat pe Profet ﷺ. Aceasta înseamnă că, după ce se așază și se liniștește, poate întreba. Nu trebuie să întrebe chiar în clipa sosirii. Mai întâi să se așeze, respectând buna purtare, și apoi să înceapă să întrebe. Acestea sunt însușirile și manierele celui care caută cunoașterea.

L-a întrebat pe Profet ﷺ, deși cunoștea răspunsurile. L-a întrebat pentru a-i învăța pe companionii săi. Aceasta este predarea prin întrebări și răspunsuri, o metodă care atrage mai bine atenția. Mai întâi elevul întreabă, apoi întrebărilor li se răspunde, astfel încât el să fie atent. Dacă începi direct prin a prezenta cunoașterea...

31. Cu privire la aceasta, hafizul Ibn Hajar al-Asqalani - Allah să aibă milă de el - a spus: „Apoi și-a pus palmele pe coapsele Profetului ﷺ. Așa apare în hadithurile lui Ibn Abbas și Abu Amir al-Ash'ari: «Apoi și-a pus palmele pe coapsele Profetului ﷺ.» Aceste relatări arată că pronumele din expresia **'ala fakhidhayhi** («pe coapsele sale») se referă la Profet ﷺ. Al-Baghawi și Isma'il at-Taymi au afirmat aceasta pe baza acestor relatări, iar at-Tibi a considerat-o opinia mai întemeiată.” **Fath al-Bari** (1/155). Această poziție este afirmată și de imamul Ibn Daqiq al-'Id în **Sharh al-Arba'in Hadith an-Nawawiyyah** (8) și de Ibn Hajar al-Haytami în **al-Fath al-Mubin bi-Sharh al-Arba'in** (143). (Nota traducătorului englez.)

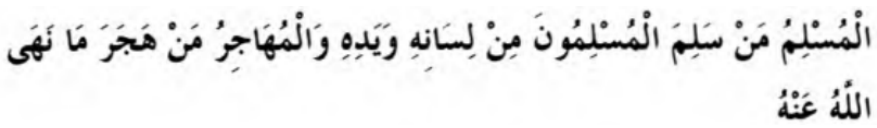
...este posibil ca atenția lui să slăbească. Așadar, una dintre metodele de transmitere a cunoașterii folositoare este cea a întrebărilor și răspunsurilor.

El, Jibril, a spus: **„[O, Muhammad,] spune-mi despre Islam.”** Adică: spune-mi esența Islamului, fiindcă omul trebuie să cunoască esența Islamului. Nu este de ajuns să se atribuie Islamului ori să spună: „Sunt musulman”, în timp ce nu cunoaște temeliile Islamului. Dacă nu le cunoaște, nu le va pune în practică. Cum să practice ceea ce nu cunoaște? Așadar, nu este suficient ca omul să se declare musulman în necunoștință de cauză. Este necesar să-i înțeleagă fundamentele, pentru a le împlini așa cum se cere.

Profetul ﷺ a răspuns: **„Islamul înseamnă să mărturisești că nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah și că Muhammad este Trimisul lui Allah, să împlinești rugăciunea, să dai zakat, să postești în Ramadan și să faci pelerinajul la Casă, dacă ai putința de a ajunge la ea.”** Acești cinci stâlpi trebuie împliniți împreună cu confirmarea inimii. Ceea ce urmează după ei, dintre obligații, fapte voluntare și abținerea de la lucrurile interzise sau nerecomandate, întregește și desăvârșește acești stâlpi, fie ca obligație, fie ca recomandare.

Acești stâlpi sunt temelia pe care se sprijină Islamul. Dacă omul îi părăsește, ori părăsește unul dintre ei, celelalte fapte obligatorii sau voluntare nu-i vor fi de folos, fiindcă nu a construit pe o temelie, iar o clădire nu poate sta decât pe temelie.

Acești stâlpi nu reprezintă întregul Islam, ci doar principiile și temeliile lui. Islamul este cuprinzător. Tot ceea ce Allah a poruncit și tot ceea ce a interzis face parte din Islam. De aceea, el ﷺ a spus:

„Musulmanul este acela de a cărui limbă și mână musulmanii sunt în siguranță, iar cel care face hijrah este acela care se îndepărtează de ceea ce Allah a interzis.”[32]

Islamul cuprinde, așadar, împlinirea poruncilor și abținerea de la cele interzise. Dacă lipsește ceva dintre stâlpi, Islamul său nu este valid. Dacă lipsa privește alte lucruri, atunci neajunsul din Islamul său este pe măsura a ceea ce a părăsit. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, spune:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱدۡخُلُواْ فِي ٱلسِّلۡمِ كَآفَّةٗ ﴾ البقرة: ٢٠٨

„O, voi cei care credeți! Intrați pe deplin în Islam...” (al-Baqarah: 208.)

Adică: intrați în întregul Islam. Nu luați o parte, lăsând alta. Musulmanul trebuie să împlinească din Islam potrivit puterii sale, fără să se limiteze doar la unele aspecte și apoi să spună: „Atât este de ajuns!”

Islam înseamnă supunerea față de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, prin afirmarea unicității Sale, ascultarea de El și îndepărtarea de **shirk**, asocierea de parteneri lui Allah, și de cele asemenea lui. Aceasta este definiția sa generală, așa cum a menționat șeicul Islamului Ibn Taymiyyah - Allah să aibă milă de el - și cum a citat-o de la el șeicul Islamului Muhammad ibn Abd al-Wahhab în cartea **Thalathat al-Usul**.[33] Acesta este sensul general al Islamului, iar cele cinci sunt stâlpii și temeliile sale, nu întregul Islam. În hadithul lui Ibn Umar - Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său -, care va fi explicat mai târziu, cu voia lui Allah, se spune:

بُنِيَ الإسلامُ على خَمْسٍ : شهادَةِ أَنْ لا إلهَ إلا اللهُ

32. Acest hadith este relatat cu formulări asemănătoare în cele două **Sahih-uri**, din hadithurile lui Abdullah ibn Amr, Jabir și Abu Musa - Allah să fie mulțumit de ei. Al-Bukhari l-a consemnat la numerele 10, 11 și 6484, iar Muslim la 40, 41 și 42.

33. A se vedea **Tafsir at-Tabari** (6/81), **Majmu' al-Fatawa** (5/239) și lucrările imamului Ibn Abd al-Wahhab: tratatul **Thalathat al-Usul** (6/137) și **'Aqidat al-Firqah an-Najiyah** (p. 17).

> „Islamul este clădit pe cinci stâlpi: mărturisirea că nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah...”[34]

Aceste cinci lucruri sunt temeliile sale, adică stâlpii și principiile sale de bază.

El ﷺ a menționat, așadar, că Islamul are cinci stâlpi: mărturisirea că nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah și că Muhammad este Trimisul lui Allah, împlinirea rugăciunii, oferirea zakatului, postul în Ramadan și pelerinajul la Casa Sacră a lui Allah pentru cel care are putința de a ajunge la ea. Aceștia sunt cei cinci stâlpi limpezi.

Primul stâlp cuprinde **shahadatayn**, cele două mărturisiri, fiindcă niciuna nu o poate înlocui pe cealaltă. Dacă cineva mărturisește că „nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah”, dar respinge faptul că „Muhammad este Trimisul lui Allah”, mărturisirea sa nu este validă. La fel, cel care mărturisește că „Muhammad este Trimisul lui Allah”, dar nu declară că „nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah”, nu beneficiază de mărturisirea misiunii profetice. Așadar, cele două mărturisiri trebuie să fie împreună.

A mărturisi că **„nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah”** înseamnă a-I consacra adorarea numai lui Allah.

A mărturisi că **„Muhammad este Trimisul lui Allah”** înseamnă a-l urma pe Profet ﷺ în mod exclusiv [ca trimis de la care se primește călăuzirea] și a-l lua drept model, fiindcă el transmite mesajul de la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Cele două mărturisiri nu înseamnă doar rostirea lor; ele trebuie și puse în practică.

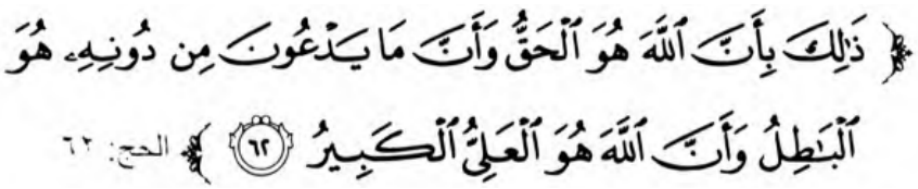
Înțelesul cuvintelor **„Mărturisesc că nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah”** este: recunosc și afirm că nu există nicio divinitate care să merite adorarea în afară de Allah. În expresia **la ilaha illa Allah**, **la** este o particulă care neagă o întreagă categorie, iar **ilaha**, „divinitate”, este numele ei. Construcția se află la cazul acuzativ...

---

34. Consemnat de al-Bukhari (8) și Muslim (16). Va fi menționat mai târziu în această lucrare, cu voia lui Allah.

...iar predicatul subînțeles este **bi-haqqin**, adică „pe drept”. Înțelesul complet al expresiei este, așadar: „Nu există nicio divinitate vrednică [de adorare, în afară de Allah].” Prin urmare, **la ilaha** nu înseamnă că „nu există nicio divinitate” [adorată de oameni]. Nu se neagă existența celor luați drept divinități, ci se neagă faptul că ar avea dreptul de a fi adorați.

Într-adevăr, există multe divinități care nu merită adorarea. Unii oameni adoră soarele, alții luna, alții stelele, iar alții copacii și pietrele. Unii îi adoră chiar pe morți, mormintele și mausoleele. Alții merg până la adorarea vacii, așa cum se întâmplă în India. Există și oameni care adoră organele intime; la Allah căutăm adăpost. Așadar, obiectele adorării sunt multe, dar adevărata Divinitate este Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. El spune:

„Aceasta deoarece Allah este Adevărul [singurul Dumnezeu adevărat al tuturor celor existente, fără partener ori rival], iar ceea ce ei invocă în afara Lui este deșertăciune. Cu adevărat, Allah este Cel Preaînalt, Cel Mare.” (al-Hajj: 62.)

Al-ilah înseamnă ceea ce este adorat, adică o divinitate. Expresia completă înseamnă: „Nu există nicio divinitate care să merite adorarea în afară de Allah.” Ea respinge astfel toate divinitățile false. Tot ceea ce este adorat în afara lui Allah este deșertăciune: „Aceasta deoarece Allah este Adevărul, iar ceea ce ei invocă în afara Lui este deșertăciune.”

Acesta este sensul **shahadei**, mărturisirea. Predicatul subînțeles nu este **mawjud**, „existent”, așa cum spun unii oameni: „Nu există nicio divinitate.” Această explicație nu este corectă. Există multe divinități [luate ca obiecte ale adorării], iar toată lumea știe că oamenii adoră divinități diferite de când shirk-ul, asocierea de parteneri lui Allah, a început pe pământ și vor continua până la Ceas. Așadar, shirk-ul este practicat, iar divinitățile sunt multe, însă adevărata Divinitate este Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. El a spus:

﴿ وَهُوَ ٱلَّذِى فِى ٱلسَّمَآءِ إِلَٰهٌ وَفِى ٱلْأَرْضِ إِلَٰهٌ ﴾ الزخرف: ٨٤

„El este Cel care este singura Divinitate [vrednică de adorare] în cer și singura Divinitate [vrednică de adorare] pe pământ.” (az-Zukhruf: 84.)

Numai Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, merită să fie adorat. Celelalte divinități sunt false și sunt adorate fără drept. Acesta este înțelesul expresiei **la ilaha illa Allah**, iar aceasta este analiza ei gramaticală potrivit învățaților de încredere dintre lingviști.[35]

Sensul mărturisirii **„Mărturisesc că Muhammad este Trimisul lui Allah”** este: recunosc și afirm că Muhammad este un trimis de la Allah, pe care El l-a trimis întregii omeniri, celor două categorii de făpturi răspunzătoare, **ath-thaqalayn**: djinnii și oamenii. Omul trebuie să-i afirme misiunea în exterior și în interior: în exterior, prin limbă, și în interior, prin inimă. Cel care mărturisește cu limba că el este Trimisul lui Allah, dar respinge aceasta în inimă, este un ipocrit. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ إِذَا جَآءَكَ ٱلْمُنَٰفِقُونَ قَالُوا۟ نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ ٱللَّهِ ۘ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُۥ ۗ وَٱللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَكَٰذِبُونَ ﴿١﴾ ﴾ المنافقون: ١

„Când vin la tine ipocriții, spun: «Mărturisim că tu ești, cu adevărat, Trimisul lui Allah.» Allah știe că tu ești Trimisul Său, iar Allah mărturisește că ipocriții sunt mincinoși.” (al-Munafiqun: 1.)

Ei mint în mărturisirile lor, fiindcă nu îți recunosc misiunea de trimis în inimile lor. Rostesc acele cuvinte numai pentru interese lumești și pentru a trăi alături de voi. Așadar:

35. A se vedea **Sharh al-'Aqidah at-Tahawiyyah**, de Ibn Abi al-'Izz (p. 111 și următoarele), și **ad-Durar as-Saniyyah** (2/257).

﴿ ٱتَّخَذُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُمۡ جُنَّةٗ ﴾ المنافقون: ٢

„Ei și-au făcut din jurămintele lor un scut.” (al-Munafiqun: 2.)

Adică un adăpost prin care caută să se ascundă și să se protejeze, deși în inimile lor sunt necredincioși. Prin urmare, omul trebuie să afirme misiunea sa de trimis atât în exterior, cât și în interior.

La fel, cel care afirmă misiunea profetică numai în interior, dar refuză să o rostească în exterior, nu este credincios. Și politeiștii recunosc în inimile lor că el ﷺ este un trimis al lui Allah. Allah Preaînaltul spune:

﴿ قَدۡ نَعۡلَمُ إِنَّهُۥ لَيَحۡزُنُكَ ٱلَّذِي يَقُولُونَۖ فَإِنَّهُمۡ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَٰكِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ يَجۡحَدُونَ ٣٣ ﴾ الأنعام: ٣٣

„Știm, într-adevăr, mâhnirea pe care ți-o pricinuiesc cuvintele lor. Nu pe tine te socotesc mincinos, ci nelegiuiții tăgăduiesc semnele lui Allah.” (al-An'am: 33.)

Ei recunosc faptul că el este Trimisul lui Allah, dar trufia și înverșunarea din vremea ignoranței i-au împiedicat să-i mărturisească misiunea.

La fel, evreii și creștinii recunosc în inimile lor că el este Trimisul lui Allah, dar tăgăduiesc aceasta și nu o mărturisesc cu limbile lor. Allah Preaînaltul spune:

﴿ ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَعۡرِفُونَهُۥ كَمَا يَعۡرِفُونَ أَبۡنَآءَهُمۡۖ وَإِنَّ فَرِيقٗا مِّنۡهُمۡ لَيَكۡتُمُونَ ٱلۡحَقَّ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ١٤٦ ﴾ البقرة: ١٤٦

„Cei cărora le-am dat Scriptura îl cunosc [pe Muhammad] așa cum își cunosc fiii. Dar o parte dintre ei ascund adevărul, deși îl cunosc.” (al-Baqarah: 146.)

Așadar, nu este de ajuns să recunoști în inimă că el este Trimisul lui Allah, în ascuns, fără să mărturisești cu limba, dacă ai putința s-o faci. [Sunt exceptate situații precum imposibilitatea de a vorbi ori constrângerea.] Politeiștii, evreii și creștinii recunosc în inimile lor că el este Trimisul lui Allah, dar refuză să afirme aceasta cu limbile lor, de teamă să nu-și piardă plăcerile lumești ori conducerea, din invidie față de Trimis ﷺ, din trufie sau din alte intenții rele.

După ce omul mărturisește că el ﷺ este cu adevărat Trimisul lui Allah, trebuie să-l urmeze. Dacă mărturisește aceasta în exterior și în interior, dar nu îl urmează, mărturisirea sa că el este Trimisul lui Allah nu este validă. Allah Preaînaltul spune:

﴿ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَكَ فَٱعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَآءَهُمْ ﴾ القصص: ٥٠

„Iar dacă nu-ți răspund, să știi că ei își urmează numai poftele.”
(al-Qasas: 50.)

Dacă nu ascultă de el în nimic, atunci este necredincios. Dar dacă ascultă de el în unele lucruri și nu ascultă în altele, mărturisirea sa are un neajuns pe măsura a ceea ce a părăsit. Prin urmare, el ﷺ trebuie ascultat. Allah Preaînaltul spune:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ وَأُو۟لِى ٱلْأَمْرِ مِنكُمْ ﴾

„O, voi cei care credeți! Ascultați de Allah, ascultați de Trimis și de cei care dețin autoritatea dintre voi.” (an-Nisa': 59.)

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَا تَوَلَّوْا۟ عَنْهُ وَأَنتُمْ تَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾ ﴾ الأنفال: ٢٠

„O, voi cei care credeți! Ascultați de Allah și de Trimisul Său și nu vă întoarceți de la el în timp ce auziți.” (al-Anfal: 20.)

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوٓاْ أَعْمَٰلَكُمْ ﴾

محمد: ٣٣

„O, voi cei care credeți! Ascultați de Allah și ascultați de Trimis și nu vă faceți faptele zadarnice.” (Muhammad: 33.)

﴿ مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ ٱللَّهَ ۖ وَمَن تَوَلَّىٰ فَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ عَلَيْهِمْ

حَفِيظًا ﴿٨٠﴾ ﴾ النساء: ٨٠

„Cel care ascultă de Trimis ascultă, cu adevărat, de Allah. Iar asupra celor care se întorc, Noi nu te-am trimis ca păzitor.” (an-Nisa': 80.)

﴿ وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣٢﴾ ﴾ ال عمران: ١٣٢

„Și ascultați de Allah și de Trimis, pentru ca să vi se arate îndurare.” (Al Imran: 132.)

﴿ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهْتَدُواْ ﴾ النور: ٥٤

„Iar dacă veți asculta de el, veți fi bine călăuziți.” (an-Nur: 54.)

Uneori, El menționează ascultarea de Trimis ﷺ împreună cu ascultarea de Allah, iar alteori menționează numai ascultarea de Trimis ﷺ. Așadar, el trebuie ascultat și urmat.

În același fel, omul trebuie să se limiteze la ceea ce el ﷺ a adus și să nu adauge nimic. Nu trebuie să introducă în chestiunile adorării vreun lucru pe care Trimisul ﷺ nu l-a aprobat. El ﷺ a spus:

وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ

„Feriți-vă de lucrurile nou introduse, căci orice lucru nou introdus [în religie] este o inovație și orice inovație este o rătăcire.”[36]

El ﷺ a mai spus:

مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ

„Cel care săvârșește o faptă pentru care nu am dat aprobarea noastră va avea acea faptă respinsă.”[37]

Apoi, omul trebuie să creadă ca adevărat tot ceea ce el ﷺ relatează, poruncește sau interzice.[38] Dacă practică ceea ce el a adus, dar nu îl crede, aceasta este calea ipocriților. Ei împlinesc rugăciunea, postesc, fac pelerinajul și participă la jihad, dar nu cred în ceea ce el ﷺ a adus. Așadar, trebuie crezut ceea ce el - pacea și binecuvântările lui Allah să fie asupra lui - relatează despre nevăzut, despre trecut și viitor, precum și ceea ce poruncește și interzice. El trebuie crezut și nu trebuie să existe îndoială în privința niciunui lucru pe care l-a adus. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, a spus despre el ﷺ:

﴿ وَمَا يَنطِقُ عَنِ ٱلْهَوَىٰٓ ۝٣ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْىٌ يُوحَىٰ ۝٤ ﴾ النجم: ٣ - ٤

36. Consemnat de Abu Dawud (4607), at-Tirmidhi (2676), Ibn Majah (42, 43, 44), Ahmad (4/126), ad-Darimi (95), at-Tabarani în **al-Kabir** (623) și Ibn Hibban (1/179), din hadithul lui al-Irbad ibn Sariyah - Allah să fie mulțumit de el.

37. Consemnat de Muslim (1718). Al-Bukhari l-a consemnat în formă **mu'allaq** [cu lanțul de transmitere suspendat] în Cartea tranzacțiilor comerciale, la capitolul al cărui titlu nu este redat în ediția-sursă (4/356, împreună cu **al-Fath**, ediția Dar al-Ma'rifah), și în Cartea respectării stricte a Cărții și a Sunnei, capitolul despre situația în care colectorul zakatului ori conducătorul emite o judecată juridică și greșește (13/317, împreună cu **al-Fath**).

38. A se vedea **Mu'allafat al-Imam Muhammad ibn Abd al-Wahhab** (6/137), **Thalathat al-Usul**, în prima secțiune: **al-'Aqidah wa-l-Adab al-Islamiyyah**.

„El nu vorbește după pofta sa. Nu este decât o revelație care îi este revelată.” (an-Najm: 3-4.)

Și după cum spune El, Cel Atotputernic și Preaînalt:

﴿ وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُوا۟ ﴾ الحشر: ٧

„Ceea ce vă dă Trimisul, luați, iar de la ceea ce vă oprește, abțineți-vă.” (al-Hashr: 7.)

Este, de asemenea, obligatoriu să ascultăm de el, să-l urmăm și să părăsim lucrurile nou introduse și inovațiile pe care el nu le-a aprobat. Folosul adevărat și mare se află în ceea ce Trimisul ﷺ a adus. Ceea ce el nu a adus în chestiunile religiei este rău și nu este deloc bine, chiar dacă inovatorul urmărește binele și spune: „Aceasta este o adăugire bună.” Noi răspundem: Nu, aceasta este o inovație, iar inovațiile sunt respinse. Este un lucru rău. Ai crezut, în mod greșit, că prin el te apropii de Allah, deși, în realitate, te îndepărtează de Allah. Acestea sunt unele dintre implicațiile celor două mărturisiri: „Nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah și Muhammad este Trimisul lui Allah.”

La fel stau lucrurile cu cel care mărturisește că „nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah”, apoi adoră pe altcineva în afară de Allah. Aceasta este situația politeiștilor de astăzi care se atribuie Islamului, în timp ce adoră mormintele și mausoleele. Mărturisirea lor că „nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah” nu este validă, deoarece o contrazic prin shirk. Ei rostesc aceste cuvinte, dar faptele lor le neagă. Adoră pe altcineva în afară de Allah, invocă pe altcineva în afară de Allah și cer ajutor morților. Prin urmare, nu au mărturisit cu adevărat că „nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah” și nu au intrat cu adevărat în Islam din cauza acestei contradicții.

Al doilea stâlp: împlinirea rugăciunii, potrivit cuvintelor sale **„...să împlinești rugăciunea”**. Adică să săvârșești cele cinci rugăciuni zilnice obligatorii. Ce înseamnă „împlinirea rugăciunii”? El nu a spus doar: „Să faci rugăciunea”...

...ci a spus: „Să împlinești rugăciunea.” Scopul este împlinirea rugăciunii așa cum se cuvine, nu simpla efectuare a ei. Omul împlinește rugăciunea făcând-o așa cum a învățat Profetul ﷺ, potrivit cuvintelor sale:

صَلُّوا كَمَا رَأَيْتُمُونِي أُصَلِّي

„Rugați-vă așa cum m-ați văzut pe mine rugându-mă.”[39]

Cel care l-a văzut îl urmează, iar cel la care ajung relatările sale autentice le pune în practică și îndeplinește rugăciunea potrivit hadithurilor autentice care i-au ajuns. Așadar, din împlinirea rugăciunii face parte să o săvârșească în felul în care se ruga Profetul ﷺ, fără să adauge și fără să scadă nimic.

Tot din împlinirea rugăciunii face parte respectarea orelor pe care Allah le-a stabilit pentru ea. El, Preaînaltul, spune:

﴿إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ كَانَتۡ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ كِتَٰبٗا مَّوۡقُوتٗا ١٠٣﴾

„Cu adevărat, rugăciunea le este prescrisă credincioșilor la timpuri hotărâte.” (an-Nisa': 103.)

Prin urmare, ea nu trebuie scoasă din timpul prescris. Scopul este ca omul să se roage așa cum a poruncit Allah, iar Allah a poruncit ca rugăciunea să fie îndeplinită la timpuri stabilite. Profetul ﷺ a fost întrebat care faptă este cea mai bună înaintea lui Allah și a răspuns:

الصَّلَاةُ لِوَقْتِهَا

„Rugăciunea la timpul ei.”[40]

Dar cel care face după placul său și se roagă când dorește, atunci când se trezește din somn ori când este mai puțin...

39. Consemnat de al-Bukhari (631), de la Malik ibn al-Huwayrith - Allah să fie mulțumit de el.

40. Consemnat de al-Bukhari (527) și Muslim (85), din hadithul lui Ibn Mas'ud - Allah să fie mulțumit de el.

...ocupat cu munca, nu are o rugăciune validă, fiindcă nu a îndeplinit rugăciunea poruncită de Allah, ci s-a rugat numai după dorințele sale.

De asemenea, împlinirea rugăciunii presupune smerenie, reculegere și atenție. Cel care se roagă cu trupul, dar a cărui minte este absentă, va beneficia numai de partea rugăciunii în care a fost atent. Allah Preaînaltul spune:

﴿ قَدْ أَفْلَحَ ٱلْمُؤْمِنُونَ ۝١ ٱلَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَٰشِعُونَ ۝٢ ﴾

„Cu adevărat, au izbândit credincioșii, cei care sunt smeriți și plini de reculegere în rugăciunea lor.” (al-Mu'minun: 1-2.)

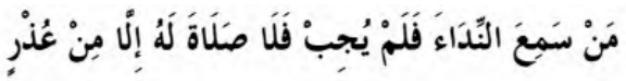
El, Preaînaltul, a mai spus:

﴿ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى ٱلْخَٰشِعِينَ ﴾ البقرة: ٤٥

„Ea este, într-adevăr, grea, în afară de cei smeriți, care I se supun pe deplin lui Allah.” (al-Baqarah: 45.)

Adică rugăciunea este anevoioasă, în afară de cei care ascultă de Allah cu smerenie. Pentru aceștia este ușoară și ei găsesc bucurie în ea. Reculegerea este sufletul rugăciunii. Rugăciunea fără reculegere este asemenea trupului fără viață, chiar dacă omul a îndeplinit-o în mod vizibil și nu i se va cere s-o repete. Totuși, nu are răsplată pentru ea: a încheiat-o fără să dobândească răsplată, fiindcă nu a fost atent de la început până la sfârșit. Poate dobândi numai puțin din răsplată, poate dobândi mult ori poate dobândi întreaga răsplată, potrivit reculegerii sale în rugăciune.

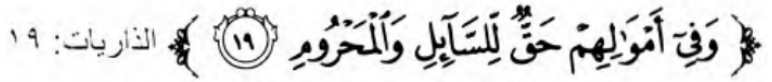
Din împlinirea rugăciunii face parte să fie săvârșită în moschei, împreună cu adunarea, deoarece rugăciunea în adunare este o obligație individuală, adică o obligație pentru fiecare. Orice musulman care are putința de a veni la moschee și de a se ruga în adunare are această obligație. El ﷺ a spus:

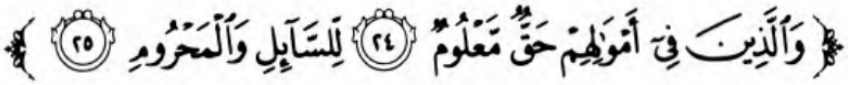
„Cel care aude chemarea la rugăciune și nu răspunde nu are rugăciune, în afară de cel care are un motiv întemeiat.”[41]

Dacă fiecăruia i s-ar îngădui să se roage în locul său ori acasă, de ce a mai fost instituită chemarea la rugăciune? De ce i s-a prescris celui care cheamă să spună: **„Hayya 'ala-s-salah, hayya 'ala-l-falah”**, adică „Veniți la rugăciune, veniți la izbândă”? Sensul este: veniți și îndepliniți rugăciunea împreună cu adunarea în casele lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Este exceptat cel care are un motiv întemeiat, nu găsește o adunare ori se află într-un loc unde nu există moschee; acesta se roagă unde se află. Dar cel care locuiește în apropierea moscheii, aude chemarea, este sănătos și în siguranță nu are rugăciune dacă o săvârșește în casa sa.

Al treilea stâlp: oferirea zakatului. Acesta este un drept pe care Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, l-a impus asupra averii celor bogați în folosul celor săraci. Allah Preaînaltul spune:

„Și în averile lor se afla dreptul cerșetorului și al celui lipsit, care nu cere altora.” (adh-Dhariyat: 19.)

„Și cei în ale căror averi există un drept cunoscut, pentru cel care cere și pentru cel lipsit [de avere și bunuri].” (al-Ma'arij: 24-25.)

41. Consemnat de Ibn Majah (793), Ibn Hibban în **Sahih** (5/415), at-Tabarani în **al-Awsat** (4/314) și **al-Kabir** (1/420), al-Bayhaqi în **al-Kubra** (3/57) și ad-Diya' al-Maqdisi în **al-Mukhtarah** (10/239), din hadithul lui Ibn Abbas - Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său.

Prin urmare, zakatul este un drept obligatoriu, nu o faptă voluntară ori recomandată și nici o simplă donație. De la cel care îl oferă de bunăvoie este primit. Cât despre cel care refuză să-l dea: dacă neagă obligativitatea lui, este necredincios; dacă îi recunoaște obligativitatea, dar refuză să-l dea din zgârcenie, autoritățile au obligația să-l ia de la el cu forța, să-l avertizeze și să-l sancționeze.

Dacă el dispune de putere, de soldați și de arme, autoritățile mobilizează o armată pentru a lupta împotriva lui până când plătește zakatul, așa cum Abu Bakr as-Siddiq - Allah să fie mulțumit de el - a luptat împotriva celor care au refuzat să dea zakat în timpul conducerii sale.[42] Însă, dacă îi neagă obligativitatea și spune că zakatul nu este obligatoriu, i se cere să se pocăiască. Dacă se pocăiește, este bine; altfel, este executat ca apostat. La Allah căutăm adăpost.

Al patrulea stâlp: postul în luna Ramadan a fiecărui an. Allah Preaînaltul spune:

42. Consemnat de al-Bukhari (1400, 1457) și Muslim (20), din hadithul lui Abu Hurayrah - Allah să fie mulțumit de el -, care a spus: „Când Trimisul lui Allah ﷺ a murit și Abu Bakr a fost făcut calif după el, iar cei dintre beduini care au apostaziat au făcut aceasta, Umar i-a spus lui Abu Bakr: «De ce lupți împotriva unor oameni, când Trimisul ﷺ a spus: ‘Mi s-a poruncit să lupt împotriva oamenilor până când mărturisesc că nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah. Cel care spune aceasta își pune la adăpost față de mine averea și viața, în afară de ceea ce se datorează pe drept, iar socoteala sa Îi aparține lui Allah’?» El a răspuns: «Pe Allah! Voi lupta împotriva celor care fac deosebire între rugăciune și zakat, căci zakatul este dreptul datorat din avere. Pe Allah! Dacă refuză să-mi dea chiar și o legătură dintre cele pe care le dădeau Trimisului lui Allah ﷺ, voi lupta împotriva lor pentru refuzul lor.» Umar a spus apoi: «Pe Allah! Am văzut că Allah îi deschisese pieptul lui Abu Bakr pentru a lupta și am știut că aceasta era dreptatea.»”

شَهْرُ رَمَضَانَ ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ فِيهِ ٱلْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَٰتٍ
مِّنَ ٱلْهُدَىٰ وَٱلْفُرْقَانِ ۚ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ ٱلشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ

„Luna Ramadan, în care a fost coborât Coranul, călăuzire pentru oameni, dovezi limpezi ale călăuzirii și criteriul de deosebire [dintre adevăr și fals]. Acela dintre voi care ajunge această lună [fiind prezent, acasă] să postească în ea...” (al-Baqarah: 185.)

Musulmanul are, așadar, obligația să postească în luna Ramadan dacă poate și nu are un motiv întemeiat care să-l scutească. Dacă nu poate posti dintr-un motiv întemeiat, îndeplinește ceea ce este cerut în locul postului. Allah Preaînaltul spune:

۞ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ

„Iar cel care este bolnav ori se află într-o călătorie [să postească] un număr egal de alte zile...”

Bolnavul și călătorul nu postesc [în situația scutirii], dar recuperează postul ulterior. Însă cel care nu poate posti din cauza vârstei înaintate ori a unei boli de durată îi hrănește pe cei săraci. Allah Preaînaltul spune:

۞ وَعَلَى ٱلَّذِينَ يُطِيقُونَهُۥ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ

„Iar cei care pot posti numai cu mare greutate [cum ar fi un bătrân] au [posibilitatea de a posti ori] de a hrăni un sărac [pentru fiecare zi].” (al-Baqarah: 184.)

Pentru fiecare zi, el hrănește un sărac în locul postului, dacă nu poate posti nici la timpul lui, în această lună, nici mai târziu, după încheierea ei.[43]

43. A se vedea **Tafsir Abd ar-Razzaq** (1/70), **Tafsir at-Tabari** (2/133-140), **Tafsir Ibn Abi Hatim** (1/307-312), **ad-Durr al-Manthur** (1/428).

Al cincilea stâlp: îndeplinirea Hajj-ului la Casă, dacă omul are putința de a ajunge la ea. Din punct de vedere lexical,[44] **Hajj** înseamnă **al-qasd**, intenția sau îndreptarea către un scop. În sens juridic religios, înseamnă a merge la Casa Sacră pentru a împlini riturile de Hajj și 'umrah, căutând prin aceasta apropierea de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

Hajj-ul și 'umrah sunt amândouă acte de adorare consacrate lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Locul lor este Moscheea Sacră și locurile din împrejurimile ei unde se îndeplinesc riturile Hajj-ului. Dacă cineva face Hajj într-un alt loc decât la Ka'bah, Hajj-ul său nu va fi primit. Dacă el crede că poate face Hajj la un mormânt, un anumit mausoleu, o construcție ori un copac, el părăsește prin apostazie religia Islamului.

Prin urmare, călătoria pentru Hajj nu se face decât către Casa lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, **al-Bayt al-'Atiq**, Casa Străveche. Riturile de Hajj și 'umrah pot fi îndeplinite numai acolo și în împrejurimile ei, așa cum a poruncit Allah.

Hajj-ul se îndeplinește într-o perioadă anume, după cum spune Allah Preaînaltul:

﴿ ٱلْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَٰتٌ ۚ ﴾ البقرة: ١٩٧

„Hajj-ul este în lunile bine cunoscute...” (al-Baqarah: 197.)

Cât despre 'umrah, ea poate fi îndeplinită în orice moment al anului; nu are un timp fix.

Allah Preaînaltul mai spune:

﴿ مَنِ ٱسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ﴾ ال عمران: ٩٧

„Cei care au putința de a ajunge la ea [acoperind cheltuielile de transport, provizii și ședere]...” (Al Imran: 97.)

44. A se vedea **an-Nihayah fi Gharib al-Athar** (1/340), **Lisan al-'Arab** (2/226), **al-Qamus al-Muhit** (p. 234).

Deoarece Hajj-ul cere cheltuieli, provizii și călătorie, toate presupunând o anumită dificultate, Allah a pus condiția existenței mijloacelor. Această capacitate privește atât banii, cât și trupul, adică sănătatea. Pentru cel care este capabil trupește, dar nu dispune de mijloacele financiare, Hajj-ul nu este obligatoriu. Cât despre cel care are mijloace financiare, dar nu poate din punct de vedere fizic, el desemnează pe cineva să facă Hajj în numele lui.

Mai mult, deoarece Hajj-ul implică dificultate, efort și, pentru unii musulmani, o distanță mare, Allah l-a ușurat, făcându-l obligatoriu numai o dată în viață pentru cel care are mijloacele necesare. Dacă este îndeplinit de mai multe ori, celelalte sunt voluntare, după cum apare în hadithul în care Profetul ﷺ a spus:

أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ فَرَضَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ الْحَجَّ فَحُجُّوا

„O, oameni! Allah v-a impus Hajj-ul, așadar îndepliniți Hajj-ul.”

Unul dintre oameni a întrebat: „În fiecare an, o, Trimis al lui Allah?” El ﷺ a tăcut, până când omul a repetat întrebarea de trei ori. Atunci Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

لَوْ قُلْتُ نَعَمْ لَوَجَبَتْ وَلَمَا اسْتَطَعْتُمْ

„Dacă aș spune «Da», ar deveni obligatoriu, iar voi nu ați putea [să-l îndepliniți].”[45]

Așadar, Hajj-ul este obligatoriu numai o dată, iar toată mulțumirea I se cuvine lui Allah. Acesta este Hajj-ul obligatoriu, iar ceea ce urmează este voluntar.

Aceștia sunt cei cinci stâlpi ai Islamului. Hajj-ul cuprinde și 'umrah, deoarece în unele formulări ale hadithului lui Umar - Allah să fie mulțumit de el - se spune:

وَ أَنْ تَحُجَّ وَ تَعْتَمِرَ

45. Consemnat de Muslim (1337), din hadithul lui Abu Hurayrah - Allah să fie mulțumit de el.

„Și să îndeplinești Hajj și 'umrah.”[46]

'Umrah este numită „Hajj-ul mic”.

Apoi Jibril l-a întrebat despre **iman**: „Spune-mi despre iman.” Trimisul lui Allah ﷺ a răspuns: **„Iman înseamnă să crezi în Allah, în îngerii Săi, în Cărțile Sale, în trimișii Săi, în Ziua de Apoi și în predestinare, în binele și răul ei.”**

Iman cuprinde, așadar, acești stâlpi. Din punct de vedere lexical, înseamnă confirmarea hotărâtă, care nu este atinsă de nicio îndoială.[47] În sens juridic religios, înseamnă rostire cu limba, credință în inimă și fapte săvârșite cu mădularele; crește prin acte de ascultare și scade prin păcate.[48] Acesta este înțelesul imanului la **Ahl as-Sunnah wa-l-Jama'ah**, oamenii Sunnei și ai comunității unite, spre deosebire de **murji'ah**,[49] care spun că iman înseamnă confirmare în inimă sau numai confirmare în inimă și rostire cu limba, fără ca faptele să intre în el. Această afirmație este respinsă. Faptele intră în mod necesar în iman, iar omul nu crede cu adevărat fără să săvârșească faptele, chiar dacă le confirmă în inimă.

Dacă omul rostește cu limba, dar nu săvârșește faptele, fără vreun motiv întemeiat care să-l împiedice, el nu este...

---

46. Consemnat de Ibn Hibban în **Sahih** (1/398), an-Nasa'i în **as-Sughra** (p. 23), Ibn Khuzaymah în **Sahih** (1/3), ad-Daraqutni în **Sunan** (2/282) și al-Bayhaqi în **al-Kubra** (4/349) și **Shu'ab al-Iman** (3/428).

47. A se vedea **an-Nihayah fi Gharib al-Hadith** (1/69), **Lisan al-'Arab** (13/26) și **Mukhtar as-Sihah** (p. 11).

48. A se vedea **al-'Aqidah**, de imamul Ahmad ibn Hanbal (p. 117), **Lum'at al-I'tiqad** (p. 23), **Majmu' al-Fatawa** (7/505), **Ijtima' al-Juyush al-Islamiyyah** (p. 84).

49. Murji'ah: se spune că numele provine din **irja'**, adică **ta'akhkhur**, „amânare” sau „lăsare în urmă”, deoarece ei lasă faptele în afara înțelesului imanului. Se spune și că provine din **raja'**, „speranță”, deoarece afirmă că păcatul nu face rău cât timp omul crede, așa cum un act de ascultare nu folosește cât timp omul este necredincios. Ei se împart în mai multe grupări. A se vedea **Maqalat al-Islamiyyin** (p. 132) și **al-Farq bayna al-Firaq** (p. 190).

...credincios. Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, a menționat imanul împreună cu faptele în numeroase versete și nu S-a oprit la menționarea imanului singur. El spune:

﴿ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ
ءَايَٰتُهُۥ زَادَتْهُمْ إِيمَٰنًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ٢ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ
ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ٣ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ﴾

„Credincioșii sunt numai aceia ale căror inimi se cutremură când este pomenit Allah, iar când le sunt recitate versetele Sale, acestea le sporesc credința, și ei își pun încrederea numai în Domnul lor; cei care împlinesc rugăciunea și cheltuiesc din ceea ce le-am dăruit. Aceștia sunt credincioșii cu adevărat...” (al-Anfal: 2-4.)

El, Preaînaltul, a mai spus:

﴿ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا۟ وَجَٰهَدُوا۟
بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصَّٰدِقُونَ ١٥ ﴾

„Credincioșii sunt numai aceia care au crezut în Allah și în Trimisul Său, apoi nu s-au îndoit și s-au străduit cu averile și cu viețile lor pe calea lui Allah. Aceștia sunt cei sinceri.” (al-Hujurat: 15.)

În hadith se relatează că Profetul ﷺ a spus:

الْإِيمَانُ بِضْعٌ وَسَبْعُونَ أَوْ بِضْعٌ وَسِتُّونَ شُعْبَةً فَأَفْضَلُهَا قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَأَدْنَاهَا إِمَاطَةُ الْأَذَى عَنْ الطَّرِيقِ وَالْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنْ الْإِيمَانِ

„Imanul are șaptezeci și ceva sau șaizeci și ceva de ramuri. Cea mai înaltă este rostirea: «La ilaha illa Allah», iar cea mai de jos este îndepărtarea...

> ...lucrurilor vătămătoare din drum. Iar pudoarea este o ramură a imanului."[50]

Acest hadith arată că imanul înseamnă rostire, faptă și credință. El ﷺ a spus: **„...cea mai înaltă este rostirea: «La ilaha illa Allah»..."**, iar aceasta este rostirea cu limba; **„...cea mai de jos este îndepărtarea lucrurilor vătămătoare din drum..."**, iar aceasta este o faptă; **„...pudoarea este o ramură a imanului"**, iar aceasta se află în inimă. Hadithul arată, așadar, că imanul este alcătuit din aceste trei lucruri. Prin urmare, cel care părăsește cu totul faptele și nu le săvârșește, deși are putința s-o facă, nu este credincios.

Cât despre cel care părăsește unele fapte, el poate fi necredincios ori un om a cărui credință este deficientă. Dacă părăsește rugăciunea, este necredincios, așa cum apare în versete și hadithuri. Dar, dacă părăsește o altă faptă decât rugăciunea, este un credincios cu o credință deficientă, asemenea celor care comit păcate mari, în afară de shirk.

Islamul omului trebuie să fie în armonie în exterior și în interior. Cel care practică Islamul numai în exterior, fără iman, este ipocrit, deoarece ipocriții arată Islam în mod public. Ei postesc, se roagă și împlinesc stâlpii Islamului, însă în inimile lor nu există iman. De aceea sunt în locul cel mai de jos al Iadului.

La fel, cel care crede în inimă, dar nu ascultă prin faptele mădularelor și nu rostește cele două mărturisiri nu este, cu siguranță, credincios. Credința inimii singură nu este suficientă; ea este numai una dintre componentele imanului. Omul trebuie să rostească cu limba și să lucreze cu mădularele. Altfel, și politeiștii cred în inimile lor, iar evreii și creștinii cred în misiunea lui Muhammad ﷺ și o recunosc în inimile lor, dar o resping în exterior.

Allah Preaînaltul spune:

---

50. Consemnat de al-Bukhari (9) și Muslim (35), din hadithul lui Abu Hurayrah - Allah să fie mulțumit de el.

﴿ قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُۥ لَيَحْزُنُكَ ٱلَّذِى يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَٰكِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٣٣﴾ ﴾ الأنعام: ٣٣

„Știm, într-adevăr, mâhnirea pe care ți-o pricinuiesc cuvintele lor. Nu pe tine te socotesc mincinos, ci nelegiuiții tăgăduiesc semnele lui Allah.” (al-An'am: 33.)

Abu Talib, unchiul Profetului, a spus:

„Știu cu certitudine că religia lui Muhammad
Este cea mai bună religie a făpturilor.
Dacă nu ar fi mustrarea ori teama de urmări,
M-ai vedea mărturisind deschis aceasta cu bunăvoință.”[51]

El recunoștea, așadar, în inima sa că Muhammad este Trimisul lui Allah și că religia lui este cea mai bună. Însă dorința de a-și menaja neamul l-a împiedicat s-o rostească. Dacă ar fi crezut cu adevărat în Trimis, ar fi renunțat la religia neamului său. Dar el nu a dorit aceasta. Trufia înverșunată a vremii ignoranței l-a împiedicat să exprime și să arate ceea ce avea în inimă.

Chiar și când suferea chinurile morții, Trimisul ﷺ îi spunea: „O, unchiule, spune: «La ilaha illa Allah».” Abu Jahl și cei aflați cu el spuneau: „Oare vei părăsi religia lui Abd al-Muttalib?” În cele din urmă, el a spus că rămâne „pe religia lui Abd al-Muttalib”.[52]

A murit astfel fără să spună **„La ilaha illa Allah”** și este dintre oamenii Focului, deși credea în inima sa și recunoștea acest lucru în poeziile sale păstrate...

51. A se vedea **al-Bidayah wa-n-Nihayah** (3/42), **Samt an-Nujum al-'Awali** (1/394) și **al-Isabah fi Tamyiz as-Sahabah** (7/236).

52. Consemnat de al-Bukhari (1360) și Muslim (24), din hadithul lui al-Musayyib ibn Hazn - Allah să fie mulțumit de el.

...până la noi. Acestea cuprind afirmația limpede și mărturisirea că religia lui Muhammad ﷺ este adevărată și că religia politeiștilor este falsă. Dar el nu a rostit mărturisirea că **la ilaha illa Allah** și că **Muhammadun Rasulullah**. A refuzat să spună **la ilaha illa Allah**, fiindcă aceasta ar fi însemnat să renunțe la adorarea idolilor, religia neamului său. Aceasta arată că simpla trufie a vremii ignoranței poate împinge omul la necredință. La Allah căutăm adăpost. Allah Preaînaltul spune:

﴿ إِذْ جَعَلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ ﴾

> „Când cei care nu cred au pus în inimile lor trufia, trufia din vremea ignoranței...” (al-Fath: 26.)

Omul nu trebuie, așadar, să pună nimic mai presus de religia adevărată, indiferent de presiunile la care este supus, și nu trebuie să se teamă, pentru cauza lui Allah, de ocara celui care îl ocărăște. Aceasta este obligația sa.

Ideea urmărită aici este că trebuie să existe armonie între Islamul exterior al omului și imanul din inima sa. Dacă are numai unul dintre ele, nu este un musulman credincios și nu este dintre oamenii Paradisului dacă moare în această stare.

Acest hadith arată, de asemenea, că stâlpii imanului sunt șase. Celelalte fapte doar întregesc și desăvârșesc acești șase stâlpi: rostirea adevărului, poruncirea binelui și oprirea răului, păstrarea legăturilor de rudenie și celelalte fapte care nu fac parte dintre cele șase.

Primul stâlp: credința în Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Înseamnă să crezi că Allah este Unul, fără partener, că numai El merită adorarea, nu altcineva, și să crezi în Numele și Atributele Sale, Binecuvântatul și Preaînaltul. Credința în Allah cuprinde astfel cele trei categorii ale **tawhid-ului**:

Tawhid ar-rububiyyah - unicitatea lui Allah în stăpânire;

Tawhid al-uluhiyyah - unicitatea lui Allah în dreptul la adorare;

Tawhid al-asma' wa-s-sifat - unicitatea lui Allah în Numele și Atributele Sale.

Omul nu este credincios decât împlinind aceste trei aspecte. Unii, sau cei mai mulți dintre cei lipsiți de cunoaștere, spun că a crede în Allah înseamnă a crede că Allah există. Aceasta nu reprezintă, în sine, imanul în Allah. Credința în existența lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, nu este suficientă. Credința în Allah cuprinde credința în **rububiyyah**, **uluhiyyah** și **al-asma' wa-s-sifat**. Dacă unul dintre aceste aspecte lipsește, omul nu a crezut cu adevărat în Allah.

Credința în rububiyyah Sa înseamnă să crezi că numai El creează și rânduiește lucrurile, dă viață și o ia și are putere și autoritate asupra tuturor lucrurilor, fără partener în nimic dintre acestea. Acesta este **tawhid ar-rububiyyah**. Numai puțini oameni îl neagă, deoarece toate făpturile, credincioși și necredincioși, afirmă tawhid ar-rububiyyah. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, spune:

﴿ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّن نَّزَّلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ مِنۢ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ﴾ العنكبوت: ٦٣

> „Dacă îi întrebi: «Cine coboară apă din cer și prin ea dă viață pământului după moartea lui?», ei vor răspunde cu siguranță: «Allah.»” (al-'Ankabut: 63.)

﴿ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ﴾

> „Și dacă îi întrebi: «Cine a creat cerurile și pământul?», ei vor spune cu siguranță: «Allah.»” (az-Zumar: 38.)

El a spus:

﴿ قُل لِّمَنِ ٱلۡأَرۡضُ وَمَن فِيهَآ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِۚ ﴾ المؤمنون: ٨٤ - ٨٥

„Spune: «Ale cui sunt pământul și cei care se află pe el, dacă știți?» Ei vor spune: «Ale lui Allah!»” (al-Mu'minun: 84-85.)

El, Preaînaltul, a mai spus:

﴿ قُلۡ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلسَّبۡعِ وَرَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِۚ ﴾ المؤمنون: ٨٦ – ٨٧

„Spune: «Cine este Stăpânul celor șapte ceruri și Stăpânul Tronului cel măreț?» Ei vor spune: «Allah.»” (al-Mu'minun: 86-87.)

﴿ قُلۡ مَن يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ أَمَّن يَمۡلِكُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَمَن يُخۡرِجُ ٱلۡحَيَّ مِنَ ٱلۡمَيِّتِ وَيُخۡرِجُ ٱلۡمَيِّتَ مِنَ ٱلۡحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَۚ فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُ ﴾ يونس: ٣١

„Spune: «Cine vă dă cele de trebuință din cer și de pe pământ? Cine stăpânește auzul și văzul? Cine îl scoate pe cel viu din cel mort și pe cel mort din cel viu? Și cine rânduiește toate lucrurile?» Ei vor spune: «Allah.»” (Yunus: 31.)

Toți afirmă, așadar, **tawhid ar-rububiyyah**: „Cine îl scoate pe cel viu din cel mort și pe cel mort din cel viu? Și cine rânduiește toate lucrurile? Ei vor spune: «Allah.»” Slavă Lui, Preaînaltul! Ei nu neagă aceasta, în ciuda faptului că sunt politeiști. El, Preaînaltul, spune:

﴿ وَمَا يُؤۡمِنُ أَكۡثَرُهُم بِٱللَّهِ إِلَّا وَهُم مُّشۡرِكُونَ ﴿١٠٦﴾ ﴾ يوسف: ١٠٦

„Și cei mai mulți dintre ei nu cred în Allah decât asociindu-I parteneri.” (Yusuf: 106.)

Ei cred numai în **tawhid ar-rububiyyah**, iar aceasta nu este suficient. Omul trebuie să creadă și în **tawhid al-uluhiyyah**, adică în faptul că nimeni nu merită adorarea în afară de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. **Uluhiyyah** înseamnă aici **'ubudiyyah**, adorare și supunere.

Acesta este punctul de neînțelegere dintre neamuri și trimiși. Multe neamuri recunosc că Allah este Creatorul și Dătătorul de bunuri și afirmă tawhid ar-rububiyyah, dar Îi asociază parteneri lui Allah în tawhid al-uluhiyyah. Ele adoră și pe alții alături de Allah: le consacră sacrificii, fac jurăminte pentru ei și le cer ajutor. Fie că partenerul asociat lui Allah este un idol, un copac, o piatră, un mormânt, un djinn ori un om, aceasta este **shirk**, asociere de parteneri lui Allah, în ceea ce privește tawhid al-uluhiyyah.

La fel, în vremurile de mai târziu, după **al-qurun al-mufaddalah**, generațiile cele mai virtuoase, unii au respins **tawhid al-asma' wa-s-sifat**. Între aceștia se află sectele deviante ale jahmiților,[53] mu'taziliților,[54] ash'ariților[55] și cei care le urmează calea. Ei resping Numele și Atributele lui Allah:

53. Ei sunt adepții lui Jahm ibn Safwan Abu Mihriz ar-Rasibi as-Samarqandi. El este rătăcit și îi rătăcește pe alții, conducătorul jahmiților. A murit în vremea celor mai tineri dintre tabi'un. A introdus un mare rău și a fost un conducător al negării Numelor și Atributelor lui Allah. A fost ucis în anul 128 H. de Salm ibn Ahwaz. A se vedea **al-Milal wa-n-Nihal**, de ash-Shahrastani (1/86), **al-Farq bayna al-Firaq** (p. 199), **Mizan al-I'tidal**, de adh-Dhahabi (2/159), **at-Ta'rifat**, de al-Jurjani (p. 108), și **Fath al-Bari** (13/345).

54. Una dintre sectele deviante care se opun oamenilor Sunnei și ai comunității unite. Conducătorul ei a fost Wasil ibn Ata' al-Ghazzal. El era elev în cercul de studiu al lui al-Hasan al-Basri, apoi a formulat poziția despre **al-manzilah bayna al-manzilatayn**, „poziția dintre cele două poziții”: cel care comite un păcat mare nu este nici credincios, nici necredincios. Al-Hasan l-a îndepărtat din cercul său, iar Amr ibn Ubayd i s-a alăturat. Amândoi s-au retras din cercurile lui al-Hasan și, de aceea, au fost numiți...

Unii dintre ei resping atât Numele lui Allah, cât și Atributele Sale.

Unii afirmă Numele, dar resping Atributele.

Iar unii resping numai anumite Atribute.

Toți se aseamănă în această privință. Omul trebuie să creadă în Numele lui Allah și în Atributele Sale, după cum s-a transmis de la mulți dintre predecesorii evlavioși: „Poziția predecesorilor evlavioși este să-L descrie pe Allah prin ceea ce El Însuși S-a descris și prin ceea ce...

---

54 (continuare). ...mu'taziliți și au primit și numele de qadariți, deoarece atribuie acțiunile făpturilor propriei lor puteri și neagă predestinarea în privința acestora. Mu'taziliții se împart în mai multe secte, dar sunt uniți în respingerea Atributelor lui Allah, în afirmația că Coranul este creat și în aceea că robul își creează propriile fapte. Ei au cinci principii pe care le-au pus în locul celor șase stâlpi ai imanului recunoscuți de Ahl as-Sunnah wa-l-Jama'ah: **at-tawhid**, unicitatea; **al-'adl**, dreptatea; **al-manzilah bayna al-manzilatayn**, poziția dintre cele două poziții; **al-wa'd wa-l-wa'id**, promisiunea și amenințarea; **al-amr bi-l-ma'ruf wa-n-nahy 'an al-munkar**, poruncirea binelui și oprirea răului. Prin aceste denumiri ei urmăresc însă înțelesuri false. A se vedea **al-Milal wa-n-Nihal** (1/30-32), **al-Farq bayna al-Firaq** (18, 93, 94), **al-Bad' wa-t-Tarikh** (5/142), **Siyar al-A'lam** (5/464), **Wafayat al-A'yan** (6/8).

55. Denumire derivată de la Abu al-Hasan Ali ibn Isma'il ibn Ishaq ibn Salim al-Ash'ari, născut în anul 260 H. A crescut învățând doctrinele mu'taziliților și a studiat cu Abu Ali al-Jubba'i. Mai târziu, a părăsit și a respins secta lor, apoi l-a urmat pe Ibn Kullab și i-a răspândit ideile. Ulterior a revenit la pozițiile oamenilor hadithului, s-a afiliat imamului Ahmad și a scris despre doctrinele Ahl as-Sunnah wa-l-Jama'ah în lucrările **al-Ibanah**, **al-Mujiz** și **Rasa'il ath-Thaghr**, deși a păstrat unele poziții ale lui Ibn Kullab. A murit la Bagdad în anul 324 H. Imamul adh-Dhahabi a spus: „Se spune și că a trăit până în anul 330 H.” A se vedea **Tarikh Baghdad** (11/346), **Wafayat al-A'yan** (3/284), **Siyar al-A'lam** (15/85), **Shadharat adh-Dhahab** (2/303), **al-Bidayah wa-n-Nihayah** (11/187).

...L-a descris Trimisul Său ﷺ, fără **tahrif**, denaturare, fără **ta'til**, negare, fără **takyif**, precizarea modului în care sunt Atributele, și fără **tamthil**, asemănarea lor cu cele ale creației.”[56] Prin urmare, cel care respinge în cunoștință de cauză Numele și Atributele ori unul dintre ele nu crede cu adevărat în Allah, fiindcă a respins un aspect al tawhid-ului. Este exceptat cel scuzat prin necunoaștere, urmarea oarbă a altuia ori o interpretare greșită. Acesta este un om rătăcit, nu un necredincios.

Al doilea stâlp: credința în îngeri. Trebuie să crezi că ei sunt dintre făpturile lui Allah și dintre oștile Sale. Allah i-a creat din lumină, după cum apare în hadith:

خُلِقَتْ الْمَلَائِكَةُ مِنْ نُورٍ وَخُلِقَ الْجَانُّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ وَخُلِقَ آدَمُ مِمَّا وُصِفَ لَكُمْ

„Îngerii au fost creați din lumină, djinnii au fost creați din flacără de foc fără fum, iar Adam din ceea ce v-a fost descris.”[57]

Mala'ikah, „îngerii”, este pluralul cuvântului **malak**, „înger”, care are înțelesul de **rasul**, „mesager”, fiindcă îngerii sunt mesageri de la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, către făpturile Sale. Allah Preaînaltul spune:

﴿ ٱللَّهُ يَصۡطَفِي مِنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلٗا وَمِنَ ٱلنَّاسِۚ ﴾ الحج: ٧٥

„Allah alege mesageri dintre îngeri și dintre oameni.” (al-Hajj: 75.)

Ei sunt împărțiți în grupuri, iar fiecare grup are o sarcină anume, încredințată de Allah. Astfel, lui Jibril îi este încredințată revelația, lui Mika'il ploaia și vegetația, iar lui Israfil îi este încredințată...

56. A se vedea **al-Lum'ah**, de Ibn Qudamah (p. 9), **Tarikh al-Islam**, de adh-Dhahabi (p. 87), **Bayan Talbis al-Jahmiyyah** (1/31), **Majmu' al-Fatawa** (5/26), **Ijtima' Juyush al-Islamiyyah** (p. 132), **as-Sawa'iq al-Mursalah** (2/426).

57. Consemnat de Muslim (2996), din hadithul relatat de A'ishah - Allah să fie mulțumit de ea.

...suflarea în trâmbiță. Printre ei se află și **Malak al-Mawt**, Îngerul Morții, însărcinat cu luarea sufletelor.[58] Unora le sunt încredințați fetușii din pântecele mamelor: îngerul suflă viața în făt și primește porunca de a scrie patru lucruri.[59] Alții sunt însărcinați să consemneze faptele fiilor lui Adam, după cum spune El:

﴿وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَٰفِظِينَ ۝١٠ كِرَامًا كَٰتِبِينَ ۝١١ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ۝١٢﴾

„Cu adevărat, asupra voastră veghează păzitori, scribi nobili. Ei știu tot ceea ce faceți.” (al-Infitar: 10-12.)

58. Așa cum apare în hadithul consemnat de at-Tabarani în **al-Kabir** (12061), Abu ash-Shaykh în **al-'Azamah** (2/700-701) și Ibn Abi Shaybah în **al-'Arsh** (p. 86-87), din hadithul lui Ibn Abbas - Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său -, potrivit căruia Profetul ﷺ a spus: „...Cine este acesta, o, Jibril? El a răspuns: «Acesta este Israfil. Allah l-a creat în ziua în care l-a creat... el nu-și ridică privirea; între el și Domnul sunt șaptezeci de lumini. Dacă s-ar apropia de vreuna, ar arde. El are o Tablă sub îngrijire. Când Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, hotărăște ceva în cer ori pe pământ, Tabla se ridică, îi atinge fruntea, iar el privește. Dacă este dintre îndatoririle mele, îmi poruncește să o împlinesc. Dacă este dintre îndatoririle lui Mika'il, îi poruncește lui s-o împlinească. Dacă este dintre îndatoririle Îngerului Morții, îi poruncește acestuia s-o împlinească.» Am spus: «O, Jibril, care este sarcina ta?» A răspuns: «Vântul și oștile.» Am spus: «Care este sarcina lui Mika'il?» A răspuns: «Vegetația și ploaia.» Am spus: «Care este sarcina Îngerului Morții?» A răspuns: «Luarea vieților.»”

59. Așa cum apare în hadithul consemnat de al-Bukhari (3208) și Muslim (2643), din hadithul lui Ibn Mas'ud - Allah să fie mulțumit de el -, potrivit căruia Profetul ﷺ a spus: „Alcătuirea fiecăruia dintre voi în pântecele mamei sale durează patruzeci de zile [ca picături amestecate de sămânță]. Apoi devine **'alaqah** [ca o bucată de sânge închegat] pentru o perioadă asemănătoare, apoi **mudghah** [o mică bucată de carne] pentru o perioadă asemănătoare. După aceea îi este trimis îngerul, care suflă viața în el și primește porunca de a scrie patru lucruri: averea sa, durata vieții sale, faptele sale și dacă va fi fericit ori nefericit.”

Îngerii au, așadar, îndatoriri care le sunt încredințate și pe care le împlinesc. Ei fac parte din oștile lui Allah și din lumea nevăzută. Nu îi vedem, dar credem în existența lor și în faptele lor menționate de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, pe care le săvârșesc împlinind poruncile Sale, Slavă Lui, Preaînaltul!

Lucrurile nu stau așa cum cred cei rătăciți în privința îngerilor. Unii oameni îi iau pe anumiți îngeri drept dușmani. Așa fac evreii care îl iau pe Jibril - pacea fie asupra lui - drept dușman și spun: „Jibril este dușmanul nostru. Dacă la Muhammad ar fi coborât altcineva decât Jibril, am fi crezut în el. Dar, fiindcă cel care a coborât la el este Jibril, nu vom crede în el, pentru că Jibril este dușmanul nostru!” Allah Preaînaltul a spus:

﴿ قُلْ مَن كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيلَ فَإِنَّهُۥ نَزَّلَهُۥ عَلَىٰ قَلْبِكَ بِإِذْنِ ٱللَّهِ
مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٧﴾ مَن كَانَ
عَدُوًّا لِّلَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَىٰلَ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَدُوٌّ
لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٩٨﴾ ﴾ البقرة: ٩٧ - ٩٨

> „Spune: «Cel care este dușman lui Jibril [să moară în furia lui], căci el l-a coborât [Coranul] în inima ta, cu îngăduința lui Allah, confirmând ceea ce a fost înaintea lui [Tora și Evanghelia], drept călăuzire și veste bună pentru credincioși.» Cel care este dușman lui Allah, îngerilor Săi, trimișilor Săi, lui Jibril și lui Mika'il [să știe că] Allah este dușmanul necredincioșilor.” (al-Baqarah: 97-98.)

Există și dintre șiiți unii care îl iau pe Jibril drept dușman, fiind influențați de evrei. Ei spun: „Mesajul era destinat lui Ali, dar Jibril a trădat și i l-a dat lui Muhammad!” Poetul lor spune: „Cel demn de încredere a trădat și l-a luat de la Leu.”

Unii oameni, îndeosebi politeiștii, spun: „Îngerii sunt fiicele lui Allah!” Slavă lui Allah, El este mai presus de ceea ce spun ei. Allah Preaînaltul spune:

﴿ وَجَعَلُوا۟ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ ٱلَّذِينَ هُمْ عِبَٰدُ ٱلرَّحْمَٰنِ إِنَٰثًا ﴾ الزخرف: ١٩

„Ei îi socotesc de parte femeiască pe îngeri, care sunt robii Celui Milostiv.” (az-Zukhruf: 19.)

﴿ أَمْ لَهُ ٱلْبَنَٰتُ وَلَكُمُ ٱلْبَنُونَ ﴿٣٩﴾ ﴾ الطور: ٣٩

„Oare El are fiice, iar voi aveți fii?” (at-Tur: 39.)

﴿ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِٱلْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُۥ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾ ﴾

„Iar când vreunuia dintre ei i se vestește [nașterea] unei fete, fața i se întunecă și este cuprins de mâhnire lăuntrică.” (an-Nahl: 58.)

Apoi El a spus:

﴿ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ ٱلْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ ٱلْحُسْنَىٰ ﴾ النحل: ٦٢

„Ei Îi atribuie lui Allah ceea ce lor nu le place, iar limbile lor rostesc minciuna că lor li se cuvin cele mai bune lucruri.” (an-Nahl: 62.)

El, Preaînaltul, a spus:

﴿ أَصْطَفَى ٱلْبَنَاتِ عَلَى ٱلْبَنِينَ ﴿١٥٣﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٤﴾ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٥﴾ ﴾ الصافات: ١٥٣ ـ ١٥٥

> „Oare El a ales fiice în locul fiilor? Ce aveți? Cum judecați? Oare nu vă veți aduce aminte?” (as-Saffat: 153-155.)

Dacă voi nu sunteți mulțumiți cu fiice pentru voi înșivă și le priviți cu neplăcere, de ce I le atribuiți lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt? Allah nu Și-a luat niciun copil. Acest argument este unul dintre mijloacele de a-i combate și de a arăta răul din afirmația lor.

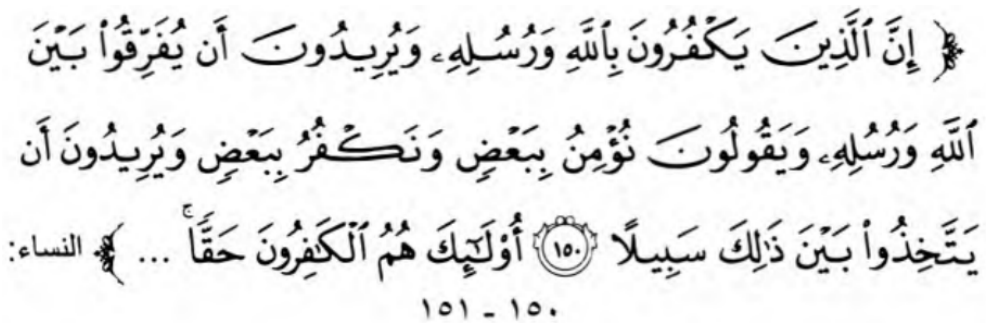
La fel, creștinii spun că **al-Masih**, Isa - pacea și binecuvântările lui Allah să fie asupra lui -, este fiul lui Allah. Astfel, Îi atribuie lui Allah un fiu, iar politeiștii Îi atribuie fiice. El nu Și-a luat nici partener, nici copil, deoarece copilul este o parte din părinte și asemenea lui, iar Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, nu are partener și nici seamăn. El este Cel Bogat, lipsit de orice nevoie, Slavă Lui, Preaînaltul! El nu are nevoie de copii. Această nevoie aparține oamenilor; numai făpturile au nevoie de copii.

Al treilea stâlp: credința în Cărțile revelate. Trebuie să crezi că Allah le-a revelat trimișilor Săi Cărți care sunt din Cuvântul și revelația Sa. Ele cuprind legile Sale, poruncile și interdicțiile Sale. Le-a revelat trimișilor Săi - pacea și binecuvântările lui Allah să fie asupra lor - pentru ca adevărul să fie explicat, falsul să fie oprit și oamenii să fie călăuziți. Aceste Cărți sunt multe și numai Allah le cunoaște pe toate. Cele pe care le-a menționat sunt **at-Tawrah**, Tora, **az-Zabur**, Psalmii, **al-Injil**, Evanghelia, **al-Qur'an**, Coranul, și foile lui Ibrahim și Musa. Credem, așadar, în Cărțile pe care Allah le-a menționat și în cele pe care nu le-a menționat. Cea mai măreață dintre toate este nobilul Coran.

Al patrulea stâlp: credința în trimiși. Trebuie să crezi în trimișii lui Allah, de la primul până la ultimul, în cei pe care Allah i-a menționat și în cei pe care nu i-a menționat. Trebuie să crezi în toți. Cel care îl respinge pe unul dintre ei i-a respins pe toți și este necredincios. Dacă ar crede în unii, dar nu în alții, ar fi necredincios. Astfel, cel care crede în ei, dar nu crede în Isa și Muhammad - pacea și binecuvântările lui Allah să fie asupra...

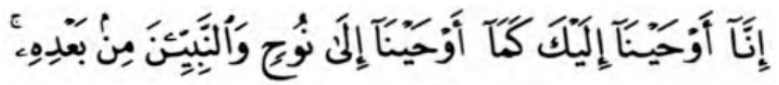
...amândurora -, precum evreii, este necredincios. La fel, cel care crede în ei, dar respinge mesajul lui Muhammad - pacea și binecuvântările lui Allah să fie asupra lui -, precum creștinii, nu crede în niciunul dintre ei.

Allah nu primește credința în unii și necredința în ceilalți, deoarece aceasta înseamnă a face deosebire între trimiși. Allah Preaînaltul spune:

﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡفُرُونَ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُواْ بَيۡنَ ٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيَقُولُونَ نُؤۡمِنُ بِبَعۡضٖ وَنَكۡفُرُ بِبَعۡضٖ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُواْ بَيۡنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ١٥٠ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ حَقّٗاۚ ... ﴾ النساء: ١٥٠ - ١٥١

> „Cu adevărat, cei care nu cred în Allah și în trimișii Săi și vor să facă deosebire între Allah și trimișii Săi [crezând în Allah, dar respingându-i pe trimiși], spunând: «Credem în unii, dar îi respingem pe alții», și vor să urmeze o cale între acestea, aceștia sunt cu adevărat necredincioși.” (an-Nisa': 150-151.)

Primul dintre trimiși a fost **Nuh** - pacea și binecuvântările lui Allah să fie asupra lui. Cât despre profeți, Adam a fost profet, la fel și cei care au venit după el dintre profeți. Între Adam și Nuh - pacea fie asupra amândurora - au existat profeți. Dar primul dintre trimiși a fost Nuh. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, l-a trimis la neamul său când oamenii au început să-i adore pe cei evlavioși. Ultimul dintre trimiși este Muhammad ﷺ. Allah Preaînaltul spune:

إِنَّآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ كَمَآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ نُوحٖ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعۡدِهِۦۚ

> „Cu adevărat, Noi ți-am revelat ție așa cum i-am revelat lui Nuh și profeților de după el.” (an-Nisa': 163.)

Credința în toți trimișii este una generală, în timp ce credința în Muhammad ﷺ este particulară, fiindcă el este Profetul...

...și Trimisul nostru. De aceea, trebuie să credem în mod particular în ceea ce el a adus.

Al cincilea stâlp: credința în Ziua de Apoi. Aceasta este **Ziua Învierii**, **Yawm al-Qiyamah**, Ziua Ridicării. Este numită „Ziua de Apoi” fiindcă vine la sfârșitul lumii și „Ziua Ridicării” deoarece oamenii se ridică atunci din morminte înaintea Stăpânului tuturor celor existente. Este numită și **Yawm al-Ba'th**, Ziua Învierii, fiindcă oamenii vor fi înviați atunci din morminte. Se numește și **Yawm an-Nushur**, an-nushur având același înțeles de înviere. Are multe nume, iar aceasta arată măreția ei.

Credința în Ziua de Apoi înseamnă să afirmi că ea va avea loc și apoi să te pregătești pentru ea. Nu este de ajuns să accepți și să recunoști venirea ei; trebuie să te pregătești. Când împlinești fapte bune, te pocăiești de cele rele și te ocupi mult cu fapte virtuoase, te pregătești pentru această Zi măreață, o Zi care va veni fără îndoială. Ibrahim - pacea și binecuvântările lui Allah să fie asupra lui - a spus în invocarea sa:

﴿ وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ﴿٨٧﴾ يَوْمَ لَا يَنفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾ ﴾ الشعراء: ٨٧ - ٨٩

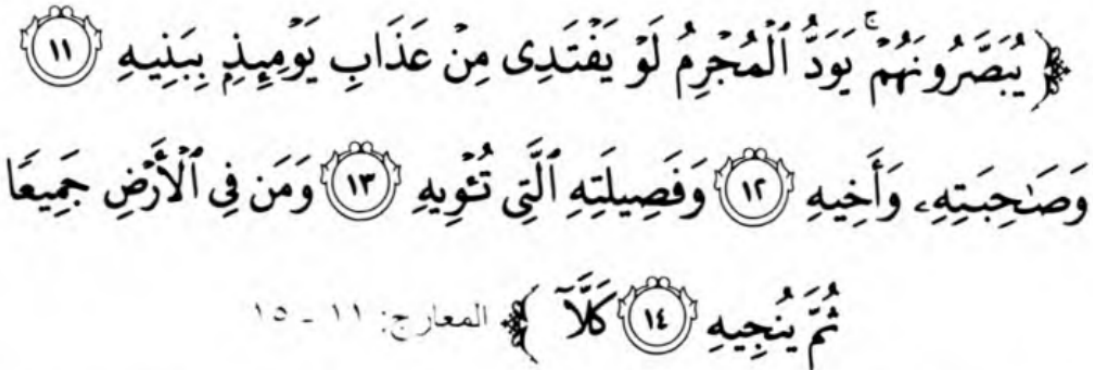
> „Și nu mă acoperi de rușine în Ziua în care vor fi înviați, în Ziua în care nici averea, nici fiii nu vor folosi, în afară de acela care vine la Allah cu o inimă curată.” (ash-Shu'ara': 87-89.)

Este, într-adevăr, o Zi măreață:

﴿ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾ ﴾ عبس: ٣٤ – ٣٧

> „În Ziua aceea, omul va fugi de fratele său, de mama sa și de tatăl său, de soția sa și de copiii săi. Fiecare om va avea în Ziua aceea destulă grijă pentru sine încât să nu se preocupe de ceilalți.” ('Abasa: 34-37.)

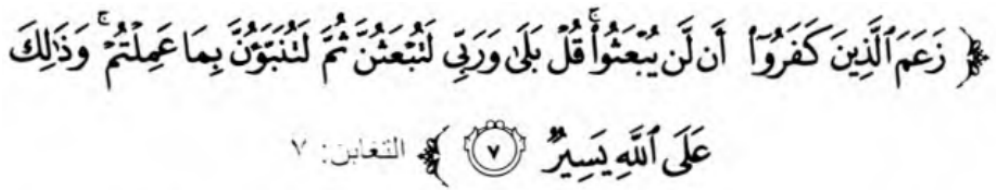
Și în Ziua aceea:

﴿يُبَصَّرُونَهُمْ ۚ يَوَدُّ ٱلْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِى مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍۭ بِبَنِيهِ ﴿١١﴾
وَصَٰحِبَتِهِۦ وَأَخِيهِ ﴿١٢﴾ وَفَصِيلَتِهِ ٱلَّتِى تُـْٔوِيهِ ﴿١٣﴾ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا
ثُمَّ يُنجِيهِ ﴿١٤﴾ كَلَّآ ﴾ المعارج: ١١ - ١٥

> „Deși vor fi făcuți să se vadă unii pe alții, păcătosul ar dori să se răscumpere de pedeapsa Zilei aceleia prin copiii săi, prin soția sa și fratele său, prin neamul său care l-a adăpostit și prin toți cei de pe pământ, numai să-l salveze. Nicidecum!” (al-Ma'arij: 11-15.)

El nu va fi salvat de aceasta decât prin împlinirea faptelor bune și abținerea de la faptele rele.

Acesta este înțelesul credinței în Ziua de Apoi. Cel care spune: „Nu există înviere, totul se reduce la această viață lumească” este necredincios, fiindcă Îl socotește neadevărat pe Allah, pe Trimisul Său, consensul musulmanilor și un lucru cunoscut în mod necesar în religie. Nu există, așadar, îndoială cu privire la necredința celui care respinge Învierea. Despre aceasta, Allah Preaînaltul a spus:

﴿زَعَمَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَن لَّن يُبْعَثُوا۟ ۚ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّى لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ۚ وَذَٰلِكَ
عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾ ﴾ التغابن: ٧

> „Cei care nu cred pretind că nu vor fi înviați. Spune: «Ba da! Pe Domnul meu, veți fi cu siguranță înviați, apoi veți fi înștiințați despre ceea ce ați făcut [și răsplătiți pentru aceasta]. Acest lucru este ușor pentru Allah.»” (at-Taghabun: 7.)

Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, i-a poruncit Trimisului Său să jure pe Domnul său că El Își va învia făpturile. Cuvintele Sale „[Cei care nu cred]...

...pretind...”: **az-za'm** desemnează aici o susținere neadevărată, adică ei au mințit prin această afirmație. El, Preaînaltul, a spus:

﴿ وَقَالُوٓاْ إِنۡ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنۡيَا وَمَا نَحۡنُ بِمَبۡعُوثِينَ ﴿٢٩﴾ ﴾ الأنعام: ٢٩

„Ei spun: «Nu există decât viața noastră din această lume și nu vom fi înviați.»” (al-An'am: 29.)

﴿ وَقَالُواْ مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنۡيَا نَمُوتُ وَنَحۡيَا وَمَا يُهۡلِكُنَآ إِلَّا ٱلدَّهۡرُۚ ﴾ الجاثية: ٢٤

„Ei spun: «Nu există decât viața noastră din această lume; murim și trăim și nu ne nimicește decât timpul.»” (al-Jathiyah: 24.)

﴿ أَيَعِدُكُمۡ أَنَّكُمۡ إِذَا مِتُّمۡ وَكُنتُمۡ تُرَابٗا وَعِظَٰمًا أَنَّكُمۡ مُّخۡرَجُونَ ﴿٣٥﴾ هَيۡهَاتَ هَيۡهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ﴿٣٦﴾ إِنۡ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنۡيَا نَمُوتُ وَنَحۡيَا وَمَا نَحۡنُ بِمَبۡعُوثِينَ ﴿٣٧﴾ ﴾ المؤمنون: ٣٥ - ٣٧

„Oare vă promite că, după ce veți muri și veți deveni țărână și oase, veți fi scoși vii? Departe, foarte departe este ceea ce vi se promite! Nu există decât viața noastră din această lume. Murim și trăim și nu vom fi înviați!” (al-Mu'minun: 35-37.)

Acesta este felul de a vorbi al necredincioșilor, de demult și din prezent. Ei resping Învierea și nu au nicio dovadă pentru aceasta, în afară de faptul că spun: cum vor fi readuși la viață oamenii care au murit și s-au prefăcut în țărână? Acest lucru este imposibil!

﴿ قَالَ مَن يُحۡيِ ٱلۡعِظَٰمَ وَهِيَ رَمِيمٞ ﴿٧٨﴾ ﴾ يس: ٧٨

„El spune: «Cine va da viață acestor oase, după ce au putrezit și s-au făcut țărână?»” (Ya-Sin: 78.)

Subhanallah, Slavă lui Allah! Ei nu existau la început, apoi Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, i-a creat. Cu atât mai mult, Cel care i-a creat prima dată este în stare să-i readucă la viață.

﴿ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُۥ ۖ قَالَ مَن يُحْيِ ٱلْعِظَٰمَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾
قُلْ يُحْيِيهَا ٱلَّذِيٓ أَنشَأَهَآ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ ﴾

„El Ne dă o pildă și uită de propria sa creare. Spune: «Cine va da viață acestor oase după ce au putrezit?» Spune: «Le va da viață Cel care le-a creat întâia oară. El este Cunoscător al fiecărei creații.»” (Ya-Sin: 78-79.)

Coranul cuprinde, așadar, multe răspunsuri care îi combat pe cei care resping Învierea.

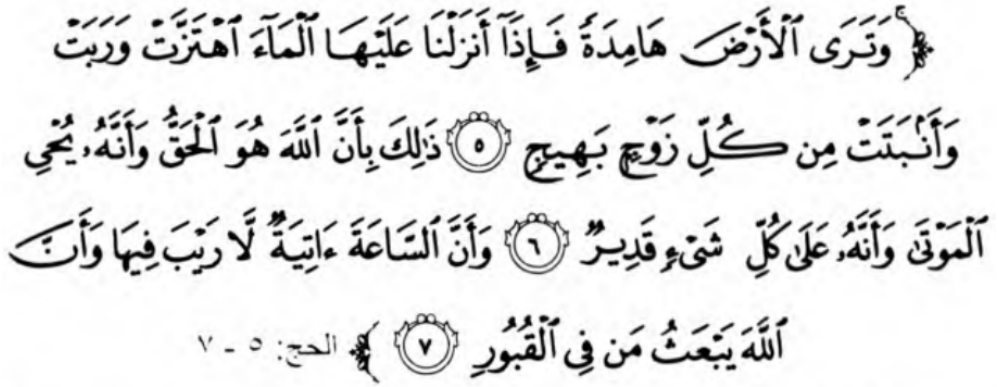
De asemenea, care este mai măreață: crearea cerurilor și a pământului sau crearea omului? Fără îndoială, crearea cerurilor și a pământului este mai măreață decât crearea oamenilor. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ لَخَلْقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ ٱلنَّاسِ ﴾ غافر: ٥٧

„Crearea cerurilor și a pământului este, într-adevăr, mai măreață decât crearea oamenilor.” (Ghafir: 57.)

Prin urmare, Cel care poate crea cerurile și pământul poate, cu atât mai mult, să creeze oamenii. Mai mult, Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, dă viață pământului după moartea lui. Un ținut este sterp, fără vegetație, iar când ploaia cade peste el, apa se amestecă cu vegetația și grăunțele și semințele până atunci moarte, răspândite în acel loc, revin la viață și cresc. Ele devin plante, copaci roditori, curmali, viță-de-vie și felurite soiuri de vegetație, deși...

...mai înainte fuseseră moarte. Oare Cel care dă viață pământului după moartea lui este în stare să-i dea viață omului după moarte? Acesta este un lucru real, pe care oamenii îl văd: pământul mort, uscat și sterp devine verde și plin de vegetație când Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, trimite ploaia peste el. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَتَرَى ٱلْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَآ أَنزَلْنَا عَلَيْهَا ٱلْمَآءَ ٱهْتَزَّتْ وَرَبَتْ
وَأَنۢبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍۭ بَهِيجٍ ۝٥ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّهُۥ يُحْىِ
ٱلْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ۝٦ وَأَنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ
ٱللَّهَ يَبْعَثُ مَن فِى ٱلْقُبُورِ ۝٧﴾ الحج: ٥ - ٧

> „Vezi pământul sterp, dar când trimitem asupra lui apă, el se însuflețește, se umflă și face să crească din fiecare soi frumos. Aceasta deoarece Allah este Adevărul, El îi aduce pe cei morți la viață și El este cu putere peste toate. Ceasul va veni, fără îndoială, iar Allah îi va învia pe cei din morminte.” (al-Hajj: 5-7.)

Aceasta este o pildă pe care o vede oricine. Cine le-a dat viață acestor plante? Cine a scos frunze, ramuri și fructe din această sămânță uscată? Cu siguranță Allah, Slavă Lui, Preaînaltul! Dacă El le-a dat viață acestor plante după moartea lor, atunci îl poate învia pe cel aflat în mormânt. Nimic nu este mai presus de puterea Sa, Slavă Lui, Preaînaltul!

La fel, dacă nu ar exista Învierea și răsplata pentru fapte, crearea ar fi fost fără rost. De ce i-ar crea, apoi ei ar săvârși fapte bune ori acte de necredință, după care ar muri și ar fi lăsați fără socoteală? Aceasta nu se potrivește dreptății lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt:

﴿ أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَٰكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٥﴾
فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلْمَلِكُ ٱلْحَقُّ ﴾ المؤمنون: ١١٥ - ١١٦

„Oare ați crezut că v-am creat în joacă [fără niciun scop] și că nu veți fi aduși înapoi la Noi? Preaînalt este Allah, Regele Adevărat!”
(al-Mu'minun: 115-116.)

Preaînalt este Allah și cu totul mai presus de aceasta! Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, îi va învia pe oameni, îi va deosebi pe credincioși de necredincioși și îl va răsplăti pe credincios pentru credința sa, iar pe necredincios pentru necredința sa:

﴿ وَمَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَآءَ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَٰطِلًا ۚ ذَٰلِكَ ظَنُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۚ فَوَيْلٌ
لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنَ ٱلنَّارِ ﴿٢٧﴾ أَمْ نَجْعَلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
كَٱلْمُفْسِدِينَ فِى ٱلْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ ٱلْمُتَّقِينَ كَٱلْفُجَّارِ ﴿٢٨﴾ ﴾ ص: ٢٧ - ٢٨

„Noi nu am creat cerul, pământul și ceea ce se află între ele fără rost. Aceasta este părerea celor care nu cred. Vai celor care nu cred, din pricina Focului! Oare îi vom trata pe cei care cred și săvârșesc fapte bune asemenea celor care Îi asociază parteneri lui Allah și răspândesc stricăciunea pe pământ? Sau îi vom trata pe cei evlavioși asemenea celor nelegiuiți?” (Sad: 27-28.)

Oare vor muri cu toții fără să fie înviați și fără să li se dea răsplata pentru faptele lor? Niciodată! Cu siguranță, nu!

Allah i-a amenințat apoi pe necredincioși, politeiști și păcătoși că se vor întoarce cu siguranță la Domnul lor, că li se va cere socoteală și că vor fi răsplătiți potrivit faptelor lor. Aceasta arată că Învierea este sigură și că se va petrece fără îndoială. Lumea aceasta este locul faptelor, iar Viața de Apoi este locul răsplății. Aceasta este înțelepciunea lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul!

Aceasta dovedește existența unui alt sălaș, în care omul evlavios va fi răsplătit pentru evlavia sa, iar cel rău pentru răul său. În această lume poate să nu existe o deosebire între ei în privința bunurilor lumești, dar în Viața de Apoi va exista o deosebire. El, Preaînaltul, spune:

﴿ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَهُمْ فِى رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَلِقَآءِ ٱلْـَٔاخِرَةِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ فِى ٱلْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴾

„În Ziua în care va veni Ceasul, în acea Zi vor fi despărțiți [credincioșii de necredincioși]. Cei care au crezut [în unicitatea lui Allah] și au săvârșit fapte bune vor fi cinstiți și se vor bucura într-o grădină a desfătării. Iar cei care nu au crezut, au socotit semnele Noastre mincinoase și au respins întâlnirea Vieții de Apoi vor fi aduși la chin.” (ar-Rum: 14-15, conform trimiterii din original.)

El a mai spus:

﴿ فَرِيقٌ فِى ٱلْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِى ٱلسَّعِيرِ ﴿٧﴾ ﴾ الشورى: ٧

„O parte va fi în Paradis și o parte în Focul învăpăiat.” (ash-Shura: 7.)

Ei vor fi despărțiți în Ziua Învierii. În această lume însă, trăiesc laolaltă și este posibil ca necredinciosul să se afle într-o situație chiar mai bună decât musulmanul în privința bogăției, averii și sănătății, deși este necredincios. Credinciosul este încercat: suferă de foame, se îmbolnăvește, se confruntă cu multe lucruri vătămătoare și moare în această stare, fiindcă Allah i-a păstrat răsplata pentru Viața de Apoi. El primește acolo răsplata pentru faptele sale bune, iar faptele sale nu vor fi niciodată pierdute.

Acestea sunt dintre dovezile Învierii: dovezi raționale solide și întemeiate pe Coran. Dovezile Învierii sunt multe; cu toate acestea, necredincioșii și ateii o resping. Din păcate, unii oameni cred în ea, dar nu se pregătesc pentru ea, de parcă ar respinge-o!

Ziua de Apoi cuprinde tot ceea ce urmează după moarte. Aceasta este Ziua de Apoi. Când omul moare și părăsește această lume, el intră în Viața de Apoi. Prima dintre întâmplările care urmează este aceasta:

Când mortul este așezat în mormânt, pământul este netezit deasupra lui și oamenii pleacă de lângă el:

إِنَّهُ لَيَسْمَعُ قَرْعَ نِعَالِهِمْ، يَأْتِيهِ مَلَكَانِ، فَتُعَادُ رُوحُهُ فِي جَسَدِهِ وَ يُجْلِسَانِهِ، وَ يَسْأَلَانِهِ مَنْ رَبُّكَ؟ مَا دِينُكَ؟ مَنْ نَبِيُّكَ؟

> „El va auzi, cu siguranță, pașii încălțărilor lor. Doi îngeri vor veni la el, sufletul îi va fi întors în trup, îl vor așeza și îl vor întreba: «Cine este Domnul tău? Care este religia ta? Cine este Profetul tău?»”[60]

Trei întrebări. Dacă răspunde corect, este salvat și izbânditor. Dacă nu poate răspunde, este pierdut și nimicit și și-a irosit șederea în viața lumească.

Dacă cineva întreabă: „Cum pot cei doi îngeri să vină la el în mormânt, în timp ce noi nu-i vedem?”, răspunsul este: Allah are putere peste toate lucrurile. Cât despre tine, multe lucruri ți-au fost ascunse privirii. Cei doi îngeri vor veni la el și tu nu-i vei vedea. Oare îți vezi sufletul intrând în trup? Vezi tu toate lucrurile? Există multe lucruri pe care nu le vezi, dar care există! Vezi oare rațiunea prin care te deosebești de altul? Nu orice lucru pe care nu-l vezi este inexistent. Aceasta, adică...

60. Hadithul despre întrebările celor doi îngeri. Consemnat de al-Bukhari (1337) și Muslim (2870), din hadithul lui Anas ibn Malik, și de Muslim (2871), din hadithul lui al-Bara' ibn Azib - Allah să fie mulțumit de ei.

...negarea întrebării de către îngeri pentru că omul nu o vede, este poziția materialiștilor și a naturaliștilor. În ceea ce îi privește pe oamenii credinței, credința lor este îndeajuns de cuprinzătoare pentru a primi tot ceea ce a fost relatat în mod autentic; ei nu cercetează aceste lucruri bazându-se numai pe rațiunea lor.

Cei doi îngeri se vor apropia de el, îl vor ridica în șezut și îl vor întreba: „Cine este Domnul tău? Cine este Profetul tău? Care este religia ta?” Credinciosul va spune: „Domnul meu este Allah, religia mea este Islamul, iar Profetul meu este Muhammad ﷺ.” Atunci un vestitor va striga:

أَنْ صَدَقَ عَبْدِي فَأَفْرِشُوهُ مِنْ الْجَنَّةِ وَ وَسِّعُوا لَهُ فِي قَبْرِهِ مَدَّ بَصَرِهِ، وَ افْتَحُوا لَهُ بَابًا إِلَى الْجَنَّةِ

> „Robul Meu a spus adevărul! Așterneți-i din Paradis, lărgiți-i mormântul cât poate cuprinde cu privirea și deschideți-i o ușă spre Paradis.”

Astfel, adierea și mireasma lui vor ajunge la el, iar el își va vedea locul din Paradis și va spune:

يَا رَبِّ أَقِمْ السَّاعَةَ حَتَّى أَرْجِعَ إِلَى أَهْلِي وَمَالِي

> „Doamne, fă să vină Ceasul, ca să mă întorc la familia și la averea mea!”[61]

Așadar, mormântul său devine una dintre grădinile Paradisului, chiar dacă noi nu vedem aceasta.

Allah poate îngădui unora să vadă acest lucru, dar nu este obligatoriu să se întâmple astfel.

Cât despre ipocrit și cel care se îndoiește, care a trăit în această lume îndoindu-se de credință și a murit în această stare, când îngerii îl vor întreba: „Cine este Domnul tău?”, el va răspunde: „Nu știu.” „Care este religia ta?” Va răspunde: „Nu știu. I-am auzit pe oameni spunând...

61. Relatat de Abu Dawud (4753), Ahmad în Musnad (4/287), at-Tayalisi (1/102) și al-Bayhaqi în Shu‘ab al-Iman (1/358), din hadithul lui al-Bara’ ibn ‘Azib, Allah să fie mulțumit de el. A se vedea Kitab Ithbat ‘Adhab al-Qabr de al-Bayhaqi.

...ceva și am spus și eu.” „Cine este Profetul tău?” Va răspunde: „Nu știu.” Aceasta deoarece, în viața lumească, nu credea în inima sa, ci doar rostea cu limba afirmațiile credinței: „I-am auzit pe oameni spunând ceva și am spus și eu”, numai pentru a se conforma lor. Acesta este ipocritul care spune ceea ce spun credincioșii, împlinește rugăciunea și postește, dar în inima lui nu se află credință. Făcea toate acestea doar din lingușire și înșelăciune, ca să poată rămâne alături de musulmani, fără să fi crezut în inima sa.

Chiar dacă este elocvent, caută cunoașterea și memorează texte și lanțuri de transmitere, în mormânt se va bâlbâi, nu va putea vorbi și va uita răspunsurile corecte. Va spune: „Nu știu, însă i-am auzit pe oameni spunând ceva ce eu nu cunosc cu adevărat și în care nu cred.” Un vestitor va striga: „Făptura Mea a mințit! Așterneți-i din Foc și deschideți-i o ușă spre Foc.” Căldura și vântul lui arzător vor ajunge la el, iar mormântul i se va strâmta până când coastele i se vor întrepătrunde — căutăm adăpost la Allah! Mormântul său va deveni una dintre gropile Focului, iar el va spune: „Doamne, nu face să vină Ceasul!”, fiindcă știe că ceea ce urmează după venirea Ceasului este mai rău decât starea în care se află. La Allah este adăpostul!

La aceasta se referă cuvintele Sale:

﴿ يُثَبِّتُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱلْقَوْلِ ٱلثَّابِتِ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ ۖ وَيُضِلُّ ٱللَّهُ ٱلظَّٰلِمِينَ ۚ وَيَفْعَلُ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُ ﴿٢٧﴾ ﴾

> „Allah îi întărește pe cei care cred, prin cuvântul statornic, în viața lumească și în Viața de Apoi. Allah îi lasă să rătăcească pe politeiști și pe cei nedrepți, iar Allah face ceea ce voiește.” (Ibrahim: 27)

„Allah îi întărește pe cei care cred, prin cuvântul statornic, în viața lumească...” Întrucât au trăit în această lume potrivit cuvântului statornic și credinței adevărate, Allah îi va întări în mormânt și la întrebări. **„Allah îi lasă să rătăcească...”**

„...pe politeiști și pe cei nedrepți”, iar ei nu vor putea răspunde. Hadithurile despre aceasta au fost transmise de la Profet ﷺ în formă mutawatir, adică printr-un număr mare de oameni la fiecare nivel al lanțului de transmitere.[62]

Oamenii Sunnei și ai comunității unite sunt de acord asupra acestui lucru. Dintre musulmani, nu l-au respins decât mu'taziliții, cei care se bizuie numai pe rațiunea lor, iar astăzi raționaliștii, urmașii mu'taziliților, susțin aceeași poziție.

Aceasta este ceea ce omul va întâlni în mormânt, în prima zi a Vieții de Apoi. Dacă îi va fi bine în mormânt, ceea ce urmează va fi mai ușor; dacă însă nu trece cu bine, ceea ce urmează va fi mai rău. Așadar, prima intrare în Viața de Apoi este mormântul. După cum se știe, există trei sălașuri:

- Această lume, care este sălașul faptelor.
- Barzakh, adică mormântul, care este sălașul așteptării.
- Sălașul veșnic, care este Viața de Apoi.

﴿ وَإِنَّ ٱلْآخِرَةَ هِيَ دَارُ ٱلْقَرَارِ ﴿٣٩﴾ ﴾ غافر: ٣٩

> „Cu adevărat, Viața de Apoi este sălașul care va rămâne pentru totdeauna.” (Ghafir: 39)

Oamenii vor rămâne acolo veșnic, în Paradis sau în Foc.

Prin urmare, Viața de Apoi începe odată cu moartea, iar primul lucru care are loc în ea este pedeapsa sau desfătarea mormântului. Mormântul este, așadar, intervalul dintre această lume și...

62. Ibn Abi al-'Izz a spus: „Relatările de la Trimisul lui Allah ﷺ au ajuns în formă mutawatir, afirmând pedeapsa și desfătarea mormântului pentru cel care le merită, precum și întrebările celor doi îngeri. De aceea, este obligatoriu să afirmăm realitatea lor și să credem în ele.” A se vedea Sharh al-'Aqidah at-Tahawiyyah, p. 450.

...Viața de Apoi; este locul așteptării. De aceea este numit al-Barzakh, întrucât reprezintă intervalul dintre două lucruri.

Tot de credința în Ziua de Apoi ține credința că Allah va învia aceste trupuri din mormintele lor și că ele vor sta înaintea Domnului tuturor lumilor în forma lor deplină, așa cum erau în viața lumească, fără să le lipsească nimic. Când Israfil va sufla a doua oară în trâmbiță, adică în corn, sufletele vor zbura din corn și fiecare suflet va intra în trupul său:

﴿ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخۡرَىٰ فَإِذَا هُمۡ قِيَامٞ يَنظُرُونَ ٦٨﴾ الزمر: ٦٨

> „Apoi se va sufla în ea a doua oară și, iată, ei vor sta în picioare, privind și așteptând.” (Az-Zumar: 68)

După aceea li se va porunci să meargă spre locul Adunării:

﴿يَخۡرُجُونَ مِنَ ٱلۡأَجۡدَاثِ سِرَاعٗا﴾ المعارج: ٤٣

> „Vor ieși din morminte în grabă, ca și cum ar alerga spre o țintă...” (Al-Ma‘arij: 43)

Adică repede. Nimeni nu va rămâne în urmă și nimeni nu va lipsi; toți vor merge spre locul Adunării. Vor învia din mormintele lor și vor fi duși în acel loc, unde vor fi strânși și vor sta în picioare, de la prima până la ultima făptură, într-un singur loc, desculți, goi și necircumcișii. Hufatan înseamnă fără încălțăminte, ‘uratan înseamnă fără haine, iar ghurlan înseamnă necircumcișii.[63]

Vor rămâne adunați acolo timp de cincizeci de mii de ani, stând în picioare și așteptând să vadă ce se va întâmpla cu ei. Credinciosul nu va simți această greutate;...

63. După cum se arată în hadithul relatat de al-Bukhari (3349) și Muslim (2860), de la Ibn ‘Abbas, Allah să fie mulțumit de amândoi, potrivit căruia Profetul ﷺ a spus: „Veți fi adunați cu toții desculți, goi și necircumcișii...”

...cel care va simți greutățile Adunării este necredinciosul. Allah Preaînaltul spune:

﴿فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ ﴿٨﴾ فَذَٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ﴿٩﴾ عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ﴾

„Când se va suna din trâmbiță, aceea va fi, cu adevărat, o Zi grea, nicidecum ușoară pentru necredincioși.” (Al-Muddaththir: 8–10)

Apoi, după acea îndelungată ședere, vor pleca de la locul Adunării pentru socoteală. Li se va cere socoteală pentru faptele lor; nimic nu va fi omis. Li se vor arăta toate, vor da socoteală pentru ele și le vor recunoaște. Unora nu li se va cere socoteală și vor intra în Paradis fără judecată, după cum se arată în hadithul despre cei șaptezeci de mii care vor intra în Paradis fără socoteală și fără pedeapsă.[64] Alții vor avea o socoteală ușoară:

﴿فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ﴿٨﴾ وَيَنقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿٩﴾﴾

„El va primi cu siguranță o socoteală ușoară și se va întoarce bucuros la familia sa.” (Al-Inshiqaq: 8–9)

Iar alții vor fi cercetați amănunțit. El ﷺ a spus:

مَنْ نُوقِشَ الْحِسَابَ عُذِّبَ

„Cel căruia i se cercetează în amănunt socoteala va fi pedepsit.”[65]

Aceste trei categorii îi privesc pe credincioși. Credinciosului i se va face, așadar, o socoteală în care sunt comparate faptele sale bune cu cele rele. Necredinciosului nu i se va face o asemenea...

64. Relatat de al-Bukhari (6541) și Muslim (220), din hadithul lui Ibn ‘Abbas, Allah să fie mulțumit de amândoi.

65. Relatat de al-Bukhari (103) și Muslim (2876), din hadithul ‘Aishei, Allah să fie mulțumit de ea.

...socoteală comparativă, deoarece nu are fapte bune. Lui i se va face o socoteală prin care își va recunoaște faptele: îi vor fi arătate până când le va admite.

Urmează apoi Balanța. Faptele bune și cele rele vor fi cântărite pe o balanță reală, cu două talere.[66] Faptele bune vor fi așezate pe un taler, iar cele rele pe celălalt. Allah Preaînaltul spune:

﴿ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ فِى جَهَنَّمَ خَٰلِدُونَ ﴿١٠٣﴾ ﴾

„Cei ale căror talere cu fapte bune vor fi grele, aceia vor izbândi. Iar cei ale căror talere cu fapte bune vor fi ușoare, aceia și-au pierdut propriile suflete; în Iad vor rămâne.” (Al-Mu’minun: 102–103)

﴿ فَأَمَّا مَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ ﴿٦﴾ فَهُوَ فِى عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَٰزِينُهُۥ ﴿٨﴾ فَأُمُّهُۥ هَاوِيَةٌ ﴿٩﴾ ﴾ القارعة: ٦ - ٩

„Cel ale cărui talere cu fapte bune vor fi grele va avea o viață plăcută, în Paradis. Iar cel ale cărui talere cu fapte bune vor fi ușoare își va avea sălașul în Hawiyah, adică în adâncul Iadului.” (Al-Qari‘ah: 6–9)

Este vorba despre cântărirea faptelor sale: acestea vor fi puse pe un taler, iar faptele rele pe celălalt. El va primi răsplata potrivit celor care cântăresc mai mult, fie că predomină faptele bune, fie cele rele. Aceasta ține de dreptatea lui Allah...

66. Ibn Abi al-‘Izz a spus în Sharh at-Tahawiyyah, p. 475: „Cântărirea faptelor, a făptuitorului și a sulurilor faptelor este confirmată. Este confirmat și faptul că Balanța are două talere. Allah știe cel mai bine ceea ce se află dincolo de aceasta, în privința felului în care se va petrece.”

...și de faptul că El nu va nedreptăți pe nimeni, ci îl va răsplăti pe om potrivit faptelor sale.

Este, așadar, o Balanță reală. Mu'taziliții însă spun: „Nu este o balanță reală; sensul ei este înfăptuirea dreptății. Este o balanță abstractă, care înseamnă numai înfăptuirea dreptății între făpturi!" Dar ei nu au nicio dovadă în afara rațiunii lor. Resping Balanța fiindcă nu o văd; ei nu cred în cele nevăzute. Aceasta este problema bizuirii în întregime pe rațiune.

Credinciosul nu trebuie să se bizuie pe rațiune în toate. Fără îndoială, rațiunea îndrumă, dar ea nu este totul. Există multe lucruri pe care nu le poate cuprinde. Lucrurile nevăzute pot depăși înțelegerea rațiunii; de aceea, nu-ți face rațiunea judecător în asemenea chestiuni, ci sprijină-te numai pe textele revelate. Aceasta este cauza respingerii lor. Pornind de la poziția lor greșită, nu cred în ceea ce nu văd sau nu observă, ci resping acele lucruri ori le dau alte sensuri decât cele adevărate.

Ei nu resping cuvântul mizan, „balanță", fiindcă el se găsește în Coran:

﴿ وَٱلْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ ٱلْحَقُّ ۚ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ
﴿٨﴾ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُم بِمَا كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا
يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾ ﴾ الأعراف: ٨ ـ ٩

> „Cântărirea din acea Zi, Ziua Învierii, va fi o cântărire adevărată. Cei ale căror talere cu fapte bune vor fi grele vor izbândi, intrând în Paradis. Iar cei ale căror talere vor fi ușoare își vor pierde propriile suflete, intrând în Iad, pentru că au tăgăduit și au respins semnele și revelațiile Noastre." (Al-A'raf: 8–9)

﴿ فَأَمَّا مَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ ۝٦ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ ۝٧
وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَٰزِينُهُۥ ۝٨ فَأُمُّهُۥ هَاوِيَةٌ ۝٩ ﴾ القارعة: ٦ - ٩

„Cel ale cărui talere cu fapte bune vor fi grele va avea o viață plăcută, în Paradis. Iar cel ale cărui talere cu fapte bune vor fi ușoare își va avea sălașul în Hawiyah, adică în adâncul Iadului.” (Al-Qari‘ah: 6–9)

Ei nu resping, așadar, termenul mawazin, referitor la cele cântărite, dar îi atribuie interpretări și îl abat de la înțelesul său adevărat. Așa procedează și cu celelalte texte care contrazic rațiunea lor: le denaturează sensurile adevărate. Oamenii adevărului însă cred în realitatea acestor lucruri și Îi lasă lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, cunoașterea amănuntelor despre felul lor.

Apoi va avea loc înmânarea sulurilor faptelor:

﴿ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ فَيَقُولُ هَآؤُمُ ٱقْرَءُوا۟ كِتَٰبِيَهْ ۝١٩ ﴾ الحاقة: ١٩

„Cel căruia i se va da Cartea faptelor în mâna dreaptă va spune: «Luați, citiți Cartea mea!»” (Al-Haqqah: 19)

Până la cuvintele Sale:

﴿ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِشِمَالِهِۦ فَيَقُولُ يَٰلَيْتَنِى لَمْ أُوتَ كِتَٰبِيَهْ ۝٢٥ ﴾ الحاقة: ٢٥

„Iar cel căruia i se va da Cartea faptelor în mâna stângă va spune: «O, de nu mi s-ar fi dat Cartea mea!»” (Al-Haqqah: 25)

După toate aceste greutăți urmează Sirat, întins peste Foc. Sirat înseamnă „cale” și mai este numit al-Qantarah, puntea de peste Foc. Toate făpturile vor trebui să treacă peste acest Sirat. Este mai subțire decât firul de păr, mai ascuțit decât...

...tăișul unei săbii și mai fierbinte decât cărbunele aprins. Toate făpturile îl vor traversa potrivit faptelor lor.

• Unele vor trece cu viteza luminii.

• Altele, cu viteza sunetului.

• Unele vor trece asemenea unui cal de curse.

• Altele, asemenea unei cămile de călărie.

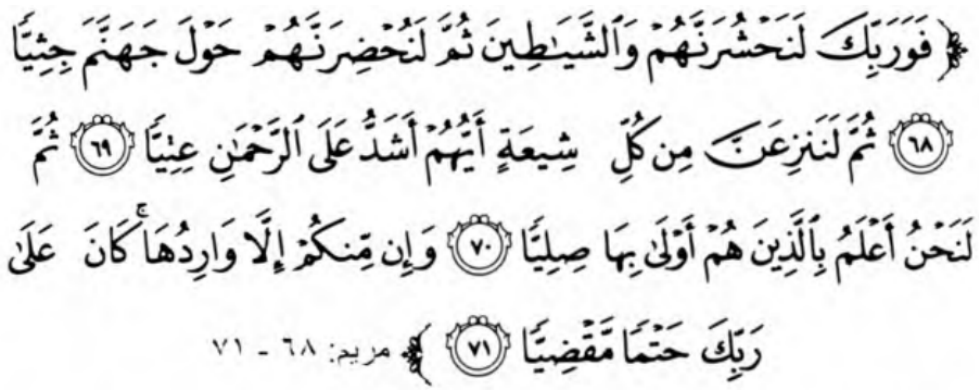
• Unele vor alerga ușor.

• Altele vor merge la pas.

• Unele se vor târî.

• Iar altele vor fi prinse și aruncate în Foc.

Acest lucru este menționat în Coran. El, Preaînaltul, spune:

﴿فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ مِن كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَٰنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾ وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا ۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٧١﴾﴾ مريم: ٦٨ - ٧١

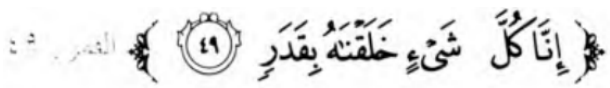
> „Pe Domnul tău! Îi vom aduna, cu siguranță, pe ei și pe diavoli, apoi îi vom aduce în genunchi în jurul Iadului. Apoi îi vom smulge din fiecare grup pe cei mai îndărătnici în răzvrătirea împotriva Celui Milostiv, Allah. Noi știm cel mai bine cine merită mai mult să ardă în el. Nu este niciunul dintre voi care să nu treacă peste el, peste Iad. Aceasta este, la Domnul tău, o hotărâre care trebuie împlinită.” (Maryam: 68–71)

Fiecare va trebui să treacă peste Foc. După ce vor trece peste Sirat, vor fi opriți pentru a se face dreptate: unora li se va da dreptul cuvenit față de alții...

...iar după ce neînțelegerile dintre ei vor fi îndreptate și vor fi curățiți, li se va îngădui să intre în Paradis.

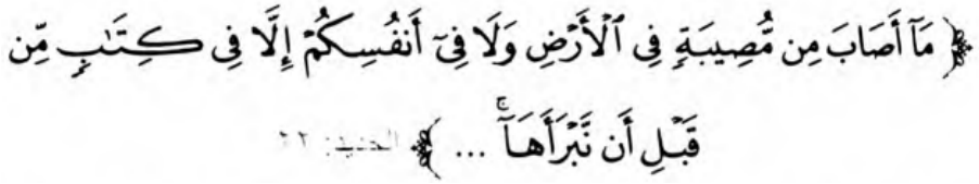
Al șaselea stâlp: credința în qadar, predestinarea divină

Qadar este taina lui Allah.[67] Qadar cuprinde lucrurile pe care Allah le-a hotărât mai dinainte, atât ceea ce s-a întâmplat, cât și ceea ce se va întâmpla până la venirea Ceasului. Calemul a scris deja cele predestinate; ele sunt înscrise în al-Lawh al-Mahfuz, Tabla Păstrată: tot ceea ce va fi până în Ziua Judecății.[68] Nimic nu se întâmplă decât potrivit predestinării:

„Cu adevărat, Noi am creat toate lucrurile potrivit predestinării.” (Al-Qamar: 49)

Lucrurile nu se petrec, așadar, fără rost, ci toate au fost hotărâte mai dinainte:

„Nicio nenorocire nu lovește pământul sau pe voi înșivă fără să fie înscrisă în Cartea Hotărârilor, al-Lawh al-Mahfuz, înainte ca Noi să o aducem la existență.” (Al-Hadid: 22)

67. După cum se arată în hadithul lui Ibn ‘Umar, Allah să fie mulțumit de amândoi, relatat de Abu Nu‘aym în al-Hilyah (6/181–182). El a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a zis: „Nu vă angajați în dispute despre qadar, căci aceasta este taina lui Allah. Nu dezvăluiți, așadar, taina lui Allah.” A se vedea Tarikh Dimashq (42/513), Fayd al-Qadir (1/348) și Tuhfat al-Ahwadhi (6/279).

68. După cum se arată în hadithul relatat de Abu Dawud (4700) și at-Tirmidhi (2155), de la ‘Ubadah ibn as-Samit, Allah să fie mulțumit de el: Profetul ﷺ a spus: „Primul lucru pe care Allah l-a creat a fost calemul și i-a spus: «Scrie!» Acesta a întrebat: «Ce să scriu?» El a spus: «Scrie predestinarea: ceea ce a fost și ceea ce va fi pentru totdeauna.»”

Cuvintele Sale **„...în Carte...”** se referă la al-Lawh al-Mahfuz. Iar cuvintele **„...înainte ca Noi să o aducem la existență...”** înseamnă: înainte să o creăm și să îi dăm ființă.

Credința în qadar are patru trepte:[69]

Prima treaptă: credința în Cunoașterea lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, care nu are început, este veșnică și cuprinde toate lucrurile. Trebuie să credem că Allah cunoaște totul: ceea ce a fost și ceea ce va fi.

A doua treaptă: credința că Allah a scris în al-Lawh al-Mahfuz ceea ce va fi până în Ziua Învierii.

A treia treaptă: voința și vrerea. Ceea ce Allah voiește se întâmplă, iar ceea ce El nu voiește nu se întâmplă.

A patra treaptă: crearea lucrurilor la vremurile hotărâte pentru ele. Fiecare lucru există la timpul și în perioada predestinate lui de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Nimeni nu creează alături de El, Cel mai presus de orice imperfecțiune. El, Preaînaltul, a spus:

﴿ ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٞ ٦٢ ﴾ الزمر: ٦٢

> „Allah este Creatorul tuturor lucrurilor și El veghează asupra tuturor lucrurilor.” (Az-Zumar: 62)

El a mai spus:

﴿ وَٱللَّهُ خَلَقَكُمۡ وَمَا تَعۡمَلُونَ ٩٦ ﴾ الصافات: ٩٦

> „Allah v-a creat pe voi și ceea ce faceți!” (As-Saffat: 96)

Trebuie, așadar, să crezi că toate lucrurile sunt create de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

---

69. A se vedea al-‘Aqidah al-Wasitiyyah, cu comentariul autorului — Allah Preaînaltul să îl păzească —, pp. 162–169.

Acestea sunt treptele credinței în qada și qadar, hotărârea și predestinarea divină. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, spune:

﴿ أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِ ۖ مَا يَكُونُ مِن نَّجْوَىٰ ثَلَٰثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَآ أَدْنَىٰ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا۟ ۖ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا۟ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧﴾ ﴾ المجادلة: ٧

> „Nu ai văzut că Allah cunoaște tot ceea ce se află în ceruri și tot ceea ce se află pe pământ? Nu există sfat tainic între trei fără ca El să fie al patrulea, prin Cunoașterea Sa, în timp ce El Însuși este deasupra Tronului, deasupra celui de-al șaptelea cer; nici între cinci fără ca El să fie al șaselea, prin Cunoașterea Sa. Fie mai puțini, fie mai mulți, El este cu ei, prin Cunoașterea Sa, oriunde s-ar afla. Apoi, în Ziua Învierii, le va spune ce au făcut. Cu adevărat, Allah cunoaște toate lucrurile.” (Al-Mujadalah: 7)

El a spus:

﴿ مَآ أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ فِي ٱلْأَرْضِ وَلَا فِيٓ أَنفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَٰبٍ ﴾ الحديد: ٢٢

> „Nicio nenorocire nu lovește pământul sau pe voi înșivă fără să fie înscrisă în Cartea Hotărârilor...” (Al-Hadid: 22)

Aceasta este al-Lawh al-Mahfuz.

﴿ مِّن قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَآ ﴾ الحديد: ٢٢

> „...înainte ca Noi să o aducem la existență.” (Al-Hadid: 22)

Adică înainte să o creăm. Așadar, ea este scrisă înainte de a fi creată.

﴿ ...إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٢﴾ لِّكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَآ ءَاتَىٰكُمْ ﴾ الحديد: ٢٢ - ٢٣

„Cu adevărat, aceasta este ușor pentru Allah, pentru ca voi să nu vă întristați pentru ceea ce nu ați dobândit și să nu vă bucurați peste măsură pentru ceea ce vi s-a dat.” (Al-Hadid: 22–23)

Nu te întrista, așadar, pentru ceea ce nu ai dobândit, pentru pierderile din avere sau din familie ori pentru lucrurile dorite care ți-au lipsit. Nu te bucura cu trufie și îngâmfare pentru averea cu care Allah te-a înzestrat. Bucuria pentru binefacerea lui Allah este însă vrednică de laudă. Trebuie să Îi mulțumești lui Allah și să te bucuri de ceea ce ți-a dăruit. Ceea ce este interzis este bucuria însoțită de trufie și aroganță. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ لَا تَفْرَحْ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾ ﴾ القصص: ٧٦

„Nu te bucura cu nerecunoștință față de binefacerile lui Allah! Cu adevărat, Allah nu îi iubește pe cei care se bucură astfel.” (Al-Qasas: 76)

﴿ وَفَرِحُوا بِٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا فِى ٱلْءَاخِرَةِ إِلَّا مَتَٰعٌ ﴾ الرعد: ٢٦

„Ei se bucură de viața lumească, însă viața lumească, în comparație cu Viața de Apoi, nu este decât o desfătare trecătoare.” (Ar-Ra‘d: 26)

Bucuria este, așadar, de două feluri:

• Bucurie condamnabilă: cea izvorâtă din aroganță și trufie.

• Bucurie vrednică de laudă: bucuria pentru harul și îndurarea lui Allah.

﴿ قُلْ بِفَضْلِ ٱللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِۦ فَبِذَٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴾

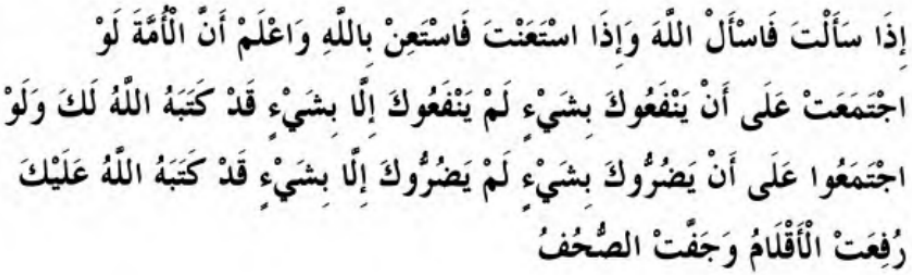
يونس: ٥٨

„Spune: «De harul lui Allah și de îndurarea Lui să se bucure!» Aceasta este mai bună decât averile pe care le adună.” (Yunus: 58)

Când omul crede în hotărârea și predestinarea divină, își găsește liniștea. Nu se va întrista pentru ceea ce nu a dobândit și nu se va bucura de ceea ce i s-a dat într-un fel care depășește limitele. Cel care nu crede în qada și qadar se întristează și se revoltă când pierde ceva; se tânguiește și face lucruri rele, precum lovirea feței, sfâșierea propriilor haine și jelirea după obiceiurile oamenilor din perioada preislamică. Aceasta se întâmplă pentru că nu crede în hotărârea și predestinarea divină.

Chiar dacă se întristează, nu poate aduce înapoi ceea ce a pierdut. Nici revolta, lovirea feței și sfâșierea hainelor nu îi vor înapoia ceea ce i-a scăpat. În schimb, ajunge să fie chinuit de suferință și pierde și răsplata răbdării în încercare. Cel care crede în qada și qadar și rabdă ceea ce l-a lovit, știind că vine de la Allah, că ceea ce Allah voiește se întâmplă și ceea ce El nu voiește nu poate avea loc, își va găsi liniștea sufletească.

Tot astfel, cel care nu crede în qada și qadar va fi cuprins de lașitate și teamă. Nu va lupta pe calea lui Allah și nici nu va căuta averea prin mijloace îngăduite, fiindcă se va teme de orice. Frica îl va împiedica să acționeze. Dacă ar crede în qada și qadar, ar înainta în jihadul pe calea lui Allah, ar căuta averea în mod legitim și și-ar încredința treburile lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Într-un hadith se relatează că Profetul ﷺ i-a spus lui Ibn ‘Abbas, Allah să fie mulțumit de amândoi:

إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلْ اللَّهَ وَإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ وَاعْلَمْ أَنَّ الْأُمَّةَ لَوْ
اجْتَمَعَتْ عَلَى أَنْ يَنْفَعُوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يَنْفَعُوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ لَكَ وَلَوْ
اجْتَمَعُوا عَلَى أَنْ يَضُرُّوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يَضُرُّوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَيْكَ
رُفِعَتْ الْأَقْلَامُ وَجَفَّتْ الصُّحُفُ

„Când ceri ceva, cere-I lui Allah, iar când ceri ajutor, cere ajutorul lui Allah. Să știi că, dacă întreaga omenire s-ar aduna pentru a-ți aduce un folos, nu ți-ar putea aduce decât ceea ce Allah a hotărât deja pentru tine. Iar dacă s-ar aduna pentru a-ți face un rău, nu ți-ar putea face decât ceea ce Allah a hotărât deja pentru tine. Calemurile au fost ridicate, iar paginile s-au uscat.”[70]

Credința în qada și qadar îi aduce omului voință fermă, credință puternică și încredere în Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! Lipsa acestei credințe îl duce la întristare și revoltă în vremea încercărilor. Îl împiedică și să împlinească multe fapte bune, astfel încât este cuprins de nehotărâre, închipuiri și șoapte rele. Nu se apucă de nimic de teama unui lucru sau altuia și abandonează lucrurile folositoare de frica unei nenorociri sau a alteia, fiindcă nu crede în hotărârea și predestinarea divină.

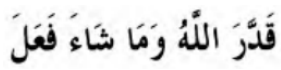
Ceea ce Allah a hotărât și a predestinat trebuie să se întâmple, fie că ieși sau nu, fie că acționezi sau nu. Caută, așadar, ocrotire la Allah, încrede-te în El și lasă hotărârea și predestinarea în seama lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! Când ți se întâmplă ceva, nu te lăsa cuprins de presimțiri rele. El ﷺ a spus:

احْرِصْ عَلَى مَا يَنْفَعُكَ وَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ وَلَا تَعْجَزْ فَإِنْ أَصَابَكَ شَيْءٌ فَلَا تَقُلْ لَوْ أَنِّي فَعَلْتُ كَذَا وَكَذَا وَلَكِنْ قُلْ قَدَرُ اللَّهِ وَمَا شَاءَ فَعَلَ

„Străduiește-te pentru ceea ce îți aduce folos, cere ajutorul lui Allah și nu fi delăsător. Dacă te lovește ceva, nu spune: «Dacă aș fi făcut cutare lucru, s-ar fi întâmplat cutare lucru», ci spune: «Qadarullahi wa ma sha’a fa’al» — «Aceasta este hotărârea lui Allah, iar El a făcut ceea ce a voit.»”

70. Relatat de at-Tirmidhi (2516), Ahmad în Musnad (1/307), Abu Ya‘la în Musnad (4/430), ‘Abd ibn Humayd în Musnad (214), at-Tabarani în al-Kabir (11243), Ibn al-Mustafad în al-Qadar, p. 130, al-Hakim în al-Mustadrak (3/624), Abu Nu‘aym în al-Hilyah (1/314) și al-Bayhaqi în Shu‘ab al-Iman (2/27).

Într-o altă formulare se spune:

> „Qaddara Allahu wa ma sha’a fa‘al” — „Allah a hotărât și a făcut ceea ce a voit.”[71]

Dacă ai folosit mijloacele necesare, dar scopul nu a fost atins, trebuie să înțelegi că Allah nu l-a voit. Tu nu știi: poate că binele stă tocmai în neîmplinirea acelui lucru, iar Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, este Atotștiutor. Crede, așadar, în Allah, în hotărârile și în predestinarea Sa și rabdă încercările.

Ferește-te totodată de delăsare și de aroganță în vremurile de bunăstare. Fii cumpătat în treburile tale, păstrează-ți liniștea sufletească și trăiește în această lume ca un credincios care și-a încredințat treburile lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Muncește, dobândește și străduiește-te, căci crezi în qada și qadar și în faptul că lucrurile se petrec prin mijloacele lor; nu abandona aceste mijloace. Totuși, nu te bizui cu totul pe ele. Îmbină două lucruri: credința în hotărârea și predestinarea divină și folosirea mijloacelor, în timp ce te încrezi în Allah — Slavă Lui, Preaînaltul!

Acestea sunt însușirile credinciosului și aceasta este credința în qada și qadar. Ea îi folosește omului în viața lumească, îndepărtând de la el frica, șoaptele rele și tristețea. Necredința în qada și qadar îl lovește cu delăsare, slăbiciune, șoapte rele și închipuiri; orice îl înspăimântă din pricina acestei necredințe.

Robul credincios trebuie să creadă că, în cadrul credinței în qada și qadar, făpturile săvârșesc acțiuni prin alegerea lor, fără să fie constrânse. Omul poate crede sau nu, poate împlini rugăciunea sau o poate lăsa, poate posti sau nu. El însuși face toate acestea și de aceea este răsplătit cu bine pentru ascultare și pedepsit pentru păcate, fiindcă sunt faptele lui. El…

---

71. Relatat de Muslim (2664).

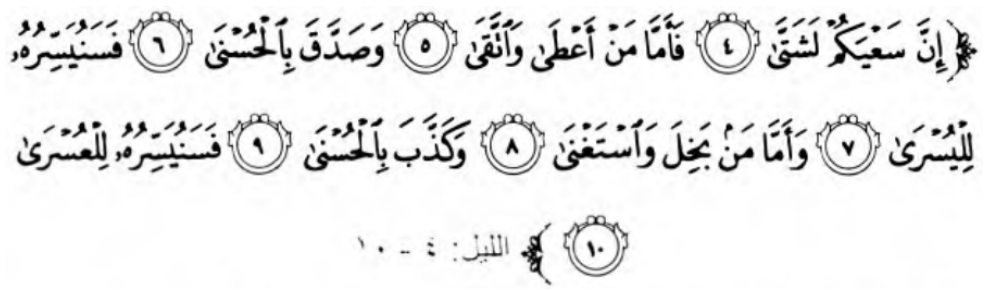
...nu este pedepsit din cauza hotărârii și predestinării divine, ci numai pentru faptele pe care le-a săvârșit prin propria alegere și voință.

El poate, de pildă, să se ridice pentru rugăciunea Fajr, dar poate și să doarmă și să nu o împlinească. Poate posti în luna Ramadan sau poate lăsa postul. Se poate abține de la fapte rușinoase ori se poate lăsa în voia lor. Poate acționa prin propria alegere și voință. Allah i-a dăruit voință, vrere și posibilitatea de a face sau de a nu face. De aceea, cel constrâns să săvârșească un păcat nu poartă vină, fiindcă nu are de ales. Tot astfel, copilul care nu a ajuns la maturitate nu este tras la răspundere, fiindcă nu are alegerea deplină până când nu se maturizează.

Trebuie, așadar, să credem că recunoașterea faptelor, a vrerilor și a voințelor robilor face parte din credința în qada și qadar. Aceasta contrazice concepția jabriților,[72] potrivit căreia robii sunt doar constrânși și puși să acționeze, fără voință proprie. Contrazice și concepția mu'taziliților, potrivit căreia Allah nu are nicio hotărâre sau predestinare, iar robii sunt întru totul independenți în acțiunile lor, pe care le creează prin propria voință, nu prin voința, hotărârea sau predestinarea lui Allah. Jabriții și mu'taziliții se află la două extreme opuse.

Oamenii Sunnei și ai comunității unite urmează calea de mijloc. Ei spun: Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, a hotărât lucrurile, dar le-a dat robilor alegere, voință, vrere și puterea de a săvârși faptele sau de a le lăsa. Allah Preaînaltul a spus:

72. Jabr înseamnă negarea faptelor reale ale robului și atribuirea lor Domnului Preaînalt. Jabriții sunt împărțiți în mai multe secte. Cei radicali nu afirmă pentru rob nici acțiune, nici o putere proprie de a acționa. Jabriții moderați afirmă o putere a robului care însă nu are un efect real. A se vedea I'tiqadat Firaq al-Muslimin wa-l-Mushrikin, p. 68, al-Milal wa-n-Nihal (1/85) și at-Ta'rifat, p. 101.

> „Cu adevărat, străduințele și faptele voastre sunt felurite, diferite în țeluri și scopuri. Celui care dă milostenie, își împlinește datoria față de Allah și se teme de El, crezând în al-Husna, îi vom ușura calea spre bine. Dar celui zgârcit, care se socotește de sine îndestulător și tăgăduiește al-Husna, îi vom ușura calea spre rău.” (Al-Layl: 4–10)

Aceste versete îi resping pe jabriți, care neagă faptele robilor și alegerea lor. Poziția oamenilor Sunnei și ai comunității unite este cea dovedită de Coran și de Sunnah: calea de mijloc între concepțiile jabriților și cele ale qadariților.

Trebuie, așadar, să credem în qadar în toate aceste trepte. Cel care afirmă că nu există predestinare, că robii își creează propriile fapte, fără predestinarea lui Allah, asemenea mu‘taziliților, este fără îndoială necredincios dacă susține această concepție cunoscând dovezile care o resping, dar le tăgăduiește și stăruie în poziția sa. Dacă însă este un imitator orb sau un om neștiutor, lucrurile îi vor fi explicate. Dacă insistă să nu creadă în qadar, va fi judecat drept necredincios. Când este neștiutor sau urmează orbește pe alții, nu va fi declarat imediat necredincios: chestiunea îi va fi explicată și lămurită. Dacă se întoarce cu pocăință, toată lauda și mulțumirea I se cuvin lui Allah; dacă stăruie, este necredincios.

Nu este suficient să crezi numai în hotărârea și predestinarea divină. Trebuie să și acționezi, fără să te bizui în întregime pe qada și qadar, spunând: „Dacă Allah mi-a predestinat acel lucru, se va întâmpla, iar dacă nu mi l-a predestinat, nu se va întâmpla; nu este nevoie...

...să muncesc”, așa cum cred jabriții. Acest lucru este greșit, fiindcă Allah a poruncit folosirea mijloacelor și împlinirea faptelor. A poruncit strădania în ascultarea de El. Omul nu trebuie să se bizuie pasiv pe qada și qadar, ci să lucreze, să se miște, să caute binele și să lase răul. Nu va fi răsplătit pentru hotărârea și predestinarea divină, ci pentru faptele, strădaniile și ceea ce dobândește el însuși, pentru voințele, intențiile și țelurile sale. Va fi tras la răspundere pentru faptele lui: dacă sunt bune, va primi bine; dacă sunt rele, va primi rău.

Aceștia sunt stâlpii credinței și stâlpii Islamului. Islam și iman sunt două trepte măreațe ale religiei. Când apar împreună, adică atunci când sunt menționate amândouă, Islam este explicat prin faptele exterioare, iar iman prin faptele inimii, așa cum se întâmplă în acest hadith al lui ‘Umar și în cuvintele Sale:

﴿إِنَّ ٱلْمُسْلِمِينَ وَٱلْمُسْلِمَٰتِ وَٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ﴾ الأحزاب: ٣٥

„Cu adevărat, bărbații musulmani și femeile musulmane, bărbații credincioși și femeile credincioase...” (Al-Ahzab: 35)

Dacă unul dintre termeni este menționat singur, celălalt este în mod necesar cuprins în el. Când Islam este menționat singur, el include și iman, fiindcă Islamul nu poate fi valabil fără credință. Când iman este menționat singur, el include și Islam, fiindcă iman nu poate fi valabil fără Islam. Cele două trebuie să fie împreună; unul nu folosește fără celălalt. Nu există, așadar, Islam fără iman și nici iman fără Islam. Cu alte cuvinte, faptele exterioare nu sunt suficiente fără cele ale inimii, iar faptele inimii nu sunt suficiente fără cele ale mădularelor.

Pornind de aici, învățații spun: când Islam și iman sunt menționate împreună, au înțelesuri distincte; Islam este...

...explicat într-un fel, iar iman în altul. Când unul dintre ele este menționat singur, îl include și pe celălalt.[73]

Se cuvine aici să amintim verdictul privitor la cel care stăruie într-un păcat major, altul decât shirk, asocierea de parteneri lui Allah. Va fi numit musulman sau credincios, mu'min? Sau nu va fi numit nici musulman, nici credincios?[74] Poziția oamenilor Sunnei și ai comunității unite, care este cea corectă, este că omul care stăruie într-un păcat major, altul decât shirk, este numit credincios cu o credință diminuată. Aceasta deoarece credința sporește prin faptele drepte și scade prin păcate, după cum arată dovezile. Allah Preaînaltul spune:

﴿ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُهُۥ زَادَتْهُمْ إِيمَٰنًا ﴾ الأنفال: ٢

„Credincioșii sunt numai aceia ale căror inimi se tem când este pomenit Allah și a căror credință sporește când li se recită versetele Sale, acest Coran." (Al-Anfal: 2)

Aceasta arată că iman sporește; nu este un lucru fix, neschimbător. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَيَزْدَادَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِيمَٰنًا ﴾ المدثر: ٣١

„...și pentru ca aceia care cred să sporească în credință."
(Al-Muddaththir: 31)

El a mai spus:

73. A se vedea Kitab al-Iman al-Kabir de Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah, în Majmu' al-Fatawa (7/259), Fath al-Bari (1/115) și 'Umdat al-Qari (1/196).

74. A se vedea al-'Aqidah al-Wasitiyyah de Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, cu comentariul autorului, Allah să îl păzească, p. 134.

﴿ وَيَزِيدُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱهْتَدَوْا۟ هُدًى ﴾ مريم: ٧٦

> „Allah le sporește călăuzirea celor care urmează calea cea dreaptă.” (Maryam: 76)

Credința sporește, așadar, prin fapte drepte și scade prin păcate, până ajunge la greutatea unui atom, după cum se arată în hadithul despre poruncirea binelui și oprirea răului. El ﷺ a spus: **„Dacă nu poate, atunci cu inima sa, iar aceasta este cea mai slabă credință.”**[75] Aceasta dovedește că iman poate fi slab sau puternic. Într-un alt hadith se spune:

الْإِيمَانُ بِضْعٌ وَسَبْعُونَ أَوْ بِضْعٌ وَسِتُّونَ شُعْبَةً فَأَفْضَلُهَا قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَأَدْنَاهَا إِمَاطَةُ الْأَذَى عَنْ الطَّرِيقِ وَالْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنْ الْإِيمَانِ

> „Credința are șaptezeci și ceva sau șaizeci și ceva de ramuri. Cea mai înaltă dintre ele este rostirea «La ilaha illa Allah», iar cea mai de jos este îndepărtarea lucrurilor vătămătoare de pe drum. Pudoarea este o ramură a credinței.”[76]

Aceasta dovedește că iman poate avea un nivel mai înalt sau mai scăzut.

Este contrar concepției murji’iților, care spun: „Credința nu crește și nu scade. Ea este un singur lucru, nu cuprinde faptele, ci ține numai de inimă.” Fără îndoială, aceasta este o concepție greșită, fiindcă se opune dovezilor. Se opun acestei învățături și kharijiții,[77] care spun că omul ce stăruie într-un păcat major...

---

75. Relatat de Muslim (49), din hadithul lui Abu Sa‘id al-Khudri, Allah să fie mulțumit de el.

76. Referința sa a fost menționată anterior.

77. Ei sunt cei care s-au răzvrătit împotriva conducătorului credincioșilor, ‘Ali ibn Abi Talib, Allah să fie mulțumit de el, în timpul chestiunii celor doi arbitri, și s-au adunat la Harura’, lângă Kufa. Despre ei Profetul ﷺ a spus: „Unii dintre voi își vor socoti neînsemnate rugăciunile în comparație cu rugăciunile lor și postul în comparație cu postul lor. Ei vor ieși din religie așa cum săgeata străpunge...

...altul decât shirk este necredincios și nu are deloc iman. Ei îl lipsesc cu totul de credință, declarându-l necredincios care va rămâne în Foc pentru totdeauna — la Allah este adăpostul! Aceștia îi neagă omului orice credință, în timp ce murji'iții îi atribuie o credință deplină. Aceasta este una dintre deosebirile dintre cele două grupări.

Oamenii adevărului, care susțin poziția corectă, spun că iman sporește prin faptele drepte și scade prin păcate și că oamenii nu au aceeași măsură a credinței. Unii sunt credincioși cu o credință deplină, iar alții sunt credincioși cu o credință diminuată.

Mu'taziliții au introdus o altă cale și au spus: „Nu îl socotim credincios pe cel care stăruie într-un păcat major, dar nici nu îl numim necredincios. El se află într-o poziție între două poziții, manzilah bayna manzilatayn." Astfel, unul dintre principiile sectei lor este al-manzilah bayna al-manzilatayn. Dacă însă moare fără să se căiască, ei afirmă, asemenea kharijiților, că va rămâne în Iad pentru totdeauna. Sunt, așadar, de acord cu kharijiții în privința pedepsei lui din Viața de Apoi și a rămânerii sale veșnice în Iad. Dar, în privința acestei lumi, au inventat o poziție contrară celei a oamenilor Sunnei și ai comunității unite, precum și pozițiilor kharijiților și murji'iților. Ei spun: „Nu este nici credincios, nici necredincios."

Există oare cineva care să nu fie nici credincios, nici necredincios?! Aceasta ar putea fi posibil în cazul celui lipsit de judecată și al copilului care nu a ajuns la maturitate. Dar omul matur și în deplinătatea minții este fie credincios, fie necredincios. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ فَمِنكُمْ كَافِرٌ وَمِنكُم مُّؤْمِنٌ ۚ ﴾ التغابن: ٢

> „El este Cel care v-a creat; unii dintre voi sunt necredincioși, iar alții sunt credincioși." (At-Taghabun: 2)

77 (continuare). ...ținta." Relatat de al-Bukhari (2610) și Muslim (1064), din hadithul lui Abu Sa'id al-Khudri, Allah să fie mulțumit de el.

El nu a spus: „Iar printre voi sunt unii care nu sunt nici necredincioși, nici credincioși.” Concepția lor este, așadar, o inovație lipsită de orice temei; este rătăcire curată. Cel care părăsește adevărul ajunge în contradicții și deșertăciune și rătăcește fără țintă și fără călăuzire.

Aceste lucruri trebuie cunoscute, deoarece constituie un punct de dispută între oamenii Sunnei și potrivnicii lor dintre oamenii inovațiilor: kharijiții, murji’iții, mu‘taziliții și alții.

Apoi Jibril, pacea fie asupra lui, i-a cerut Profetului ﷺ: **„Vorbește-mi despre ihsan.”** Ihsan este cea mai înaltă treaptă și înseamnă să faci un lucru bine și să îl desăvârșești. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ٱلَّذِىٓ أَحۡسَنَ كُلَّ شَىۡءٍ خَلَقَهُۥ ﴾ السجدة: ٧

„Cel care a făcut bine tot ceea ce a creat.” (As-Sajdah: 7)

Ihsan în privința unei fapte înseamnă împlinirea ei desăvârșită și fără cusur. Ihsan în privința unei îndeletniciri înseamnă pricepere în ea. De aceea se spune: „Te pricepi la cutare lucru, nu-i așa?”, adică: ești iscusit în acel lucru sau nu?

Ihsan între rob și Domnul său constă în adorarea numai a lui Allah, fără a-I asocia parteneri. Între oameni, el constă în milostenie și bunătate, în chemarea la Allah și în predarea cunoașterii folositoare. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَأَحۡسِنُوٓاْۛ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٩٥ ﴾ البقرة: ١٩٥

„...și faceți bine! Cu adevărat, Allah îi iubește pe făcătorii de bine.” (Al-Baqarah: 195)

Desăvârșirea faptelor înseamnă ca ele să fie potrivit Sunnei și să nu cuprindă inovații. Dacă într-o faptă apare o inovație, aceasta nu ține de desăvârșirea ei. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ بَلَىٰ مَنۡ أَسۡلَمَ وَجۡهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحۡسِنٞ ﴾ البقرة: ١١٢

„Ba da! Cel care își supune fața, pe sine însuși, lui Allah și este un muhsin, un făcător de bine...” (Al-Baqarah: 112)

El ﷺ a spus:

مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ

„Cine săvârșește o faptă pentru care noi nu am dat încuviințare, aceea va fi respinsă.”[78]

Și a spus:

وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ

„Feriți-vă de lucrurile nou introduse, căci fiecare lucru nou introdus în religie este o inovație, iar fiecare inovație este rătăcire.”[79]

Ihsan în privința faptelor înseamnă, așadar, împlinirea lor cu sinceritate pentru Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, și în conformitate cu Sunna. De aceea, El, Preaînaltul, a spus:

﴿ بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ ﴾ البقرة: ١١٢

„Ba da! Cel care își supune fața, pe sine însuși, lui Allah și este un muhsin, un făcător de bine...” (Al-Baqarah: 112)

Cuvintele **„...își supune fața, pe sine însuși...”** înseamnă afirmarea unicității lui Allah și sinceritatea. Iar **„...și este un muhsin...”** înseamnă urmarea Trimisului ﷺ, fără a căuta apropierea de Allah prin inovații și lucruri nou introduse în religie.

În acest hadith, ihsan înseamnă **„...să Îl adori pe Allah ca și cum L-ai vedea...”**. Acesta este ihsan între rob și Domnul său: să Îl adori pe Allah cu certitudine și credință deplină în El, ca și cum L-ai vedea cu ochii, datorită puterii credinței. Ceea ce este văzut nu este pus la îndoială. Când vezi un zid...

78. Referința sa a fost menționată anterior.

79. Referința sa a fost menționată anterior.

...nu te îndoiești de el, iar când vezi o ușă nu te îndoiești de realitatea ei.

Ihsan înseamnă, așadar, să Îl adori pe Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, ca și cum L-ai vedea cu ochii, datorită puterii credinței și certitudinii tale. Altfel, Allah nu poate fi văzut în această lume, deoarece făpturile nu sunt în stare să Îl vadă aici. Credincioșii Îl vor vedea însă în Ziua Învierii, când Allah le va da puterea să Îl vadă pe Domnul lor. În această lume nimeni nu Îl poate vedea pe Allah cu ochii, dar credința fermă și certitudinea din inimă sunt ca și cum omul L-ar vedea.

De aceea, când Musa, pacea fie asupra lui, a cerut:

﴿ قَالَ رَبِّ أَرِنِيٓ أَنظُرۡ إِلَيۡكَۚ ﴾ الأعراف: ١٤٣

„El a spus: «Doamne, arată-Te mie, ca să Te privesc!»”

Allah Preaînaltul i-a spus:

لَن تَرَىٰنِي

„Nu Mă poți vedea.” (Al-A‘raf: 143)

Adică în această lume, fiindcă Musa, pacea fie asupra lui, nu putea să Îl vadă pe Allah aici, din pricina Măreției Sale — Slavă Lui, Preaînaltul! El S-a ascuns privirii făpturilor prin lumină, după cum se arată în hadith: **„Vălul Său este lumina.”**[80] Nimeni nu Îl poate vedea pe Allah în viața lumească. Textele Coranului și Sunnei arată numai că Allah îi va cinsti pe credincioși în Ziua Învierii. Pentru că L-au adorat în această lume fără să Îl vadă și totuși au crezut în El, Allah îi va...

80. Relatat de Muslim (179), din hadithul lui Abu Musa, Allah să fie mulțumit de el.

...bucura arătându-Se lor, iar ei Îl vor vedea cu ochii lor — Slavă Lui, Preaînaltul![81]

Necredincioșii însă, pentru că nu au crezut în Allah în această lume, vor fi împiedicați de Allah să Îl vadă în Ziua Învierii. El, Preaînaltul, a spus:

﴿ كَلَّآ إِنَّهُمْ عَن رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّمَحْجُوبُونَ ﴿١٥﴾ ﴾ المطففين: ١٥

> „Nicidecum! Cu adevărat, în acea Zi, ei, răufăcătorii, vor fi împiedicați printr-un văl să Îl vadă pe Domnul lor.” (Al-Mutaffifin: 15)

Dacă necredincioșii vor fi despărțiți printr-un văl de vederea lui Allah în Viața de Apoi, atunci credincioșii Îl vor vedea pe Domnul lor — Slavă Lui, Preaînaltul! — după cum se arată în numeroasele relatări aduse drept dovadă.

Cuvintele **„...ca și cum L-ai vedea...”** dovedesc, așadar, că El nu poate fi văzut cu ochii în această lume. Poate fi văzut numai cu inima, prin credință fermă în El și prin certitudine neamestecată cu vreo îndoială. Aceasta este treapta cea mai înaltă.

După ea urmează treapta despre care el ﷺ a spus: **„...căci, dacă tu nu Îl vezi...”**, adică dacă nu ajungi la acest nivel de certitudine, **„...El te vede pe tine.”** Înseamnă să crezi că Allah te vede. Aceasta este mai jos decât prima treaptă, deși rămâne o treaptă înaltă. Adoră-L, așadar, crezând că te vede în toate preocupările tale. **„...El te vede pe tine.”** Adică afirmă în inima ta și păstrează în minte că Allah...

81. Relatări autentice, transmise de un număr mare de naratori la fiecare nivel, confirmă că în Ziua Învierii credincioșii Îl vor vedea pe Domnul lor. Unele sunt relatate de al-Bukhari (554) și Muslim (633), de la Jarir ibn ‘Abdullah al-Bajali, Allah să fie mulțumit de el, care a spus: „Odată stăteam cu Trimisul lui Allah ﷺ. Deodată a privit luna plină și a spus: «Îl veți vedea pe Domnul vostru așa cum vedeți această lună; nu vă veți înghesui ca să Îl vedeți.»” Dintre ele fac parte și hadithul lui Abu Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, relatat de al-Bukhari (7437) și Muslim (182), precum și hadithul lui Abu Sa‘id al-Khudri, Allah să fie mulțumit de el, relatat de al-Bukhari (7439) și Muslim (183).

...te vede. Fără îndoială, aceasta este o treaptă măreață. Ea este numită treapta al-muraqabah, conștiința faptului că ești vegheat de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Totuși, ea este mai jos decât prima treaptă.

Ihsan între Allah și robii Săi este ceea ce Trimisul ﷺ a explicat în acest hadith: musulmanul Îl adoră pe Allah cu certitudine și credință. Este acea certitudine care îl face pe rob să se simtă ca și cum L-ar vedea pe Allah, ori certitudinea care îl face conștient că Allah îl vede și este martor la toate faptele sale. Astfel, nu se abate de la adorarea Lui, iar dacă se abate sau greșește, se întoarce la Allah cu pocăință, știind că Allah iartă păcatele. Nu își pierde speranța în îndurarea lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Omul nu este fără greșeală, dar, când încalcă o poruncă, se întoarce grabnic la Allah cu pocăință și recunoaște că Allah îl iartă pe cel care se căiește, fără să deznădăjduiască de îndurarea Lui. Șeitan, Satana, nu îl amăgește să își piardă speranța în îndurarea lui Allah. Acesta este ihsan.

Hadithul dovedește, așadar, că religia are trepte și că unele sunt mai înalte decât altele. Prima treaptă este Islam, supunerea față de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, care are două forme.

Prima formă: Islam însoțit de iman, fie puțin, fie mult. Acesta este Islamul credincioșilor, Islamul corect pentru care omul este răsplătit. Este Islamul care cuprinde credința ce îl face valabil, chiar dacă aceasta este puțină. Despre aceasta Allah Preaînaltul a spus:

﴿ قَالَتِ ٱلۡأَعۡرَابُ ءَامَنَّاۖ قُل لَّمۡ تُؤۡمِنُواْ وَلَٰكِن قُولُوٓاْ أَسۡلَمۡنَا ﴾ الحجرات: ١٤

> „Beduinii spun: «Noi credem.» Spune: «Nu credeți încă; spuneți doar: ‘Ne-am supus, îmbrățișând Islamul’...»” (Al-Hujurat: 14)

Aceasta nu înseamnă că acei beduini erau ipocriți, ci că imanul lor nu era încă desăvârșit și că pretindeau o treaptă pe care nu o atinseseră când au spus: „Noi credem.” Dacă ar fi spus: „Ne supunem, îmbrățișând Islamul”, ar fi...

...folosit exprimarea potrivită. De aceea Allah a spus: **„...spuneți doar: «Ne-am supus, îmbrățișând Islamul»...”** Apoi a spus:

﴿ وَلَمَّا يَدۡخُلِ ٱلۡإِيمَٰنُ فِي قُلُوبِكُمۡۖ ﴾ الحجرات: ١٤

„...căci credința nu a intrat încă în inimile voastre.”

Lamma are aici un sens orientat spre viitor: lucrul nu există în prezent, dar va fi dobândit mai târziu. Allah le-a dat vestea bună că iman avea să intre curând în inimile lor și că acesta urma să se întărească treptat. Ei însă se grăbiseră spunând: „Noi credem.” Pretinseseră, așadar, o treaptă la care nu ajunseseră, iar Allah i-a mustrat și le-a arătat ce li se potrivea, învățându-i că omul nu trebuie să pretindă ceva ce nu a dobândit. El a spus: **„...spuneți doar: «Ne-am supus, îmbrățișând Islamul», căci credința nu a intrat încă în inimile voastre...”** Nu a spus lam, „nu a intrat”, ci lamma, „nu a intrat încă”. Există o deosebire între lamma și lam: lam este folosit pentru negație absolută, în timp ce lamma exprimă o negație temporară.

El a spus: **„Vorbește-mi despre Ceas”**, până la sfârșitul hadithului. Aceasta ține, în general, de stâlpii credinței: credința în Ziua de Apoi, care începe odată cu venirea Ceasului și sfârșitul lumii. Venirea Ceasului este, așadar, sfârșitul lumii și începutul Vieții de Apoi. Acesta este termenul pe care Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — l-a stabilit pentru existența lumească. Ea se va sfârși și va avea loc Învierea. Credința în aceasta este unul dintre stâlpii credinței. Cel care se îndoiește de venirea Ceasului, șovăie sau o tăgăduiește este, cu siguranță, necredincios. Allah Preaînaltul spune:

﴿ زَعَمَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَن لَّن يُبْعَثُوا۟ ۚ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّى لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ۚ وَذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾ ﴾ التغابن: ٧

„Necredincioșii pretind că nu vor fi înviați niciodată pentru socoteală. Spune: «Ba da! Pe Domnul meu, veți fi cu siguranță înviați, apoi vi se va spune ceea ce ați făcut și veți fi răsplătiți pentru aceasta. Iar aceasta este ușor pentru Allah.»” (At-Taghabun: 7)

Nu este suficient ca omul să creadă în Ziua de Apoi; el trebuie și să lucreze pentru ea. Să facă fapte bune, să se căiască de cele rele și să se pregătească pentru acea Zi. Acesta este scopul principal. Cel care doar crede în Ziua de Apoi, dar nu se pregătește și nu lucrează pentru ea, poate să nu dobândească prea mult folos din această credință.

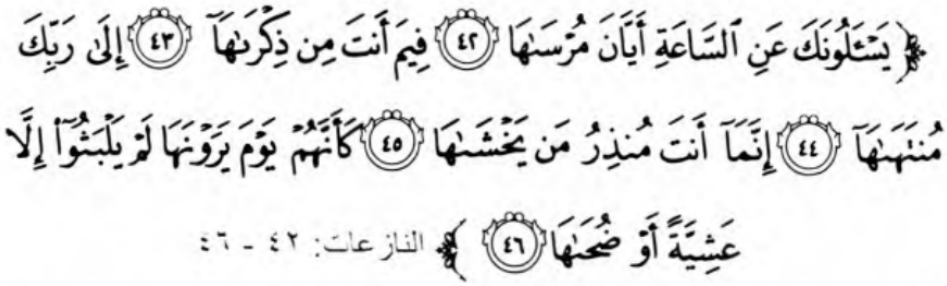
Venirea Ceasului și momentul său nu sunt cunoscute decât de Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! Numai Allah le cunoaște și nu i-a înștiințat nici pe îngeri, nici pe trimiși. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, a ascuns cunoașterea acestui lucru de toate făpturile, deoarece omului nu îi folosește să știe când va veni Ceasul. Folosul stă în a crede că va veni și în a se pregăti pentru el. Acesta este scopul principal.

Cât despre momentul venirii sale, numai Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, îl cunoaște. Multe versete ale Coranului explică faptul că nimeni în afară de Allah nu știe când va veni Ceasul. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلسَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَىٰهَا ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ رَبِّى ۖ لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَآ إِلَّا هُوَ ﴾ الأعراف: ١٨٧

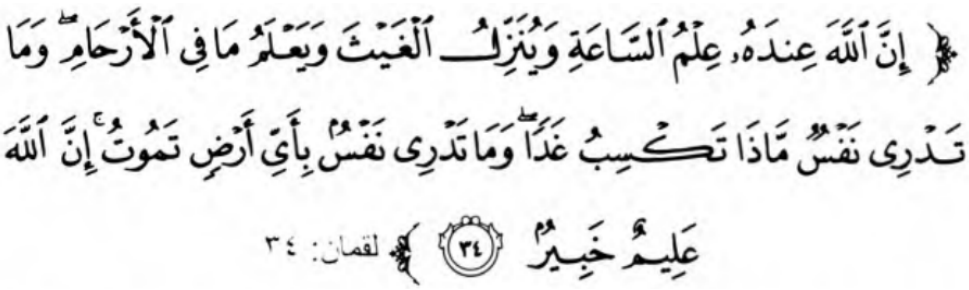
„Ei te întreabă despre Ceas, Ziua Învierii: «Când este sorocul lui?» Spune: «Cunoașterea lui este numai la Domnul meu. Nimeni în afară de El nu îi poate dezvălui timpul.»” (Al-A‘raf: 187)

El a mai spus:

﴿يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلسَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَىٰهَا ﴿٤٢﴾ فِيمَ أَنتَ مِن ذِكْرَىٰهَآ ﴿٤٣﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهَىٰهَآ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرُ مَن يَخْشَىٰهَا ﴿٤٥﴾ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوٓا۟ إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَىٰهَا ﴿٤٦﴾﴾ النازعات: ٤٢ - ٤٦

„Ei te întreabă, o, Muhammad ﷺ, despre Ceas: «Când este sorocul lui?» Tu nu ai cunoașterea pentru a spune ceva despre el. Numai Domnului tău Îi aparține cunoașterea termenului său. Tu, o, Muhammad ﷺ, ești doar un avertizor pentru cei care se tem de el. În Ziua când îl vor vedea, li se va părea că nu au rămas în această lume decât o după-amiază sau o dimineață.” (An-Nazi‘at: 42–46)

El a spus:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ ٱلْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلْأَرْحَامِ ۖ وَمَا تَدْرِى نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا ۖ وَمَا تَدْرِى نَفْسٌۢ بِأَىِّ أَرْضٍ تَمُوتُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾﴾ لقمان: ٣٤

„Cu adevărat, numai la Allah este cunoașterea Ceasului. El trimite ploaia și cunoaște ceea ce se află în pântece. Niciun suflet nu știe ce va dobândi mâine și niciun suflet nu știe pe ce pământ va muri. Cu adevărat, Allah este Atotștiutor, Bineștiutor.” (Luqman: 34)

Cunoașterea Ceasului este, așadar, numai la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Nimeni nu are dreptul să spună că Ceasul va veni la cutare timp, bazându-se pe calcule, mituri și legende, așa cum fac unii impostori și fanatici. Aceasta înseamnă asumarea unei sarcini care îl depășește pe om și pe care Allah nu a îngăduit-o. Cine face aceasta este mincinos, fiindcă este cu totul imposibil ca Allah să ascundă cunoașterea Ceasului, iar apoi să vină un om care totuși să o cunoască.

Nu ține de înțelepciune să întrebi când va veni Ceasul. Înțelept este să întrebi ce trebuie să faci și cum să te pregătești pentru acea Zi. Aceasta îți aduce folos. De aceea, când Jibril i-a spus Profetului ﷺ: **„Vorbește-mi despre Ceas”**, el ﷺ a răspuns: **„Cel întrebat nu știe despre el mai mult decât cel care întreabă.”** Adică tu și eu suntem la fel: niciunul dintre noi nu știe când va veni Ceasul. Dacă Jibril, pacea fie asupra lui, căpetenia îngerilor, și Muhammad ﷺ, conducătorul fiilor lui Adam, nu știu când va veni Ceasul, cum poate apărea cineva care să pretindă că știe aceasta?! Aici se află dovada că momentul venirii Ceasului nu este cunoscut decât de Allah — Slavă Lui, Preaînaltul!

„Cel întrebat”, adică Muhammad ﷺ, **„nu știe despre el mai mult decât cel care întreabă”**, adică Jibril. Înseamnă că amândoi suntem la fel și că niciunul nu știe. Aceasta confirmă ceea ce spune Coranul: cunoașterea Ceasului este la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Tot aici se află dovada că omul întrebat despre ceva ce nu cunoaște trebuie să lase cunoașterea acelui lucru în seama lui Allah și să nu încerce să născocească un răspuns.

El a întrebat: **„Atunci spune-mi despre semnele sale”**, adică despre indiciile lui. Există semne care arată apropierea Ceasului. El, Preaînaltul, a spus:

﴿ فَهَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا ٱلسَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُم بَغْتَةً فَقَدْ جَآءَ أَشْرَاطُهَا ﴾ محمد: ١٨

> „Oare așteaptă ei altceva decât Ceasul, care să vină pe neașteptate asupra lor? Dar unele dintre semnele sale au venit deja.” (Muhammad: 18)

Momentul venirii Ceasului nu este cunoscut decât de Allah.

Semnele care arată apropierea lui sunt însă multe și cunoscute. Unele sunt mari, altele mici, iar altele se află între acestea. Multe dintre ele s-au...

...împlinit deja, dar semnele mari încă au rămas. Învățații au scris multe lucrări despre indiciile și semnele Ceasului.[82] Această cunoaștere este luată din texte și dovezi.

El a întrebat: **„Atunci spune-mi despre semnele sale.”** Fiindcă întrebarea despre semne este îngăduită, el ﷺ a răspuns și a menționat două dintre ele: **„...ca roaba să o nască pe stăpâna ei.”** Acesta este unul dintre semne. Înseamnă că mama va fi slujitoare, iar fiica stăpâna ei. Este uimitor ca fiica să fie stăpâna propriei mame! Ce înseamnă aceasta?

Au fost menționate două înțelesuri:[83]

Primul: robia se va răspândi mult la sfârșitul vremurilor. Întrucât fiica unei roabe se naște liberă asemenea tatălui ei, iar mama rămâne roabă, fiica devine stăpâna mamei sale.

82. Printre lucrările despre semnele Ceasului se numără Sifat Ashrat as-Sa‘ah de as-Sarakhsi, al-Qana‘ah fi ma Tamass al-Hajah min Ashrat as-Sa‘ah de as-Sakhawi, al-Idha‘ah de Siddiq Hasan Khan, Ithaf al-Jama‘ah fi ma Warada fi Ashrat as-Sa‘ah de Șeicul Hamud at-Tuwayjri, Allah să aibă milă de el, Ashrat as-Sa‘ah de Yusuf ‘Abdullah al-Wabil și al-Qiyamah al-Kubra de dr. ‘Umar Sulayman al-Ashqar.

83. Învățații au șapte opinii diferite despre această expresie. Hafiz Ibn Hajar le-a rezumat în Fath (1/122, 133) la patru și a ales una singură. El a spus: „Copiii își vor trata foarte rău mamele. Copilul se va purta cu mama sa așa cum o stăpână se poartă cu roaba ei, umilind-o prin vorbe jignitoare, bătăi și punând-o la muncă. El l-a numit, așadar, în sens general și metaforic, stăpânul ei; sau «stăpân» ar putea însemna cel care o întreține, caz în care sensul ar fi direct. După părerea mea, aceasta este opinia cea mai puternică, datorită caracterului său general și deoarece contextul sugerează o situație care, pe lângă faptul că este rea, este și neobișnuită. Ea arată apropierea Ceasului, când lucrurile se vor răsturna: cel care îngrijește va ajunge îngrijit, iar cel neînsemnat va ajunge sus-pus. Aceasta se potrivește și cu afirmația despre celălalt semn: cei desculți vor deveni conducătorii pământului.”

Al doilea înțeles — iar Allah știe cel mai bine — este că, la sfârșitul vremurilor, lipsa de respect și neascultarea față de părinți vor fi foarte răspândite. Fiica se va purta cu mama ei asemenea unei stăpâne cu roaba sa, fiind neascultătoare, arogantă și mustrătoare față de ea.

El a spus: **„...și să îi vezi pe păstorii de capre desculți, goi și săraci...”**, adică pe beduini. Acestea sunt însușirile beduinilor: de obicei umblă desculți și cu trupurile insuficient acoperite. Poartă haine fără valoare sau haine care nu le acoperă părțile ce trebuie acoperite, din sărăcie sau fiindcă nu dau atenție felului în care se îmbracă, după cum se știe despre beduini. Nu înseamnă că sunt complet dezbrăcați, ci că nu poartă haine frumoase, alese; poartă doar haine necuviincioase, sumare sau neobișnuite, cu care oamenii nu obișnuiesc să se împodobească.

Cuvintele **„...păstorii de capre...”** arată îndeletnicirea lor: sunt păstori care îngrijesc oi și cămile. Acestea sunt trăsăturile păstorilor: trăiesc din creșterea animalelor și locuiesc în deșert. Dar, la sfârșitul vremurilor, vor locui în zone urbane. Se vor așeza în orașe și vor ridica clădiri. La început locuiau în corturi și colibe de paie, dar la sfârșitul vremurilor se vor întrece în ridicarea unor construcții uriașe. Vor construi și se vor lua la întrecere, lăudându-se unii în fața altora. Unul dintre ei va putea ridica o clădire înaltă, cu multe etaje, pe care o va împodobi și înfrumusețea, deși înainte locuia într-o colibă de paie, într-un cort sau în ceva asemănător. Starea lor se va schimba. Acesta este unul dintre semnele Ceasului: **„...se vor întrece în ridicarea clădirilor înalte”**, așa cum se întâmplă astăzi, confirmând cuvintele sale.

Beduinii locuiesc acum în orașe și se întrec în ridicarea clădirilor înalte. Fiecare vrea ca edificiul său să îl întreacă pe al celuilalt prin construcție, înfățișare și înălțime. Acesta este unul dintre semnele și minunile Trimisului ﷺ: ne-a vestit ceva care s-a petrecut așa cum a spus.

El a spus: **„Apoi acesta, adică străinul, a plecat...”** Cel care întrebase s-a ridicat și a ieșit. Apoi unii dintre companioni...

...au ieșit să îl caute, dar nu l-au găsit. Este uimitor, fiindcă fusese printre ei, întrebând și vorbind, iar după puțin timp nu mai putea fi găsit.

El ﷺ a spus atunci: **„Știți cine era cel care întreba?”** Ei au răspuns: **„Allah și Trimisul Său știu mai bine.”** Trimisul lui Allah ﷺ a spus: **„Acela era Jibril. A venit să vă învețe religia voastră.”** Aceasta dovedește că îngerul nu vine în înfățișarea sa de înger, fiindcă oamenii nu ar putea să îl vadă în acea formă. Vine în înfățișare omenească, astfel încât oamenii să nu fugă de el.

De multe ori, Jibril venea la Profet ﷺ în chip de om, în timp ce companionii se aflau în jurul lui, asemenea oricărui alt om care pune întrebări și învață. Nu se deosebea de ei, ca să nu fugă.

Tot aici se află dovada că îngerii pot lua diferite înfățișări potrivit folosului urmărit. Allah le-a dat această putere spre binele oamenilor. Oamenii nu îi văd însă pe îngeri în forma lor decât atunci când pedeapsa este pe cale să coboare — la Allah este adăpostul! — și în clipa morții, când îngerii se arată și muribundul îi vede. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ يَوْمَ يَرَوْنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حِجْرًا مَّحْجُورًا ﴾

الفرقان: ٢٢

> „În Ziua când îi vor vedea pe îngeri, în acea Zi nu va fi nicio veste bună pentru mujrimun, nelegiuiți și necredincioși.” (Al-Furqan: 22)

Înainte de aceasta, oamenii îi văd doar în înfățișări care nu se deosebesc de ale oamenilor.

Așadar, de ce a venit Jibril? De ce a șezut cu ei? Răspunsul a venit chiar de pe buzele Profetului ﷺ: **„...a venit să vă învețe religia voastră.”** Nu întreba ca să învețe el, ci pentru a transmite cunoaștere. Aceasta dovedește că întrebările și răspunsurile sunt printre...

...mijloacele de transmitere a cunoașterii. Este o metodă de învățare bine cunoscută și bună.

Cuvintele **„...să vă învețe religia voastră...”** dovedesc că religia se dobândește prin învățare. Nu este luată din obiceiuri, practici culturale, inovații și lucruri nou inventate.

Ele dovedesc și că religia are trei trepte, unele mai bune și mai înalte decât altele:

Prima treaptă: Islam, care are cinci stâlpi.

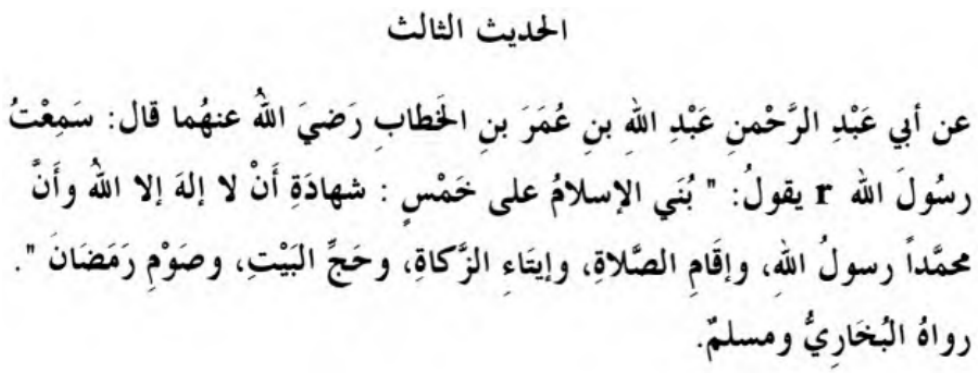
A doua treaptă, mai înaltă: iman, care are șase stâlpi.

A treia treaptă, cea mai înaltă: ihsan, care are un singur stâlp: **„...să Îl adori pe Allah ca și cum L-ai vedea, căci, dacă tu nu Îl vezi, El te vede pe tine.”**

Acest hadith îndeamnă la învățarea religiei și arată că musulmanul este obligat să își învețe religia. Nu este suficient să spună: „Sunt musulman.” Trebuie să învețe religia ca să o poată practica în mod corect. Nu este de ajuns ca omul să se declare musulman, fără să cunoască nimic despre Islam. Dacă ar fi întrebat despre Islam, ar spune: „Sunt musulman, dar nu știu ce este Islamul.” Este uimitor! Cum poate fi musulman fără să știe ce este Islamul?! Aceasta este neglijență. El ar putea cădea, fără să știe, în ceva care contrazice Islamul sau ar putea lăsa ceva prin a cărui abandonare Islamul său este anulat, tot fără să știe, fiindcă nu a învățat Islamul.

Așadar, aici se află dovada obligației de a învăța religia în cele trei trepte ale sale: Islam, iman și ihsan.

Hadithul 3

الحديث الثالث

عن أبي عَبْدِ الرَّحْمنِ عَبْدِ اللهِ بنِ عُمَرَ بنِ الخَطابِ رَضيَ اللهُ عنهُما قال: سَمِعْتُ رسُولَ الله r يقولُ: " بُنِيَ الإسلامُ على خَمْسٍ : شهادَةِ أَنْ لا إلهَ إلا اللهُ وأَنَّ محمَّداً رسولُ اللهِ، وإقَامِ الصَّلاةِ، وإيتَاءِ الزَّكاةِ، وحَجِّ البَيْتِ، وصَوْمِ رَمَضَانَ ".

رواهُ البُخَارِيُّ ومسلمٌ.

Abu ‘Abd ar-Rahman, ‘Abdullah ibn ‘Umar ibn al-Khattab — Allah să fie mulțumit de amândoi — a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a zis:

> **„Islamul este clădit pe cinci stâlpi: să mărturisești că nu există nicio divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muhammad este Trimisul lui Allah, să împlinești rugăciunile, să dai zakatul, să împlinești pelerinajul și să postești în Ramadan.”**

Relatat de al-Bukhari și Muslim.

Comentariu

Acest hadith seamănă cu cel precedent, hadithul lui ‘Umar ibn al-Khattab, Allah să fie mulțumit de el, în privința explicării stâlpilor Islamului. El cuprinde însă un adaos: **„Islamul este clădit pe cinci stâlpi.”** În hadithul lui ‘Umar se spune: **„O, Muhammad, vorbește-mi despre Islam”**, iar el ﷺ a răspuns: **„Islamul este să mărturisești că nu există nicio divinitate vrednică de adorare în afară de Allah…”**, până la sfârșitul hadithului.

La prima vedere, hadithul lui ‘Umar arată că Islamul cuprinde numai acești cinci stâlpi, în timp ce acest hadith dovedește că cei cinci stâlpi nu reprezintă tot ceea ce cuprinde Islamul; el este doar clădit pe ei. Sunt temeliile și stâlpii săi. În rest, Islamul cuprinde multe lucruri; de fapt, toate faptele bune fac parte din Islam: obligațiile, faptele voluntare și orice act de…

...ascultare și de abținere de la păcate. Toate acestea sunt cuprinse în Islam. De aceea el ﷺ a spus:

الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ

> „Musulmanul este acela de a cărui limbă și de ale cărui mâini musulmanii sunt în siguranță.”[84]

Astfel, a socotit abținerea de la rău ca făcând parte din Islam.

Islamul are o sferă largă, dar aceste cinci lucruri sunt punctele sale de sprijin, stâlpii săi. Sunt temelia pe care este clădit. Când lipsesc, sau lipsește unul dintre ele, omul nu s-a supus cu adevărat Islamului autentic. În privința celorlalte fapte, dacă una lipsește, el rămâne musulman, dar Islamul său este diminuat în măsura a ceea ce a lăsat.

Cuvintele **„să mărturisești că nu există nicio divinitate vrednică de adorare în afară de Allah”** înseamnă credința, certitudinea și rostirea cu limba a faptului că nimeni nu are dreptul să fie adorat în afară de Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — și că adorarea altcuiva în afara Lui este deșertăciune și asociere de parteneri lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Chiar dacă aceștia sunt numiți divinități, sunt divinități false. Adevărata Divinitate este Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, iar adorarea oricărui altcuiva este falsă. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ هُوَ ٱلْبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾ ﴾ الحج: ٦٢

> „Aceasta pentru că Allah este Adevărul, singura Divinitate adevărată a tuturor celor ce există, fără parteneri și fără rivali, iar ceea ce invocă politeiștii în afara Lui este fals. Cu adevărat, Allah este Cel Preaînalt, Cel Măreț.” (Al-Hajj: 62)

84. Relatat de al-Bukhari (6484), (10) și Muslim (14).

Trebuie, așadar, să existe credință în inimă, rostire cu limba și fapte ale mădularelor, căci numai Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, merită adorarea; nimeni altcineva nu o merită. Nu este suficient să crezi că adorarea Îi aparține numai lui Allah; trebuie să crezi și că adorarea altcuiva în afara Lui este falsă. Acesta este înțelesul expresiei La ilaha illa Allah. La ilaha este negație, iar illa Allah este afirmație. Negația respinge și anulează adorarea altcuiva în afara lui Allah, iar afirmația stabilește adorarea lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

Negația nu este suficientă fără afirmație și nici afirmația fără negație. Amândouă trebuie să fie împreună.

Cel care Îl adoră pe Allah și nu adoră pe nimeni alături de El, dar nu afirmă falsitatea adorării idolilor și a divinităților false, spunând: „Oamenii sunt liberi să își aleagă credințele; fiecare să își aibă convingerile”, fără să creadă că acea adorare este falsă, este necredincios în Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. El contrazice mărturisirea La ilaha illa Allah, fiindcă aceasta cuprinde atât negație, cât și afirmație.

El a spus: **„...și că Muhammad este Trimisul lui Allah.”** Mărturisirea că nu există nicio divinitate vrednică de adorare în afară de Allah nu este suficientă dacă omul nu crede în misiunea de trimis a lui Muhammad ﷺ. Evreii mărturisesc că nu există nicio divinitate vrednică de adorare în afară de Allah, dar nu cred în mesajul lui Muhammad ﷺ. Aceasta nu îi face musulmani. Mărturisirea nu îi folosește celui care o rostește până când nu crede în mesajul lui Muhammad ﷺ, nu ascultă poruncile sale, nu se abține de la ceea ce el a interzis și a avertizat și nu Îl adoră pe Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, potrivit legii Trimisului ﷺ, în loc să Îl adore după propriile dorințe, inovații și lucruri nou introduse.

Omul trebuie, așadar, să dea cele două mărturisiri: fie rostindu-le împreună, fie spunând La ilaha illa Allah în timp ce crede în Muhammadun Rasulullah, astfel încât aceasta să fie...

...cuprinsă în prima. Dar dacă spune: „Mărturisesc că nu există nicio divinitate vrednică de adorare în afară de Allah, însă nu mărturisesc că Muhammad este Trimisul lui Allah”, i se va spune: „Ești necredincios în Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, și ți-ai anulat mărturisirea că nu există nicio divinitate vrednică de adorare în afară de Allah.” Aceasta deoarece Allah l-a trimis pe Muhammad ﷺ. Când nu crezi în Trimisul Muhammad ﷺ, nu crezi nici în Cel care l-a trimis, fiindcă cele două credințe sunt de nedespărțit.

El a spus: **„Să împlinești rugăciunile.”** Nu a spus doar „să faci rugăciunile”, fiindcă simpla lor efectuare nu este ceea ce se urmărește. Se urmărește împlinirea lor corectă, cu elementele esențiale, obligațiile și condițiile lor, alături de sinceritatea față de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Acest lucru este absolut necesar. Cel care se roagă făcând plecăciuni și prosternări fără liniștire, ori se roagă în afara timpului stabilit fără o scuză valabilă, ori părăsește rugăciunea în comunitate, nu a împlinit rugăciunile așa cum trebuie. Fie nu a împlinit rugăciunea în însăși esența ei, astfel încât aceasta este nulă, fie nu a desăvârșit-o, abandonând comunitatea sau rugându-se în afara timpului stabilit fără scuză. Rugăciunea celui care o face în afara timpului ei fără o scuză valabilă este nulă, fiindcă nu a împlinit rugăciunea poruncită de Allah. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, a spus:

﴿إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ كَانَتۡ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ كِتَٰبٗا مَّوۡقُوتٗا ١٠٣﴾

النساء: ١٠٣

> „Cu adevărat, rugăciunea le este prescrisă credincioșilor la timpuri stabilite.” (An-Nisa’: 103)

Allah nu va primi, așadar, rugăciunile făcute în alte timpuri decât cele pe care El le-a stabilit. Dacă o faci în afara timpului ei, nu ai împlinit rugăciunea așa cum ți-a poruncit Allah; te-ai rugat doar...

...după propriile dorințe, în afară de cazul în care ai o scuză: ai fost copleșit de un somn căruia nu i-ai putut rezista, ai uitat sau te numeri printre cei cărora le este îngăduit să unească rugăciunile și intenționezi să unești Dhuhr cu ‘Asr ori Maghrib cu ‘Isha’. În aceste situații nu este nicio vină în amânare, iar rugăciunea ta este corectă, fiindcă ai o scuză.

Cel care părăsește rugăciunea în comunitate fără o scuză valabilă sau o amână dincolo de timpul stabilit fără scuză își irosește rugăciunea. Irosirea rugăciunii nu înseamnă aici abandonarea ei, ci pierderea timpului ei stabilit. Allah Preaînaltul a spus:

﴿فَوَيۡلٞ لِّلۡمُصَلِّينَ ٤ ٱلَّذِينَ هُمۡ عَن صَلَاتِهِمۡ سَاهُونَ ٥﴾

الماعون: ٤ - ٥

> „Vai, așadar, celor care se roagă, ipocriții, care își amână rugăciunea dincolo de timpurile ei stabilite!” (Al-Ma‘un: 4–5)

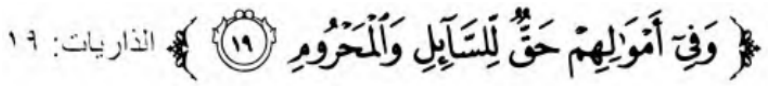
I-a numit oameni care se roagă și totuși i-a amenințat cu nenorocire, în ciuda rugăciunilor lor. Motivul este că **„își amână rugăciunea dincolo de timpurile ei stabilite”**, fără o scuză valabilă. Această rugăciune nu este primită de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt; este o rugăciune irosită.

Cel care abandonează în întregime rugăciunea este necredincios, fiindcă a dărâmat unul dintre stâlpii supunerii sale în Islam. A dărâmat al doilea stâlp, după cele două mărturisiri, iar rugăciunea este sprijinul Islamului, după cum se arată în hadith.

Rugăciunea are, așadar, un loc măreț. Cel care are Islamul în inimă nu tratează rugăciunile cu ușurătate. Musulmanul este obligat să le păstreze și să le împlinească la timpurile stabilite. Aceasta este rugăciunea folositoare prin care își achită datoria. Cât despre cel care se roagă după propriile dorințe, el doarme în mod voit și spune: „Când mă voi trezi, mă voi ruga.” Astfel, face rugăciunea Fajr numai după răsăritul soarelui sau...

...cu puțin înainte ca soarele să coboare la orizont. Unii chiar adună rugăciunile întregii zile și le fac pe toate odată, spunând: „Cel care le primește separat le va primi și împreună.” Aceasta este deșertăciune! La Allah este adăpostul! Un asemenea om doar Îl batjocorește și Îl disprețuiește pe Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

El a spus: **„Să dai zakatul.”** Zakatul este asemenea rugăciunii. Este dreptul obligatoriu al săracilor din averea celor bogați. El, Preaînaltul, a spus:

> „În averile lor exista un drept pentru cerșetor și pentru săracul care nu le cere altora.” (Adh-Dhariyat: 19)

Este, așadar, o obligație, nu un dar voluntar. Este o obligație și unul dintre stâlpii Islamului, asemenea rugăciunii. Cel care se roagă, dar nu dă zakatul, a abandonat unul dintre stâlpii Islamului. Dacă neagă caracterul obligatoriu al zakatului, este necredincios. Dacă îi recunoaște obligația, dar este învins de zgârcenie, autoritatea îl va lua de la el prin constrângere, fiindcă este un drept datorat de el, așa cum ia banii de la datornicul care deține averea altora și refuză în mod voit să plătească. Dacă judecătorul are dreptul să ia din averea lui și să îi achite datoriile fără consimțământul său și împotriva voinței lui, atunci cu atât mai mult poate lua zakatul astfel, fiindcă acesta ține de drepturile lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

Acesta a fost motivul pentru care Abu Bakr as-Siddiq, Allah să fie mulțumit de el, a luptat împotriva celor care refuzau să dea zakatul: refuzau un drept obligatoriu pe care îl datorau altora. Zakatul are, așadar, un loc măreț.

El a spus: **„Și să postești în Ramadan.”** Acesta este al patrulea stâlp al Islamului. Celui care poate posti, împlinind porunca postului, îi este obligatoriu să o facă. Cel care are o scuză valabilă nu postește atunci, dar recuperează, potrivit cuvintelor Sale:

﴿ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ ٱلشَّهۡرَ فَلۡيَصُمۡهُ ﴾ البقرة: ١٨٥

> „Acela dintre voi care vede semiluna la începutul lunii trebuie să postească în acea lună.”

Cel care are o scuză valabilă, precum bolnavul care nu poate posti sau călătorul care parcurge o distanță pentru care se permite scurtarea rugăciunii, qasr, poate să nu țină postul Ramadanului în măsura necesității. După aceea recuperează zilele de post în alte zile, potrivit cuvintelor Sale:

﴿ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٖ فَعِدَّةٞ مِّنۡ أَيَّامٍ أُخَرَ ﴾
البقرة: ١٨٥

> „Iar dacă vreunul dintre voi este bolnav sau în călătorie, să împlinească același număr în alte zile.” (Al-Baqarah: 185)

Postul Ramadanului trebuie, așadar, împlinit: fie la timpul său, în luna respectivă, fie, pentru cei care au o scuză valabilă, prin recuperarea zilelor pierdute după acea lună. În orice caz, nu este îngăduită abandonarea postului. Atât timp cât omul este în deplinătatea minții și poate posti, trebuie să postească. Dacă nu poate dintr-un motiv despre care se așteaptă să înceteze, nu postește în acea lună, ci recuperează în alte zile. Dacă motivul nu este de așteptat să înceteze, iar el rămâne în deplinătatea minții și a judecății, va hrăni un sărac pentru fiecare zi de post, potrivit cuvintelor Sale:

﴿ وَعَلَى ٱلَّذِينَ يُطِيقُونَهُۥ فِدۡيَةٞ طَعَامُ مِسۡكِينٖۖ ﴾ البقرة: ١٨٤

> „Cei care pot posti doar cu greutate, de pildă un bărbat sau o femeie în vârstă, au posibilitatea fie să postească, fie să hrănească un sărac pentru fiecare zi.” (Al-Baqarah: 184)

Așadar, hrănește un sărac pentru fiecare zi.

El a spus: **„Și să împlinești pelerinajul.”** Pelerinajul este al cincilea stâlp al Islamului și este obligatoriu numai o dată în viață.

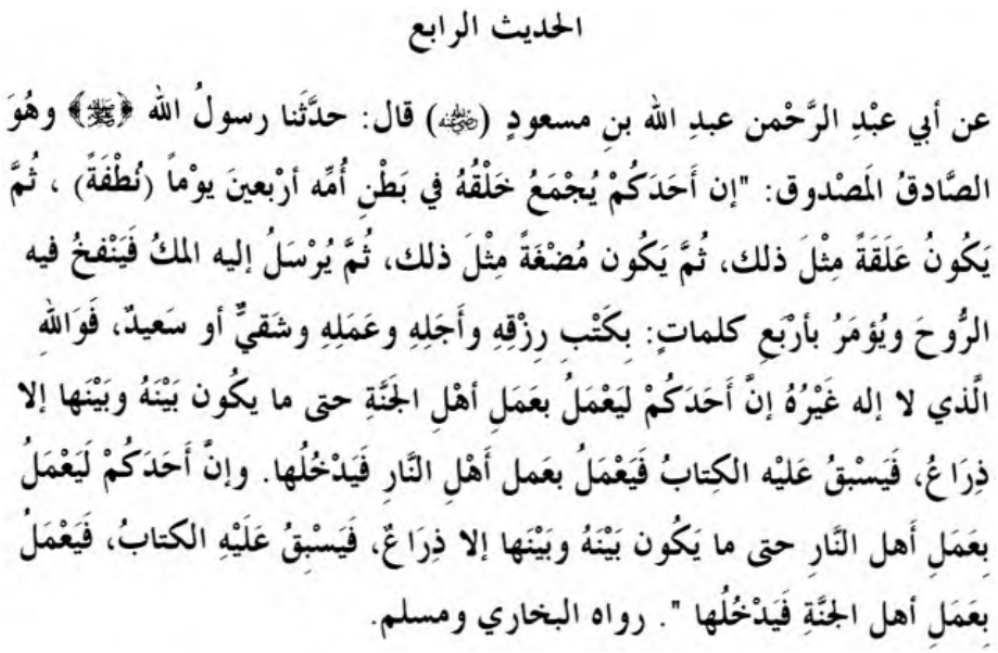
În sens lexical, hajj înseamnă intenționarea unui lucru. În sens juridic religios, înseamnă vizitarea Casei lui Allah pentru actele de adorare: tawaf, înconjurarea Ka'bei; sa'y, mersul grăbit între Safa și Marwah; șederea la 'Arafah; petrecerea nopții la Muzdalifah și Mina; și aruncarea pietricelelor în stâlpi. Având în vedere greutatea sa și faptul că oamenii vin din toate regiunile pământului, de aproape și de departe, Allah l-a făcut obligatoriu numai pentru cel care are mijloace financiare suficiente pentru călătoria dus-întors și pentru întreținerea copiilor și a celor din casa sa până se întoarce.

Pentru acesta, hajj este obligatoriu. Dacă este capabil fizic, îl împlinește el însuși. Dacă nu poate, iar neputința sa este permanentă, însărcinează un reprezentant să îl împlinească în locul lui. Dacă moare fără să fi făcut hajj, deși avusese posibilitatea, moștenitorii săi sunt obligați să ia din averea lui suma necesară împlinirii pelerinajului, deoarece acesta este unul dintre stâlpii Islamului.

Pentru cel care nu poate, deoarece nu are avere, hajj nu este obligatoriu. Dacă are mijloace financiare, dar nu este capabil fizic, iar dificultatea sa este de așteptat să înceteze, așteaptă până când poate și apoi împlinește hajj. Dacă nu se întrevede încetarea dificultății, fiindcă este bătrân sau bolnav cronic, este numit un înlocuitor pentru el.

Acest hadith completează și lămurește, așadar, hadithul lui 'Umar. Din acest motiv, autorul l-a așezat după el.

Hadithul 4

الحديث الرابع

عن أبي عبْدِ الرَّحْمن عبدِ الله بنِ مسعودٍ (رضي الله عنه) قال: حدَّثَنا رسولُ الله ﷺ وهُوَ الصَّادقُ المَصْدوق: "إن أَحَدَكُمْ يُجْمَعُ خَلْقُهُ في بَطْنِ أُمِّه أرْبعينَ يوْماً (نُطْفَةً) ، ثُمَّ يَكُونُ عَلَقَةً مِثْلَ ذلك، ثُمَّ يَكُون مُضْغَةً مِثْلَ ذلك، ثُمَّ يُرْسَلُ إليه الملكُ فَيَنْفخُ فيه الرُّوحَ ويُؤمَرُ بأرْبَعِ كلماتٍ: بكَتْبِ رِزْقِهِ وأَجَلِهِ وعَمَلِهِ وشَقيٌّ أو سَعيدٌ، فَوَالله الَّذي لا إله غَيْرُهُ إنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بعَمَلِ أهْلِ الجَنَّةِ حتى ما يكُون بَيْنَهُ وبَيْنَها إلا ذِرَاعٌ، فَيَسْبقُ عَلَيْه الكِتابُ فَيَعْمَلُ بعَمل أَهْلِ النَّارِ فَيَدْخُلُها. وإنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بعَمَلِ أهل النَّارِ حتى ما يَكُون بَيْنَهُ وبَيْنَها إلا ذِرَاعٌ، فَيَسْبقُ عَلَيْهِ الكتابُ، فَيَعْمَلُ بعَمَلِ أهل الجَنَّةِ فَيَدْخُلُها ". رواه البخاري ومسلم.

Abu ‘Abd ar-Rahman, ‘Abdullah ibn Mas‘ud — Allah să fie mulțumit de el — a spus: Trimisul lui Allah ﷺ ne-a relatat, el fiind cel adevărat în vorbe și cel demn de încredere:

> **„Cu adevărat, alcătuirea fiecăruia dintre voi este adunată în pântecele mamei sale timp de patruzeci de zile, sub forma unei nutfah.[85] Apoi devine ‘alaqah[86] pentru o perioadă asemănătoare, apoi devine mudghah[87] pentru o perioadă asemănătoare. După aceea îi este trimis îngerul, care îi insuflă viață și primește poruncă în privința a patru lucruri: să îi scrie mijloacele de trai, durata vieții, faptele și dacă va fi fericit sau nefericit.**
>
> **Jur pe Allah, în afara Căruia nu există nimeni vrednic de adorare: unul dintre voi va săvârși faptele oamenilor Paradisului până când între el și Paradis nu va mai fi decât un cot; apoi îl va ajunge ceea ce a fost scris, va săvârși faptele oamenilor Focului și va intra în el. Iar unul dintre voi va săvârși faptele oamenilor…**

---

85. Adică picături amestecate din lichidul seminal al bărbatului și din secreția femeii. (Nota traducătorului englez.)

86. O bucată de sânge închegat. (Nota traducătorului englez.)

87. O mică bucată de carne. (Nota traducătorului englez.)

> **...Focului până când între el și acesta nu va mai fi decât un cot; apoi îl va ajunge ceea ce a fost scris, va săvârși faptele oamenilor Paradisului și va intra în el."**

Relatat de al-Bukhari și Muslim.

Comentariu

Ibn Mas'ud, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Trimisul lui Allah ﷺ ne-a relatat, el fiind cel adevărat în vorbe și cel demn de încredere: **„Cu adevărat, alcătuirea fiecăruia dintre voi este adunată în pântecele mamei sale..."** Yujma'u, „este adunată", deoarece copilul se formează din două feluri de lichid: lichidul bărbatului și cel al femeii. Allah Preaînaltul spune:

﴿إِنَّا خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِن نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ﴾ الإنسان: ٢

> „Cu adevărat, Noi l-am creat pe om din nutfah, picături de lichid seminal amestecat, din secreția bărbatului și a femeii..." (Al-Insan: 2)

Amshaj înseamnă „amestecat".[88] Allah Preaînaltul a spus:

﴿يَخْرُجُ مِنۢ بَيْنِ ٱلصُّلْبِ وَٱلتَّرَآئِبِ ۝٧﴾ الطارق: ٧

> „Ieșind dintre șira spinării și coaste." (At-Tariq: 7)

Adică șira spinării bărbatului și coastele femeii. Copilul este, așadar, adus la existență din două feluri de lichid: cel al bărbatului și cel al femeii.

El a spus: **„...este adunată în pântecele mamei sale timp de patruzeci de zile, sub forma unei nutfah..."** Nutfah înseamnă picătură de lichid seminal.[89]

88. Ibn Manzur a spus în Lisan al-'Arab (2/367): „Al-mashj, mashij și mashij înseamnă amestecul oricăror două culori. S-a spus că este amestecul de roșu și alb; s-a mai spus că este orice amestec a două lucruri. Pluralul său este mashaj."

El a spus: **„Apoi devine ‘alaqah…”** Lichidul seminal se transformă în sânge, ‘alaqah, sânge închegat, pentru o perioadă de patruzeci de zile. În total sunt optzeci de zile.

El a spus: **„…apoi devine mudghah…”** Apoi trece de la sânge la mudghah, o mică bucată de carne, în a treia perioadă de patruzeci de zile. În total sunt o sută douăzeci de zile. În etapa mudghah îi sunt formate mădularele și devine limpede că este un făt.

El a spus: **„După aceea îi este trimis îngerul…”** Adică, în cea de-a patra perioadă de patruzeci de zile, la împlinirea a patru luni, a o sută douăzeci de zile, este trimis îngerul însărcinat cu fetușii și intră la el în pântecele mamei sale.

El a spus: **„Îi insuflă sufletul…”** Sufletul prin care se va mișca, sufletul vieții. Omenirea nu a reușit să descopere realitatea acestui suflet. El este una dintre tainele lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. El, Preaînaltul, a spus:

﴿ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلرُّوحِ ۖ قُلِ ٱلرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّى وَمَآ أُوتِيتُم مِّنَ ٱلْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾ ﴾ الإسراء: ٨٥

> „Ei te întreabă, o, Muhammad ﷺ, despre ruh, suflet. Spune: «Sufletul este unul dintre lucrurile a căror cunoaștere se află numai la Domnul meu. Iar vouă, oamenilor, nu vi s-a dat decât puțină cunoaștere.»”
> (Al-Isra’: 85)

Nimeni nu cunoaște, așadar, realitatea acestui suflet. Îngerul îl aduce și îl insuflă în făt, iar acesta se mișcă și devine viu cu îngăduința lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. În clipa morții, sufletul iese, iar trupul încetează să fie…

---

89. Ibn Manzur a spus în Lisan al-‘Arab, la rădăcina nun–ta’–fa’ (9/335): „Este lichidul limpede, puțin sau mult, iar pluralul său este nutaf și nitaf. Al-Jawhari a deosebit cele două cuvinte prin formele lor de plural, spunând: «An-nutfah este lichidul limpede, cu pluralul nitaf; an-nutfah este și lichidul seminal, cu pluralul nutaf.»”

...viu și devine un cadavru. Atât timp cât sufletul se află în el, este viu. Ieșirea sufletului are două forme:

• Fie iese în timpul somnului, iar aceasta este moartea mică.

• Fie iese prin moarte, iar aceasta este moartea mare.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَهُوَ ٱلَّذِى يَتَوَفَّىٰكُم بِٱلَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِٱلنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ ﴾ الأنعام: ٦٠

> „El este Cel care vă ia sufletele noaptea, când dormiți, și cunoaște tot ceea ce ați făcut ziua, apoi vă ridică, trezindu-vă, din nou...” (Al-An‘am: 60)

Aceasta se referă la somn, care este moartea mică. El a mai spus:

﴿ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا ﴾ الأنعام: ٦١

> „Trimișii Noștri îi iau sufletul...” (Al-An‘am: 61)

Aceasta este moartea mare. **„Trimișii Noștri...”** înseamnă îngerii morții.

„Îi insuflă sufletul...” Acesta este unul dintre semnele lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, după cum se arată în cuvintele Sale:

﴿ وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِن سُلَٰلَةٍ مِّن طِينٍ ﴿١٢﴾ ﴾ المؤمنون: ١٢

> „Noi l-am creat pe om, pe Adam, dintr-un extras de lut, apă și pământ.” (Al-Mu’minun: 12)

Acesta a fost Adam, pacea fie asupra lui.

﴿ ثُمَّ جَعَلْنَٰهُ نُطْفَةً فِى قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿١٣﴾ ﴾ المؤمنون: ١٣

> „Apoi l-am făcut pe el, urmașul lui Adam, o nutfah și am așezat-o într-un loc sigur, pântecele femeii.”

Acestea sunt primele patruzeci de zile.

ثُمَّ خَلَقْنَا ٱلنُّطْفَةَ عَلَقَةً

„Apoi am făcut nutfah un cheag.”

‘Alaqatan înseamnă sânge închegat.

فَخَلَقْنَا ٱلْعَلَقَةَ مُضْغَةً

„Apoi am făcut cheagul o mică bucată de carne.”

Adică un mic fragment de carne.

فَخَلَقْنَا ٱلْمُضْغَةَ عِظَٰمًا فَكَسَوْنَا ٱلْعِظَٰمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنشَأْنَٰهُ خَلْقًا ءَاخَرَ ۚ فَتَبَٰرَكَ ٱللَّهُ أَحْسَنُ ٱلْخَٰلِقِينَ ﴿١٤﴾ المؤمنون: ١٤

„Apoi din acea mică bucată de carne am făcut oase, am îmbrăcat oasele cu carne și apoi l-am adus la existență ca pe o altă făptură. Binecuvântat fie Allah, Cel mai bun dintre creatori!” (Al-Mu’minun: 14)

Allah Preaînaltul a mai spus:

﴿ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٤﴾ ﴾ نوح: ١٤

„El v-a creat în diferite etape.” (Nuh: 14)

Acestea sunt etapele prin care trece fătul în pântecele mamei sale: etapa nutfah, etapa ‘alaqah, etapa mudghah și etapa cărnii și a oaselor. După aceea devine o ființă omenească. Aceasta este aducerea omului la existență și face parte din minunile Puterii lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. El, Preaînaltul, a spus:

يَخْلُقُكُمْ فِى بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمْ خَلْقًا مِّنۢ بَعْدِ خَلْقٍ فِى ظُلُمَٰتٍ ثَلَٰثٍ

> „El vă creează în pântecele mamelor voastre, creație după creație, în trei văluri de întuneric.” (Az-Zumar: 6)

„Trei văluri de întuneric”: întunericul pântecelui, întunericul uterului și întunericul placentei. Fătul se află în aceste trei văluri de întuneric.

El a spus: **„...și primește poruncă în privința a patru lucruri...”** După insuflarea sufletului, îngerul primește poruncă în privința a patru lucruri pe care le va scrie pentru acest făt. Există scrierea generală pentru întreaga creație, cuprinsă în al-Lawh al-Mahfuz, Tabla Păstrată. Aceasta însă este scrierea proprie fătului, copiată din al-Lawh al-Mahfuz; nu este o scriere nouă.

El a spus: **„Să îi scrie mijloacele de trai, durata vieții, faptele și dacă va fi fericit sau nefericit.”** Mijloacele sale de trai nu vor depăși ceea ce i-a fost scris; omul va dobândi numai ceea ce i-a fost scris. Nu va trăi în această lume mai mult decât i-a fost scris și nu va săvârși bine sau rău decât potrivit cu ceea ce i-a fost scris și îi va fi ușurat. Nu va fi fericit sau nefericit decât potrivit cu ceea ce i-a fost scris în al-Lawh al-Mahfuz și în pântecele mamei sale.

Acesta este calemul hotărârii și predestinării, ale cărui hotărâri se împlinesc asupra robilor. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, i-a predestinat fiecăruia fericirea sau nefericirea pe care omul o va pricinui prin faptele sale. Dacă face bine, Allah îi ușurează facerea binelui; dacă face rău, Allah îi ușurează facerea răului. El, Preaînaltul, spune:

فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ ﴿٥﴾ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ ﴿٦﴾ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ ﴿٧﴾

> „Celui care dă milostenie, își împlinește datoria față de Allah și se teme de El, crezând în al-Husna, îi vom ușura calea spre bine.” (Al-Layl: 5–7)

Predestinarea vine de la Allah, dar mijloacele sunt împlinite de rob. El, Preaînaltul, a mai spus:

„Dar celui zgârcit, care se socotește de sine îndestulător și tăgăduiește al-Husna, îi vom ușura calea spre rău.” (Al-Layl: 8–10)

Robul este, așadar, cauza propriei nefericiri sau fericiri, potrivit faptelor și intențiilor sale, iar Allah hotărăște pentru rob potrivit faptelor și intențiilor lui.

Astfel se împacă cele două lucruri: faptele se petrec prin hotărârea anterioară a lui Allah și prin acțiunea robului. Robul este un mijloc, căci omul lipsit de judecată, cel constrâns și cel care a uitat nu sunt trași la răspundere: ei nu au voit stările respective, care nu provin din faptele lor intenționate. În schimb, omul matur, în deplinătatea minții și cu discernământ este tras la răspundere, fiindcă a dobândit ceva în folosul sau împotriva propriului suflet. El îi aduce fie bine, fie rău.

Apoi el a spus: **„Jur pe Cel în Mâna Căruia se află sufletul meu!”**[90] Acesta este un jurământ. Dar cine îl rostește? După înțelesul aparent, Trimisul ﷺ; astfel, el face parte din textul hadithului. S-a spus și că jurământul a fost rostit de narator, Ibn Mas‘ud, Allah să fie mulțumit de el, caz în care ar fi un mudraj, o inserție în textul hadithului. Opinia care pare mai puternică este însă că face parte din cuvintele Profetului ﷺ.

„Jur pe Cel în Mâna Căruia se află sufletul meu!” Trimisul ﷺ a jurat, deși este adevărat în vorbe și demn de încredere, pentru a întări afirmația și a arăta însemnătatea chestiunii.

El a spus: **„...unul dintre voi va săvârși faptele oamenilor Paradisului până când între el și Paradis nu va mai fi decât un cot; apoi îl va ajunge ceea ce a fost scris...”**, adică ceea ce i-a fost predestinat...

90. Textul hadithului conține, de fapt: „Jur pe Allah, în afara Căruia nu există nicio divinitate vrednică de adorare...” (Nota traducătorului englez.)

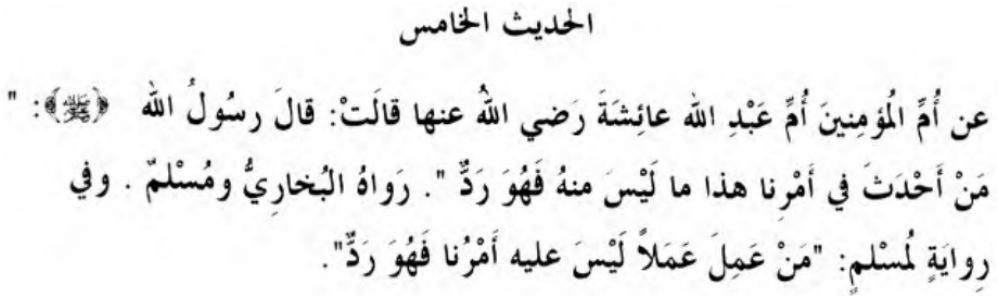
...și scris pentru el, **„...va săvârși faptele oamenilor Focului...”** El devine astfel cauza, fiindcă el este cel care a săvârșit faptele, **„...și va intra în el...”**

El a spus: **„Iar unul dintre voi va săvârși faptele oamenilor Focului până când între el și acesta nu va mai fi decât un cot; apoi îl va ajunge ceea ce a fost scris, va săvârși faptele oamenilor Paradisului și va intra în el.”** Aceasta arată că faptele sunt judecate după sfârșitul lor și că ceea ce contează cu adevărat este starea de bine sau de rău în care moare omul. Dacă își petrece cea mai mare parte a vieții în ascultare, apoi la sfârșitul vieții apostaziază și cade în necredință, devine dintre oamenii Focului — la Allah este adăpostul! Sau poate rămâne musulman, dar săvârșește fapte care atrag intrarea în Foc; fără să fi devenit necredincios, va intra în Foc dacă Allah voiește aceasta. Ceea ce contează cu adevărat este, așadar, starea în care își încheie viața.

Tot astfel, dacă omul își petrece cea mai mare parte a vieții în necredință, apoi Allah îi dăruiește întoarcerea cu pocăință în pragul morții, înainte ca sufletul să ajungă în gât, va intra în Paradis. De aceea, este important ca musulmanul să Îl roage mult pe Allah pentru un sfârșit bun și să nu se lase amăgit de faptele sale, fiindcă nu știe în ce stare va sfârși.

Prin urmare, nu trebuie să afirmăm despre un om că este dintre oamenii Focului sau dintre oamenii Paradisului numai pe baza faptelor sale, în afara celui pentru care Trimisul lui Allah ﷺ a mărturisit aceasta. Lucrul ține de cunoașterea lui Allah și de faptele cu care omul își încheie viața, iar aceste fapte de la sfârșit nu sunt cunoscute nimănui în afară de Allah — Slavă Lui, Preaînaltul!

Hadithul 5

الحديث الخامس

عن أُمِّ المُؤمِنينَ أُمِّ عَبْدِ الله عائِشَةَ رَضي اللهُ عنها قالَتْ: قالَ رسُولُ الله ﷺ: "
مَنْ أَحْدَثَ في أَمْرِنا هذا ما لَيْسَ منهُ فَهُوَ رَدٌّ ". رَواهُ البُخارِيُّ ومُسْلِمٌ . وفي
رِوايَةٍ لِمُسْلِمٍ: "مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عليه أَمْرُنا فَهُوَ رَدٌّ".

Mama credincioșilor, Umm ‘Abdullah, ‘Aishah — Allah să fie mulțumit de ea — a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a zis:

> **„Cine introduce în această rânduială a noastră ceva ce nu face parte din ea, acel lucru va fi respins.”**

Relatat de al-Bukhari și Muslim.

Într-o versiune relatată de Muslim se spune:

> **„Cine săvârșește o faptă pentru care noi nu am dat încuviințare, aceea va fi respinsă.”**

Comentariu

El a spus: **„Mama credincioșilor, Umm ‘Abdullah, ‘Aishah — Allah să fie mulțumit de ea — a spus...”** Ea este Umm ‘Abdullah, mama credincioșilor, ‘Aishah, fiica lui Abu Bakr as-Siddiq. Nu a avut copii, dar a primit kunya, apelativul Umm ‘Abdullah, fiindcă este mătușa maternă a lui ‘Abdullah ibn az-Zubayr, iar mătușa maternă are rangul mamei. Ea este as-Siddiqah, cea adevărată în vorbe, fiica lui as-Siddiq, cel adevărat în vorbe, și soția cea mai iubită a Profetului ﷺ.

Ea a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a zis: **„Cine introduce în această rânduială a noastră ceva ce nu face parte din ea, acel lucru va fi respins.”**

Cuvintele **„Cine introduce în această rânduială a noastră...”** înseamnă în Șaria noastră. Ahdatha înseamnă că el născocește un act de...

...adorare care nu este dovedit de Cartea lui Allah și de Sunna Trimisului Său ﷺ. Aceasta deoarece actele de adorare sunt tawqifiyyah: ele depind de revelație și nu trebuie împlinite decât pe baza dovezilor; cele fără dovezi nu au fost legiferate de Allah. Cel care caută apropierea de Allah prin ceva ce El nu a prescris este un inovator, care a introdus în religie ceva ce nu face parte din ea. Fapta îi va fi întoarsă și nu va fi primită de Allah — Slavă Lui! Actele de adorare și celelalte fapte nu sunt corecte decât prin îndeplinirea a două condiții:

Prima: sinceritatea față de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, în acea faptă.

A doua: urmarea Trimisului ﷺ în ea.

Dacă omul aduce acte de adorare inventate, fără să Îi asocieze în ele vreun partener lui Allah și împlinindu-le în întregime cu sinceritate pentru El, dar ele nu fac parte din Șaria Profetului ﷺ, acestea sunt inovații respinse, care nu vor fi primite. Faptele nu sunt, așadar, primite decât prin cele două condiții. Prima a fost menționată în cuvintele sale:

إِنَّما الأَعْمَالُ بالنِّيَّاتِ وإِنَّما لكُلِّ امْرِىءٍ ما نَوَى

> „Cu adevărat, faptele sunt judecate după intenții și fiecare primește răsplata potrivit intenției sale.”[91]

Aceasta este condiția sincerității. Condiția urmării Profetului ﷺ este cuprinsă în hadithul:

مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنا هذا ما لَيْسَ منهُ فَهُوَ رَدٌّ

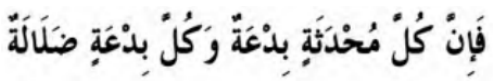
> „Cine introduce în această rânduială a noastră ceva ce nu face parte din ea, acel lucru va fi respins.”

91. Referința sa a fost menționată anterior.

Cuvintele **„...va fi respins”** înseamnă că fapta îi va fi întoarsă și nu va fi primită de Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — oricât s-ar fi străduit omul pentru ea și oricât de sinceră i-ar fi fost intenția. Corectitudinea intenției și a scopului nu este suficientă; trebuie să existe conformitate cu Sunnah pentru ca fapta să fie primită. Dacă îi lipsește una dintre aceste două condiții, îi va fi respinsă făptuitorului.

Aceasta dovedește deșertăciunea tuturor inovațiilor și faptul că omul care le săvârșește este păcătos și nu primește răsplată bună, fiindcă introduce în religia lui Allah ceva ce nu face parte din ea. Dovedește și că toate inovațiile în chestiunile religiei sunt respinse, combătându-l pe cel care spune: „Există bid‘ah hasanah, inovație bună.”[92] Totuși, Trimisul ﷺ a spus într-un alt hadith:

92. Ash-Shatibi a spus în al-I‘tisam (1/188–193): „Printre cele menționate despre acest subiect se află faptul că învățații au împărțit inovațiile după cele cinci verdicte de bază ale Șariei, fără să le așeze pe toate într-o singură categorie condamnabilă. Au împărțit unele în wajib, obligatorii, mandub, recomandate, mubah, îngăduite, makruh, nerecomandate, și muharram, interzise. Al-Qarafi a explicat limpede aceasta, confirmând ceea ce spusese profesorul său, ‘Izz ad-Din ibn ‘Abd as-Salam.” După citarea cuvintelor lui al-Qarafi și ale profesorului său despre împărțirea inovațiilor, ash-Shatibi a spus: „Această împărțire este ea însăși un lucru nou inventat, pentru care nu există nicio dovadă din Șaria. Se contrazice singură, fiindcă însăși esența inovației este că nu are nicio dovadă, nici din textele Șariei, nici din principiile ei. Dacă în Șaria există ceva care arată caracterul obligatoriu, recomandat sau îngăduit al unui lucru, el nu va fi numit inovație. Fapta ar face parte din categoria generală a faptelor poruncite sau îngăduite. A socoti, așadar, acele fapte inovații și, în același timp, a afirma că dovezile arată că sunt obligatorii, recomandate sau îngăduite este contradictoriu. Categoriile nerecomandat și interzis pot fi admise numai din perspectiva faptului că sunt inovații. Căci, dacă o dovadă arată că un lucru este interzis sau nerecomandat, aceasta nu dovedește că este inovație: acel lucru poate fi un păcat, precum omorul, furtul, consumul de alcool și...

„Fiecare lucru nou introdus în religie este o inovație, iar fiecare inovație este rătăcire.”[93]

Iar acest om spune că există așa-numita inovație bună! El contrazice cuvintele Trimisului lui Allah ﷺ. Nicio inovație nu este, așadar, bună; fiecare este rea și va fi respinsă, potrivit textului hadithului. Acești oameni încearcă însă să legitimeze inovațiile și să le înfrumusețeze. Despre inovația sărbătoririi nașterii Trimisului ﷺ ei spun: „Este o inovație bună, deoarece dovedește iubirea față de Trimis ﷺ.” Din această afirmație ar rezulta că Abu Bakr, ‘Umar, ‘Uthman, ‘Ali și cei mai de seamă dintre companioni nu îl iubeau pe Trimis ﷺ, fiindcă nu i-au sărbătorit nașterea!

92 (continuare). ...altele asemenea. De aceea, această împărțire nu trebuie concepută pentru inovații în niciun fel, în afara caracterului nerecomandat și interzis, potrivit celor arătate... Consensul menționat de al-Qarafi de la profesori în privința împotrivirii față de inovații este corect, dar împărțirea pe care a dat-o nu este valabilă.” Cu adaptări în sursa engleză.

93. Această formulare apare în Khutbat al-Hajah, pe care Profetul ﷺ obișnuia să o rostească înaintea diferitelor împrejurări. Este relatată în formă prescurtată de Muslim, din hadithul lui Jabir, Allah să fie mulțumit de el (867), și din hadithul lui Ibn ‘Abbas, Allah să fie mulțumit de amândoi (868). Apare atât integral, cât și prescurtat, în hadithul lui Ibn Mas‘ud, Allah să fie mulțumit de el, relatat de imamul Ahmad în Musnad (1/392, 393), Abu Dawud în Sunan (1097), at-Tirmidhi în Sunan (1105), an-Nasa’i în al-Kubra (1/550), (3/449) și Ibn Majah (1892). Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a comentat-o într-un mic tratat publicat de Dar al-Adha, Iordania. Apare și în hadithul lui al-‘Irbad ibn Sariyah, Allah să fie mulțumit de el, relatat de Abu Dawud (4607), at-Tirmidhi (2676), Ibn Majah (42, 43, 44), Ahmad (4/126), ad-Darimi (95), at-Tabarani în al-Kabir (623), Ibn Hibban (1/178), al-Hakim în al-Mustadrak (1/176) și al-Bayhaqi în al-Kubra (10/114).

Născocirea unei inovații nu dovedește, așadar, iubirea față de Trimis ﷺ, ci ura față de el, deoarece cel care îl iubește pe Trimis ﷺ îl urmează, nu i se împotrivește și nu născocește inovații. Un poet a spus:

> Dacă ai iubi cu adevărat, l-ai urma,
> Căci cel care iubește îl urmează pe cel iubit.[94]

Într-o altă formulare: **„Cine săvârșește o faptă pentru care noi nu am dat încuviințare, aceea va fi respinsă.”** Prima formulare spune: **„Cine introduce...”**, adică născocește ceva ce Allah nu a prescris. În a doua formulare, omul nu a inventat el însuși, ci doar l-a urmat pe cel care a inventat o faptă neîncuviințată de Trimis ﷺ. O împlinește și devine inovator. Oricine săvârșește inovații este, așadar, inovator, chiar dacă nu el a născocit fapta.

Acesta este un folos însemnat, pentru ca nimeni să nu spună: „Eu nu am inventat nimic; doar fac ceea ce a făcut cineva înaintea mea.” Îi spunem: chiar dacă a fost născocită și împlinită de cei dinaintea ta, atât timp cât este o inovație, nu îți este îngăduit să o practici. Dacă spune: „Răspunderea îi aparține celui care a inventat-o”, îi spunem: „Răspunderea îi aparține celui care a inventat-o și oricui o practică”, potrivit cuvintelor: **„Cine săvârșește o faptă pentru care noi nu am dat încuviințare...”**

Ți s-a interzis să practici inovația și știi că lor le este interzis ceea ce au inventat. Cum să îi urmezi, atunci, în fapta lor?

Acesta este folosul celei de-a doua formulări: practicarea inovațiilor este ea însăși o inovație, chiar dacă cel care le practică...

---

94. Aceste versuri îi sunt atribuite lui ‘Abdullah ibn al-Mubarak, care a murit în anul 180 H. El și-a început căutarea cunoașterii în adolescență și i-a întâlnit pe unii dintre tabi‘in. A călătorit aproape și departe în căutarea cunoașterii, a participat la jihad, a împlinit hajj și s-a ocupat cu negoțul. A se vedea Diwan ‘Abdullah ibn al-Mubarak, p. 15, și Tarikh Dimashq (32/469).

...nu le-a născocit el de la început, ci altcineva le-a introdus. Acest hadith este de un folos deosebit de mare, împreună cu hadithul:

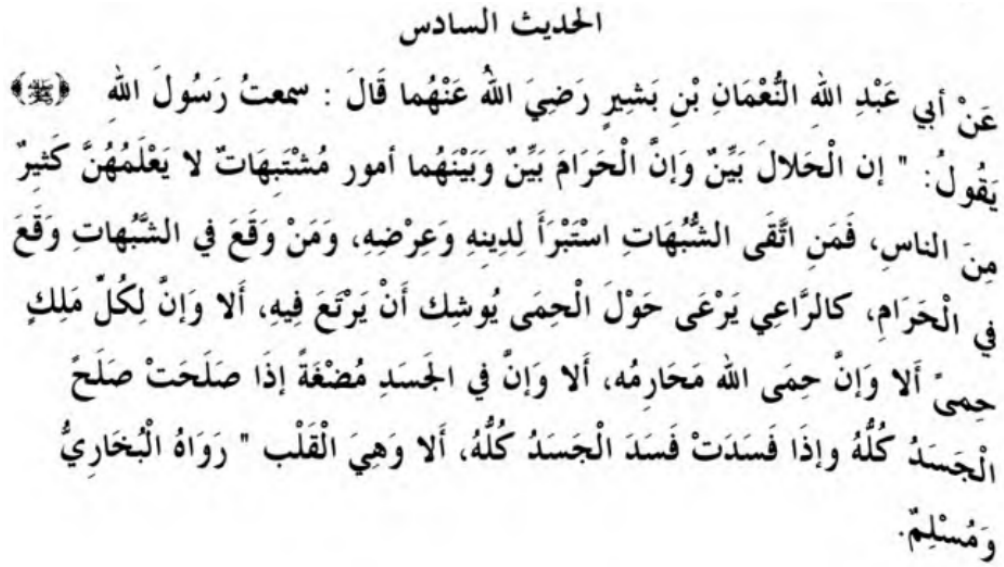
إِنَّما الأَعْمَالُ بالنِّيَّاتِ

„Cu adevărat, faptele sunt judecate după intenții...”[95]

Amândouă arată cele două condiții pentru primirea faptelor: sinceritatea și conformitatea cu Sunna.

95. Referința sa a fost menționată anterior.

Hadithul 6

الحديث السادس

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُما قَالَ : سمعتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: " إن الْحَلالَ بَيِّنٌ وَإِنَّ الْحَرَامَ بَيِّنٌ وَبَيْنَهُما أمور مُشْتَبِهَاتٌ لا يَعْلَمُهُنَّ كَثِيرٌ مِنَ الناسِ، فَمَنِ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ، وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ، كالرَّاعِي يَرْعَى حَوْلَ الْحِمَى يُوشِك أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ، أَلا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمىً أَلا وَإِنَّ حِمَى اللهِ مَحَارِمُه، أَلا وَإِنَّ فِي الجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ وإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلا وَهِيَ الْقَلْب " رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ.

Abu ‘Abdullah, an-Nu‘man ibn Bashir — Allah să fie mulțumit de amândoi — a spus: L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând:

> **„Cu adevărat, ceea ce este îngăduit este limpede, iar ceea ce este interzis este limpede. Între ele se află însă lucruri îndoielnice, pe care mulți oameni nu le cunosc. Cel care se ferește de lucrurile îndoielnice și-a ocrotit religia și onoarea. Dar cel care intră în lucrurile îndoielnice ajunge curând la cele interzise, asemenea păstorului care își paște turma în jurul unui ținut oprit și este pe cale să intre cu ea acolo.**
>
> **Luați aminte: fiecare stăpânitor are ținutul său oprit, iar ținuturile oprite ale lui Allah sunt cele pe care El le-a interzis.**
>
> **Luați aminte: în trup există o bucată de carne; dacă ea este sănătoasă, întregul trup este sănătos, iar dacă ea se strică, întregul trup se strică. Aceasta este inima.”**

Relatat de al-Bukhari și Muslim.

Comentariu

An-Nu‘man ibn Bashir — Allah să fie mulțumit de amândoi — și tatăl său, Bashir ibn ‘Amr al-Ansari, sunt amândoi companioni. El a spus: L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând: **„Cu adevărat, ceea ce este îngăduit este limpede, iar ceea ce este interzis este limpede...”** Lucrurile îngăduite sunt limpezi prin ceea ce Allah Preaînaltul a declarat explicit îngăduit în Coran sau prin ceea ce el ﷺ a declarat explicit, ca în cuvintele Sale:

﴿ أُحِلَّتْ لَكُم بَهِيمَةُ ٱلْأَنْعَٰمِ ﴾ المائدة: ١

„Vă sunt îngăduite spre hrană vitele de turmă.” (Al-Ma’idah: 1)

Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, a arătat limpede că vitele de turmă sunt îngăduite. Acestea sunt cămilele, bovinele, oile și ceea ce provine din ele.

Și precum în cuvintele Sale:

﴿ وَأَحَلَّ ٱللَّهُ ٱلْبَيْعَ ﴾ البقرة: ٢٧٥

„...Allah a îngăduit negoțul...” (Al-Baqarah: 275)

Negoțul este, așadar, îngăduit atât timp cât nu cuprinde incertitudine, înșelare sau fraudă. Este unul dintre cele mai bune mijloace de câștig. Ceea ce Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, declară explicit îngăduit poate fi luat fără teamă.

El a spus: **„...iar ceea ce este interzis este limpede...”** Adică ceea ce Allah și Trimisul Său declară explicit interzis, de pildă cuvintele Sale:

﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ ٱلْمَيْتَةُ وَٱلدَّمُ وَلَحْمُ ٱلْخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيْرِ ٱللَّهِ بِهِۦ ﴾
المائدة: ٣

„Vă sunt interzise spre hrană: al-maytah, animalele moarte, vitele care nu au fost sacrificate, sângele, carnea de porc și carnea animalelor sacrificate rostind numele altcuiva decât [Allah]...” (Al-Ma’idah: 3)

Și cuvintele Sale:

﴿ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ﴾ الإسراء: ٣٣

„Nu ucideți sufletul pe care Allah l-a făcut inviolabil, decât pentru un motiv drept.” (Al-Isra’: 33)

Allah a interzis, așadar, luarea vieților nevinovate fără un motiv drept. El, Preaînaltul, a mai spus:

﴿ وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَىٰ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾ ﴾ الإسراء: ٣٢

„Nu vă apropiați de relațiile sexuale neîngăduite! Cu adevărat, ele sunt o încălcare a limitelor și o cale rea.” (Al-Isra’: 32)

El a spus „nu vă apropiați”: abțineți-vă de la ele și de la tot ceea ce conduce la ele, precum privirea stăruitoare și rămânerea în singurătate cu persoane de sex opus care nu vă sunt îngăduite.

Allah Preaînaltul a mai spus:

﴿ وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا ﴾ البقرة: ٢٧٥

„...Allah a îngăduit negoțul și a interzis camăta.” (Al-Baqarah: 275)

Aceasta afirmă limpede interzicerea cametei. Prin urmare, ceea ce Allah sau Trimisul Său ﷺ declară explicit îngăduit poate fi luat, iar ceea ce declară interzis trebuie evitat. Nu este loc de șovăială, decât la cel care are în inimă strâmbătate și închipuiri.

El a spus: **„Între ele se află însă lucruri îndoielnice...”** Între cele îngăduite și cele interzise există lucruri neclare, despre care nu se poate stabili ușor din ce categorie fac parte. Dovezile privitoare la ele pot indica direcții diferite: unele arată că sunt îngăduite, iar altele că sunt interzise. Învățații au opinii diferite: unii le-au declarat îngăduite, iar alții interzise, fiindcă fiecare a dat întâietate anumitor...

...aspecte ale dovezilor. Acesta este, așadar, un lucru îndoielnic: nu se poate stabili ușor dacă este îngăduit sau interzis.

Asemenea lucruri sunt lăsate din precauție și reținere până când chestiunea se lămurește. Dacă se dovedește în cele din urmă că este interzis, trebuie cu siguranță evitat; dacă se dovedește că este îngăduit, poate fi luat. Ceea ce rămâne neclar este socotit îndoielnic, iar precauția și reținerea cer evitarea lui.[96]

El a spus: **„...pe care mulți oameni nu le cunosc."** Aceasta deoarece majoritatea oamenilor nu au cunoaștere: nu cunosc metodele deducției juridice, ale cântăririi dovezilor, felurile dovezilor și modul folosirii lor. Cuvintele **„...pe care mulți oameni nu le cunosc..."** dovedesc că numai puțini le cunosc: cei cu o cunoaștere temeinică. Ei știu dacă aceste lucruri îndoielnice fac parte dintre cele îngăduite sau dintre cele interzise, prin cunoașterea și înțelegerea dăruite de Allah: cunoașterea principiilor argumentării și ale stabilirii întâietății dovezilor.

Dacă unuia dintre ei i se lămurește că un lucru este îngăduit, îl practică. Dacă i se lămurește că este interzis, se abține. Iar dacă îi rămâne neclar, îl lasă. Aceasta este poziția corectă în privința lucrurilor îndoielnice.

96. Hafiz Ibn Hajar a spus în Fath al-Bari (4/291): „Fie se declară că un lucru trebuie împlinit, cu o amenințare pentru părăsirea lui, fie că trebuie lăsat, cu o amenințare pentru săvârșirea lui, fie nu se declară niciuna dintre acestea. Primul este lucrul limpede îngăduit, al doilea este lucrul limpede interzis. Înțelesul cuvintelor «ceea ce este îngăduit este limpede» este că nu are nevoie de explicație, fiindcă îl cunoaște toată lumea. Al treilea este îndoielnic, fiindcă este neclar: nu se știe dacă este îngăduit sau interzis. Ceea ce intră în această a treia categorie trebuie lăsat. Dacă este într-adevăr interzis, omul și-a îndeplinit datoria de a se abține; dacă este într-adevăr îngăduit, va fi răsplătit pentru că l-a lăsat cu această intenție."

De aceea, el ﷺ a spus: **„Cel care se ferește de lucrurile îndoielnice...”**, adică așază între sine și acel lucru un scut, abținându-se, **„...și-a ocrotit religia și onoarea...”** Și-a păzit religia de atingerea celor interzise și și-a apărat onoarea de defăimarea oamenilor.

Cel care se ferește de lucrurile îndoielnice dobândește două lucruri:

• Ocrotirea religiei, adică puritatea și siguranța ei.

• O reputație bună.

Aceste două însușiri mărețe cer ca omul să nu se grăbească în chestiuni până când ele nu devin cu adevărat limpezi. Dacă îi vede pe oameni având păreri diferite — unul declară lucrul îngăduit, altul îl declară interzis — se oprește și se abține, fiindcă deosebirea de opinie este un semn că lucrul este îndoielnic.

El a spus: **„Dar cel care intră în lucrurile îndoielnice ajunge curând la cele interzise...”** Dacă tratezi cu îngăduință lucrurile îndoielnice și le practici, spunând: „Atât timp cât există deosebiri de opinie despre ele, sunt îngăduite”, aceasta te va face să cazi în cele interzise. Dacă ești indulgent în privința celor îndoielnice, vei ajunge curând la cele limpede interzise, iar acest lucru este foarte primejdios. Dacă omul este îngăduitor cu chestiunile disputate, ajunge curând să intre în ceea ce este interzis prin consens, lăsându-și religia și onoarea neocrotite.

Acesta este unul dintre neajunsurile oamenilor de astăzi. Unii spun: „Atât timp cât există deosebiri de opinie, nu am nicio vină dacă urmez oricare dintre poziții, după alegerea mea.” Le spunem: Nu. Trebuie să cercetezi ce este îngăduit, fiindcă această purtare te poate duce la ceva interzis. Nu ți-ai ocrotit religia și onoarea, iar deosebirea de opinie nu justifică faptul că ai căzut în ceea ce este interzis.

Dacă omul vrea să meargă pe un drum despre care nu este sigur că este ferit de tâlhari sau de animale sălbatice, îl evită tocmai fiindcă are îndoieli. De altfel, cel mai probabil este că nu e sigur. Aceasta într-o chestiune lumească; cum rămâne atunci cu religia, care este și mai însemnată?! Hadithul afirmă reținerea și precauția și arată că omul trebuie să le urmeze, fiindcă sunt mai sigure pentru el și îl țin mai departe de greșeli.

Apoi Profetul ﷺ a dat o pildă despre cel care intră în lucrurile îndoielnice și ajunge curând la cele interzise. A spus: **„...asemenea păstorului...”**, cel care îngrijește oile, **„...care își paște turma în jurul unui ținut oprit.”** Al-hima este un loc rezervat și protejat.[97] Triburile arabe obișnuiau să rezerve un teren roditor de care nimeni nu se apropia, astfel încât să fie numai pentru animalele lor. Când un păstor își paște oile în jurul acestui ținut, nu le poate împiedica pe unele să intre în el. Poate una sau mai multe scapă înăuntru, iar el se confruntă cu pedeapsa stăpânului ținutului. Cel înțelept dintre ei este însă prudent și își paște turma departe de ținutul oprit.

Așa cum păstorul poate să nu fie în stare să își oprească oile să intre în ținutul oprit, tot astfel omul poate să nu se poată opri să cadă în cele interzise, dacă este atras în lucrurile îndoielnice. Această pildă foarte limpede și concretă arată obligația de a se feri de cele îndoielnice, ca să nu cadă în cele interzise.

La sfârșitul hadithului, el ﷺ a explicat ce îl face pe om reținut și precaut față de lucrurile îndoielnice...

97. Muhammad ibn Abi Bakr ar-Razi a spus în Mukhtar as-Sihah, p. 66: „Ha’–mim–ya’: hamahu, yahmihi, himayatan, adică l-a ocrotit. Un lucru hami, neîngăduit, nu trebuie apropiat. Ahmaytu al-makan înseamnă: «Am făcut din acel loc un hima, un ținut oprit.» În hadith se spune: «Ținuturile oprite sunt numai pentru Allah și Trimisul Său.»”

...și ce îl face indulgent și nepăsător față de ele. Mai mult, un asemenea om poate fi nepăsător și față de cele interzise. El ﷺ a spus: **„Luați aminte: în trup există o bucată de carne; dacă ea este sănătoasă, întregul trup este sănătos, iar dacă ea se strică, întregul trup se strică. Aceasta este inima.”**

Dacă inima este dreaptă, omul este precaut față de lucrurile îndoielnice. Dacă inima este lipsită de dreptate, el este nepăsător față de ele, iar apoi va fi nepăsător și față de cele interzise. Inima este, așadar, centrul. Dar ce este inima?

Inima este acea bucată de carne din piept prin care omul deosebește ceea ce este vătămător de ceea ce este folositor și binele de rău. Allah Preaînaltul a spus:

﴿فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى ٱلْأَبْصَٰرُ وَلَٰكِن تَعْمَى ٱلْقُلُوبُ ٱلَّتِى فِى ٱلصُّدُورِ﴾

الحج: ٤٦

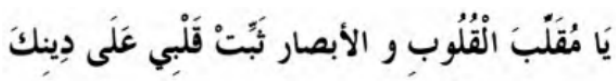
> „Cu adevărat, nu ochii orbesc, ci inimile din piepturi orbesc.” (Al-Hajj: 46)

Când inima orbește, omul cade în shirk, asocierea de parteneri lui Allah, în necredință și în alte rele nimicitoare. Dacă inima are însă vedere lăuntrică, el se abține de la acestea. Inima este, așadar, centrul.

El a spus: **„Luați aminte: în trup există o bucată de carne...”**, adică o bucățică de carne. **„...dacă ea este sănătoasă, întregul trup este sănătos...”** Ea se îndreaptă prin teama de Allah, cinstirea Lui, conștiința prezenței Sale și iubirea față de El. **„...iar dacă ea se strică...”**, nu Îl mai cinstește pe Allah, nu se teme de El și nu Îl iubește. Atunci și trupul se strică, fiindcă inima îl conduce. Dacă stăpânitorul este drept, cei conduși sunt îndreptați; dacă stăpânitorul este stricat, cei conduși se strică.

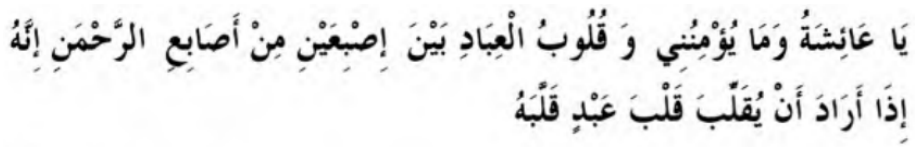
Este, așadar, potrivit ca musulmanul să Îi ceară lui Allah îndreptarea inimii sale. Dacă ea este dreaptă, toate treburile lui se îndreaptă...

...iar dacă inima lui se strică, toate treburile lui se strică. De aceea, Profetul ﷺ spunea adesea:

> „Ya Muqallib al-qulub wa-l-absar, thabbit qalbi ‘ala dinik” — „O, Tu, Cel care întorci inimile și privirile, statornicește-mi inima în religia Ta!”

‘Aishah, Allah să fie mulțumit de ea, îl întreba despre aceasta, iar el spunea:

> „O, ‘Aishah, ce îmi dă mie siguranță, când inimile oamenilor se află între două degete ale Celui Milostiv? Când El voiește să întoarcă inima unui rob, o întoarce.”[98]

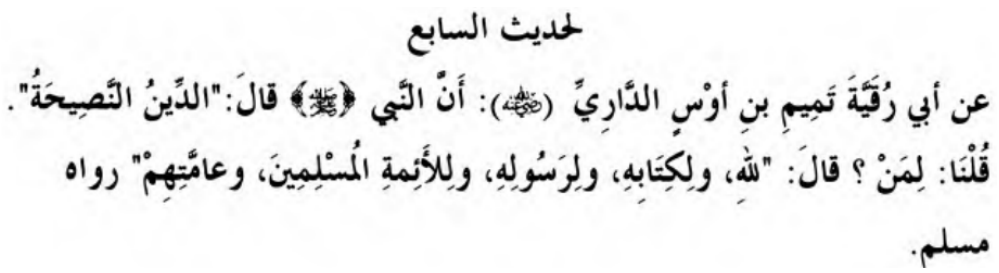
Inimile sunt, așadar, în Mâna lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

Omul trebuie, prin urmare, să Îl roage pe Allah să îi călăuzească inima și să se abțină de la ceea ce o strică. Inima este stricată de lucrurile îndoielnice, de păcate și de consumarea celor interzise. Păcatele de orice fel strică inima: privirea a ceva neîngăduit, ascultarea celor interzise — toate o strică. Când omul privește ceea ce este interzis, inima i se strică. Când ascultă muzică și instrumente muzicale, inima i se strică. Când cade în păcate...

98. Acest hadith este relatat de la mai mulți companioni, Allah să fie mulțumit de ei, printre care Anas, ‘Aishah, Umm Salamah, Jabir și an-Nawwas ibn Sam‘an. Relatat de at-Tirmidhi (2140), care l-a clasificat hasan, bun; Ibn Majah (199), al-Busayri clasificându-l sahih, autentic; Ahmad (6/91); Ibn Hibban (3/223); Ibn Abi ‘Asim (225); Ibn Abi Shaybah în Musannaf (29196), (29197), (29199); at-Tabarani în al-Kabir (759) și al-Awsat (2/147); al-Hakim în al-Mustadrak (1/706), (4/357); și al-Bayhaqi în al-Kabir (4/414). Este relatat și de al-Bukhari (7391), din hadithul lui Ibn ‘Umar, Allah să fie mulțumit de amândoi, care a spus: „Unul dintre jurămintele folosite adesea de Profet ﷺ era: «Nu, pe Cel care întoarce inimile...»”

...inima i se strică; atunci când mănâncă ceva interzis, inima i se strică. Omul trebuie, așadar, să se îndeletnicească cu lucrurile prin care inima i se îndreaptă. Dobândirea acestei îndreptări se află însă în Mâna lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

Hadithul 7

الحديث السابع

عن أبي رُقَيَّةَ تَمِيمِ بنِ أوْسٍ الدَّارِيِّ (رضي الله عنه): أَنَّ النَّبِي ﷺ قالَ:"الدِّينُ النَّصِيحَةُ".
قُلْنَا: لِمَنْ ؟ قالَ: "للهِ، ولِكِتَابِهِ، ولِرَسُولِهِ، ولِلأَئِمةِ المُسْلِمِينَ، وعامَّتِهِمْ" رواه مسلم.

Abu Ruqayyah, Tamim ibn Aws ad-Dari — Allah să fie mulțumit de el — a relatat că Profetul ﷺ a spus:

> **„Religia este nasiha, sinceritate și bună-credință.”**

Am întrebat: **„Față de cine?”** El ﷺ a spus:

> **„Față de Allah, Cartea Sa, Trimisul Său, conducătorii musulmanilor și musulmanii de rând.”**

Relatat de Muslim.

Comentariu

Într-o altă versiune se relatează că Profetul ﷺ a spus: **„Religia este nasiha, religia este nasiha, religia este nasiha.”**[99] A repetat de trei ori pentru a întări afirmația.

Nasiha înseamnă[100] lipsa amestecurilor care alterează. Se spune despre un lucru că este nasih, adică lipsit de înșelăciune. Se spune și ‘asal nasih, miere curată, sau laban nasih, lapte curat, adică neamestecat și lipsit de impurități.

Tot astfel, religia Islamului este lipsită de orice falsitate, înșelăciune, uneltire și viclenie. Este o religie fără impurități, o religie curată. La fel este și musulmanul: ceea ce arată și ceea ce ascunde sunt deopotrivă...

99. Relatat de imamul Ahmad în Musnad (4/102), at-Tabarani în al-Kabir (1261), al-Marwazi în Ta‘zim Qadr as-Salah (2/687), Ibn Mandah în al-Iman (1/424) și al-Bayhaqi în Shu‘ab al-Iman (6/26).

100. A se vedea an-Nihayah fi Gharib al-Hadith (5/62), Lisan al-‘Arab (2/217) și Mukhtar as-Sihah, p. 276.

...întemeiate pe nasiha și lipsite de caracter rău, înșelare, trădare și altele asemenea. Cât despre cel care înșală, uneltește sau a cărui purtare văzută diferă de cea ascunsă, această însușire nu face parte din religie. Profetul ﷺ a cuprins religia în an-nasiha, iar restrângerea unui lucru la o definiție exclude ceea ce se află în afara ei.

Când companionii — Allah să fie mulțumit de ei toți — l-au întrebat pe Profet ﷺ despre an-nasiha, au spus: **„Față de cine, o, Trimis al lui Allah?”** El a spus: **„Față de Allah.”** Primul domeniu în care trebuie să arăți nasiha este relația dintre tine și Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — prin adorarea Lui în mod corect și prin credința deplină în El. Trebuie, așadar, să crezi în tawhid ar-rububiyyah, unicitatea lui Allah în stăpânire, în tawhid al-uluhiyyah, unicitatea Lui în dreptul la adorare, și în tawhid al-asma’ wa-s-sifat, unicitatea Lui în Numele și Atributele Sale. Crezi, de asemenea, în predestinarea și faptele Sale și în faptul că nimeni în afara Lui nu merită adorarea. Îl adori numai pe El. Aceasta este nasiha între rob și Domnul său.

Nasiha trebuie arătată atât în văzul oamenilor, cât și în ascuns. Cel care arată în public credința în unicitatea lui Allah, dar Îi asociază pe ascuns parteneri, ori arată iman în public, dar ascunde necredință, este ipocrit. Iar ipocriții sunt mai răi decât cei care își arată necredința, potrivit cuvintelor Sale:

﴿ إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ فِى ٱلدَّرْكِ ٱلْأَسْفَلِ مِنَ ٱلنَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴾ النساء: ١٤٥

> „Cu adevărat, ipocriții vor fi în adâncul cel mai de jos al Focului și nu le vei găsi niciun ajutor.” (An-Nisa’: 145)

De ce? Pentru că...

﴿ يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ﴾ البقرة: ٩

> „Ei cred că Îl înșală pe Allah și pe cei care cred...” (Al-Baqarah: 9)

Iar aceasta este cea mai rea dintre înșelăciuni!

Omul sincer își face, înainte de toate, cele văzute și cele ascunse deopotrivă pentru Allah. Când spune că nu există nicio divinitate vrednică de adorare în afară de Allah, lucrează potrivit acestor cuvinte. Nu adoră pe nimeni în afară de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, apoi îi cheamă pe oameni la înțelesurile și faptele cerute de această mărturisire. Sinceritatea față de Allah nu înseamnă doar rostire cu limba. Cel care repetă mereu La ilaha illa Allah, dar nu crede în ea și nu acționează potrivit ei, este ipocrit.

Ipocrizia înseamnă să arăți binele și să ascunzi răul. Cel care le arată oamenilor bine, dar ascunde în realitate contrariul, este ipocrit. Ipocrizia este mai rea decât necredința — la Allah este adăpostul! — deoarece necredinciosul își declară necredința, iar oamenii îl recunosc și se feresc de el. Ipocritul însă îi înșală pe musulmani, care îl socotesc dintre ei, deși în realitate le este dușman.

El îi trădează și le dorește răul. Le caută lipsurile și greșelile, le exagerează și le răspândește. Când musulmanii sunt loviți de greutăți, ipocrizia și necredința lui se arată, iar el se alătură dușmanilor musulmanilor. Când sunt în bunăstare și le merge bine, își arată credința ca să poată rămâne alături de ei. Aceasta este starea ipocritului: înșelător față de Allah și față de oameni. Allah Preaînaltul spune:

يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَمَا يَخۡدَعُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمۡ وَمَا يَشۡعُرُونَ

> „Ei cred că Îl înșală pe Allah și pe cei care cred, dar nu se înșală decât pe ei înșiși, fără să își dea seama.” (Al-Baqarah: 9)

El a spus: **„...și față de Cartea Sa.”** Nasiha față de Cartea lui Allah, Coranul, înseamnă să crezi în ea și să fii sigur că este Cuvântul lui Allah, revelat, nu creat. Este cu adevărat Cuvântul lui Allah, pe care El l-a revelat Trimisului Său ﷺ. Apoi o reciți mult, meditezi la ea, cugeți la sensurile ei, îi cauți înțelesul și îi împlinești...

...poruncile, săvârșind faptele cu sinceritate numai pentru Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Aceasta este nasiha față de Cartea lui Allah:

În primul rând: să crezi că este cu adevărat Cuvântul lui Allah.

În al doilea rând: să o studiezi.

În al treilea rând: să o reciți mult.

În al patrulea rând: să meditezi la ea. Nu este suficient să o reciți fără să îi cunoști înțelesurile și explicațiile.

În al cincilea rând: să lucrezi potrivit ei.

Cunoașterea fără fapte nu îți folosește. Chiar dacă ai memorat Coranul mai bine decât ceilalți și îl reciți mai mult decât ei, atât timp cât nu îi împlinești poruncile, nu arăți nasiha față de Cartea lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Dimpotrivă, te-ai purtat fără sinceritate față de Cartea Lui.

El a spus: **„...și față de Trimisul Său.”** Tot astfel, arăți nasiha față de Trimis ﷺ mărturisind cu adevăr și certitudine, în public și în ascuns, că este Trimisul lui Allah. Apoi lucrezi potrivit celor aduse de el și îl iubești mai mult decât pe tine însuți, pe copiii tăi, pe părinții tăi și decât pe toți oamenii.[101] Nu pune iubirea pentru vreo făptură înaintea iubirii pentru Allah și Trimisul Său ﷺ. Pe primul loc este iubirea pentru Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, apoi iubirea pentru Trimis ﷺ, alături de urmarea lui, ascultarea de el și practicarea Sunnei sale, în public și în ascuns, precum și abținerea de la minciuni despre el. Nu trebuie să îi atribui Trimisului ﷺ nimic care nu a fost relatat autentic de la el.

101. După cum se arată în hadithul relatat de al-Bukhari (15) și Muslim (144), de la Anas, Allah să fie mulțumit de el, potrivit căruia Profetul ﷺ a spus: „Niciunul dintre voi nu crede cu adevărat până când nu îi sunt mai drag decât părinții săi, copiii săi și toți oamenii.”

Dacă ai cunoașterea lanțurilor de transmitere și a naratorilor, nu îi atribui Trimisului lui Allah ﷺ nimic [neconfirmat]. Dacă nu cunoști aceste lucruri, trebuie să te întorci la marile culegeri ale Sunnei și la cărțile care cuprind în principal relatări autentice, ai căror autori au acordat multă atenție credibilității și autenticității relatărilor de la Trimis ﷺ. Cât despre ceea ce nu este autentic, nu te grăbi să i-l atribui până când nu ești sigur de autenticitate; apoi lucrezi potrivit Sunnei Trimisului ﷺ.

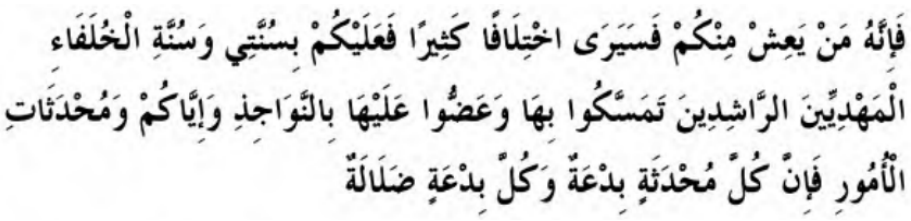
Scopul nu este ca omul să memoreze hadithuri fără să le înțeleagă sensurile. Trebuie să înțelegi sensurile ca să poți împlini îndrumările lor, fiindcă nu poți lucra potrivit lor dacă nu le cunoști înțelesul. Nu ai nici dreptul să le explici după bunul plac, fără să stabilești sensurile lor. Nu spune: „Trimisul lui Allah a spus cutare lucru și el înseamnă cutare lucru”, până când nu ai studiat înțelesurile adevărate, potrivit celor stabilite de învățații de încredere.

Trebuie să îi atribui Trimisului ﷺ numai formularea autentică și niciun înțeles de care nu ești sigur că este corect, fie prin propria cercetare, dacă ești capabil, fie întrebându-i pe oamenii cunoașterii. Pentru formulările hadithurilor trebuie să te întorci la cărțile primite de comunitate care cuprind relatări autentice, precum Sahih al-Bukhari, Sahih Muslim, Sahih Ibn Hibban, Ibn Khuzaymah și ceea ce este autentic în cele patru cărți Sunan și în culegerile Musnad. Cât timp lanțul de transmitere este autentic, lucrezi potrivit relatărilor și i le atribui Trimisului ﷺ. Aceasta este nasiha față de Trimisul lui Allah ﷺ.

Trebuie, de asemenea, să eviți inovațiile. El ﷺ a spus:

مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ

„Cine săvârșește o faptă pentru care noi nu am dat încuviințare, aceea va fi respinsă.”[102]

فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ فَسَيَرَى اخْتِلَافًا كَثِيرًا فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ
الْمَهْدِيِّينَ الرَّاشِدِينَ تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ
الْأُمُورِ فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ

„...acela dintre voi care va trăi mai mult va vedea multe neînțelegeri. Țineți-vă, așadar, de Sunnah mea și de calea califilor drept călăuziți de după mine. Țineți-vă strâns de ea, cu măselele. Feriți-vă de lucrurile nou introduse, căci fiecare inovație este rătăcire...”[103]

Ferește-te, așadar, de inovații, adică de lucrurile care nu au fost relatate și transmise autentic de la Profet ﷺ.

Tot aici intră faptul că relatările slabe, declarate limpede slabe de învățați, nu trebuie atribuite Trimisului lui Allah ﷺ într-o formă categorică. Spune numai: „Se relatează de la Trimisul lui Allah” sau „Se transmite de la Trimisul lui Allah.” Nu spune: „Trimisul lui Allah a spus cutare lucru” ori „Trimisul lui Allah a făcut cutare lucru.” Folosește, cu sinceritate, sighat at-tamrid, o formulare care arată slăbiciunea relatării. Toate acestea țin de nasiha față de Trimisul lui Allah ﷺ.

Tot de nasiha față de Trimisul lui Allah ﷺ ține să nu te aventurezi în clasificarea relatărilor ca autentice sau slabe dacă nu ai această capacitate. Numai specialiștii domeniului, cu o cunoaștere temeinică a științei și a relatărilor, trebuie să se ocupe de aceasta. Dar ceea ce s-a ivit la mulți tineri — îndrăzneala cu care tratează relatările, declarându-le autentice sau slabe fără cunoaștere, fără învățare și experiență anterioară și fără să fi luat cunoașterea de la învățați — este...

102. Referința sa a fost menționată anterior.

103. Referința sa a fost menționată anterior.

…deosebit de primejdios și reprezintă nesăbuință față de Sunna Trimisului lui Allah ﷺ!

Nu ține de nasiha față de Trimisul lui Allah ﷺ ca oameni neștiutori să se amestece în acest domeniu și să se numească învățați ai hadithului doar fiindcă au citit o carte de hadithuri sau au memorat câteva. Simpla memorare a relatărilor nu îi face învățați ai hadithului. Învățatul în hadith este cel specializat în știința relatării, un domeniu de studiu vast, învățat de la oameni cu cunoaștere și experiență îndelungată.

Nu este potrivit ca cineva să citească unele cărți de hadithuri, apoi să înceapă să declare relatări autentice și slabe ori să dea explicații și comentarii după bunul plac, fără o înțelegere sănătoasă. Aceasta este lipsă de loialitate față de Sunna Trimisului ﷺ, în timp ce respectarea Sunnei este obligatorie. Numai specialiștii domeniului trebuie să se ocupe de asemenea chestiuni.

El a spus: **„…și față de conducătorii musulmanilor…”** Prin conducătorii musulmanilor se înțeleg cei aflați la cârma treburilor. Nasiha față de ei constă în recunoașterea conducerii lor, în ascultarea și supunerea față de ei în ceea ce este bine și în îndeplinirea cu sârguință a îndatoririlor încredințate. Angajatul, directorul, profesorul, judecătorul, cel care dă verdicte religioase și oricine este însărcinat de conducător cu un aspect al treburilor musulmanilor trebuie să arate nasiha în acea sarcină, împlinind-o așa cum se cere. Dacă refuză sau este neglijent, nu arată nasiha față de conducătorul aflat la putere. Ți s-a încredințat o muncă, dar nu ai împlinit-o sau ai tratat-o cu neglijență.

Tot de nasiha față de cei aflați la cârma treburilor ține sfătuirea lor în privința unor greșeli de care nu au cunoștință. Dacă greșelile provin de la alții, sunt înștiințați; dacă provin de la ei, li se explică eroarea. Aceasta nu se face însă în adunări sau de la amvon, ci numai între sfătuitor și conducătorul…

...aflat la putere, fie verbal, fie în scris, fie vorbind cu o persoană care va lua legătura cu el și îi va atrage atenția asupra acelui lucru.[104]

Nu ține, așadar, de nasiha față de conducători să îi critici în adunări sau în alte locuri, fiindcă aceasta este lipsă de loialitate față de ei. Chiar dacă au lipsuri, răspândirea lor printre oameni nu este nasiha, deoarece stârnește răul. Nasiha înseamnă să îi înștiințezi, dacă poți, ori să ajungi la ei printr-un intermediar. Dacă nu poți lua legătura cu ei nici direct, nici printr-un intermediar, obligația ta este să taci, din pricina neputinței tale.

Cel care vorbește despre lipsurile conducătorilor înaintea oamenilor, a dușmanilor sau a potrivnicilor stârnește răul și dezbină comunitatea. Aceasta nu este nasiha, ci instigare împotriva conducătorilor, una dintre cele mai rele forme ale bârfei, potrivit cuvintelor Profetului ﷺ:

ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ

„Să pomenești despre fratele tău ceea ce lui îi displace.”[105]

Hadithul îi privește pe oameni în general; cum rămâne, atunci, cu cei aflați la conducere? Această atitudine, criticarea publică a conducătorilor și jignirea lor în adunări, nu este oprirea răului, așa cum pretind unii, ci este ea însăși rău.

Oprirea răului are metodele ei. În privința conducătorilor, ea constă în a le transmite sfatul sincer pe cât este posibil. Aceasta este oprirea răului. Dacă nu poți face nimic din toate acestea, rămâi tăcut, fiindcă nu poți. Nu îi critica spunând: „Aceasta este oprirea răului.” Nu va aduce niciun rezultat folositor, ci le va spori ura și mânia față de...

104. A se vedea Jami‘ al-‘Ulum wa-l-Hikam, p. 82, și Sharh al-Arba‘in an-Nawawiyyah de Ibn ‘Uthaymin, Allah să aibă milă de el, pp. 118–123.

105. Relatat de Muslim (2589), de la Abu Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

...supușii lor și va urma răul. Sau s-ar putea năpusti asupra celor care cheamă la religie și asupra celor care caută cunoașterea, din pricina acestor critici rostite și răspândite, aducând rău asupra comunității. Aceasta nu este nici nasiha față de conducători, nici oprirea răului.

Tot de nasiha față de conducători ține rugăciunea pentru îndreptarea lor,[106] fiindcă îndreptarea lor este un bine pentru comunitate. Cât despre cel care îi blestemă — fiindcă unii oameni sau cei cu zel excesiv însoțit de neștiință îi blestemă — aceasta nu este nasiha. Trebuie să ne rugăm pentru îndreptarea și statornicia lor, în timpul predicilor și în adunări. Nu îi lăudați pentru însușiri pe care nu le au. Scopul nu este să îi lăudați sau să îi preamăriți, ci să vă rugați pentru îndreptarea, statornicia și buna lor călăuzire.

De aceea, al-Fudayl ibn ‘Iyad[107] — Allah să fie mulțumit de el — spunea: **„Dacă aș ști că am o singură rugă care va fi primită, aș folosi-o pentru conducător.”**[108] Aceasta arată înțelegerea sa profundă — Allah să reverse binecuvântări asupra lui —, fiindcă îndreptarea...

106. A se vedea al-‘Aqidah at-Tahawiyyah, cu comentariul lui Ibn Abi al-‘Izz al-Hanafi, p. 379, și as-Sunnah de al-Barbahari, p. 108.

107. El este imamul ascet, plin de evlavie și unul dintre cei mai de seamă oameni ai pietății: al-Fudayl ibn ‘Iyad ibn Mas‘ud ibn Bishr, Abu ‘Ali at-Tamimi al-Marwazi. A învățat fiqh de la Abu Hanifah, iar ash-Shafi‘i a preluat relatări de la el. Fusese tâlhar la drumul mare între Abyurad și Sarakhs, apoi Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, l-a călăuzit. A se vedea Tarikh Dimashq (48/375), Wafayat al-A‘yan (4/47), Siyar A‘lam an-Nubala’ (8/421), Tabaqat al-Hanafiyyah, p. 409, și Shadharat adh-Dhahab (1/317).

108. Relatat de al-Lalaka’i în I‘tiqad Ahl as-Sunnah (1/176) și Abu Nu‘aym în al-Hilyah (8/91). Menționat de al-Barbahari în Sharh as-Sunnah, p. 51, Ibn ‘Asakir în Tarikh Dimashq (52/60) și adh-Dhahabi în Siyar A‘lam an-Nubala’ (8/438).

...musulmanilor vine odată cu îndreptarea conducătorilor lor. Rugăciunea pentru cel aflat la putere ține, așadar, de nasiha față de el.

Am aflat că unul dintre cei care pretind că au cunoaștere spune: „A te ruga pentru ei este ipocrizie” sau „Aceasta le va justifica greșelile.” Răspundem: te rogi numai pentru îndreptarea și statornicia lor. Unul dintre ei a mai spus: „Rugăciunea pentru ei este lingușire și nu a fost relatată de la înaintașii evlavioși.” Răspundem și aici: cea mai însemnată formă de nasiha față de conducătorii musulmanilor este rugăciunea pentru îndreptarea lor. S-a relatat despre înaintașii evlavioși că se rugau pentru conducători, până într-acolo încât au spus explicit că trebuie să se facă rugi pentru ei în predicile de vineri și la sărbătorile ‘Id.[109] Este un lucru cunoscut în comunitate și numai un neștiutor sau cineva cu ură și amărăciune în inimă îl neagă.

El a spus: **„...și față de musulmanii de rând.”** Nasiha față de musulmani în general înseamnă cinste în relațiile cu ei. Cel care îi înșală în tranzacții comerciale sau în relațiile obișnuite i-a trădat și nu le-a arătat nasiha. El ﷺ a spus:

مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا

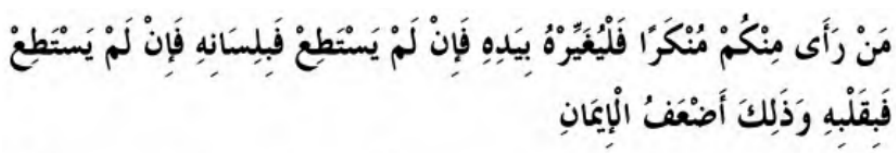
„Cel care ne înșală nu este dintre noi.”[110]

109. Ibn Mudhhir al-Maqdisi, în al-Bad’ wa-t-Tarikh (5/168), enumerând lucrurile în care ‘Umar, Allah să fie mulțumit de el, a fost primul, a spus: „Primul care s-a rugat pentru el de la amvon a fost Abu Musa al-Ash‘ari, Allah să fie mulțumit de el.” Ibn Khaldun a spus: „Primul care s-a rugat pentru calif de la amvon a fost Ibn ‘Abbas. El s-a rugat pentru ‘Ali, Allah să fie mulțumit de el, în timpul predicii, când se afla la Basra ca strângător al zakatului. A spus: «Allahumma-nsur ‘Aliyyan ‘ala-l-haqq», adică: «O, Allah, ajută-l pe ‘Ali în adevăr», iar obiceiul a continuat după aceea.” A se vedea Muqaddimah Ibn Khaldun, p. 269.

110. Relatat de Muslim (101), din hadithul lui Abu Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

Tot de nasiha față de musulmani în general ține chemarea lor la Allah, îndemnându-i să își îndrepte propriile lipsuri și explicându-le ceea ce nu cunosc din chestiunile religiei lor.[111]

Tot de nasiha țin poruncirea binelui și oprirea răului în felurile îngăduite de Șaria. Lăsarea relelor și greșelilor neîndreptate este o formă de trădare. Omul împlinește însă numai ceea ce poate. El ﷺ a spus:

> „Cel dintre voi care vede un rău să îl îndrepte cu mâna. Dacă nu poate, atunci cu limba. Dacă nu poate, atunci cu inima, iar aceasta este cea mai slabă treaptă a credinței.”[112]

Trebuie să oprești răul numai potrivit puterii tale. Dacă ai autoritate și puterea statului, îl oprești cu mâna. Dacă nu ai autoritate, îl oprești cu limba, prin explicație și chemare. Dacă nu poți nici aceasta, îl respingi în inimă și te îndepărtezi de oamenii și locurile răului, ca măcar să te eliberezi pe tine însuți.

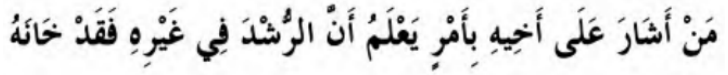
Tot de nasiha față de musulmani ține să îți îndrumi fratele și să îl sfătuiești corect când îți cere părerea și sfatul sincer. De pildă, te întreabă când vrea să se căsătorească ori să dea pe cineva în căsătorie unei persoane, când vrea să se asocieze cu cineva, să călătorească alături de el, să îl însărcineze sau să îl numească reprezentant. Ești obligat să îi spui...

---

111. A se vedea al-‘Aqidah al-Wasitiyyah, cu comentariul autorului — Allah să îl păzească —, p. 215.

112. Relatat de Muslim (49), din hadithul lui Abu Sa‘id al-Khudri, Allah să fie mulțumit de el.

...ceea ce știi despre acea persoană și să îi explici dacă este potrivită sau nu. Nu linguși pe nimeni în această privință. Dacă lingușești și ascunzi ceea ce știi despre persoana în legătură cu care ți s-a cerut sfatul, aceasta este trădare, potrivit cuvintelor sale:

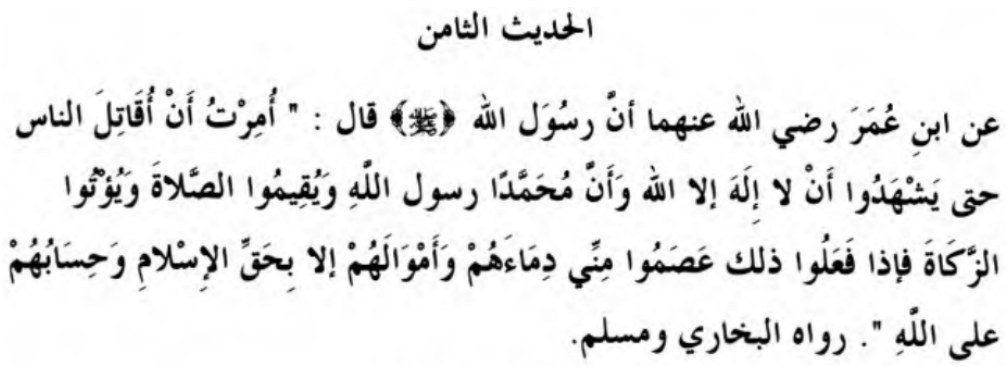
> „Cel care îl îndrumă pe fratele său către un lucru, știind că îndrumarea corectă este alta, l-a trădat.”[113]

Aceasta nu este bârfă, ci nasiha. Dacă nu îi explici lucrul corect, l-ai trădat, fiindcă ți-a încredințat chestiunea și a devenit obligatoriu pentru tine să i-o lămurești. Aceasta ține de nasiha față de musulmani în general și de consultarea lor reciprocă în propriile treburi.

Acest hadith face parte dintre cuvintele simple ale Profetului ﷺ cu înțelesuri cuprinzătoare. Întreaga religie ține, așadar, de nasiha. Cel lipsit cu totul de nasiha este lipsit de religie; dacă are doar o lipsă în nasiha, are o lipsă în religie. Astfel, religia ajunge desăvârșită, diminuată sau dispare, potrivit prezenței, lipsei ori diminuării nasihei.

113. Relatat de Abu Dawud (3657), Ahmad în Musnad (2/321), al-Bukhari în al-Adab al-Mufrad, p. 100, al-Hakim în al-Mustadrak (1/184) și al-Bayhaqi în al-Kubra (10/116), din hadithul lui Abu Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

Hadithul 8

الحديث الثامن

عن ابنِ عُمَرَ رضي الله عنهما أنَّ رسُوَل الله ﷺ قال : " أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ الناس حتى يَشْهَدُوا أَنْ لا إِلَهَ إلا الله وَأَنَّ مُحَمَّدًا رسول اللّهِ وَيُقِيمُوا الصَّلاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ فإذا فَعَلُوا ذلك عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إلا بِحَقِّ الإِسْلامِ وَحِسَابُهُمْ على اللّهِ ". رواه البخاري ومسلم.

Ibn ‘Umar — Allah să fie mulțumit de amândoi — a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a zis:

> **„Mi s-a poruncit să lupt împotriva oamenilor până când mărturisesc că nu există nimeni vrednic de adorare în afară de Allah și că Muhammad este Trimisul lui Allah, împlinesc rugăciunea și dau zakatul. Când fac acestea, își ocrotesc față de mine sângele și averea, cu excepția a ceea ce se cuvine potrivit Islamului, iar socoteala lor este la Allah Preaînaltul.”**

Relatat de al-Bukhari și Muslim.

Comentariu

Cuvintele **„Mi s-a poruncit...”** înseamnă că Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — mi-a poruncit. Trimisul ﷺ împlinește poruncile lui Allah. El este purtătorul mesajului de la Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! Tot astfel sunt și ceilalți profeți și trimiși: ei transmit de la Allah ceea ce El le poruncește și ceea ce le interzice. Sunt mijlocitorii între Allah și făpturile Sale în privința transmiterii mesajului.

Cuvintele **„...să lupt împotriva oamenilor...”** înseamnă împotriva necredincioșilor.

Cuvintele **„...până când mărturisesc că nu există nimeni vrednic de adorare în afară de Allah și că Muhammad este Trimisul lui Allah...”**

„...împlinesc rugăciunea și dau zakatul” înseamnă până când intră în religia Islamului, fiindcă aceasta este religia lui Allah, pe care El a ales-o pentru robii Săi. Nicio altă religie nu este primită. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلْإِسْلَٰمُ ﴾ ال عمران: ١٩

„Cu adevărat, religia la Allah este Islamul.” (Al ‘Imran: 19)

El a mai spus:

﴿ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ ﴾ ال عمران: ٨٥

„Celui care caută o altă religie decât Islamul, aceasta nu îi va fi primită niciodată.” (Al ‘Imran: 85)

La Allah nu este primită nicio religie în afara Islamului adus de trimiși — pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra lor — până când Allah l-a trimis pe Muhammad ﷺ. De atunci, Islamul desemnează ceea ce a adus el, pacea și binecuvântările fie asupra lui.[114]

Islamul are stâlpi: mărturisirea că nu există nimeni vrednic de adorare în afară de Allah și că Muhammad este Trimisul lui Allah; împlinirea rugăciunii; darea zakatului; postul în luna Ramadan; și pelerinajul pentru cel care găsește mijloacele de a-l împlini. Acestea sunt punctele de sprijin ale Islamului, așa cum le-a explicat Profetul ﷺ.

114. Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a spus, după cum se arată în Majmu‘ al-Fatawa (3/94): „Oamenii au avut păreri diferite despre comunitățile anterioare, ale lui Musa și ‘Isa: erau ele musulmane sau nu? Este numai o deosebire de exprimare. Islamul specific cu care Allah l-a trimis pe Muhammad ﷺ, care cuprinde poruncile Coranului, nu este urmat decât de comunitatea lui Muhammad. În vorbirea obișnuită de astăzi, Islamul desemnează aceasta. Cât despre Islamul în sens general, care cuprinde fiecare lege cu care Allah a trimis câte un profet, el include Islamul practicat de orice popor care a urmat vreunul dintre profeți.”

Primul stâlp: cele două mărturisiri: a mărturisi că nu există nimeni vrednic de adorare în afară de Allah și că Muhammad este Trimisul lui Allah. Împreună, ele alcătuiesc temelia. Mărturisirea „La ilaha illallah” — nu există nimeni vrednic de adorare în afară de Allah — respinge orice formă de asociere a partenerilor cu Allah și consacră adorarea numai lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Iar mărturisirea „Muhammadun Rasulullah” — Muhammad este Trimisul lui Allah — respinge toate inovațiile și lucrurile nou introduse în religie și afirmă urmarea Sunnei transmise de la el ﷺ. Prin aceasta, omul intră în Islam.

El a spus: **„...și împlinesc rugăciunea...”** Nu este suficient să mărturisești că nu există nicio divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muhammad este Trimisul lui Allah. Trebuie să împlinești cerințele celor două mărturisiri, dintre care cea mai însemnată este rugăciunea, adică cele cinci rugăciuni zilnice obligatorii. Omul trebuie să le împlinească așa cum a poruncit Allah Preaînaltul, la timpurile stabilite, împreună cu obștea musulmanilor, cu evlavie, supunere și liniște. Aceasta înseamnă împlinirea rugăciunii.

Nu înseamnă să te prosternezi și să te înclini fără evlavie și liniște, nici să te rogi după voia și dorința ta, când vrei și cum îți place. Mulți oameni săvârșesc rugăciunea fără să o fi împlinit cu adevărat; ei doar se joacă de-a rugăciunea! Un astfel de om nu are niciun folos din rugăciunea sa. Esențial este, așadar, să împlinești rugăciunea așa cum a poruncit Allah — Slavă Lui, Preaînaltul!

Rugăciunea este al doilea stâlp al Islamului, după cele două mărturisiri. Allah Preaînaltul a spus:

﴿إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ تَنۡهَىٰ عَنِ ٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِۗ﴾ العنكبوت: ٤٥

> „Cu adevărat, rugăciunea împiedică păcatele mari de orice fel și necredința...” (Al-‘Ankabut: 45)

Ea reunește, așadar, tot binele și este cea mai importantă formă de adorare împlinită cu trupul. Ea face deosebirea dintre musulman și necredincios, potrivit spuselor sale:

بَيْنَ الْعَبْدِ وَبَيْنَ الْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ

> „Între rob și necredință și asocierea de parteneri cu Allah se află abandonarea rugăciunii.”[115]

Cel care abandonează rugăciunea nu este musulman, chiar dacă rostește cele două mărturisiri, până când nu se roagă.

El a spus: **„...și dau zakatul...”**, deoarece zakatul este alăturat rugăciunii în Cartea lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. De cele mai multe ori, rugăciunea este menționată împreună cu zakatul. Rugăciunea este o formă de adorare legată de trup, în timp ce zakatul este legat de avere. Allah Preaînaltul spune:

﴿ وَفِيٓ أَمۡوَٰلِهِمۡ حَقّٞ لِّلسَّآئِلِ وَٱلۡمَحۡرُومِ ﴿١٩﴾ ﴾ الذاريات: ١٩

> „Și în averile lor era un drept pentru cerșetor și pentru săracul care nu cere de la ceilalți.” (Adh-Dhariyat: 19)

Este, așadar, un drept obligatoriu asupra averii musulmanului, pentru cel care cere și pentru cel care și-a pierdut averea. Nu este ceva oferit de bunăvoie sau ca donație, ci unul dintre stâlpii Islamului.

Cuvintele sale: **„...până când mărturisesc că nu există nimeni vrednic de adorare în afară de Allah și că Muhammad este Trimisul lui Allah, împlinesc rugăciunea și dau zakatul”** presupun și ceilalți stâlpi ai Islamului, împlinirea obligațiilor și ferirea de cele interzise. Însă acestea trei sunt punctele de sprijin. Cele două mărturisiri sunt temelia tawhidului, adică a unicității lui Allah; rugăciunea este centrul formelor de adorare împlinite cu trupul, iar zakatul este punctul central al faptelor legate de avere.

El a spus: **„Când fac aceasta, și-au apărat de mine sângele și averile...”** Acest lucru arată că acestea sunt motivele jihadului în Islam: ca adorarea să-I fie consacrată în întregime lui Allah, rugăciunea să fie împlinită și zakatul să fie dat. Allah Preaînaltul spune:

---

115. Consemnat de Muslim (82), din relatările lui Jabir — Allah să fie mulțumit de el.

﴿ فَإِن تَابُوا۟ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُا۟ ٱلزَّكَوٰةَ فَخَلُّوا۟ سَبِيلَهُمْ ﴾ التوبة:

„Dar dacă se căiesc, împlinesc rugăciunea și dau zakatul, atunci lăsați-le calea liberă.” (At-Tawbah: 5)

El a mai spus, la sfârșitul unui verset:

فَإِن تَابُوا۟ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُا۟ ٱلزَّكَوٰةَ فَإِخْوَٰنُكُمْ فِى ٱلدِّينِ

„Dar dacă se căiesc, împlinesc rugăciunea și dau zakatul, atunci sunt frații voștri în religie.” (At-Tawbah: 11)

Când fac aceasta, Allah a interzis vărsarea sângelui lor și nu este îngăduit să fie combătuți.

Așadar, cuvintele sale: **„...și-au apărat de mine sângele și averile...”** cuprind dovada interdicției de a lupta împotriva musulmanilor. Sângele musulmanului este ocrotit și nu este permis să fie vărsat fără drept. Tot astfel, averea lui este ocrotită, potrivit spuselor sale:

لَا يَحِلُّ مَالُ امْرِئٍ إِلَّا بِطِيبِ مِنْ نَفْسِهِ

„Nu este îngăduit să iei averea unei persoane decât cu încuviințarea ei.”[116]

Prin urmare, averea musulmanului, asemenea sângelui său, este inviolabilă, iar onoarea lui nu poate fi întinată, potrivit spuselor sale:

إِنَّ دِمَاءَكُمْ وَ أَمْوَالَكُمْ وَ أَعْرَاضَكُمْ عَلَيْكُمْ حَرَامٌ

116. Consemnat de Ahmad în Musnad (5/72), (5/425), de Abu Ya‘la în Musnad-ul său (3/140), de ad-Daraqutni în Sunan-ul său (3/26) și de al-Bayhaqi în al-Kubra (6/100), din relatările lui Abu Hurrah ar-Raqashi, de la unchiul său patern — Allah să fie mulțumit de el. Nota ediției românești: în engleză apare „mătușa”; relatarea din Mirqat al-Mafatih (2946) precizează „unchiul său patern”.

> „Cu adevărat, sângele vostru, averile voastre și onoarea voastră vă sunt inviolabile.”[117]

Nu este, așadar, îngăduit să smulgi averea unui musulman ori să o iei fără drept, fără încuviințarea lui, cu excepția cazului în care refuză să dea ceea ce datorează din ea, precum zakatul sau datoriile pe care le are, căci amândouă sunt obligatorii.

Cuvintele sale: **„...și-au apărat de mine sângele și averile...”** cuprind dovada inviolabilității sângelui și averii musulmanului. Ele mai dovedesc că lupta în Islam are ca scop înălțarea Cuvântului lui Allah și răspândirea Islamului. Acesta este obiectivul jihadului pe calea lui Allah. Scopul lui nu este capturarea de sclavi, confiscarea averilor și stăpânirea oamenilor. Scopul este înălțarea Cuvântului lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — spre binele omenirii și ca îndurare față de ea.

Allah nu a lăsat omenirea să rătăcească fără călăuzire și să se piardă, apoi să intre în Iad în Ziua Învierii. Dimpotrivă, i-a arătat îndurare și a călăuzit-o pe calea dreaptă, i-a trimis Trimisul și i-a revelat Cartea spre folosul ei. Scopul jihadului nu este, așadar, răzbunarea asupra necredincioșilor, ci aducerea în Islam a celor pe care îi voiește Allah, scoaterea lor din necredință și oprirea răului celui care refuză să intre în Islam. Căci, dacă necredincioșii nu sunt combătuți, vor răspândi necredința și îi vor împiedica pe oameni să intre în Islam. Este deci o luptă pentru a aduce folos, nu o luptă pentru stricăciune.

Lupta în Islam a fost prescrisă din motive înalte și pentru obiective nobile, spre a aduce folos omenirii. Însă, pentru necredincioși, lupta este doar pentru câștigurile asupritorului și ale tiranului. De aceea, într-un hadith se spune: „Domnul tău Se miră de niște oameni care sunt conduși spre Paradis în lanțuri.”[118] Adică s-a luptat împotriva lor, au fost luați prizonieri de război, apoi...

---

117. Consemnat de al-Bukhari (67), (105) și de Muslim (1679), din hadithul lui Abu Bakrah — Allah să fie mulțumit de el.

118. Consemnat de al-Bukhari (3010), din hadithul lui Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el.

...vor intra în Islam și vor intra în Paradis. Aceasta dovedește că lupta în Islam slujește unei cauze nobile și unui scop demn: să aducă folos omenirii, nu să-i provoace suferință. Aceasta este deosebirea dintre lupta în Islam și lupta din afara Islamului.

El a spus: **„...cu excepția drepturilor Islamului...”** Adică sângele și averea celui care mărturisește că nu există nicio divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muhammad este Trimisul lui Allah sunt ocrotite. Nu este îngăduit să se aducă atingere acestora decât dacă el încalcă un drept al Islamului, săvârșind unul dintre lucrurile care anulează Islamul unei persoane. Dacă săvârșește vreunul dintre aceste lucruri, vărsarea sângelui său devine permisă și uciderea lui devine obligatorie, potrivit spuselor sale ﷺ :

مَنْ بَدَّلَ دِينَهُ فَاقْتُلُوهُ

„Pe cel care își părăsește religia, ucideți-l.”[119]

Și el ﷺ a spus:

لَا يَحِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ إِلَّا بِإِحْدَى ثَلَاثٍ: النَّفْسُ بِالنَّفْسِ، وَالثَّيِّبُ الزَّانِي، وَالتَّارِكُ لِدِينِهِ الْمُفَارِقُ لِلْجَمَاعَةِ

„Nu este îngăduit să fie luată viața unui musulman decât pentru unul dintre trei motive: cel căsătorit în mod legitim care întreține relații sexuale ilicite; o viață pentru o viață; cel care își părăsește religia, despărțindu-se de comunitate.”[120]

Dacă săvârșește unul dintre lucrurile care anulează Islamul, va fi îndemnat să se căiască. Dacă se căiește, este bine; altfel, uciderea lui devine obligatorie. Aceasta deoarece a recunoscut că Islamul este adevărat, a intrat în Islam și a mărturisit că...

119. Consemnat de al-Bukhari (3017), (6922), din hadithul lui Ibn ‘Abbas — Allah să fie mulțumit de el.

120. Consemnat de al-Bukhari (6878) și de Muslim (1676), din hadithul lui ‘Abdullah ibn Mas‘ud — Allah să fie mulțumit de el.

...este adevărat, apoi l-a părăsit după ce l-a înțeles și după ce a mărturisit că este adevărul. Religia nu trebuie tratată ca o joacă.

Islamul a venit să ocrotească cele cinci necesități fundamentale. Prima dintre ele este religia: ea nu trebuie lăsată să devină o jucărie pentru apostați, ci trebuie ocrotită. Când ei abandonează un drept al Islamului, se luptă împotriva lor și sângele lor devine permis până când se căiesc. Astfel, Abu Bakr as-Siddiq — Allah să fie mulțumit de el — a luptat împotriva a două categorii de oameni:

Prima: apostații care au pretins că sunt profeți, precum Musaylimah[121] și al-Aswad al-'Ansi[122].

A doua: cei care au refuzat să dea zakatul. A luptat împotriva lor până când l-au dat și a adus acest hadith ca dovadă atunci când ceilalți companioni l-au întrebat: „De ce să lupți împotriva lor, de vreme ce mărturisesc că nu există nicio divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muhammad este Trimisul lui Allah și împlinesc rugăciunea?" El — Allah să fie mulțumit de el — a spus: „Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «cu excepția drepturilor Islamului», iar zakatul face parte dintre drepturile sale. Pe Allah, dacă refuză să-mi predea chiar și o legătură de cap[123]...

---

121. El este Musaylimah ibn Thumamah ibn Kabir al-Hanfi, supranumit Barhaman al-Yamamah. Însă Allah i-a întipărit minciuna, astfel încât numele „Musaylimah" nu este rostit fără să fie însoțit de „al-Kadhdhab" — mincinosul înverșunat. El a pretins că este profet. Mai târziu, al-Wahshi, cel care îl ucisese ca martir pe Hamzah, și-a aruncat sulița asupra lui, iar aceasta l-a străpuns dintr-o parte în alta, în războiul împotriva apostaților, în timpul conducerii lui Abu Bakr — Allah să fie mulțumit de el. Vezi Futuh al-Buldan (p. 97), al-Kamil fi at-Tarikh (2/167) și al-Bidayah wa an-Nihayah (6/364).

122. El este al-Aswad al-'Ansi, mincinosul înverșunat. Era din San'a' și a pretins că este profet în ultimele zile din viața Profetului ﷺ. Numele său era 'Abhalah ibn Ka'b. Era numit Dhu Khimar — „cel cu vălul" — deoarece își acoperea fața. S-a mai spus că acesta era numele diavolului său. Vezi Tarikh Dimashq (49/483) și Fath al-Bari (8/93).

123. Consemnat de al-Bukhari (7284), (7285) și de Muslim (20).

...— iar într-o altă formulare: o capră[124] — din ceea ce obișnuiau să-i dea Trimisului lui Allah ﷺ, voi lupta împotriva lor pentru aceasta!”

Așadar, cel care refuză să dea zakatul, negând că este obligatoriu, este necredincios și apostat, potrivit consensului. Dacă refuză din zgârcenie, deși recunoaște că este obligatoriu, zakatul va fi luat de la el cu forța. Dacă dispune de putere și de arme, se va lupta împotriva lui, căci abandonează unul dintre stâlpii Islamului și trebuie combătut pentru aceasta. Acesta este sensul cuvintelor sale: **„...cu excepția drepturilor Islamului...”**

Apoi el ﷺ a spus: **„...iar socoteala lor Îi revine lui Allah.”** Aceasta înseamnă că primim ceea ce arată ei în exterior. De la cel care își arată apartenența la Islam o acceptăm, câtă vreme nu a săvârșit vreunul dintre lucrurile care anulează Islamul. Cât despre ceea ce ascunde, Allah Se ocupă de aceasta. Astfel, Profetul ﷺ a acceptat Islamul arătat de ipocriți atunci când aceștia au declarat în public că primiseră Islamul și le-a aplicat rânduielile Islamului. Cât despre cele ascunse ale lor, acestea Îi revin lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. El le cunoaște; noi judecăm doar după ceea ce se vede și nu cunoaștem ceea ce este ascuns. Aceasta Îi aparține numai lui Allah; socoteala lor Îi revine lui Allah.

Cel care este musulman atât în exterior, cât și în sinea lui va fi dintre oamenii Paradisului; el este musulman în această lume și în Viața de Apoi. Dar cel care este musulman doar în exterior va fi dintre oamenii Focului. Allah Preaînaltul spune:

﴿ إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ فِي ٱلدَّرْكِ ٱلْأَسْفَلِ مِنَ ٱلنَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴾

النساء: ١٤٥

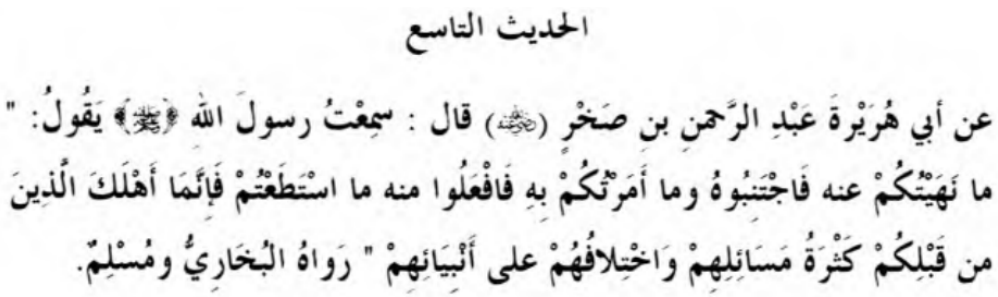
> „Cu adevărat, ipocriții vor fi în adâncul cel mai de jos al Focului și nu le vei găsi niciun ajutor.” (An-Nisa’: 145)

Totuși, nimeni nu cunoaște ipocrizia din inimă în afară de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Noi trebuie să judecăm numai potrivit celor care ne sunt vădite. Despre cel care arată binele judecăm că este dintre oamenii binelui, iar despre cel care arată răul judecăm...

124. Consemnat de al-Bukhari (1400), (1456), (6925).

...că este dintre oamenii răului, pe temeiul a ceea ce se vede. Iar socoteala lor Îi revine lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

Hadithul 9

الحديث التاسع

عن أبي هُرَيْرَةَ عَبْدِ الرَّحمنِ بن صَخْرٍ (رضي الله عنه) قال : سَمِعْتُ رسولَ الله ﷺ يَقُولُ: "
ما نَهَيْتُكُمْ عنه فَاجْتَنِبُوهُ وما أَمَرْتُكُمْ بِهِ فَافْعَلُوا منه ما اسْتَطَعْتُمْ فَإِنَّمَا أَهْلَكَ الَّذِينَ
من قَبْلِكُمْ كَثْرَةُ مَسَائِلِهِمْ وَاخْتِلافُهُمْ على أَنْبِيَائِهِمْ " رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ ومُسْلِمٌ.

Abu Hurayrah, ‘Abd ar-Rahman ibn Sakhr — Allah să fie mulțumit de el — relatează că l-a auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând:

> **„Feriți-vă de ceea ce vă interzic, iar din ceea ce vă poruncesc împliniți cât vă stă în putință. Cei dinaintea voastră au fost nimiciți din pricina numeroaselor lor întrebări și a împotrivirii față de profeții lor.”**

Consemnat de al-Bukhari și de Muslim.

Comentariu

Acest hadith arată o cale limpede pe care musulmanul să o urmeze. Împrejurarea în care au fost rostite aceste cuvinte, potrivit relatării lui Muslim, este că Profetul ﷺ a spus: **„O, oameni! Allah v-a prescris pelerinajul, așadar împliniți pelerinajul!”** Atunci, un bărbat dintre cei prezenți s-a ridicat și a spus: „O, Trimis al lui Allah, în fiecare an?” Trimisul ﷺ a tăcut, apoi a repetat: **„O, oameni! Allah v-a prescris pelerinajul, așadar împliniți pelerinajul!”** Bărbatul s-a ridicat din nou și a repetat întrebarea a treia oară. Atunci Profetul ﷺ a spus: **„Dacă aș spune «da», ar deveni obligatoriu”** — adică în fiecare an — **„și nu ați putea să-l împliniți.”** Pelerinajul presupune călătorie, cheltuieli și efort fizic. De aceea, Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, l-a făcut obligatoriu doar o dată în viață.

Apoi el ﷺ a spus: **„Lăsați-mă câtă vreme v-am lăsat.”** Adică nu întrebați despre lucruri pe care nu vi s-a poruncit să le faceți. Faceți ceea ce vi s-a poruncit și feriți-vă de ceea ce vi s-a interzis. Să mă întrebați despre ceea ce nu vi s-a poruncit nu este în folosul vostru. **„Din ceea ce vă poruncesc împliniți cât vă stă în putință.”**

Ține de îndurarea lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, ca omul să împlinească poruncile numai în măsura putinței sale și să fie scutit de ceea ce nu poate împlini. Allah Preaînaltul spune:

﴿ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ مَا ٱسۡتَطَعۡتُمۡ ﴾ التغابن: ١٦

„Așadar, temeți-vă de Allah atât cât vă stă în putință.” (At-Taghabun: 16)

Și El a spus:

﴿ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَاۚ ﴾ البقرة: ٢٨٦

„Allah nu împovărează niciun suflet peste puterea lui.” (Al-Baqarah: 286)

Omul împlinește, așadar, ceea ce poate dintre obligațiile religiei, iar de ceea ce nu poate este scutit până când neputința lui încetează. Aceasta ține de ușurința acestei religii și de înlăturarea greutății de pe umerii oamenilor.

El a spus: **„Feriți-vă de ceea ce vă interzic.”** De lucrurile interzise trebuie să te ferești în întregime, căci abținerea este mai ușoară decât acțiunea. În privința faptelor, împlinești ceea ce poți; în privința abținerii, fiecare o poate face, fiind mai ușoară. De aceea, el a spus: **„Feriți-vă de ceea ce vă interzic”** și nu a spus: „Feriți-vă de ceea ce puteți”, ci: **„Feriți-vă de acestea.”** Oricine este în stare să se ferească de cele interzise, în afara situațiilor de necesitate absolută, când este constrâns să facă un lucru interzis. În acest caz, îl face în temeiul unei îngăduințe, precum omul constrâns să mănânce...

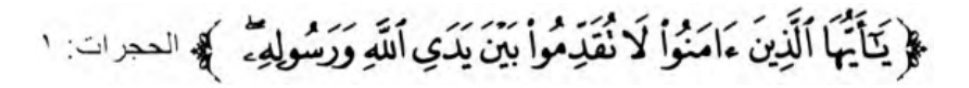
...carnea unui animal mort de la sine: o mănâncă pentru a putea rămâne în viață.

Apoi el a avertizat împotriva prea multor întrebări, în mare parte fără folos pentru chestiunile religiei, și a dat ca exemplu comunitățile din trecut. Când întrebările se înmulțesc, oamenilor li se impun greutăți și complicații, iar cel care întreabă prea mult ajunge să nu mai poată da ascultare. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَسۡـَٔلُواْ عَنۡ أَشۡيَآءَ إِن تُبۡدَ لَكُمۡ تَسُؤۡكُمۡ وَإِن
تَسۡـَٔلُواْ عَنۡهَا حِينَ يُنَزَّلُ ٱلۡقُرۡءَانُ تُبۡدَ لَكُمۡ عَفَا ٱللَّهُ عَنۡهَاۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٞ
١٠١ قَدۡ سَأَلَهَا قَوۡمٞ مِّن قَبۡلِكُمۡ ثُمَّ أَصۡبَحُواْ بِهَا كَٰفِرِينَ ١٠٢ ﴾
المائدة: ١٠١ - ١٠٢

> „O, voi cei care credeți! Nu întrebați despre lucruri care, dacă v-ar fi dezvăluite, v-ar putea pricinui necaz. Dar dacă întrebați despre ele în vreme ce Coranul este revelat, vă vor fi lămurite. Allah a iertat aceasta, iar Allah este Mult Iertător și Îndelung Răbdător. O comunitate dinaintea voastră a pus asemenea întrebări, apoi, din pricina lor, a devenit necredincioasă.” (Al-Ma’idah: 101–102)

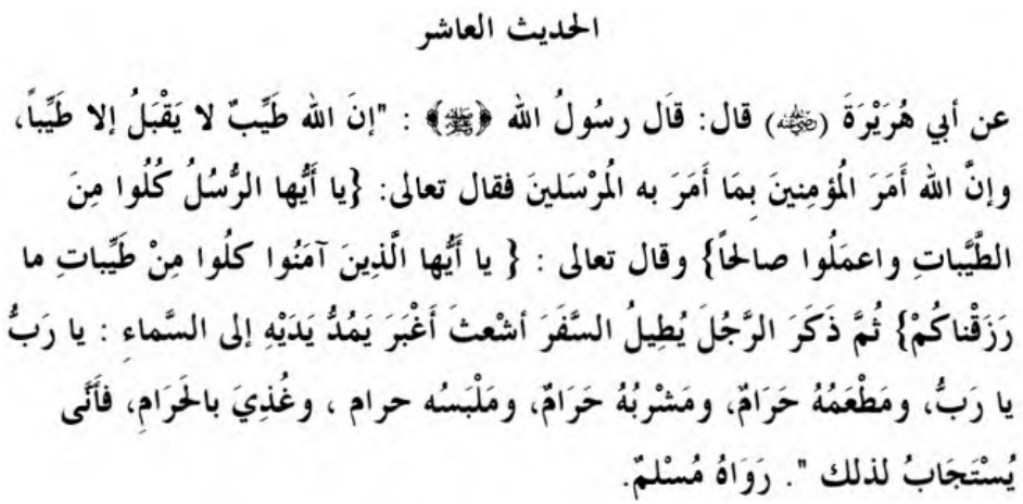
A te împovăra cu întrebări duce, așadar, la neputința de a împlini și la o asprime inutilă. Împlinește deci ceea ce ți se poruncește, potrivit puterii tale, și ferește-te de ceea ce ți se interzice. Datoria ta este să urmezi, nu să faci lucrurile după bunul tău plac ori după presupuneri. Aceasta ar însemna să te grăbești să hotărăști înaintea lui Allah și a Trimisului Său. Allah Preaînaltul spune:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُقَدِّمُواْ بَيۡنَ يَدَيِ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۖ ﴾ الحجرات: ١

> „O, voi cei care credeți! Nu o luați înaintea lui Allah și a Trimisului Său ﷺ.” (Al-Hujurat: 1)

Nu spune: „De ce nu a făcut Allah cutare lucru obligatoriu?” sau „De ce nu este interzis cutare lucru?” Nu pune asemenea întrebări.

Hadithul 10

الحديث العاشر

عن أبي هُرَيْرَةَ (رضي الله عنه) قال: قَالَ رسُولُ الله (ﷺ) : "إنَ الله طَيِّبٌ لا يَقْبَلُ إلا طَيِّباً، وإنَّ الله أَمَرَ المُؤمِنينَ بِمَا أَمَرَ به المُرْسَلينَ فقال تعالى: {يا أَيُّها الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّباتِ واعمَلُوا صالحاً} وقال تعالى : { يا أَيُّها الَّذِينَ آمَنُوا كلُوا مِنْ طَيِّباتِ ما رَزَقْناكُمْ} ثُمَّ ذَكَرَ الرَّجُلَ يُطِيلُ السَّفَرَ أشْعثَ أَغْبَرَ يَمُدُّ يَدَيْهِ إلى السَّماءِ : يا رَبُّ يا رَبُّ، ومَطْعَمُهُ حَرَامٌ، ومَشْرَبُهُ حَرَامٌ، ومَلْبَسُه حرام ، وغُذِيَ بالحَرَامِ، فأَنَّى يُسْتَجَابُ لذلك ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el — a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a zis:

„Allah este Pur și nu primește decât ceea ce este curat. Allah le-a poruncit credincioșilor ceea ce le-a poruncit trimișilor. El a spus:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلرُّسُلُ كُلُوا۟ مِنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَٱعْمَلُوا۟ صَٰلِحًا ۖ إِنِّى بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾ ﴾ المؤمنون: ٥١

«O, voi, trimișilor! Mâncați din cele bune și îngăduite [toate felurile de hrană pe care Allah le-a făcut îngăduite: carnea animalelor comestibile sacrificate, produsele lactate, grăsimile, legumele, fructele] și săvârșiți fapte drepte! Cu adevărat, Eu cunosc pe deplin ceea ce faceți.»

Și El a spus:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْ وَٱشْكُرُوا۟ لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾ ﴾ البقرة: ١٧٢

> «O, voi cei care credeți! Mâncați din lucrurile îngăduite cu care v-am înzestrat și fiți-I recunoscători lui Allah, dacă pe El Îl adorați!»
>
> **Apoi a amintit un om care călătorise mult, cu părul răvășit și acoperit de praf, care își ridica mâinile spre cer, spunând: «O, Doamne! O, Doamne!» Dar hrana lui este din ceea ce este interzis, băutura lui este din ceea ce este interzis, îmbrăcămintea lui este din ceea ce este interzis și este hrănit din ceea ce este interzis. Cum să i se răspundă unui asemenea om?!”**

Consemnat de Muslim.

Comentariu

Cuvintele sale: **„Allah este Pur și nu primește decât ceea ce este curat.”** În acest hadith, el ﷺ L-a descris pe Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, ca Tayyib — Pur. El — Slavă Lui, Preaînaltul! — este Tayyib, adică lipsit de defecte și imperfecțiuni. Este Pur în Esența Sa, în Numele și Atributele Sale, în poruncile și interdicțiile Sale. El este fără cusur în toate privințele — Slavă Lui, Preaînaltul! Nicio lipsă nu Îl atinge.

Prin urmare, El nu primește dintre fapte, acțiuni și intenții decât ceea ce este curat. Nu primește vorbele necurate, faptele rele și intențiile greșite; primește numai ceea ce este curat, după cum a spus El, Preaînaltul:

﴿ إِلَيۡهِ يَصۡعَدُ ٱلۡكَلِمُ ٱلطَّيِّبُ ﴾ فاطر: ١٠

„La El se înalță cuvintele bune.” (Fatir: 10)

El primește numai cuvintele bune și faptele nobile. Nu primește milostenia decât dacă provine dintr-un câștig curat. Cât despre ceva necurat, El nu îl primește, fie că necurăția lui ține de calitatea sa rea, după cum a spus:

﴿ وَلَا تَيَمَّمُواْ ٱلۡخَبِيثَ مِنۡهُ تُنفِقُونَ ﴾ البقرة: ٢٦٧

„Și nu alegeți ceea ce este rău pentru a da din el.” (Al-Baqarah: 267)

Sau poate fi rău în sine, precum animalul mort de la sine, alcoolul ori carnea de porc; ori poate fi rău din cauza felului în care a fost câștigat, precum camăta, mita, jocurile de noroc și altele asemenea. Un lucru este rău fie prin natura lui, fie prin felul în care a fost câștigat sau dobândit. Orice ar cheltui omul dintr-un câștig rău, Allah nu îl va primi.

Tot astfel, El nu primește o faptă decât dacă este curată, adică săvârșită căutând Fața lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, fără să-I fie asociați parteneri și fără ostentație. Ea trebuie să fie potrivită cu Sunna Trimisului lui Allah ﷺ, fără nicio inovație sau născocire, ci numai în acord cu Sunna. Aceasta este fapta curată pe care Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — o primește.

Dintre vorbele bune face parte și pomenirea lui Allah, precum tasbih — „Subhanallah”, tahlil — „La ilaha illallah”, takbir — „Allahu akbar”, precum și poruncirea binelui, oprirea răului, chemarea la Allah și sfatul sincer. Toate acestea sunt dintre cuvintele bune pe care Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — le primește și le înalță. El spune:

﴿إِلَيْهِ يَصْعَدُ ٱلْكَلِمُ ٱلطَّيِّبُ﴾ فاطر: ١٠

„La El se înalță cuvintele bune.” (Fatir: 10)

Cât despre vorbele rele, Allah le respinge și le urăște: minciunile, bârfa, calomnia, insulta, mărturia mincinoasă și toate vorbele rele, inclusiv cuvintele de asociere și de necredință. Toate sunt vorbe rele; ele nu se vor înălța la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, și nu vor fi primite.

Cuvintele sale: **„Nu primește decât ceea ce este curat...”** se referă la ceea ce este curat din orice categorie. Ele exclud ceea ce este murdar; Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, îl respinge și nu îl primește.

Apoi el ﷺ a spus: **„Allah le-a poruncit credincioșilor ceea ce le-a poruncit trimișilor.”** Aceasta arată că...

...trimișilor și credincioșilor li se dau porunci și interdicții. Ei nu acționează și nu vorbesc de la ei înșiși ori după ceea ce mintea lor socotește bun. Împlinesc doar ceea ce li s-a poruncit și se feresc de ceea ce li s-a interzis. Allah Preaînaltul spune:

﴿ وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُوا۟ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ﴾

الحشر: ٧

> „Ceea ce vă dă Trimisul [Muhammad ﷺ], luați, iar de ceea ce vă oprește, feriți-vă! Și temeți-vă de Allah!” (Al-Hashr: 7)

Ei primesc porunci și interdicții de la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, fiindcă toți sunt robii Săi. Nu Îi iau înainte prin vorbă și nu o iau înaintea lui Allah și a Trimisului Său prin cuvinte sau fapte. Ei urmează numai poruncile: împlinesc ceea ce a poruncit Allah și se feresc de ceea ce a interzis Allah, căci sunt robi. Trimișii sunt robi, la fel și îngerii. Chiar dacă au un rang măreț și o treaptă înaltă, ei rămân robi care urmează poruncile lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul!

El ﷺ a spus: **„...Allah le-a poruncit credincioșilor ceea ce le-a poruncit trimișilor.”** Apoi a menționat locul la care se referă și dovada care îl confirmă: Allah le-a poruncit trimișilor prin cuvintele Sale:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلرُّسُلُ كُلُوا۟ مِنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَٱعْمَلُوا۟ صَٰلِحًا ... ﴾ المؤمنون: ٥١

> „O, voi, trimișilor! Mâncați din cele bune și îngăduite [toate felurile de hrană pe care Allah le-a făcut îngăduite: carnea animalelor comestibile sacrificate, produsele lactate, grăsimile, legumele, fructele] și săvârșiți fapte drepte...”

Cuvintele Sale: **„Mâncați din cele bune și îngăduite”** înseamnă: din lucrurile permise. Tayyib este ceea ce este permis, iar necurat este ceea ce este interzis. Allah a poruncit să se mănânce din tayyibat, adică din cele îngăduite, și a interzis să se mănânce din cele oprite și rele. Apoi a menționat...

...ceea ce decurge din consumarea lucrurilor îngăduite. El a spus: **„...și săvârșiți fapte drepte.”**

Consumarea celor îngăduite ajută, așadar, la săvârșirea faptelor bune și face ca fapta bună să fie primită. Consumarea celor interzise aduce, în schimb, apăsare, lene și înjosire. De aceea, îi găsești pe cei care consumă lucruri interzise și câștigă din surse interzise cel mai departe de faptele bune și de actele de adorare. Îi găsești cei mai leneși față de rugăciuni, căci cele interzise le îngreunează stomacul și inima și îi fac leneși în privința faptelor bune. Nu așa stau lucrurile cu cei care consumă cele îngăduite și se feresc de cele interzise: aceasta îi ajută să asculte de Allah, le înmoaie inimile și le aduce liniște.[125]

Cuvintele Sale, ale Preaînaltului: **„Eu cunosc pe deplin ceea ce faceți”** cuprind avertismentul că omul trebuie să-și păstreze faptele departe de ostentație, nu să le arate celorlalți în timp ce inima lui este lipsită de sinceritate. Allah Preaînaltul știe pe deplin ceea ce face el. Allah nu poate fi înșelat prin înfrumusețări și falsitate, nici amăgit de aparențe când lăuntrul este necurat. Aceasta se poate întâmpla doar în cazul oamenilor, care cunosc numai ceea ce se vede. Cât despre ceea ce este ascuns, nimeni nu îl cunoaște în afară de Allah — Slavă Lui, Preaînaltul!

Cuvintele Sale: **„Eu cunosc pe deplin ceea ce faceți”** cuprind două lucruri. **Primul:** omul nu trebuie să se teamă că vreo faptă a sa se va pierde; Allah nu o va uita și nu o va neglija. Toate faptele bune și rele Îi sunt cunoscute lui Allah Preaînaltul; El le socotește și le înregistrează pentru cel care le-a săvârșit, fie că sunt bune, fie că sunt rele.

Al doilea: Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, nu este niciodată înșelat de falsitatea și podoaba aparențelor. El — Slavă Lui! — cunoaște cu certitudine realitatea lucrurilor.

El a spus: În privința credincioșilor, Allah Preaînaltul a spus:

125. Vezi Jami‘ al-‘Ulum wa al-Hikam (p. 102), al-Majmu‘ de an-Nawawi (6/234) și al-Furu‘ de Ibn Muflih (6/394).

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُلُواْ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقۡنَٰكُمۡ ﴾ البقرة: ١٧٢

„O, voi cei care credeți! Mâncați din lucrurile îngăduite cu care v-am înzestrat...”

Aceasta este o poruncă de la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, de a mânca din cele curate, adică din cele îngăduite: curate în sine și curate în privința dobândirii și a mijloacelor folosite. Cuvântul Său: **„Mâncați”** este, așadar, o poruncă de la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, care arată că lucrurile curate ne sunt îngăduite. El, Preaînaltul, a spus:

﴿ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيۡهِمُ ٱلۡخَبَٰٓئِثَ ﴾ الأعراف: ١٥٧

„El le îngăduie toate lucrurile bune și le interzice toate lucrurile rele.” (Al-A‘raf: 157)

Prin urmare, cuvintele Sale: **„Mâncați din lucrurile îngăduite cu care v-am înzestrat...”** cuprind și interdicția de a consuma lucruri necurate.

Aici se află respingerea celor care interzic lucrurile curate, pretinzând că aceasta face parte din adorare și socotind că renunțarea la ele aduce răsplată, precum sufiții și cei care aleg ascetismul. Aceasta înseamnă să te împovărezi singur, căci Allah a poruncit să se mănânce din lucrurile curate și gustoase. „Lucrurile curate” cuprind aici atât cele curate, opuse celor necurate, cât și cele curate și plăcute: felurite cărnuri, fructe și alte lucruri frumoase și desfătătoare, femeile și distracția îngăduită. Omul se bucură de ele și nu și le refuză, însă fără risipă.

Cel care caută apropierea de Allah renunțând la lucrurile îngăduite și curate își impune o asprime inutilă. Profetul ﷺ mânca din ceea ce Allah îi punea la îndemână: mânca din carne și din fructe. Se căsătorea cu femei, se parfuma și folosea lucrurile curate — pacea și binecuvântările fie asupra lui.

El a spus: **„...și săvârșiți fapte drepte”**, așa cum le-a spus trimișilor, cărora le-a poruncit două lucruri: să mănânce din cele curate și să împlinească fapte bune. Hrana curată ajută la ascultarea de Allah Preaînaltul prin fapte evlavioase, deoarece trupul primește hrană curată și se înviorează. Aceasta nu înseamnă ca omul să mănânce tot ce dorește și să devină leneș în privința faptelor bune; aceasta este calea dobitoacelor. Omul mănâncă și Îi mulțumește lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Așadar, cuvintele Sale: **„...și săvârșiți fapte drepte”** țin de mulțumirea pentru îndurarea lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

Apoi Profetul ﷺ a dat exemplul celui care consumă lucruri interzise și Îl imploră pe Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, într-o stare de istovire, o stare care ar trebui să ducă la primirea cererii sale. El avea mijloacele prin care cererile primesc răspuns, dar avea și piedici care împiedicau primirea lor! Cât despre mijloace:

Primul: „își ridica mâinile.” Ridicarea mâinilor în timpul cererii este dintre mijloacele primirii ei. **„...își ridica mâinile spre cer...”** De ce își ridica mâinile spre cer? Aceasta arată înălțimea lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — căci Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, este deasupra cerurilor. Totodată, arată că ridicarea mâinilor în timpul cererilor este prescrisă. Regula de bază este ridicarea mâinilor în timpul cererilor, cu excepția cazului în care dovada arată că nu trebuie ridicate; atunci nu se ridică.

Al doilea: „spunând: «O, Doamne! O, Doamne!»” El căuta apropierea de Allah prin stăpânirea Sa, iar aceasta este una dintre formele îngăduite de tawassul. A căuta apropierea de Allah prin Numele, Atributele și stăpânirea Sa este dintre mijloacele prin care cererile primesc răspuns.

Al treilea: era **„cu părul răvășit și acoperit de praf”**, într-o stare neîngrijită, fără aroganță. În cazul celui arogant, aroganța îi împiedică primirea cererii. Acest om avea, așadar, mijloacele primirii cererii: era smerit și călătorise mult — iar cererea călătorului este mai aproape de a...

...fi primită. Fiind într-o stare de lipsă, avea mijloacele primirii. Totuși, piedica apărută în calea lui a anulat lucrarea acestor mijloace, astfel încât ele nu i-au adus folos.

El a spus: **„...dar hrana lui este din ceea ce este interzis, băutura lui este din ceea ce este interzis, îmbrăcămintea lui este din ceea ce este interzis și este hrănit din ceea ce este interzis. Cum să i se răspundă unui asemenea om?!”** Adică este puțin probabil să i se răspundă, din pricina acestor piedici. Cererile sunt primite atunci când mijloacele primirii sunt împlinite și piedicile lipsesc. Aceasta avertizează împotriva săvârșirii celor interzise și este unul dintre înțelesurile cuvintelor Sale: **„Mâncați din lucrurile îngăduite...”**

Cele interzise și cele necurate nu trebuie consumate. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, ne-a îngăduit lucrurile curate și ne-a interzis lucrurile necurate. Cel care Îl imploră pe Allah trebuie, așadar, să împlinească mijloacele primirii cererilor și să se ferească de lucrurile care împiedică primirea lor. Nu este de ajuns doar să ceri; odată cu cererea, trebuie să împlinești mijloacele primirii și să te ferești de cauzele respingerii. Acesta este lucrul esențial.

Acest hadith arată, așadar, învățături de mare folos:

Prima învățătură: toți robii primesc porunci — profeții, îngerii, trimișii și credincioșii. Fiecărei făpturi i se dau porunci și interdicții. Nimeni nu trebuie, așadar, să născocească de la sine ceva în religia lui Allah; Allah nu va primi asemenea lucruri.

A doua învățătură: hadithul dovedește că este îngăduită consumarea lucrurilor curate: cele permise și plăcute pe care Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — le-a îngăduit robilor Săi. Nimeni nu trebuie să vină și să spună că adorarea constă în renunțarea la cele îngăduite și în privarea sufletului. Îi răspundem: aceasta nu este adorare a lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, căci Trimisul ﷺ obișnuia să...

...mănânce lucruri curate și gustoase: fructe și diferite feluri de carne. Se căsătorea cu femei, dormea, lua ceea ce Allah îi făcuse îngăduit și lăsa ceea ce El îi interzisese. Iar el este modelul — pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra lui.

Aici se află, așadar, respingerea celui care pretinde că zuhd înseamnă renunțarea la lucrurile curate. Zuhd înseamnă, de fapt, ferirea de cele interzise și lăsarea lucrurilor de prisos de care omul nu are nevoie. Cât despre ceea ce îi este necesar, renunțarea la el nu ține de zuhd. Zuhd nu înseamnă să-ți lipsești sufletul de ceea ce Allah i-a îngăduit.

A treia învățătură: hadithul dovedește că cererile nu sunt primite până când cel care cere nu împlinește mijloacele primirii, iar piedicile nu sunt înlăturate.

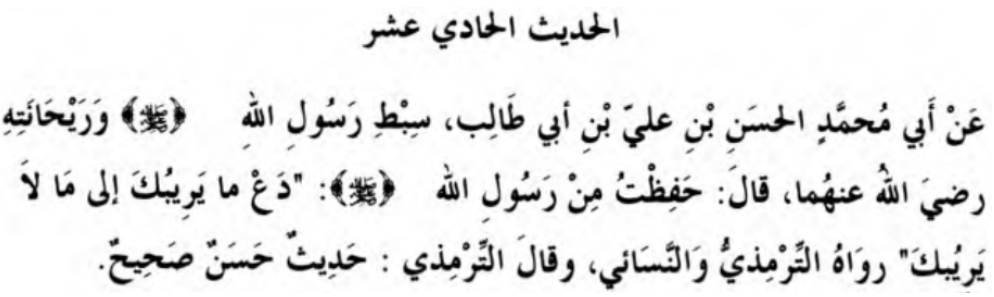
A patra învățătură: dovedește că luarea celor interzise strică trupul, deoarece acesta ajunge să fie hrănit cu necurății. Îl strică atât spiritual, cât și fizic, căci lucrurile interzise cuprind vătămări și boli ale trupului. Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — le-a interzis tocmai pentru răul pe care îl cuprind.

Gândește-te, de pildă, la animalul mort de la sine, fără să fi fost sacrificat: Allah Preaînaltul a interzis consumarea lui din pricina vătămării și bolilor pe care le cuprinde. Tot astfel sunt alcoolul, drogurile puternice, țigările și cânepa: toate dăunează trupului și religiei și nu le aduc robilor niciun folos.

Excepția este omul constrâns de o necesitate extremă, care se teme că altfel va muri. El poate lua din carnea animalului mort de la sine atât cât îl ține în viață. Într-o asemenea situație, aceasta devine permisă prin îngăduință, în limitele necesității. În această stare, dacă mănâncă din animalul mort de la sine, nu îi va dăuna; însă dacă mănâncă fără să se afle într-o necesitate extremă, îi va dăuna spiritual și fizic.

În concluzie, acest hadith este măreț și arată o cale pe care musulmanul trebuie să o urmeze în viața sa.

Hadithul 11

الحديث الحادي عشر

عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ الحسَنِ بْنِ عليّ بْنِ أبي طَالِب، سِبْطِ رَسُولِ الله ﷺ وَرَيْحَانَتِهِ رضيَ اللهُ عنهُما، قالَ: حَفِظْتُ مِنْ رَسُولِ الله ﷺ: "دَعْ ما يَرِيبُكَ إلى مَا لاَ يَرِيبُكَ" رواهُ التِّرْمِذيُّ وَالنَّسَائي، وقالَ التِّرْمِذي : حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ.

Abu Muhammad, al-Hasan ibn ‘Ali ibn Abi Talib, nepotul Trimisului lui Allah ﷺ din partea fiicei sale și cel drag inimii lui — Allah să fie mulțumit de amândoi — a spus: Am memorat de la Trimisul lui Allah ﷺ:

> **„Lasă ceea ce îți stârnește îndoiala pentru ceea ce nu îți stârnește îndoiala.”**

Consemnat de at-Tirmidhi și de an-Nasa’i. At-Tirmidhi a spus: „Un hadith hasan sahih.”

Comentariu

Acest hadith este relatat de al-Hasan ibn ‘Ali ibn Abi Talib — Allah să fie mulțumit de amândoi. Al-Hasan și al-Husayn sunt cei doi fii ai Fatimei, fiica Trimisului ﷺ. De aceea s-a spus despre el: **„nepotul Trimisului lui Allah ﷺ .”** As-sibt înseamnă nepotul din partea fiicei, în timp ce hafid este nepotul din partea fiului.

Cuvintele: **„și cel drag inimii lui”** înseamnă: cel drag inimii Trimisului ﷺ. Ar-rayhanah este floarea cu miros plăcut.[126] Această descriere îi aparține lui al-Hasan — Allah să fie mulțumit de el — deoarece era vrednic de admirație. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, îi dăruise multă frumusețe în înfățișare și în caracter — Allah să fie mulțumit de el. Despre el, Profetul ﷺ a spus:

إِنَّ ابْنِي هَذَا سَيِّدٌ، وَسَيُصْلِحُ اللَّهُ بِهِ بَيْنَ فِئَتَيْنِ مِنْ الْمُؤْمِنِينَ

126. Vezi Lisan al-‘Arab (2/460).

> „Acest fiu al meu este un conducător, iar Allah va împăca în curând, prin el, două grupuri dintre credincioși.”[127]

L-a descris drept conducător, adică un om de frunte, respectat, de seamă și cu rang înalt. El este astfel deoarece face parte din familia profeției și este vrednic de admirație prin persoana, caracterul și religia sa. Are un caracter frumos.

Dintre virtuțile lui face parte și ceea ce a săvârșit, așa cum vestise Trimisul ﷺ: ocrotirea sângelui musulmanilor, atunci când i s-a jurat credință ca succesor la califat după uciderea tatălui său, ‘Ali — Allah să fie mulțumit de el. Mu‘awiyah — Allah să fie mulțumit de el — se afla alături de oamenii din Sham, Siria istorică, în luptă împotriva lui ‘Ali și a celor care erau cu el. Astfel, a izbucnit o luptă între două mari armate ale musulmanilor: una condusă de ‘Ali și cealaltă de Mu‘awiyah — Allah să fie mulțumit de amândoi — în urma uciderii lui ‘Uthman ibn ‘Affan — Allah să fie mulțumit de el. Uciderea lui ‘Uthman a deschis pentru musulmani o poartă ale cărei urmări le suferă în continuare: poarta tulburării. La Allah căutăm adăpost.

Când al-Hasan — Allah să fie mulțumit de el — a văzut starea lucrurilor și războiul dintre musulmani, a renunțat în favoarea lui Mu‘awiyah — Allah să fie mulțumit de el — pentru a împiedica vărsarea de sânge între musulmani. Acel an este numit „Anul comunității unite”, fiindcă musulmanii s-au unit în el. Aceasta s-a petrecut prin harul lui Allah, apoi prin meritul lui al-Hasan — Allah să fie mulțumit de el. Astfel s-a împlinit vestea bună dată de Trimis.

El a spus: **Am memorat de la Trimisul lui Allah ﷺ: „Lasă ceea ce îți stârnește îndoiala pentru ceea ce nu îți stârnește îndoiala.” „Lasă”** înseamnă: evită. **„Ceea ce îți stârnește îndoiala” — yaribuka** — înseamnă ceea ce îți este nesigur; cuvântul provine din rayb, „îndoială”. **„...pentru ceea ce nu îți stârnește îndoiala”** înseamnă: pentru ceea ce nu cuprinde îndoială. Dacă ai două lucruri, unul îndoielnic și celălalt fără îndoială, trebuie să îl alegi pe cel fără îndoială. Aceasta seamănă cu...

127. Consemnat de al-Bukhari (2704), (3629), (3746), (7109), din hadithul lui Abu Bakrah — Allah să fie mulțumit de el.

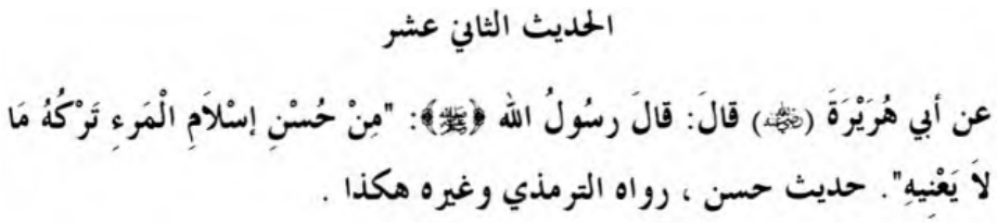
...cuvintele sale amintite mai înainte: **„Cel care se ferește de lucrurile îndoielnice și-a ocrotit religia și onoarea...”**[128]

Așadar, cuvintele sale: **„Lasă ceea ce îți stârnește îndoiala”** înseamnă: ferește-te de ceea ce îți este nesigur, **„...pentru ceea ce nu îți stârnește îndoiala”**, adică ceea ce nu cuprinde îndoială, pentru ca mintea ta să-și găsească odihna și să te ții departe de îndoială. Dacă alegi ceea ce este îndoielnic, mintea îți va fi cuprinsă de teamă și confuzie; dar dacă alegi ceea ce este lipsit de îndoieli, mintea își găsește liniștea și odihna.

Dacă ai îndoieli în privința unor bani — sunt interzișii sau îngăduiții? — și există alți bani despre care știi sigur că sunt îngăduiți, ia ceea ce este sigur și lasă ceea ce este îndoielnic. Tot astfel, dacă nu îți este limpede dacă o anumită hrană este îngăduită, iar în privința alteia nu există nicio îndoială că este îngăduită, mănâncă din ceea ce este vădit îngăduit și lasă ceea ce este îndoielnic. Dacă situația unei femei îți este neclară — îți este sau nu interzis să te căsătorești cu ea din cauza înrudirii prin alăptare? — las-o și căsătorește-te cu una în privința căreia nu există îndoială. Acesta este un mare principiu fundamental dintre principiile religiei.

128. Trimiterea la sursa sa a fost menționată anterior.

Hadithul 12

الحديث الثاني عشر

عن أبي هُرَيْرَةَ (رضي الله عنه) قالَ: قالَ رسُولُ الله ﷺ: "مِنْ حُسْنِ إسْلاَمِ الْمَرءِ تَرْكُهُ مَا لاَ يَعْنِيهِ". حديث حسن ، رواه الترمذي وغيره هكذا .

Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el — a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a zis:

> **„Ține de desăvârșirea religiei omului să lase ceea ce nu îl privește.”**

Un hadith hasan, consemnat astfel de at-Tirmidhi și de alții.

Comentariu

Acest hadith este consemnat de at-Tirmidhi și de alții, iar el a spus că este hasan. Hadithul hasan este de un grad mai mic decât cel sahih. Unii învățați îl includ chiar între hadithurile sahih, între relatările pe care se întemeiază judecata. Totuși, hadithul sahih este de un grad mai înalt în privința preciziei memoriei relatatorului. În cazul hadithului hasan, relatatorul poate avea o precizie mai mică a memoriei, ceea ce îl așază la un grad inferior celui sahih; altfel, el face parte dintre formele de sahih. După el, ca grad, urmează da‘if — slab.

Cuvintele sale: **„Ține de desăvârșirea religiei omului...”** înseamnă: de deplinătatea religiei sale. Ele arată că religia unei persoane poate fi desăvârșită sau deficitară în funcție de faptele ei și că musulmanul trebuie să se străduiască să-și desăvârșească religia și să se ferească de ceea ce o pătează.

Cuvintele sale: **„...să lase ceea ce nu îl privește.”** Printre lucrurile care pătează religia omului se numără amestecul în ceea ce nu îl privește și nu ține de competența sa, într-un lucru care nu i-a fost încredințat nici prin Legea religioasă, nici prin rânduiala obișnuită a lucrurilor. Fiecăruia i se cuvine să se îngrijească de religia sa și să nu se ocupe de...

...ceea ce nu aduce niciun folos ori de ceea ce nu i s-a încredințat să cerceteze. Astfel, el va avea liniște și îi va lăsa și pe ceilalți în liniște. Dacă oamenii ar urma această cale măreață, ar exista înțelegere, armonie și iubire reciprocă.

Însă unii oameni băgăcioși se amestecă în lucruri care nu țin de competența lor sau pe care nu au fost însărcinați să le cerceteze. Omul pune astfel prea multe întrebări inutile; de pildă, cercetează evenimente și întâmplări deși nu are competența ori împuternicirea să o facă. Poate că nu este în stare să înțeleagă judecățile și scopurile lor; ori are competența, dar nu este însărcinat cu aceasta, fiind un lucru încredințat numai oamenilor de seamă și celor cu știință.

Tot aici intră și ceea ce se petrece între tineri și între mulți oameni la întruniri: discută despre întâmplări care cer o cercetare atentă din partea conducătorilor, învățaților și specialiștilor. Atunci se amestecă omul nepregătit, fără să fi fost însărcinat cu aceasta, iar intervenția lui aduce confuzie și neînțelegere. Poate chiar răspândi printre oameni fapte rele care ar trebui ținute ascunse. Allah Preaînaltul spune:

﴿ وَإِذَا جَآءَهُمْ أَمْرٌ مِّنَ ٱلْأَمْنِ أَوِ ٱلْخَوْفِ أَذَاعُوا۟ بِهِۦ ﴾ النساء: ٨٣

> „Când le ajunge vreo veste privitoare la siguranță sau teamă, ei o fac cunoscută [printre oameni]...” (An-Nisa’: 83)

Adică o răspândesc.

وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى ٱلرَّسُولِ

> „...Dacă ar fi înaintat-o Trimisului...”

A înainta lucrul Trimisului în timpul vieții sale înseamnă a-l consulta personal. După moartea sa, înseamnă a te întoarce la Sunna lui, iar aceasta ține de îndatoririle învățaților. Ei sunt cei care știu cum să îl consulte pe Trimis, adică Sunna sa.

وَإِلَىٰٓ أُوْلِي ٱلْأَمْرِ مِنْهُمْ

„...sau celor învestiți cu autoritate dintre ei...”

Adică învățaților, conducătorilor și celor care administrează treburile, care sunt cunoscători ai acestor chestiuni. Intervenția lor va fi astfel folositoare și de ajutor.

Cât despre omul de rând care nu are competența sau împuternicirea necesară, amestecul lui va strica lucrurile și va stârni neîncredere între oameni față de cuvintele învățaților și ale sfătuitorilor. El poate ajunge chiar să-i înfrunte pe oamenii cu știință și pe conducători și să pretindă că nu se pricep ori că sunt în cutare și cutare fel, așa cum se întâmplă astăzi. Aceasta este o lipsă în religia unui asemenea om.

Prin urmare, omul trebuie să se teamă pentru religia sa și să nu se amestece în ceva care nu aduce folos nici lui, nici altuia, ci aduce rău. Musulmanul trebuie să-și amintească acest hadith și să facă din el un mod de viață. Dacă un lucru îl privește, îi este încredințat, îl cunoaște și se pricepe la el, iar intervenția lui aduce folos, atunci să intervină. Dar dacă nu se pricepe, ori intervenția lui nu este necesară, nu este însărcinat să se ocupe de acel lucru și nici nu îl privește, atunci să îl lase. Dacă dorește binele, să îi înștiințeze pe cei răspunzători și pe învățați despre ceea ce s-a întâmplat și despre căutarea unei ieșiri. Astfel, ar fi arătat nasiha față de Allah, Cărțile Sale, trimișii Săi, conducătorii musulmanilor și oamenii de rând și ar fi înaintat chestiunea celor în măsură să se ocupe de ea. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى ٱلرَّسُولِ وَإِلَىٰٓ أُوْلِي ٱلْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ ٱلَّذِينَ يَسْتَنۢبِطُونَهُۥ مِنْهُمْ ﴾ النساء: ٨٣

> „...Dacă ar fi înaintat-o Trimisului sau celor învestiți cu autoritate dintre ei, cei care o pot cerceta cum se cuvine ar fi înțeles-o de la ei.” (An-Nisa’: 83)

Așadar, el înaintează chestiunea celor competenți. Cât despre el, nu se amestecă dând o judecată care nu ține de îndatoririle sale și printr-o intervenție lipsită de folos.

Acesta este un hadith măreț și o cale dreaptă care ar aduce un bine uriaș dacă ar fi urmată de fiecare musulman: ar rezolva problemele, ar uni inimile, iar musulmanii ar coopera în treburile lor. Însă dacă lucrurile se amestecă și fiecare începe să intervină în ceea ce nu îl privește, vor apărea stricăciunea, răul, dezacordul și neîncrederea în oamenii de seamă și în cei aflați la cârma treburilor, iar tulburarea se va răspândi printre oameni.

Aceasta este starea multor oameni de astăzi. Vezi că până și în chestiunile dificile ale științei religioase, pe care numai marii învățați și cărturarii de frunte le înțeleg bine, intervin tinerii care caută cunoașterea și cei care doar se prefac că învață. Ei declară lucruri îngăduite sau interzise și dau verdicte religioase fără cunoaștere și fără înțelegerea deplină a chestiunii.

De aceea, este important ca acest hadith să fie socotit o îndrumare și o cale pentru fiecare musulman, fie că învață, fie că nu are cunoaștere.

Hadithul 13

الحديث الثالث عشر

عن أبي حَمْزَةَ أَنس بنِ مالكٍ (ﷺ)ــ خادِمِ رسولِ الله ﷺ ــ عن النبي r قال : "لا يُؤمِنُ أحَدُكُمْ حتى يُحِبَّ لأخِيهِ ما يُحِبُّ لِنَفْسه". رَواهُ البُخاري ومُسلم.

Abu Hamzah, Anas ibn Malik, slujitorul Trimisului lui Allah ﷺ — Allah să fie mulțumit de el — a relatat:

> **„Niciunul dintre voi nu crede cu adevărat până când nu iubește pentru fratele său ceea ce iubește pentru sine.”**

Consemnat de al-Bukhari și de Muslim.

Comentariu

Cuvintele: **De la Abu Hamzah, Anas ibn Malik, slujitorul Profetului ﷺ.** Anas ibn Malik al-Ansari este numit slujitorul Profetului ﷺ deoarece, când Profetul ﷺ a sosit la Medina, Malik, tatăl lui Anas, a fugit din Medina, fiindcă îl ura pe Profet ﷺ. A fugit în Siria istorică și a murit acolo ca necredincios. Atunci Anas era încă un copil. Mama lui l-a adus la Trimisul lui Allah ﷺ și a spus: „Acesta este Anas; el te va sluji.” Profetul ﷺ l-a primit, l-a educat și s-a rugat pentru el:

اللَّهُمَّ أَكْثِرْ مَالَهُ وَوَلَدَهُ وَبَارِكْ لَهُ فِيمَا أَعْطَيْتَهُ

> „O, Allah! Sporește-i averea și copiii și binecuvântează pentru el ceea ce îi dăruiești.”[129]

129. Consemnat de al-Bukhari (1982), (6334), (6344) și de Muslim (2480), (2481), din hadithul lui Anas și al mamei sale, Umm Sulaym — Allah să fie mulțumit de amândoi.

El a continuat să-l slujească pe Profet ﷺ timp de zece ani, de la sosirea acestuia până la moartea sa. Prin aceasta a dobândit mari virtuți și a fost crescut de Trimis ﷺ. Acesta a fost rodul purtării vrednice de respect a mamei sale — Allah să fie mulțumit de ea.

Cuvintele sale: **„Niciunul dintre voi nu crede cu adevărat...”** înseamnă că imanul său nu este desăvârșit; ele nu neagă în întregime existența credinței.[130] **„...până când nu iubește pentru fratele său ceea ce iubește pentru sine”** înseamnă că imanul celui care nu iubește pentru fratele său ceea ce iubește pentru sine este deficitar. Nu este vorba aici despre fratele de sânge; **„fratele său”** înseamnă orice musulman, deoarece credincioșii sunt frați, după cum spune El, Cel Atotputernic și Preaînalt:

﴿ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ ﴾ الحجرات: ١٠

„Credincioșii nu sunt decât frați.” (Al-Hujurat: 10)

El trebuie, așadar, să iubească pentru fratele său musulman același bine pe care îl iubește pentru sine. Musulmanii sunt ca un singur suflet și un singur trup: fiecare este îndurerat de suferința celuilalt și fiecare se bucură de bucuria celuilalt; își aduc folos unii altora și îndepărtează răul unii de la alții. Așa stau lucrurile între musulmani.

Din cuvintele sale: **„...până când nu iubește pentru fratele său ceea ce iubește pentru sine”** decurge și faptul că musulmanul detestă pentru fratele său ceea ce detestă pentru sine. Așa cum urăști răul și vătămarea pentru tine, trebuie să le urăști și pentru fratele tău. Prin urmare, nu îi aduci rău, nu îl vatămi, nu îl înșeli și nu îl trădezi, de vreme ce detești aceste lucruri pentru tine însuți. Hadithul face parte dintre cuvintele simple ale Trimisului ﷺ care cuprind înțelesuri foarte largi.

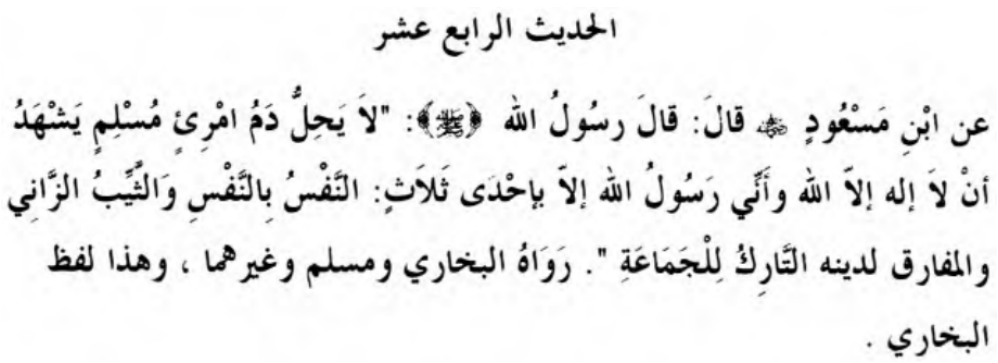
Acesta este și un argument pentru desăvârșirea imanului celui care are această însușire. Cât despre cel lipsit de ea, imanul lui este...

130. Vezi Kitab al-Iman din Majmu‘ Fatawa (7/257–258).

...deficitar. Hadithul îndeamnă și la frăție între musulmani și la oferirea reciprocă a foloaselor morale și materiale. Foloasele morale: sfatul sincer și învățarea celuilalt, poruncirea binelui și oprirea răului. Foloasele materiale: ajutorarea lui atunci când are nevoie de bani.

Hadithul nu se limitează la a-i da bani fratelui tău. Deși și aceasta este încurajată, nu este singurul scop. Există chiar ceva mai însemnat: dacă îl găsești săvârșind un păcat, îl oprești și îl sfătuiești în taină, fiindcă detești acel păcat pentru tine și, de aceea, îl detești și pentru el. Tot astfel, dacă vezi că nu cunoaște o chestiune a religiei sale, îl înveți, îi explici și îl îndrumi. Aceasta este mai însemnat decât a da bani. De aceea, este important ca o asemenea purtare să se răspândească între musulmani.

Hadithul 14

الحديث الرابع عشر

عن ابْنِ مَسْعُودٍ ﷺ قالَ: قالَ رسُولُ الله ﷺ: "لاَ يَحِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ يَشْهَدُ أنْ لاَ إله إلاَّ الله وأنِّي رَسُولُ الله إلاَّ بإحْدَى ثَلاَثٍ: النَّفْسُ بالنَّفْسِ وَالثَّيِّبُ الزَّانِي والمفارق لدينه التَّارِكُ لِلْجَمَاعَةِ ". رَوَاهُ البخاري ومسلم وغيرهما ، وهذا لفظ البخاري .

Ibn Mas‘ud — Allah să fie mulțumit de el — a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a zis:

> **„Nu este îngăduit să fie luată viața unui musulman care mărturisește că nimeni nu este vrednic de adorare în afară de Allah și că eu sunt Trimisul lui Allah, decât pentru unul dintre trei motive: cel căsătorit care săvârșește relații sexuale ilicite; o viață pentru o viață; cel care își părăsește religia, despărțindu-se de comunitate.”**

Consemnat de al-Bukhari și de Muslim.

Comentariu

Islamul a adus cinci necesități fundamentale, și anume:

Ocrotirea religiei: prin uciderea apostatului care se joacă cu religia.

Ocrotirea intelectului: prin apărarea lui de orice îi dăunează, dintre substanțele amețitoare și drogurile puternice.

Ocrotirea vieții: prin uciderea celui care ucide, ca pedeapsă echivalentă.

Ocrotirea averii: prin amputarea mâinii hoțului și a tâlharului la drumul mare.

Ocrotirea onoarei: prin biciuirea acuzatorului mincinos care învinuiește un musulman de desfrâu sau de o faptă rușinoasă. El primește optzeci de lovituri, cu excepția cazului în care aduce patru martori...

Nota ediției românești: mărturisirea de credință a fost completată după pasajul arab; ea lipsește din redarea engleză.

...care confirmă ceea ce spune; altfel, va fi biciuit. Aceasta este pentru ocrotirea onoarei musulmanilor. Ea cuprinde și ocrotirea urmașilor, căci relațiile sexuale ilicite încurcă descendențele, provoacă boli și înlătură rușinea. Urmările lor sunt, așadar, foarte grave!

Islamul a adus ocrotirea acestor necesități. De aceea, el ﷺ a spus în acest hadith: **„Nu este îngăduit să fie luată viața unui musulman...”** Cel care mărturisește că nu există nicio divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muhammad este Trimisul lui Allah a intrat în Islam. Astfel, sângele și averea sa devin inviolabile, după cum a spus el ﷺ:

أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ الناس حتى يَشْهَدُوا أَنْ لا إِلَهَ إلا الله وَأَنَّ مُحَمَّدًا رسول اللَّهِ وَيُقِيمُوا الصَّلاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ فإذا فَعَلُوا ذلك عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إلا بِحَقِّ الإِسْلامِ وَحِسَابُهُمْ على اللَّهِ

> „Mi s-a poruncit să lupt împotriva oamenilor până când mărturisesc că nu există nimeni vrednic de adorare în afară de Allah și că Muhammad este Trimisul lui Allah, împlinesc rugăciunea și dau zakatul. Când fac aceasta, și-au apărat de mine sângele și averile, cu excepția drepturilor Islamului, iar socoteala lor Îi revine lui Allah.”[131]

Prin urmare, de la cel care își arată în exterior apartenența la Islam o acceptăm și îi respectăm sângele, onoarea și averea. Devine fratele nostru și nu este îngăduit să-i aducem atingere, cu excepția cazului în care săvârșește unul dintre trei lucruri. Atunci va fi îngăduită vărsarea sângelui său, chiar dacă este musulman, pentru ocrotirea necesităților fundamentale. Aceste lucruri sunt:

Primul: „o viață pentru o viață.” În privința pedepsei echivalente, Allah Preaînaltul a spus:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡقِصَاصُ ﴾ البقرة: ١٧٨

131. Trimiterea la sursa sa a fost menționată anterior.

„O, voi cei care credeți! V-a fost prescrisă legea pedepsei echivalente.” (Al-Baqarah: 178)

„V-a fost prescrisă...” înseamnă: v-a fost făcută obligatorie. Pedeapsa echivalentă este obligatorie dacă o cere victima sau rudele sale, iar autoritățile au obligația de a o aplica pentru a ocroti viața. El, Preaînaltul, a spus:

﴿ وَلَكُمْ فِي ٱلْقِصَاصِ حَيَوٰةٌ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴾

البقرة: ١٧٩

„Și în legea pedepsei echivalente este viață pentru voi, o, oameni cu pricepere, ca să fiți dintre cei evlavioși.” (Al-Baqarah: 179)

Dacă legea pedepsei echivalente este abandonată, sângele va fi vărsat fără deosebire, iar teama și spaima se vor răspândi în societate. Dar dacă este ucis un singur suflet nedrept, toți sunt ocrotiți, societatea este în siguranță și vărsarea de sânge este împiedicată. Aceasta se găsește numai în Islam. Cât despre sistemele necredincioșilor sau alte sisteme omenești, ele împiedică uciderea — de pildă, a ucigașului —, îl adăpostesc pe agresorul nedrept și îl ajută. Nu arată îndurare celui asuprit și nici societății. Dimpotrivă, arată îndurare criminalului și îl ocrotesc. Cea mai aspră hotărâre pe care o dau împotriva lui este să fie închis cinci sute de ani, patru sute de ani ori pe viață. Mai târziu îl grațiază și îl eliberează.

Ei doar anunță că au dat împotriva lui cutare hotărâre, însă aceasta nu este pusă în aplicare. Chiar dacă ar fi aplicată, nu ar fi de ajuns. Trebuie pus capăt răului și aplicată pedeapsa echivalentă prin uciderea lui. Aceasta este o îndurare de la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

Al doilea: „...cel căsătorit care săvârșește relații sexuale ilicite...” Thayyib este cel care a avut relații sexuale cu soția sa, fie musulman, fie nemusulman liber aflat sub cârmuire musulmană, în cadrul unei căsătorii valide din punct de vedere religios. Prin acea căsătorie el devine muhsan — persoană căsătorită. Dacă...

...săvârșește relații sexuale ilicite după acea căsătorie, devine dintre cei care răspândesc răul pe pământ, căci a încălcat inviolabilitatea onoarei după ce a cunoscut căsătoria. Nu are, așadar, nicio scuză pentru încălcarea sa, fiindcă are ceea ce ar trebui să-i fie de ajuns: o căsătorie validă și folositoare. Dacă săvârșește relații sexuale ilicite, aceasta îi dovedește răutatea și dorința de rău și imoralitate. Pentru un asemenea om, vărsarea sângelui este îngăduită; el va fi ucis în felul descris în mod precis, adică va fi ucis prin lapidare.

Aceasta este transmisă de un număr mare de oameni în fiecare generație, din Coran, din Sunna și din practica musulmanilor. Este una dintre pedepsele legale prescrise de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Nu este suficient să fie ucis cu sabia; trebuie lapidat, în public, pentru a-i descuraja pe ceilalți oameni. Aceasta ține de meritele Islamului și de ocrotirea onoarei și castității. El, Preaînaltul, a spus:

﴿ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَٰفِظُونَ ۝٥ ﴾ المؤمنون: ٥

„Și cei care își păzesc castitatea.” (Al-Mu’minun: 5)

Aceasta cuprinde ocrotirea descendenței și salvarea societății de bolile ucigătoare care rezultă din relațiile sexuale ilicite.

În vremurile recente, problema acestor boli s-a răspândit, iar statisticile au arătat cum HIV/SIDA a afectat societățile în care abundă faptele rușinoase ale relațiilor sexuale ilicite și homosexualității. Milioane de oameni mor acum din pricina acestei cumplite nelegiuiri. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, spune:

﴿ وَلَا تَقْرَبُوا۟ ٱلزِّنَىٰٓ إِنَّهُۥ كَانَ فَٰحِشَةً وَسَآءَ سَبِيلًا ۝٣٢ ﴾ الإسراء: ٣٢

„Și nu vă apropiați de relațiile sexuale neîngăduite! Cu adevărat, ele sunt un păcat mare și o cale rea.” (Al-Isra’: 32)

El a spus: **„Și nu vă apropiați de relațiile sexuale neîngăduite...”** Nu a spus doar: „Nu săvârșiți relații sexuale neîngăduite.” Cuvintele Sale înseamnă: lăsați tot ceea ce duce la relații sexuale ilicite, inclusiv privirile aruncate, călătoria femeii fără o rudă de sex masculin cu care îi este interzisă căsătoria, arătarea frumuseții și a podoabelor femeilor, descoperirea fețelor lor și amestecul liber cu bărbații. Acestea sunt căi către relațiile sexuale ilicite, pe care Legiuitorul le-a interzis pentru a împiedica răul căderii în fapta rușinoasă.

Al treilea: „...cel care își părăsește religia...”, adică apostatul. El ﷺ a spus: **„Pe cel care își părăsește religia, ucideți-l.”**[132] Căci el a recunoscut și a mărturisit că această religie este adevărul, a intrat în Islam, apoi, după ce l-a înțeles și a fost mulțumit de el, a apostaziat. Aceasta este o dovadă a răutății sale. Pedeapsa legală pentru o asemenea persoană este uciderea, pentru a ocroti religia de a fi tratată ca o joacă și pentru a închide calea făcătorilor de rău care vor să-i îndepărteze pe oameni de religie. Unii dintre ei intră în Islam în public și apoi apostaziază, pentru ca oamenii să spună: „Nu a apostaziat decât fiindcă a văzut că religia nu este potrivită. Acest om care a apostaziat este dintre gânditori și dintre cei care înțeleg lucrurile; dacă ar fi văzut vreun bine în această religie, nu ar fi apostaziat.” Așa vor spune ipocriții și cei cu credință slabă. Dacă este ucis, oamenii vor cinsti religia și vor înceta să o trateze ca pe o joacă.

Cât despre cuvintele sale: **„...cel care se desparte de comunitate”**, s-a spus că este cel care se răzvrătește împotriva conducătorului și părăsește comunitatea musulmanilor. Sunt avuți în vedere kharijiții, agresorii și oricine se desprinde de ascultare și se răzvrătește împotriva comunității musulmanilor. El trebuie combătut pentru a-i îndepărta răul. Dacă se luptă împotriva lui și este ucis, uciderea sa este îngăduită din punct de vedere juridic, deoarece slujește ocrotirii religiei de a fi tratată ca o joacă și păstrării...

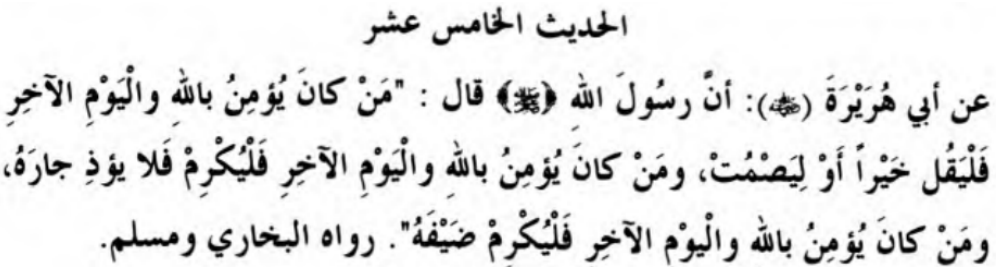
132. Trimiterea la sursa sa a fost menționată anterior.

...unității musulmanilor. Aceasta este explicația privitoare la cel care părăsește comunitatea musulmanilor.

Așadar, aceasta arată că musulmanul trebuie să rămână alături de comunitatea musulmanilor și de conducătorul ei și să nu îi părăsească. Dacă îi părăsește, trebuie ucis pentru a asigura siguranța și unitatea musulmanilor și pentru a ocroti cuvântul de batjocură și de răul pe care ei îl numesc libertate de opinie.

Islamul a garantat în mod drept libertatea de opinie prin faptul că musulmanul se străduiește să înalțe adevărul și, pentru Allah, nu se teme de mustrarea celui care mustră. Cât despre libertatea de opinie folosită pentru sprijinirea răului, părăsirea religiei, insultarea ei și blestemarea celor evlavioși, aceasta este o libertate rea și o răzvrătire împotriva comunității musulmanilor.

Hadithul 15

الحديث الخامس عشر

عن أبي هُرَيْرَةَ (ﷺ): أنَّ رسُولَ الله (ﷺ) قال : "مَنْ كانَ يُؤمِنُ باللهِ والْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيَقُل خَيْراً أَوْ لِيَصْمُتْ، ومَنْ كانَ يُؤمِنُ باللهِ والْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيُكْرِمْ فَلا يؤذِ جارَهُ، ومَنْ كانَ يُؤمِنُ باللهِ والْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ". رواه البخاري ومسلم.

Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el — a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a zis:

> **„Cel care crede în Allah și în Ziua de Apoi să spună ceea ce este bun sau să tacă. Cel care crede în Allah și în Ziua de Apoi să nu-i facă rău vecinului său. Iar cel care crede în Allah și în Ziua de Apoi să-și cinstească oaspetele.”**

Consemnat de al-Bukhari și de Muslim.

Comentariu

Acest hadith lămurește unele dintre însușirile imanului, căci imanul are multe însușiri și ramuri. Fiecare faptă bună, fiecare act de ascultare și de apropiere de Allah face parte din iman, deoarece imanul este rostire cu limba, încuviințare cu inima și faptă cu mădularele. Prin urmare, toate faptele — fie cele ale inimii, precum frica, evlavia, dorința de a dobândi un lucru și teama, fie cele ale mădularelor, precum rugăciunea, postul, pelerinajul, milostenia și altele — țin de însăși realitatea imanului și sunt cuprinse în el. Acest hadith lămurește câteva dintre ele.

Cuvintele sale: **„Cel care crede în Allah și în Ziua de Apoi.”** Primul lucru este credința în Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, **„și în Ziua de Apoi”**, adică în învierea din Ziua Învierii. Cel care crede în Înviere trebuie neapărat să se pregătească pentru ea; simpla credință în ea, fără pregătire, nu aduce cu adevărat folos. Robul trebuie să se pregătească pentru Înviere. De aceea, el sporește faptele bune și se căiește de păcate înainte de a muri și de a fi înviat.

Nota ediției românești: fraza despre vecin a fost completată după textul arab; ea lipsește din redarea engleză, dar este explicată în comentariu.

Acesta este rostul menționării credinței în Ziua de Apoi alături de credința în Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Altfel, stâlpii imanului sunt șase, după cum se știe, unul dintre ei fiind credința în Înviere. Totuși, el a amintit-o alături de credința în Allah pentru a o accentua și fiindcă, dacă omul crede cu adevărat că va fi cu siguranță înviat, chemat să dea socoteală și răsplătit, va fi atent, se va pregăti, va împlini ceilalți stâlpi ai Islamului împreună cu celelalte obligații și se va feri de cele interzise.

El a spus: **„...să spună ceea ce este bun sau să tacă.”** Din credința în Allah și în Ziua de Apoi și din pregătirea pentru ea face parte ca robul să spună ceea ce este bun sau să tacă. Allah — Slavă Lui! — a creat această limbă în om și l-a învățat vorbirea și exprimarea limpede, ca îndurare din partea Sa — Slavă Lui, Preaînaltul! Nu l-a făcut dintre lucrurile neînsuflețite care nu vorbesc, nici dintre dobitoace ori dintre surdomuți, a căror vorbire este afectată. Dimpotrivă, Allah Preaînaltul l-a binecuvântat cu această vorbire și cu această limbă.

Limba este o sabie cu două tăișuri: dacă o folosești pentru bine, îți aduce bine; dacă o folosești pentru rău, îți aduce rău și păcat, potrivit celor pe care le rostești cu ea. Din pricina însemnătății vorbirii, Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, i-a rânduit omului doi îngeri, unul la dreapta și unul la stânga, care sunt mereu alături de el și scriu ceea ce spune. El, Preaînaltul, spune:

﴿ مَّا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾ ﴾ ق: ١٨

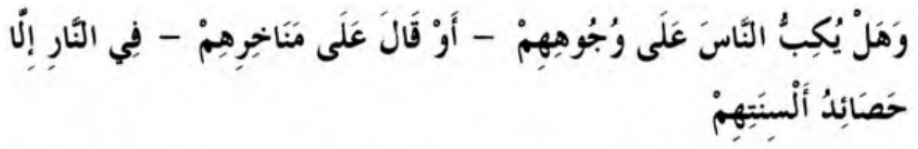
> „Nu rostește niciun cuvânt fără să aibă lângă el un veghetor pregătit [să-l înregistreze].” (Qaf: 18)

Amândoi consemnează tot ceea ce spune,[133] fie ascultare, fie neascultare, ba chiar și lucrurile doar îngăduite. Versetul este general și cuprinde tot ceea ce rostește robul. Vorbele pe care le spui vor fi, așadar, scrise și socotite în dreptul tău. Dacă ele...

133. Vezi Tafsir at-Tabari (26/159).

Nota ediției românești: în engleză apare „ultimul”; s-a corectat în „unul”, deoarece enumerarea din hadithul 2 se încheie cu predestinarea.

...sunt bune, îți aduc bine și folos; dacă sunt rele, îți aduc rău și pedeapsă. Prin urmare, cel mai primejdios lucru din om este limba lui. De aceea, el ﷺ a spus:

وَهَلْ يُكِبُّ النَّاسَ عَلَى وُجُوهِهِمْ – أَوْ قَالَ عَلَى مَنَاخِرِهِمْ – فِي النَّارِ إِلَّا حَصَائِدُ أَلْسِنَتِهِمْ

„Oare altceva decât roadele limbilor lor îi aruncă pe oameni cu fețele — sau a spus: cu nasurile — în Foc?”[134]

El a spus: **„...să spună ceea ce este bun.”** Iar Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, a spus:

﴿ وَقُولُوا۟ قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٧٠﴾ ﴾ الاحزاب: ٧٠

„...Și rostiți cuvinte drepte.” (Al-Ahzab: 70)

Vorbele bune sunt, de pildă: tasbih — rostirea „Subhanallah”, tahlil — rostirea „La ilaha illallah”, takbir — rostirea „Allahu akbar”, recitarea Coranului, pomenirea lui Allah, poruncirea binelui și oprirea răului, dobândirea cunoașterii folositoare și împăcarea oamenilor. Orice cuvânt care Îi este pe plac lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, este bun. El, Preaînaltul, a spus:

134. Consemnat de at-Tirmidhi (2616), de an-Nasa’i în al-Kubra (6/428), de Ibn Majah (3973), de Ahmad în Musnad (5/231), de ‘Abd ar-Razzaq în Musannaf-ul său (11/194), de Ibn Abi Shaybah în Musannaf-ul său (5/320), de at-Tabarani în al-Kabir (116), de al-Hakim în al-Mustadrak (2/447) și de al-Bayhaqi în Shu‘ab al-Iman (3/39), din hadithul lui Mu‘adh ibn Jabal — Allah să fie mulțumit de el.

﴿لَّا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ
إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ
نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٤﴾﴾ النساء: ١١٤

> „Nu este bine în cea mai mare parte a vorbelor lor tainice, în afară de ale celui care poruncește milostenia [pe calea lui Allah], binele și faptele drepte [pe care Allah le-a rânduit] ori împăcarea dintre oameni. Iar celui care face aceasta căutând mulțumirea lui Allah îi vom da o răsplată măreață.” (An-Nisa’: 114)

Vorbirea nu cere mult efort; nu este ca rugăciunea, postul sau jihadul. Poți spune ceea ce este bun stând așezat, rezemat, călare ori mergând. Trupul obosește prin actele de ascultare; limba însă nu obosește de vorbit, așa că trebuie să o ocupi cu ceea ce îți aduce folos.

Cuvintele sale: **„sau să tacă.”** Dacă nu spune ceea ce este bun, să tacă pentru a fi în siguranță; iar când tace, este într-adevăr în siguranță. Când spune ceea ce este bun, câștigă; însă dacă spune răul, se pierde. Cele mai multe dintre vorbele omului — mai ales din nepăsare și din slăbiciunea credinței — sunt vorbe rele ori vorbe de prisos, lipsite de folos. De aceea, Profetul ﷺ a spus:

إِنَّ اللَّهَ كَرِهَ لَكُمْ ثَلَاثًا: قِيلَ وَقَالَ وَإِضَاعَةَ الْمَالِ وَكَثْرَةَ السُّؤَالِ

> „Allah v-a interzis trei lucruri: vorbele din auzite, risipirea averii și prea multe întrebări.”[135]

Allah i-a interzis musulmanului să se preocupe de vorbe din auzite. Un asemenea om adună spusele oamenilor și se ocupă mult cu ele și cu alte vorbe rele, precum bârfa, calomnia, blestemul, minciuna și mărturia mincinoasă. Iar cel mai rău dintre toate...

---

135. Consemnat de al-Bukhari (1477) și de Muslim (593), din hadithul lui al-Mughirah ibn Shu‘bah — Allah să fie mulțumit de el.

...este asocierea de parteneri cu Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, precum adresarea cererilor altcuiva decât lui Allah, cererea de ajutor de la altcineva decât Allah și alte vorbe interzise.

Toate acestea vor fi socotite de Allah Preaînaltul împotriva robului, vor fi scrise în registrul lui și va fi întrebat despre ele în Ziua Învierii. Musulmanul trebuie, așadar, să-și păzească limba de ceea ce nu aduce folos și de ceea ce nu este necesar, pentru ca el să aibă liniște și să-i lase și pe ceilalți în liniște.

Cuvintele sale: **„...sau să tacă”** se datorează faptului că în tăcere există liniște și siguranță. Dacă rostești un cuvânt rău, nu vei mai putea să-l îndrepți și să-l dezminți; însă înainte de a vorbi îți stăpânești limba. De aceea, tăcerea este mai bună decât rostirea unor cuvinte condamnabile. Fă mereu din această regulă o parte din tine: dacă vrei să spui ceva, cântărește vorba; dacă are în ea bine, spune-o; dacă are în ea rău, oprește-ți limba de la ea, ca să fii ferit.

Apoi el ﷺ a spus: **„Iar cel care crede în Allah și în Ziua de Apoi să nu-i facă rău vecinului său.”** Jar — vecinul — este cineva aflat lângă tine prin locuință, teren agricol, atelier sau magazin. El are drepturi statornicite în Coran, în Sunna și prin consens. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُشۡرِكُواْ بِهِۦ شَيۡـٔٗاۖ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنٗا وَبِذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱلۡجَارِ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡجَارِ ٱلۡجُنُبِ وَٱلصَّاحِبِ بِٱلۡجَنۢبِ ﴾ النساء: ٣٦

> „Adorați-L pe Allah și nu-I asociați nimic în adorare! Faceți bine părinților, rudelor, orfanilor, săracilor, vecinului care vă este rudă, vecinului străin și tovarășului de lângă voi.” (An-Nisa’: 36)

Așadar, vecinului îi revin drepturi dintre cele zece drepturi menționate în acest verset.

Vecinul tău s-a încrezut în tine și s-a așezat lângă tine; de aceea, niciun rău nu trebuie să-l atingă din partea ta, fie prin vorbă, fie prin faptă. Iar răul prin vorbă este mai grav și mai dureros. Dacă îi dai vecinului ori altei persoane o sumă mare de bani, dar îl vorbești de rău, aceste vorbe îl vor răni, chiar dacă i-ai dat banii. Vorbele bune, în schimb, au un efect bun asupra lui și îl fac să te iubească, chiar dacă nu îi dai niciun ban. Cuvintele bune au, așadar, o mare înrâurire și aduc chiar mai mult folos decât banii.

Cuvintele sale: **„să-și cinstească vecinul”** cuprind cinstirea lui prin vorbire. Aceasta este cea mai ușoară și mai folositoare: să îi spui cuvinte bune, să îl saluți cu salam, să îi răspunzi când te salută cu salam și altele asemenea. Cuprind și cinstirea lui prin faptă: să îi oferi daruri, să îi dai milostenie când este nevoiaș, să îi împlinești nevoile când nu poate, să îți ferești privirea de părțile intime ale trupului său și de tainele lui, să nu tragi cu urechea la el, să nu pui ceva vătămător la ușa ori în calea lui și să te asiguri că nici copiii tăi nu le fac rău copiilor lui, și așa mai departe.

Profetul ﷺ a spus:

مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوصِينِي بِالْجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُوَرِّثُهُ

> „Jibril a stăruit să mă sfătuiască în privința vecinului până când am crezut că îi va da drept de moștenire.”[136]

Aceasta se datorează măreției drepturilor vecinului. Vecinătatea are rânduieli și însemnătate între oameni. Dacă cinstirea vecinului ține de deplinătatea imanului, atunci vătămarea lui aduce o lipsă în imanul persoanei.

Apoi el ﷺ a spus: **„Iar cel care crede în Allah și în Ziua de Apoi să-și cinstească oaspeții.”** Dayf — oaspetele — este cel care poposește la tine. Cinstirea unor asemenea oaspeți este obligatorie în localitățile ori satele în care nu există restaurante și locuri unde să se ia masa.

136. Consemnat de al-Bukhari (6014), (6015) și de Muslim (2624), (2625), din hadithurile ‘A’ishei și ale lui Ibn ‘Umar — Allah să fie mulțumit de ei.

Acolo nu există hoteluri unde străinul, călătorul și drumețul să poată fi găzduiți; în sate nu se găsește așa ceva. Tot astfel, în deșert lipsesc aceste înlesniri. Dacă un om trece printr-o localitate, chiar dacă este bogat, și nu are cu el nici marfă de vânzare, nici un serviciu pe care să-l poată oferi, cel la care poposește are îndatorirea să-l ospăteze. În orașe însă nu există această nevoie, fiindcă sunt restaurante și hoteluri. Dacă este bogat, nu are nevoie de aceasta; dar dacă este sărac, trebuie să cheltuiești pentru el din pricina stării și nevoii lui, nu pentru că este oaspete.

Într-un hadith se relatează că Profetul ﷺ a spus:

جَائِزَتُهُ يَوْمٌ وَلَيْلَةٌ وَالضِّيَافَةُ ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ فَمَا بَعْدَ ذَلِكَ فَهُوَ صَدَقَةٌ ،وَ تَمَامُ الضِّيَافَةِ ثَلَاثَةُ أَيَّام بلَيَالِيهَا

> „Primirea lui aleasă este de o zi și o noapte, iar ospătarea oaspetelui este de trei zile. Ceea ce vine după aceea este milostenie; ospătarea deplină a oaspetelui este de trei zile și trei nopți.”[137]

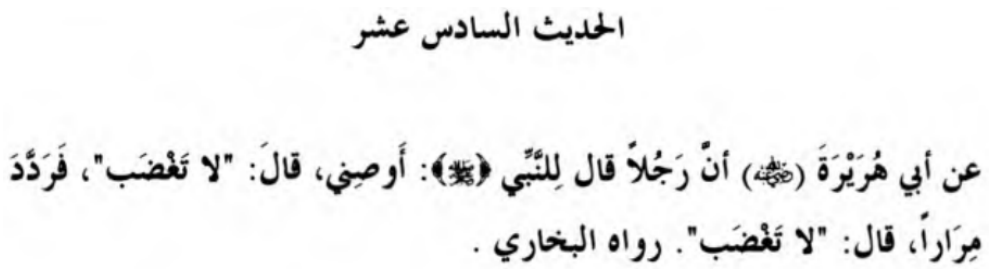
Oamenii cu știință spun: obligatorie este o zi și o noapte, iar completarea până la trei zile și trei nopți este un act voluntar.[138]

Cinstirea vecinului și a oaspetelui era una dintre însușirile bine cunoscute la arabi înainte de Islam; ei se mândreau cu aceasta unii în fața altora. Au multe versuri poetice despre acest lucru. Apoi Islamul a venit, l-a confirmat și l-a încurajat, datorită marelui bine pe care îl cuprinde.

137. Consemnat de al-Bukhari (6019) și de Muslim (48), din hadithul lui Abu Shurayh al-‘Adawi — Allah să fie mulțumit de el.

138. Vezi Jami‘ al-‘Ulum wa al-Hikam (p. 142), Sharh an-Nawawi ‘ala Sahih Muslim (12/30–31), Fath al-Bari (10/533), ‘Umdat al-Qari (22/111) și Tuhfat al-Ahwadhi (6/87).

Hadithul 16

الحديث السادس عشر

عن أبي هُرَيْرَةَ (ﷺ) أنَّ رَجُلاً قال لِلنَّبِي (ﷺ): أَوصِنِي، قالَ: "لا تَغْضَب"، فَرَدَّدَ مِرَاراً، قال: "لا تَغْضَب". رواه البخاري .

Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el — a relatat că un om i-a spus Profetului ﷺ: **„Dă-mi un sfat.”** El ﷺ a spus: **„Nu te mânia.”** Omul a repetat cererea de mai multe ori, iar el a spus: **„Nu te mânia.”**

Consemnat de al-Bukhari.

Comentariu

Mânia și mulțumirea sunt două însușiri cu care omul a fost creat pentru un anumit folos și bine. Cel care nu se mânie ar avea o lipsă. Totuși, mânia trebuie folosită numai la locul ei; când își depășește locul, dăunează.[139]

Mânia este opusul mulțumirii[140] și este o trăsătură și o însușire cu care omul a fost creat. Ea provoacă o creștere a tensiunii sângelui și umflarea venelor gâtului, făcând persoana să dorească răzbunare împotriva celui pe care este mâniată. Nu există nimeni...

139. Ibn al-Athir a spus în an-Nihayah fi Gharib al-Hadith (4/370): „Mânia făpturilor poate fi lăudabilă sau condamnabilă. Cea lăudabilă privește religia și adevărul, iar cea condamnabilă este cea potrivnică acestora.”

140. Vezi Lisan al-‘Arab (1/648).

...dintre noi care să nu se mânie. Însă credinciosul înțelept se stăpânește bine când se mânie și nu își descarcă mânia. Cât despre cel nechibzuit și neștiutor, mânia îl poate duce la multe lucruri condamnabile, precum uciderea, rănirea, vorbele obscene sau ruperea legăturilor de rudenie. Mânia îl poate duce pe om în primejdii, în afară de cazul în care o folosește bine, la locul ei; atunci este ferit de răul ei.

Acest om i-a cerut Profetului ﷺ un sfat care să-i aducă folos. Profetul ﷺ i-a spus: **„Nu te mânia.”** Parcă omul ar fi socotit prea puțin acest sfat, așa că a repetat cererea către Profet ﷺ. De fiecare dată, el îi spunea: **„Nu te mânia”**, fără să adauge nimic. Care era înțelepciunea din spatele acestui lucru?

Un învățat a spus: poate că acest om era cunoscut ca fiind mânios, iar Profetul ﷺ îi răspundea fiecăruia potrivit nevoii sale. Prin urmare, Trimisul ﷺ i-a dat acel sfat deoarece îi cunoștea starea.[141] Totuși, este un sfat atât pentru el, cât și pentru ceilalți. Fiecare om este îndemnat să nu se mânie, din pricina vătămărilor care decurg din mânie. Niciunul dintre noi nu este lipsit de mânie, însă credinciosul înțelept dă dovadă de răbdare, căci Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, a spus despre însușirile credincioșilor:

﴿ وَإِذَا مَا غَضِبُوا۟ هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾ ﴾ الشورى: ٣٧

„Iar când se mânie, ei iartă.” (Ash-Shura: 37)

El nu a spus că nu se mânie, ci a spus:

﴿ وَإِذَا مَا غَضِبُوا۟ هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾ ﴾ الشورى: ٣٧

„Iar când se mânie, ei iartă.” (Ash-Shura: 37)

Așadar, omul trebuie să ierte și să fie răbdător; la aceasta este îndemnat.

141. Vezi Fath al-Bari (10/520–521), ‘Umdat al-Qari (22/164) și Tuhfat al-Ahwadhi (6/138).

De aceea, el ﷺ a spus:

لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرَعَةِ

„Puternic nu este [neapărat] cel care îi trântește pe oameni la pământ.”

Adică omul vânjos care îi trântește pe ceilalți nu este neapărat cel puternic.

الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ

„Ci puternic este cel care se stăpânește când se mânie.”[142]

Acesta este cu adevărat puternic: cel care se înfrânează la mânie.

Trimisul ﷺ se mânia, dar nu își descărca mânia decât dacă era pentru Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Era blând și nu se răzbuna niciodată pentru sine, în ciuda greutăților pe care le îndura din partea oamenilor. Dar când erau încălcate cele sfinte ale lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, se mânia pentru Allah, nu pentru sine. Era răbdător, ierta și se purta frumos cu cel care îl mâniase, potrivit cuvintelor Sale:

﴿ فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِ ﴾ الشورى: ٤٠

„Dar răsplata celui care iartă și împacă Îi revine lui Allah.” (Ash-Shura: 40)

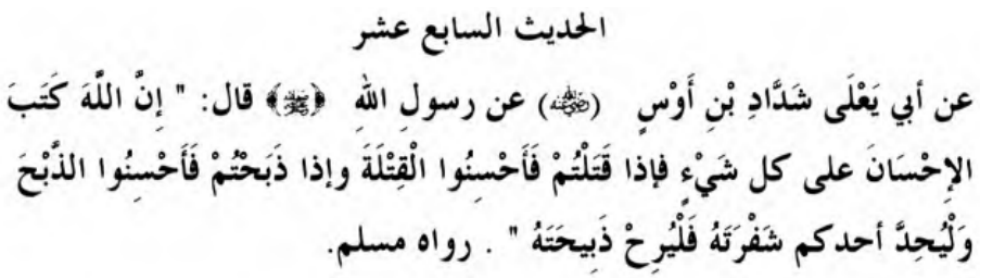
Acesta este leacul mâniei:

În primul rând: pe cât posibil, nu te mânia.

În al doilea rând: când te mânii, nu îți descărca mânia, ci arată răbdare, stăruință și îngăduință.

142. Consemnat de al-Bukhari (6114) și de Muslim (2609).

Hadithul 17

الحديث السابع عشر

عن أبي يَعْلَى شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ (ﷺ) عن رسول الله (ﷺ) قال: " إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الإِحْسَانَ على كل شَيْءٍ فإذا قَتَلْتُمْ فَأَحْسِنُوا الْقِتْلَةَ وإذا ذَبَحْتُمْ فَأَحْسِنُوا الذِّبْحَ وَلْيُحِدَّ أحدكم شَفْرَتَهُ فَلْيُرِحْ ذَبِيحَتَهُ " . رواه مسلم.

Abu Ya'la, Shaddad ibn Aws — Allah să fie mulțumit de el — a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

> **„Allah a prescris buna purtare față de toate lucrurile. Așadar, când ucideți, ucideți cum se cuvine, iar când sacrificați, sacrificați cum se cuvine. Fiecare să-și ascută lama și să ușureze suferința animalului pe care îl sacrifică."**

Consemnat de Muslim.

Comentariu

Trimisul lui Allah ﷺ a spus: **„Allah a prescris buna purtare..."** Kataba înseamnă: a făcut obligatoriu. Allah Preaînaltul a făcut obligatorie buna purtare față de toate lucrurile. Dintre acestea fac parte și chestiunile de aici: **„Așadar, când ucideți, ucideți cum se cuvine, iar când sacrificați, sacrificați cum se cuvine."**

Ihsan poate exista între rob și Domnul său, între rob și oameni și între rob și animale.

Ihsanul dintre rob și Domnul său este cea mai înaltă treaptă a religiei: să-L adore pe Domnul său ca și cum L-ar vedea, să nu-I asocieze parteneri în adorare, să se teamă de El și să nădăjduiască în El. S-a amintit mai înainte, în hadithul lui Jibril, că acesta l-a întrebat pe Profet ﷺ despre ihsan, iar el a răspuns: **„Ihsan este să-L adori pe Allah ca și cum..."**

„...L-ai vedea, căci, chiar dacă tu nu Îl vezi, El te vede.”[143]

Acesta este ihsanul dintre rob și Domnul său și înseamnă desăvârșirea adorării. Se spune „ahsana ash-shay'” când omul desăvârșește un lucru și „ahsana as-san'ah” când se pricepe bine la un meșteșug. Așadar, desăvârșești adorarea în ceea ce este între tine și Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, fiind sincer față de Allah — Slavă Lui! — și urmându-l pe Trimis ﷺ.

Cât despre ihsanul dintre rob și oameni, acesta înseamnă să le răspundă cu bine, să treacă peste greșelile lor și să le dea milostenie celor nevoiași dintre ei. Le aduce folos prin vorbă și faptă, se poartă frumos cu ei și își desăvârșește relațiile cu ei, așa cum au poruncit Allah și Trimisul Său.

Tot astfel, ihsanul dintre om și animale înseamnă să le hrănească pe cele flămânde, să le dea apă celor însetate și să le ușureze durerea; dacă un animal este rănit, să îl îngrijească. Aceasta privește animalele care nu sunt răpitoare. Chiar și despre câini, el — pacea și binecuvântările fie asupra lui — a spus:

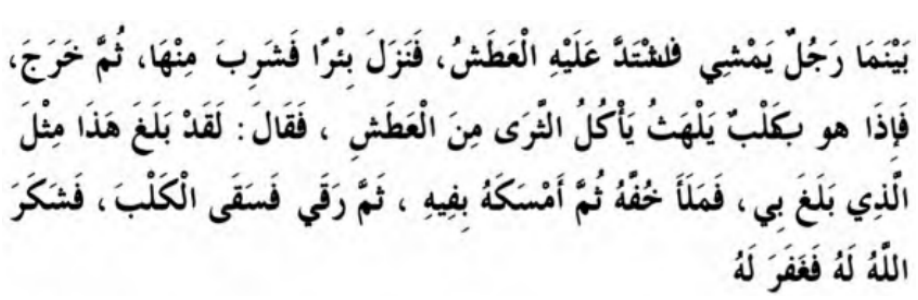
بَيْنَمَا كَلْبٌ يُطِيفُ بِرَكِيَّةٍ كَادَ يَقْتُلُهُ الْعَطَشُ إِذْ رَأَتْهُ بَغِيٌّ مِنْ بَغَايَا بَنِي إِسْرَائِيلَ فَنَزَعَتْ مُوقَهَا فَسَقَتْهُ فَغُفِرَ لَهَا بِهِ

> „Pe când un câine dădea târcoale unei fântâni, aproape mort de sete, l-a văzut o prostituată dintre fiii lui Israel. Și-a scos încălțămintea și i-a dat apă, iar pentru aceasta a fost iertată.”

Prostituata este cea care săvârșește relații sexuale ilicite; iar relațiile sexuale ilicite sunt cel mai rău și mai respingător păcat după asocierea de parteneri cu Allah.

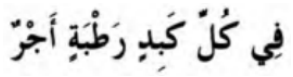
Într-o altă versiune se spune:

143. Trimiterea la sursa sa a fost menționată anterior.

بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي فَاشْتَدَّ عَلَيْهِ الْعَطَشُ، فَنَزَلَ بِئْرًا فَشَرِبَ مِنْهَا، ثُمَّ خَرَجَ، فَإِذَا هو بِكَلْبٍ يَلْهَثُ يَأْكُلُ الثَّرَى مِنَ الْعَطَشِ ، فَقَالَ: لَقَدْ بَلَغَ هَذَا مِثْلَ الَّذِي بَلَغَ بِي، فَمَلَأَ خُفَّهُ ثُمَّ أَمْسَكَهُ بِفِيهِ ، ثُمَّ رَقِيَ فَسَقَى الْكَلْبَ، فَشَكَرَ اللَّهُ لَهُ فَغَفَرَ لَهُ

> „Pe când un om mergea pe drum, i s-a făcut foarte sete. A coborât într-o fântână, a băut din ea și a ieșit. Deodată, a văzut un câine care gâfâia și lingea nisipul de sete cumplită. Și-a spus: «Acestuia i s-a întâmplat ceea ce mi s-a întâmplat și mie.» Și-a umplut încălțămintea cu apă, a ținut-o cu gura, a urcat afară și i-a dat câinelui apă. Allah i-a arătat har și l-a iertat.”

Ei — adică însoțitorii Profetului, Allah să fie mulțumit de ei — au întrebat: „O, Trimis al lui Allah! Avem răsplată și pentru purtarea față de animale?” El a răspuns:

فِي كُلِّ كَبِدٍ رَطْبَةٍ أَجْرٌ

> „Pentru fiecare făptură cu ficat viu există răsplată.”[144]

Așadar, este obligatoriu să arăți bunătate animalelor, așa cum le arăți oamenilor.

Cuvintele sale: **„...când ucideți...”**, potrivit legilor pedepsei echivalente ori pedepselor prescrise, **„ucideți cum se cuvine.”** Când o persoană merită pedeapsa cu moartea potrivit rânduielilor pedepsei echivalente sau pedepsei legale, trebuie tratată cu bunătate în timpul uciderii. Nu trebuie chinuită înainte și nici ucisă cu un instrument tocit sau cu un mijloc care să o chinuie. Cel care aplică pedeapsa trebuie să o împlinească repede și să ducă uciderea la capăt...

144. Consemnat de al-Bukhari (2363) și de Muslim (2244), din hadithul lui Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el.

...fără să-i provoace greutăți ori chinuri în timpul uciderii.

Aceasta deoarece chinuirea lui este o nedreptate neîngăduită. Cât despre uciderea sa, aceasta este îngăduită și trebuie săvârșită în cel mai ușor mod cu putință, chiar dacă este vorba despre un necredincios care a meritat uciderea din pricina necredinței sale. El nu trebuie, așadar, chinuit în timpul execuției, ci executat cu promptitudine și repeziciune. Cuvintele sale: **„...când ucideți, ucideți cum se cuvine”** sunt generale, referindu-se atât la necredincios, cât și la ceilalți.

El a spus: **„...când sacrificați...”**, adică animalele a căror sacrificare este prescrisă ori îngăduită. Când le sacrificați ca act de adorare sau pentru hrană, ori le ucideți pentru a îndepărta răul lor, precum animalele de pradă sau câinele agresiv, **„...sacrificați cum se cuvine.”** Nu chinui animalul strangulându-l până moare, trăgându-l de urechi, tăindu-l cu un instrument tocit ori aruncându-l la pământ și amânând sacrificarea pentru a te ocupa de altceva, în timp ce animalul rămâne legat. Nimic din acestea nu este îngăduit, căci înseamnă chinuirea animalului.

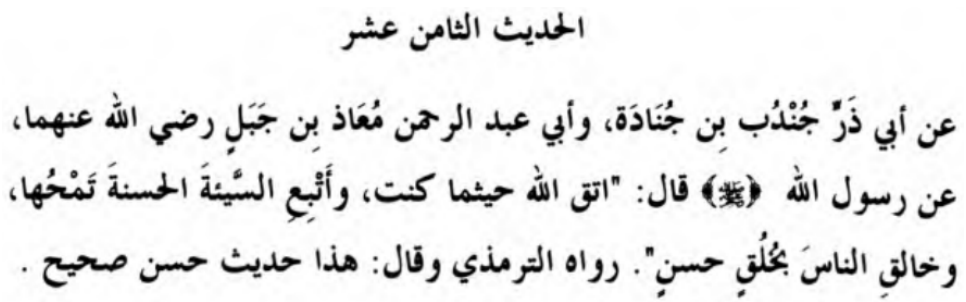
Trebuie să îl sacrifici în cel mai ușor mod cu putință. După sacrificare, nu te grăbi să îl tai în bucăți înainte să moară cu adevărat. Așteaptă până moare și se răcește. Câtă vreme încă se mișcă și viața este încă în el, nu îi adăuga durerii morții și durerea tăierii. Lasă-l până moare.

Tot dintre cerințele sacrificării corecte face parte să știi cum se face. Cel neștiutor care vrea să învețe să sacrifice nu trebuie să vină și să chinuie animalele. Nimeni nu trebuie să sacrifice în afară de cei care se pricep la sacrificare.

Apoi el a spus: **„Fiecare să-și ascută lama...”** Shafrah — lama —, fie că este folosită pentru ucidere, precum sabia, fie pentru sacrificare, precum cuțitul, trebuie să fie ascuțită, ca să taie bine.

El a spus: **„...și să ușureze suferința animalului pe care îl sacrifică.”** Adică trebuie să îl sacrifice într-un mod ușor, fără să îl stranguleze sau să îl bată înainte. Nici nu trebuie să îl țină legat multă vreme; dimpotrivă, să îl sacrifice repede, ca să-și găsească odihna. Aceasta se numără printre lucrurile pe care Allah Preaînaltul le-a făcut obligatorii și ține de frumusețile acestei religii: este o religie a bunei purtări, nu o religie a răutății și a răzbunării fără drept.

Hadithul 18

الحديث الثامن عشر

عن أبي ذَرٍّ جُنْدُب بن جُنَادَة، وأبي عبد الرحمن مُعَاذ بن جَبَلٍ رضي الله عنهما، عن رسول الله ﷺ قال: "اتق الله حيثما كنت، وأَتْبِعِ السَّيئةَ الحسنةَ تَمْحُها، وخالقِ الناسَ بخُلُقٍ حسنٍ". رواه الترمذي وقال: هذا حديث حسن صحيح .

Abu Dharr, Jundub ibn Junadah, și Abu ‘Abd ar-Rahman, Mu‘adh ibn Jabal — Allah să fie mulțumit de amândoi — au relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

> **„Teme-te de Allah oriunde te-ai afla; fă ca după o faptă rea să urmeze una bună, care o va șterge, și poartă-te frumos cu oamenii.”**

Consemnat de at-Tirmidhi, care a spus: „Un hadith hasan sahih.”

Comentariu

Deosebirea dintre un hadith sahih și un hadith hasan este că sahih este mai puternic decât hasan. Hadithul sahih este cel transmis de relatatori drepți și preciși, de la începutul lanțului până la sfârșitul lui, fiind totodată lipsit de contradicție și de defect ascuns.[145] Hadithul hasan este cel transmis de relatatori drepți, dar relativ mai puțin preciși.[146]

Deosebirea privește, așadar, numai precizia relatatorului. Altfel, hadithul hasan este și el un fel de hadith sahih, însă de un grad mai mic decât sahih, deoarece are relatatori mai puțin preciși.

145. Vezi al-Manhal ar-Rawi de Ibn Jama‘ah (p. 33).

146. Vezi explicația hadithului hasan din comentariul hadithului 12. Nota ediției românești: a fost corectată trimiterea internă eronată din ediția engleză.

Cuvintele sale: **„hasan sahih”** înseamnă că l-a relatat pe două căi: o cale sahih și una hasan. Aceasta este opinia cea mai corectă privind explicarea expresiei.[147]

Acest hadith cuprinde trei enunțuri, fiecare fiind un sfat de sine stătător. Este o linie de conduită pe care musulmanul trebuie să o urmeze în viața sa, în raportarea la Allah, în purtarea față de sine și în relația cu oamenii.

În primul rând, în privința raportării la Allah: musulmanul are obligația să se teamă de Allah, ascultând de El și ferindu-se de neascultarea Lui. Taqwa — evlavia — înseamnă să împlinești ceea ce a poruncit Allah și să te ferești de ceea ce Allah a interzis, căci aceasta te apără de pedeapsa și mânia lui Allah. Taqwa față de Allah este o expresie cuprinzătoare care include toate însușirile bune și este îndemnul lui Allah către întreaga Sa creație. Allah Preaînaltul a spus:

﴿...وَلَقَدْ وَصَّيْنَا ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنِ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ...﴾ النساء: ١٣١

> „Cu adevărat, le-am poruncit celor cărora li s-a dat Scriptura înaintea voastră, precum și vouă [musulmanilor], să vă temeți de Allah și să vă împliniți datoria față de El...” (An-Nisa’: 131)

El ﷻ a spus: **„Teme-te de Allah oriunde te-ai afla.”** Musulmanul trebuie să se teamă de Allah în orice loc: când se află printre oameni și când este singur. Purtarea lui față de Allah nu trebuie să se schimbe. Dacă arată evlavie și religiozitate în fața oamenilor, dar Îl întâmpină pe Allah cu păcate și încălcări ori de câte ori este departe de oameni, aceasta este ipocrizie.

147. Ibn Jama‘ah a spus în al-Manhal ar-Rawi (p. 37): „Expresia lui at-Tirmidhi și a altora, «hasan sahih», înseamnă că a fost relatat prin două lanțuri de relatatori: unul sahih și celălalt hasan. Sau înseamnă hasan în sens lingvistic, adică ceea ce sufletul înclină să primească și admiră.” Vezi Nukhbat al-Fikr de Ibn Hajar (p. 229).

Cuvintele sale: **„oriunde te-ai afla”** arată că omul nu trebuie să se uite la oameni și nici să se teamă de ei, ci să se teamă numai de Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — indiferent dacă se află printre oameni sau singur, fiindcă Allah îi cunoaște starea. Chiar dacă se ascunde de oameni, nimic nu este ascuns de Allah. El, Preaînaltul, a spus:

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَخۡفَىٰ عَلَيۡهِ شَيۡءٞ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِ ٥ ﴾ ال عمران: ٥

„Cu adevărat, nimic nu Îi este ascuns lui Allah, nici pe pământ, nici în ceruri.” (Al ‘Imran: 5)

El a mai spus:

﴿ يَسۡتَخۡفُونَ مِنَ ٱلنَّاسِ وَلَا يَسۡتَخۡفُونَ مِنَ ٱللَّهِ ... ﴾ النساء: ١٠٨

„Ei își pot ascunde [nelegiuirile] de oameni, dar nu le pot ascunde de Allah...” (An-Nisa’: 108)

Cât despre oameni, ei nu îți cunosc lăuntrul nici măcar când stai printre ei. Cu atât mai mult nu cunosc nimic despre tine când te ascunzi de ei. Dar Allah Preaînaltul cunoaște. De aceea, el ﷺ a spus: **„Ihsan este să-L adori pe Allah ca și cum L-ai vedea; chiar dacă tu nu Îl vezi, El te vede cu siguranță.”**[148]

Mai mult, unii oameni își arată Islamul când sunt în țări musulmane, dar când merg în țări necredincioase se deghizează și se conformează felului în care trăiesc necredincioșii. Își schimbă culorile asemenea cameleonilor. Acest lucru nu este îngăduit. Musulmanul trebuie, așadar, să se teamă de Allah și să fie conștient de El — Slavă Lui, Preaînaltul! — pretutindeni și în orice țară.

În al doilea rând, în privința sa: el ﷺ a spus: **„Fă ca după o faptă rea să urmeze una bună, care o va șterge.”** Când omul săvârșește o faptă rea, este obligat să se întoarcă...

148. Trimiterea la sursa sa a fost menționată anterior.

...la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, cu căință și să facă să urmeze fapte bune, căci faptele bune șterg faptele rele, după cum a spus El, Preaînaltul:

﴿ وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ طَرَفَيِ ٱلنَّهَارِ وَزُلَفًا مِّنَ ٱلَّيۡلِۚ إِنَّ ٱلۡحَسَنَٰتِ يُذۡهِبۡنَ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ ذَٰلِكَ ذِكۡرَىٰ لِلذَّٰكِرِينَ ١١٤ ﴾ هود: ١١٤

„Și împlinește rugăciunea la cele două capete ale zilei și în unele ceasuri ale nopții [adică cele cinci rugăciuni obligatorii]. Cu adevărat, faptele bune îndepărtează faptele rele [adică păcatele mici].” (Hud: 114)

Profetul ﷺ a spus:

وَالْجُمْعَةُ إِلَى الْجُمْعَةِ وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ مُكَفِّرَاتٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ مَا اجْتُنِبَتْ الْكَبَائِرُ

„...Rugăciunea de vineri până la următoarea rugăciune de vineri și un Ramadan până la următorul Ramadan ispășesc ceea ce se află între ele, atât timp cât sunt evitate păcatele mari.”[149]

Cuvintele sale: **„...o va șterge”** înseamnă că o înlătură și o ispășește. Aceasta face parte dintre darurile lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — și dintre numeroasele lucruri prin care Allah șterge păcatele. Tot astfel, celui care împlinește cu regularitate cele cinci rugăciuni zilnice, Allah îi șterge păcatele mici. Nu deznădăjdui, așadar, de îndurarea lui Allah, ci grăbește-te să te întorci la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, cu căință.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿ قُلۡ يَٰعِبَادِيَ ٱلَّذِينَ أَسۡرَفُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ لَا تَقۡنَطُواْ مِن رَّحۡمَةِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَغۡفِرُ ٱلذُّنُوبَ جَمِيعًاۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ٥٣ ﴾ الزمر: ٥٣

149. Consemnat de Muslim (233), din hadithul lui Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el.

„Spune: «O, robii Mei care ați întrecut măsura împotriva voastră [săvârșind fapte rele și păcate]! Nu deznădăjduiți de îndurarea lui Allah! Cu adevărat, Allah iartă toate păcatele...»” (Az-Zumar: 53)

Căința șterge, așadar, păcatele de dinainte. Chiar dacă un politeist sau un necredincios se căiește, Allah îi va primi căința. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِن يَنتَهُواْ يُغۡفَرۡ لَهُم مَّا قَدۡ سَلَفَ ﴾ الأنفال: ٣٨

„Spune-le celor care nu au crezut că, dacă încetează [necredința], trecutul le va fi iertat.” (Al-Anfal: 38)

Atunci ce să mai spunem despre păcatul mai mic decât necredința și politeismul? Nu socoti, așadar, păcatele atât de mari încât să deznădăjduiești de îndurarea lui Allah și de căință. Întoarce-te la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, cu căință. Căința doar cu limba nu este suficientă; fă să urmeze după ea fapte bune.

Allah Preaînaltul a spus:

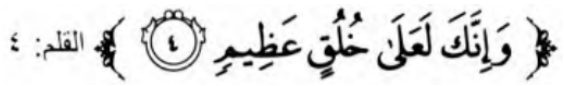
﴿ إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ عَمَلٗا صَٰلِحٗا فَأُوْلَٰٓئِكَ يُبَدِّلُ ٱللَّهُ سَيِّـَٔاتِهِمۡ حَسَنَٰتٖۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ٧٠ ﴾ الفرقان: ٧٠

„În afară de cei care se căiesc, cred [în monoteismul islamic] și săvârșesc fapte drepte. Acestora Allah le va schimba păcatele în fapte bune. Iar Allah este Mult Iertător, Preaîndurător.” (Al-Furqan: 70)

Raportează-te, așadar, la tine după această măsură: înmulțește faptele bune și căiește-te de păcate. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, te va absolvi și te va ierta dacă împlinești mijloacele iertării.

În al treilea rând, între tine și oameni: el ﷺ a spus: **„Și poartă-te cu oamenii cu un caracter frumos.”** Adică fii cuviincios cu ei: arată un caracter bun, vorbește frumos și fii cu chip senin, căci acestea nasc iubire în inimi și îi unesc pe oameni.

Caracterul frumos este o însușire lăudabilă pe care musulmanul trebuie să o aibă. Allah o dăruiește cui voiește dintre robii Săi. Omul se poate și strădui să dobândească un caracter frumos. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, a spus despre Profetul Său, Muhammad ﷺ:

„Și, cu adevărat, tu [Muhammad] ai un caracter măreț.” (Al-Qalam: 4)

Allah a mărturisit măreția caracterului său. Astfel, prin caracterul său, dușmanii i-au devenit prieteni, ajungând dintre cei mai apropiați și mai nobili companioni ai săi. Au început să îl apere, să îl sprijine și să lupte alături de el, deși înainte fuseseră dintre cei mai înverșunați dușmani. Felul în care se purta cu oamenii și caracterul său i-au atras însă către Islam.

Așa trebuie să fie mai ales cel care îi cheamă pe oameni la Allah. Trebuie să aibă un caracter frumos, să se poarte cu oamenii cu bună-cuviință, blândețe și bunătate, pentru a-i atrage spre săvârșirea faptelor bune, întoarcerea la Allah cu căință și primirea chemării sale.

Aceste enunțuri importante sunt, așadar, calea pe care musulmanul trebuie să o urmeze. Ele fac parte dintre expresiile concise cu înțelesuri cuprinzătoare care i-au fost dăruite Profetului ﷺ. În acest hadith, el reunește binele acestei lumi și binele Vieții de Apoi.

Hadithul 19

الحديث التاسع عشر

عن أبي العَبَّاس عَبْدِ اللهِ بنِ عَبَّاسٍ رَضي اللهُ عنهما قال: كُنْتُ خَلْفَ النَّبيِّ ﷺ يَوْماً، فقال : " يا غُلامُ، إنِّي أُعَلِّمُكَ كلِماتٍ: احْفَظْ اللَّهَ يَحْفَظْكَ ، احْفَظْ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ ، إذا سَأَلْتَ فَاسْأَلْ اللَّهَ ، وإذا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ باللَّهِ ، وَاعْلَمْ أَنَّ الأُمَّةَ لو اجْتَمَعَتْ على أَنْ يَنْفَعُوكَ بِشَيْءٍ لم يَنْفَعُوكَ إلا بِشَيْءٍ قد كَتَبَهُ الله لك وَلَوْ اجْتَمَعُوا على أَنْ يَضُرُّوكَ بِشَيْءٍ لم يَضُرُّوكَ إلا بِشَيْءٍ قد كَتَبَهُ الله عَلَيْكَ رُفِعَتْ الأَقْلامُ وَجَفَّتْ الصُّحُفُ ". رواه الترمذي وقال: هذا حديث حسن صحيحٌ .

وفي رواية غير الترمذي: " احْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ، تَعَرَّفْ إِلَى اللهِ فِي الرَّخَاءِ يَعْرِفْكَ فِي الشِّدَّةِ، وَاعْلَمْ أَنَّ مَا أَخْطَأَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُصِيبَكَ، وَمَا أَصَابَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُخْطِئَكَ، وَاعْلَمْ أَنَّ النَّصْرَ مَعَ الصَّبْرِ، وَأَنَّ الْفَرَجَ مَعَ الْكَرْبِ، وَأَنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْراً

Abu al-‘Abbas, ‘Abdullah ibn ‘Abbas — Allah să fie mulțumit de amândoi — a spus:

> „Într-o zi mă aflam în spatele Profetului ﷺ, iar el a spus: **«O, băiete! Te voi învăța câteva cuvinte: păzește îndatoririle față de Allah și El te va păzi; păzește îndatoririle față de Allah și Îl vei găsi înaintea ta. Când ceri ceva, cere-I lui Allah, iar când ceri ajutor, cere ajutor de la Allah. Să știi că, dacă întreaga omenire s-ar aduna ca să-ți aducă vreun folos, nu ți-ar putea aduce decât folosul pe care Allah l-a scris pentru tine. Iar dacă s-ar aduna ca să-ți facă vreun rău, nu ți-ar putea face decât răul pe care Allah l-a scris pentru tine. Penele au fost ridicate, iar foile s-au uscat.»”**

Consemnat de at-Tirmidhi, care a spus: „Un hadith hasan sahih.”

Într-o versiune diferită de cea a lui at-Tirmidhi se spune:

> **„Păzește îndatoririle față de Allah și Îl vei găsi înaintea ta. Caută apropierea de Allah în vreme de bunăstare și El te va cunoaște în vreme de strâmtorare. Să știi că ceea ce te-a ocolit nu avea să te atingă, iar ceea ce te-a atins nu avea să te ocolească. Să mai știi că ajutorul vine odată cu răbdarea, izbăvirea vine după necaz și, cu siguranță, odată cu greutatea vine ușurarea.”**[150]

Comentariu

Acest hadith este relatat de Ibn ‘Abbas — Allah să fie mulțumit de amândoi —, vărul Profetului ﷺ. Profetul ﷺ obișnuia să se roage pentru el:

اللَّهُمَّ فَقِّهْهُ فِي الدِّينِ وَعَلِّمْهُ التَّأْوِيلَ

> „O, Allah! Dăruiește-i o înțelegere profundă a religiei și învață-l tâlcuirea.”[151]

Adică explicarea Coranului.

El a fost unul dintre semnele lui Allah în cunoaștere, în jurisprudență și în tâlcuirea Coranului, într-atât încât a fost supranumit „Tâlcuitorul Coranului” și „învățatul comunității” — Allah să fie mulțumit de el. Era un băiețel în timpul Profetului ﷺ. Profetul ﷺ...

---

150. Consemnat de Ahmad în al-Musnad (1/307), de Hannad în az-Zuhd (1/304), de ‘Abd ibn Humayd în Musnad-ul său (p. 214), de at-Tabarani în al-Kabir (11243), de al-Hakim în al-Mustadrak (3/623), de al-Lalaka’i în I‘tiqad Ahl as-Sunnah (4/614) și de al-Bayhaqi în Shu‘ab al-Iman (2/27).

151. Consemnat de Ahmad în al-Musnad (1/266), de Ibn Hibban în Sahih-ul său (15/531), de Ibn Abi Shaybah în Musannaf-ul său (6/383), de al-Hakim în al-Mustadrak (3/615), care l-a declarat autentic, și de at-Tabarani în al-Kabir (10587), de la Ibn ‘Abbas — Allah să fie mulțumit de amândoi. Prima parte a fost consemnată de al-Bukhari (143) și de Muslim (2477). În versiunea lui al-Bukhari (75), Trimisul lui Allah s-a rugat pentru el spunând: „O, Allah! Îmbogățește-l cu știința Cărții.” Într-o altă versiune (3756): „O, Allah! Îmbogățește-l cu înțelepciune.”

Nota ediției românești: Ibn Abbas era vărul Profetului ﷺ, nu nepotul său, cum apare în engleză; vezi Tahdhib al-Kamal, biografia 3358.

...a murit pe când el nu ajunsese încă la pubertate. Cu toate acestea, Allah i-a dăruit această cunoaștere bogată și această mare înțelegere, prin binecuvântarea rugii Trimisului ﷺ.

El ﷺ a spus: **„O, băiete!”** Ghulam, așa cum apare în textul arab, înseamnă un băiat mic. Aceasta dovedește grija față de copii și îndrumarea lor.

„Te voi învăța câteva cuvinte.” Adică puține cuvinte, dar cu înțelesuri cuprinzătoare. Cuvintele Trimisului ﷺ nu sunt precum vorbele altora. Aceasta arată că știința trebuie dobândită puțin câte puțin. Mai întâi se învață cuvintele ușoare, apoi cunoașterea crește și sporește. Nu trebuie luată toată deodată.

El a spus: **„Păzește îndatoririle față de Allah...”** Adică păzește religia Sa. Păzește îndatoririle față de Allah împlinind obligațiile Sale și lăsând cele interzise de El. Respectă interdicțiile lui Allah, ferindu-te de ele. Acesta este sensul păzirii îndatoririlor față de Allah. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, nu are nevoie de ocrotire.[152] El este Cel care îi ocrotește pe oameni, creația și întregul univers. Prin urmare, expresia se referă numai la păzirea religiei lui Allah.

Cuvintele sale: **„Păzește îndatoririle față de Allah...”** privesc robul; **„...El te va păzi”** Îl privește pe Allah. Este o răsplată, iar răsplata este de aceeași natură cu fapta. Dacă păzești îndatoririle față de Allah, El te va păzi de ceea ce urăști în religia și în viața ta lumească. Aceasta este una dintre binefacerile păzirii îndatoririlor față de Allah și ale respectării obligațiilor și interdicțiilor Sale.

Apoi el ﷺ a spus: **„Păzește îndatoririle față de Allah...”** Aceasta este o accentuare. **„Îl vei găsi înaintea ta.”** Prima dată a fost: **„El te va păzi”**, iar acum: **„Îl vei găsi înaintea ta”**, adică în fața ta. Într-o altă versiune se spune: **„Îl vei găsi înaintea ta.”** Înseamnă că Allah Preaînaltul este...

152. Deoarece ihfadh, așa cum apare în textul arab, înseamnă literal „păzește” sau „ocrotește”. (Nota traducătorului englez.)

...aproape de robii Săi — Slavă Lui, Preaînaltul! — și Se grăbește să-i răsplătească, așa cum se arată în hadith:

مَنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ شِبْرًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا وَمَنْ أَتَانِي يَمْشِي أَتَيْتُهُ هَرْوَلاً

> „Celui care se apropie de Mine cu un lat de palmă, Mă apropii de el cu un braț; iar celui care vine către Mine mergând, îi vin în grabă.”[153]

Aceasta înseamnă că Allah Se grăbește să-l răsplătească pe cel care ascultă de El. Păzirea îndatoririlor față de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, are, așadar, două foloase:

Primul: Allah te va păzi.

Al doilea: Îl vei găsi cu siguranță pe Allah aproape de tine.

Apoi el ﷺ a spus: **„Când ceri ceva, cere-I lui Allah.”** Dacă ai nevoie de ceva, cere de la Cel Generos și Dătător din belșug — Slavă Lui! —, Cel care deține comorile cerurilor și ale pământului. Nu le cere oamenilor. A cere de la altcineva decât Allah este de două feluri:

Primul: a cere cuiva ceea ce nimeni nu poate da în afară de Allah. Aceasta este asociere majoră, precum cei care îi invocă pe morți, cer sprijin de la morți, caută izbăvire prin ei și le cer împlinirea nevoilor. Unul dintre ei vine la mormânt și spune: „O, cutare, ajută-mă! O, cutare, prieten al lui Allah, dă-mi cutare lucru!” Aceasta este asociere majoră.

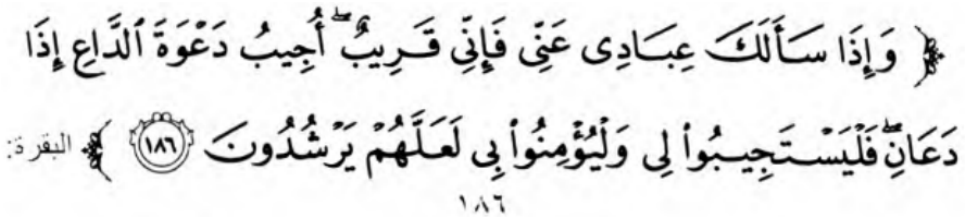
Al doilea: a le cere oamenilor ceea ce pot face; aceasta este îngăduit. Îți este permis să ceri cuiva dacă ești în nevoie. Totuși, este mai bine pentru rob să se ferească de a le cere oamenilor, căci cererea cuprinde înjosire și o lipsă în tawhid. Cere-I, așadar, lui Allah, Cel lipsit de nevoi și Preageneros, căci El — Slavă Lui! — coboară la cerul cel mai de jos...

---

153. Consemnat de al-Bukhari (7405) și de Muslim (2675).

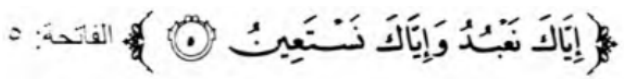
...în ultima treime a fiecărei nopți, spunând: **„Cine Îmi va cere, ca să-i dau?”**[154]

Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا
دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾ ﴾ البقرة:
١٨٦

> „Iar când robii Mei te întreabă [Muhammad] despre Mine, [răspunde-le că] Eu sunt aproape [de ei prin cunoașterea Mea]. Răspund cererii celui care Mă cheamă, atunci când Mă cheamă [fără mijlocitor sau intermediar]. Așadar, să-Mi răspundă cu ascultare și să creadă în Mine, pentru a fi călăuziți drept.” (Al-Baqarah: 186)

El ﷺ a spus: **„Iar când ceri ajutor, cere ajutor de la Allah.”** Al-isti‘anah înseamnă cererea de ajutor. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾ ﴾ الفاتحة: ٥

> „Numai pe Tine Te adorăm și numai de la Tine cerem ajutor [în toate].” (Al-Fatihah: 5)

Ea este, așadar, o formă de adorare. Alăturarea ei adorării în verset este un caz în care particularul este alăturat generalului pentru a i se acorda atenție. Altfel, ea este deja o formă de adorare.

Al-isti‘anah este asemenea cererii: dacă ajutorul cerut unei făpturi privește ceva asupra căruia nimeni nu are putere în afară de Allah, aceasta este asociere majoră. Dar dacă ajutorul cerut făpturilor privește ceva ce ele sunt în stare să facă, atunci este îngăduit. Totuși, este mai bine să îl eviți, deoarece cuprinde înjosire și dependență de oameni. Mai bine este să te mulțumești cu Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

154. Consemnat de al-Bukhari (1145), (6321), (7494) și de Muslim (758), de la Abu Hurayrah.

El ﷺ a spus: **„Să știi că, dacă întreaga omenire s-ar aduna...”** Dacă întreaga creație s-ar aduna **„...ca să-ți aducă vreun folos, nu ți-ar putea aduce decât folosul pe care Allah l-a scris pentru tine.”** Adică ceea ce El a hotărât dinainte și a scris pentru tine în Tabla Păstrată. **„Iar dacă s-ar aduna ca să-ți facă vreun rău, nu ți-ar putea face decât răul pe care Allah l-a scris pentru tine.”**

Aceasta cuprinde credința în hotărârea divină și în predestinare și faptul că oamenii nu au puterea să-ți aducă folos ori rău decât potrivit folosului sau răului pe care Allah l-a scris pentru tine prin ei. Ei sunt doar mijloace; Cel care aduce folosul și răul este Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

Dacă Allah le poruncește să-ți aducă folos, îți vor aduce folos; dacă nu le poruncește, nu îți vor aduce folos. Tot astfel, dacă le poruncește să-ți facă rău, îți vor face rău. Prin urmare, ești obligat să crezi în hotărârea divină și în predestinare.

Apoi el ﷺ a spus: **„Penele au fost ridicate, iar foile s-au uscat.”** Înțelesul este că hotărârea lui Allah a fost stabilită dinainte și încheiată și nu poate fi niciodată schimbată. Cele predestinate de Allah nu pot fi schimbate.

Cuvintele sale ﷺ: **„Penele au fost ridicate”** se referă la penele care au scris hotărârile și cele predestinate.[155] **„...Iar foile s-au uscat”** se referă la foile pe care sunt scrise hotărârile divine. Așadar, aceasta cuprinde chestiunile credinței în hotărârea divină și în predestinare. Acesta a fost sfatul dat lui Ibn ‘Abbas și celorlalți: să creadă în hotărârea divină și în predestinare. Dacă robul crede în ele, se va mulțumi cu Allah, ferindu-se în cele mai multe împrejurări de a cerși de la oameni și de a le cere ajutor.

În a doua versiune, Profetul ﷺ a spus: **„Caută apropierea de Allah în vreme de bunăstare și El te va cunoaște în vreme de strâmtorare.”** Adică fii...

155. Pentru felurile de pene, vezi Sharh at-Tahawiyyah de Ibn Abi al-‘Izz (p. 265).

...aproape de Allah în toate stările tale. Când ai bunăstare și nu ai nevoie de nimic, nu te îndepărta de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Fii aproape de Allah ascultând de El și ferindu-te de neascultarea Lui. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ كَلَّآ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَيَطْغَىٰٓ ۝٦ أَن رَّءَاهُ ٱسْتَغْنَىٰٓ ۝٧ ﴾ العلق: ٦ - ٧

„Ba nu! Cu adevărat, omul întrece orice măsură [în necredință și în fapte rele], fiindcă se socotește de sine stătător.” (Al-‘Alaq: 6–7)

Dacă omul se socotește de sine stătător, Îl uită pe Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, și crede că nu are nevoie de Allah. Dar dacă se îmbolnăvește, se întoarce la Allah; apoi, dacă se vindecă, Îl uită din nou pe Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Această stare rea arată slăbiciunea credinței.

Cuvintele sale: **„El te va cunoaște în vreme de strâmtorare”** înseamnă că, atunci când cazi într-o primejdie ori într-o strâmtorare, după ce ai ascultat de Allah în vreme de bunăstare, Allah te va salva cu siguranță prin faptele tale bune. Așa s-a întâmplat în hadithul oamenilor închiși de stâncă,[156] care au rămas blocați în peșteră și nu puteau ieși. Fiindcă săvârșiseră mai înainte fapte bune, Allah le-a dăruit izbăvire.

Unul a făcut tawassul către Allah prin bunătatea sa față de părinți; altul a făcut tawassul către Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, prin faptul că se ferise de relațiile sexuale ilicite de teamă de Allah; iar al treilea a făcut tawassul către Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, prin cinstea cu care păstrase plata lucrătorului care o lăsase la el și plecase. El o păstrase și o investise, iar când lucrătorul s-a întors, i-a dat-o. Astfel, Allah le-a deschis o cale de ieșire.

Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, spune despre locuitorii Paradisului:

156. Consemnat de al-Bukhari (2215) și de Muslim (2743).

﴿ءَاخِذِينَ مَآ ءَاتَىٰهُمْ رَبُّهُمْ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَبْلَ ذَٰلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿١٦﴾ كَانُوا۟ قَلِيلًا مِّنَ ٱلَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَبِٱلْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٨﴾ وَفِىٓ أَمْوَٰلِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّآئِلِ وَٱلْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾﴾ الذاريات: ١٦ - ١٩

„Cu adevărat, înainte de aceasta [în lume], ei erau făcători de bine. Dormeau puțin noaptea [chemându-L pe Domnul lor, Allah, și rugându-se cu teamă și nădejde]. Iar în ceasurile dinaintea zorilor cereau iertare [de la Allah]. Și în averile lor era un drept pentru cerșetor și pentru mahrum [săracul care nu cere de la ceilalți].” (Adh-Dhariyat: 16–19)

Înainte de aceasta, ei fuseseră făcători de bine în lume.

Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, a mai spus despre Yunus — pacea fie asupra lui —, cel înghițit de balenă:

﴿فَلَوْلَآ أَنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلْمُسَبِّحِينَ ﴿١٤٣﴾﴾ الصافات: ١٤٣

„Dacă nu ar fi fost dintre cei care Îl preamăresc pe Allah...” (As-Saffat: 143)

Adică el obișnuia să împlinească rugăciuni în vreme de bunăstare.

﴿لَلَبِثَ فِى بَطْنِهِۦٓ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤٤﴾﴾ الصافات: ١٤٤

„Ar fi rămas în pântecele ei [al peștelui] până în Ziua Învierii.” (As-Saffat: 144)

Allah l-a salvat prin faptele bune pe care le săvârșise mai înainte. Musulmanul Îl cunoaște, așadar, pe Allah atât în vreme de strâmtorare, cât și în vreme de bunăstare. Necredinciosul însă nu Îl cunoaște pe Allah decât la strâmtorare. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَإِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ فِى ٱلْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُونَ إِلَّآ إِيَّاهُ ۖ فَلَمَّا نَجَّىٰكُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ ۚ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾﴾ الإسراء: ٦٧

> „Iar când vă atinge răul pe mare, cei pe care îi chemați în afară de El dispar din mintea voastră, rămânând numai El [Allah]. Dar când vă aduce teferi pe uscat, vă întoarceți de la El.” (Al-Isra’: 67)

Când necredincioșii sunt în primejdie, Îl cheamă cu sinceritate pe Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Credinciosul însă Îl cunoaște pe Allah în toate stările: în vreme de bunăstare și în vreme de strâmtorare.

El ﷺ a spus: **„Să mai știi că ajutorul vine odată cu răbdarea.”** Omul va fi încercat în viața lumească și va fi expus durerilor, greutăților și lucrurilor nedorite. Trebuie însă să aibă răbdare, căci necazurile vor dispărea și nu vor rămâne pentru totdeauna. Să le întâmpine cu răbdare până când Allah i le îndepărtează. Nu trebuie să se frământe și nici să se mânie. Dar dacă omul se frământă și se mânie, Allah îl va lăsa.

El ﷺ a spus: **„Iar izbăvirea vine după necaz.”** Ori de câte ori necazul se întețește, așteaptă izbăvirea, căci izbăvirea lui Allah este aproape. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, a spus:

﴿فَإِنَّ مَعَ ٱلۡعُسۡرِ يُسۡرًا ۝٥ إِنَّ مَعَ ٱلۡعُسۡرِ يُسۡرًا ۝٦﴾ الشرح: ٥ - ٦

> „Cu adevărat, odată cu greutatea vine ușurarea. Cu adevărat, odată cu greutatea vine ușurarea [adică este o greutate împreună cu două ușurări, iar o greutate nu poate birui două ușurări].” (Ash-Sharh: 5–6)

El a mai spus:

﴿... حَتَّىٰ يَقُولَ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ مَتَىٰ نَصۡرُ ٱللَّهِۗ أَلَآ إِنَّ نَصۡرَ ٱللَّهِ قَرِيبٞ ۝٢١٤﴾ البقرة: ٢١٤

> „...Până când Trimisul și cei care au crezut alături de el au spus: «Când vine ajutorul lui Allah?» Cu adevărat, ajutorul lui Allah este aproape.” (Al-Baqarah: 214)

Așadar, când lucrul devine greu, să știi că izbăvirea lui Allah este aproape. Nu-ți pierde nădejdea și nu deznădăjdui de îndurarea lui Allah. Într-o...

...zi, Profetul ﷺ a ieșit fericit, bucuros și zâmbitor, spunând:

لَنْ يَغْلِبَ عُسْرٌ يُسْرَيْنِ، لَنْ يَغْلِبَ عُسْرٌ يُسْرَيْنِ

> „O greutate nu va putea niciodată să biruie două ușurări; o greutate nu va putea niciodată să biruie două ușurări.

﴿فَإِنَّ مَعَ ٱلْعُسْرِ يُسْرًا ۝٥ إِنَّ مَعَ ٱلْعُسْرِ يُسْرًا ۝٦﴾ الشرح: ٥ - ٦

> Cu adevărat, odată cu greutatea vine ușurarea. Cu adevărat, odată cu greutatea vine ușurarea [adică este o greutate împreună cu două ușurări, iar o greutate nu poate birui două ușurări].”[157] (Ash-Sharh: 5–6)

Greutatea — al-‘usr — este una singură, deoarece cuvântul a fost introdus cu alif și lam, adică articolul hotărât, și desemnează aceeași greutate. Ușurarea — yusr — este însă nehotărâtă și este repetată de două ori, ceea ce implică repetarea ei. Așadar, cu fiecare greutate există două ușurări. Aceasta face parte din harul lui Allah.

Aceasta arată că omul nu trebuie niciodată să lase un lucru să-l înăbușe și nici să deznădăjduiască de îndurarea lui Allah; dimpotrivă, trebuie să aștepte mereu binele de la Allah. Nu există nimeni în această lume căruia să-i fie pe deplin bine. Este cu totul inevitabil să fie atins de vreo nenorocire, căci:

أَشَدُّ النَّاسِ بَلَاءً الْأَنْبِيَاءُ ثُمَّ الْأَمْثَلُ فَالْأَمْثَلُ

> „Cei mai greu încercați dintre oameni sunt profeții, apoi cei mai aleși, în ordinea vredniciei lor.”[158]

---

157. Consemnat de ‘Abd ar-Razzaq în Tafsir-ul său (3/3800), de al-Hakim în al-Mustadrak (2/575) și de al-Bayhaqi în Shu‘ab al-Iman (7/206), de la Hasan — Allah să fie mulțumit de el. A fost relatat în formă mawquf de la Ibn Mas‘ud, Ibn ‘Abbas și Ibn ‘Umar — Allah să fie mulțumit de ei. Vezi Takhrij al-Ahadith wa al-Athar de az-Zayla‘i.

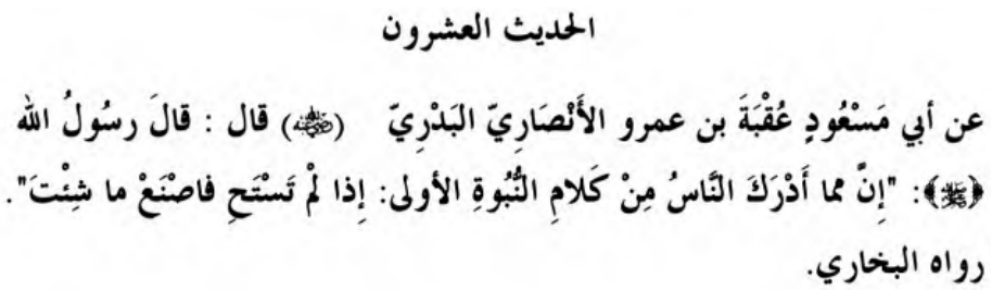
158. Consemnat de at-Tirmidhi (2398), de an-Nasa’i în al-Kubra (4/352), de Ibn Majah (4023), de ad-Darimi în Sunan-ul său (2783), de Ahmad în al-Musnad (1/172), de Ibn Hibban în Sahih-ul său (7/170), de al-Bazzar în Musnad-ul său (3/249), de al-Hakim în al-Mustadrak (1/99) și de al-Bayhaqi în Shu‘ab al-Iman...

Așadar, el trebuie să întâmpine aceste lucruri cu răbdare, căci ajutorul vine odată cu răbdarea, iar izbăvirea vine după necaz.

Răbdarea în greutate înseamnă a aștepta izbăvirea de la Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! El nu Își va abandona niciodată robul, însă îl va încerca pentru ca acesta să-și arate răbdarea, îngăduința și credința în Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Acesta este un hadith măreț și un sfat important pe care Trimisul lui Allah ﷺ l-a dat comunității prin acest băiat binecuvântat.

158 (continuare). ...(7/142), de la Sa'd ibn Abi Waqqas — Allah să fie mulțumit de el. Al-Bukhari i-a consacrat un titlu de capitol în Sahih-ul său (10/111, împreună cu Fath): „Capitol: Cei mai greu încercați dintre oameni sunt profeții, apoi cei mai aleși, în ordinea vredniciei lor."

Hadithul 20

الحديث العشرون

عن أبي مَسْعُودٍ عُقْبَةَ بن عمرو الأَنْصَارِيّ البَدْرِيّ (رضي الله عنه) قال : قالَ رسُولُ الله (ﷺ): "إِنَّ مما أَدْرَكَ النَّاسُ مِنْ كَلامِ النُّبوةِ الأولى: إِذا لَمْ تَسْتَحِ فاصْنَعْ ما شِئْتَ".

رواه البخاري.

Abu Mas'ud, 'Uqbah ibn 'Amr al-Ansari, dintre cei care au luptat în campania de la Badr — Allah să fie mulțumit de el — a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a zis:

> **„Dintre cuvintele profeților de odinioară pe care oamenii le-au păstrat se află și acestea: dacă nu ai rușine, fă ce vrei."**

Consemnat de al-Bukhari.[159]

Comentariu

Și acesta este un hadith măreț. Profetul ﷺ a spus în el: **„Dacă nu ai rușine..."** Simțul rușinii este o însușire importantă, care îl oprește pe om de la multe lucruri nepotrivite lui, precum purtările josnice, disprețuite și rele. Cel care are rușine se abține de la ceea ce nu se cuvine, fiindcă simțul rușinii îl înfrânează.

De aceea, rușinea face parte din credință. Profetul ﷺ a spus: **„Rușinea este o ramură a credinței."** Cât despre omul care nu are simțul rușinii, aceasta dovedește slăbiciunea credinței sale. Iar la cel care are simțul rușinii, aceasta este o dovadă a deplinătății credinței sale.

159. Consemnat de al-Bukhari (6120).

Cuvintele sale: **„Dacă nu ai rușine, fă ce vrei.”** Acestea au sensul unei amenințări, asemenea cuvintelor Lui, ale Preaînaltului:

﴿ ... فَمَن شَآءَ فَلْيُؤْمِن وَمَن شَآءَ ... ﴾ الكهف: ٢٩

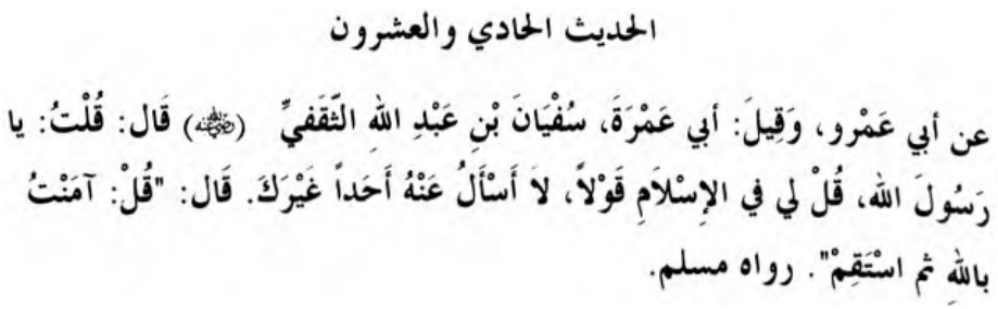
> „Cine voiește să creadă, să creadă; iar cine voiește să nu creadă, să nu creadă.” (Al-Kahf: 29)

Nu i se oferea alegerea de a face orice dorește, ci era un avertisment. Simțul rușinii este, așadar, o însușire importantă, care îl oprește pe om de la orice viciu și îl apără de orice lucru condamnabil. Dar dacă rușinea lipsește, aceasta este o mare nenorocire. Omul lipsit de rușine nu se ferește nici de minciună, nici de rău, nici de lucrurile disprețuite și josnice. Nu se abține de la alcool, de la relații sexuale ilicite, de la furt și de la altele asemenea.

Acest hadith îndeamnă la bune maniere și la dobândirea simțului rușinii. Dovedește și meritul rușinii, precum și faptul că ea aduce numai bine. Cel căruia îi lipsește rușinea este lipsit de această însușire importantă. Nu se va îngriji de ceea ce îl vatămă și îi pătează religia, simțul onoarei și demnitatea bărbătească.

Este posibil ca înțelesul hadithului să fie și acesta: dacă un lucru nu este de natură să provoace rușine, atunci îl poți face dacă dorești. În acest caz, cuvintele ar avea sensul unei îngăduințe, nu al unei amenințări.

Hadithul 21

الحديث الحادي والعشرون

عن أبي عَمْرو، وَقِيلَ: أبي عَمْرَةَ، سُفْيَانَ بْنِ عَبْدِ اللهِ الثَّقَفِيِّ (ﷺ) قَالَ: قُلْتُ: يا رَسُولَ اللهِ، قُلْ لِي فِي الإِسْلاَمِ قَوْلاً، لاَ أَسْأَلُ عَنْهُ أَحَداً غَيْرَكَ. قَالَ: "قُلْ: آمَنْتُ بِاللهِ ثم اسْتَقِمْ". رواه مسلم.

Abu ‘Amr — s-a spus și Abu ‘Amrah —, Sufyan ibn ‘Abdillah — Allah să fie mulțumit de el — a spus: „I-am zis: «O, Trimis al lui Allah! Spune-mi un cuvânt despre religie, în privința căruia să nu mai întreb pe nimeni în afară de tine.» El ﷺ a spus:

«Spune: „Cred în Allah”, apoi rămâi statornic.»”

Consemnat de Muslim.[160]

Comentariu

Acest hadith arată că Sufyan ibn ‘Abdillah i-a cerut Profetului ﷺ să-i spună un cuvânt cuprinzător, plin de bine și limpede în exprimare, pentru care să nu mai aibă nevoie de explicații ori de cineva care să i-l lămurească: să fie limpede prin el însuși. Fără îndoială, Profetului ﷺ i-au fost dăruite cuvinte concise cu înțelesuri cuprinzătoare și limpezimea vorbirii; Allah i-a dat această putere.

El i-a răspuns acestui om prin două expresii care cuprind pentru el tot binele: să spună **„Cred în Allah”**, apoi să rămână statornic în aceasta. Este întocmai cum se spune în Coran. Allah Preaînaltul a spus:

160. Consemnat de Muslim (38).

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُوا۟ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسْتَقَٰمُوا۟ تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا۟ وَلَا تَحْزَنُوا۟ وَأَبْشِرُوا۟ بِٱلْجَنَّةِ ٱلَّتِى كُنتُمْ
تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾﴾ فصلت: ٣٠

„Cu adevărat, cei care spun: «Domnul nostru este numai Allah», apoi rămân statornici, asupra lor vor coborî îngerii [la moartea lor], spunând: «Nu vă temeți și nu vă întristați, ci bucurați-vă de vestea Paradisului care v-a fost făgăduit!»” (Fussilat: 30)

Într-un alt verset, Allah a spus:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُوا۟ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسْتَقَٰمُوا۟ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ
﴿١٤﴾﴾ الأحقاف: ١٣ - ١٤

„Cu adevărat, cei care spun: «Domnul nostru este numai Allah», apoi rămân statornici [adică rămân fermi și drepți în credința islamică a monoteismului, ferindu-se de toate păcatele și faptele rele interzise de Allah și împlinind toate faptele bune pe care El le-a rânduit], nu vor avea teamă și nu se vor întrista. Aceștia sunt locuitorii Paradisului, în care vor rămâne veșnic...” (Al-Ahqaf: 13–14)

Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, i-a poruncit aceasta Profetului Său ﷺ și credincioșilor. El — Slavă Lui, Preaînaltul! — a spus:

﴿فَٱسْتَقِمْ كَمَآ أُمِرْتَ وَمَن تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا۟ ۚ إِنَّهُۥ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿١١٢﴾﴾ هود: ١١٢

„Rămâi, așadar, [cerându-I lui Allah să te facă] statornic și drept, tu [Muhammad], în religia monoteismului islamic, așa cum ți s-a poruncit, și...

...cei [dintre companionii tăi] care se întorc cu căință [la Allah] împreună cu tine. Și nu întreceți măsura [hotarele legale ale lui Allah].” (Hud: 112)

Allah le spune robilor Săi credincioși:

﴿ قُلْ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ فَٱسْتَقِيمُوٓا۟ إِلَيْهِ وَٱسْتَغْفِرُوهُ ۗ وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ ٦ ﴾ فصلت: ٦

„...Așadar, urmați calea dreaptă către El [cu adevărata credință a monoteismului islamic] și ascultarea de El și cereți-I iertare.” (Fussilat: 6)

Cuvintele sale: **„Spune: «Cred în Allah».”** Imanul, după cum se știe și după cum s-a explicat în repetate rânduri, este rostire cu limba, credință în inimă și faptă cu mădularele. Acest hadith lămurește aceasta: **„Spune: «Cred în Allah»”** este rostire. Omul spune, așadar, „Cred în Allah”, rămâne statornic în aceasta cu inima, cu certitudine, și rămâne statornic în fapte, fiindcă statornicia cuprinde statornicia inimii și statornicia mădularelor.

Profetul ﷺ a reunit pentru el tot binele în aceste două expresii: **„Spune: «Cred în Allah», apoi rămâi statornic.”** Nu este de ajuns ca omul să creadă în inima sa fără să rostească aceasta cu limba. Tot astfel, nu este de ajuns să rostească cu limba fără statornicie în inimă și în fapte. Sunt necesare toate cele trei lucruri:

Rostirea cu limba.

Credința în inimă.

Faptele mădularelor.

Statornicia înseamnă ca omul să fie echilibrat și drept, între exagerare și neglijență. Nu trebuie să fie extremist, lipsit de măsură și nechibzuit, nici nepăsător și delăsător, ci echilibrat. De aceea, Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, i-a spus Trimisului Său:

﴿ فَٱسْتَقِمْ كَمَآ أُمِرْتَ ... ﴾ هود: ١١٢

„Rămâi, așadar, [cerându-I lui Allah să te facă] statornic și drept, tu [Muhammad], în religia monoteismului islamic, așa cum ți s-a poruncit...” (Hud: 112)

Statornicia trebuie să fie potrivită cu obligațiile, fără să se adauge la ele: **„Rămâi, așadar, statornic și drept, tu [Muhammad], în religia monoteismului islamic, așa cum ți s-a poruncit...”** Adică așa cum am rânduit pentru tine. Apoi El a întărit aceasta spunând: **„Și nu întreceți măsura [hotarele legale ale lui Allah].”**

Adică nu adăugați și nu exagerați în statornicie, căci abaterea de la statornicie se produce pe una dintre două căi: fie prin adăugare, fie prin scădere. Omul trebuie să lase adăugirile. Cât despre lipsuri, oamenii sunt supuși neajunsurilor; niciunul dintre noi nu este lipsit de ele. Totuși, Allah Preaînaltul a rânduit cererea de iertare pentru acestea. El a spus:

﴿ ...فَٱسْتَقِيمُوٓاْ إِلَيْهِ وَٱسْتَغْفِرُوهُ ... ﴾ فصلت: ٦

„...Așadar, urmați calea dreaptă către El [cu adevărata credință a monoteismului islamic] și ascultarea de El și cereți-I iertare.” (Fussilat: 6)

Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

اسْتَقِيمُوا وَلَنْ تُحْصُوا وَاعْلَمُوا أَنَّ خَيْرَ أَعْمَالِكُمْ الصَّلَاةَ وَلَا يُحَافِظُ عَلَى الْوُضُوءِ إِلَّا مُؤْمِنٌ

„Fiți statornici, deși nu veți putea împlini toate obligațiile. Să știți că cea mai bună dintre faptele voastre este rugăciunea și că nimeni nu își păstrează ablțiunea decât credinciosul.”[161]

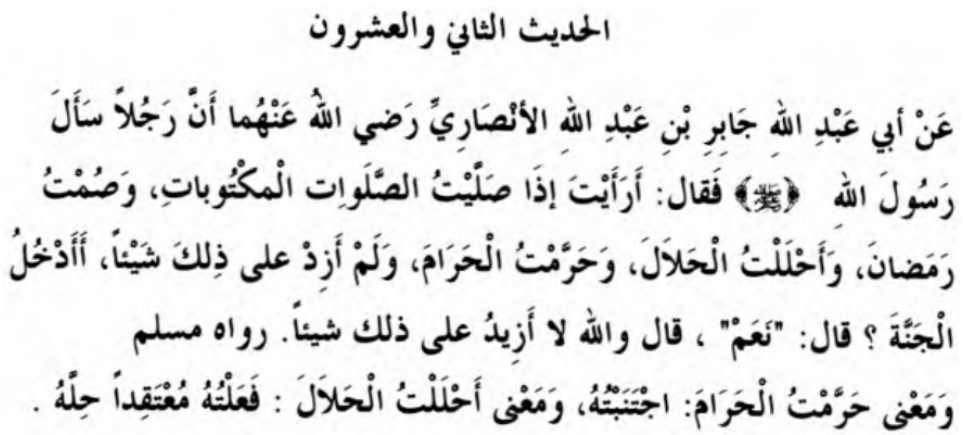
161. Consemnat de Ibn Majah (277), (278), de ad-Darimi în Sunan-ul său (655), de Ahmad în Musnad-ul său (5/276), de Malik în al-Muwatta’ (1/34) și de al-Hakim...

Cuvintele sale: **„Fiți statornici, deși nu veți putea împlini toate obligațiile”** înseamnă că, orice ai face, nu vei putea împlini întreaga religie. Religia este vastă, iar obligațiile sunt numeroase. Fără îndoială vei avea lipsuri, căci ești un rob slab. Stăruie, așadar, în cererea de iertare, fiindcă ea va șterge ceea ce a izvorât din tine și va îndrepta neajunsurile tale.

Statornicia este, prin urmare, un lucru important: omul nu trebuie nici să exagereze, nici să fie delăsător. Cuvintele Profetului din acest hadith: **„Spune: «Cred în Allah», apoi rămâi statornic”** fac parte dintre expresiile concise care i-au fost dăruite Trimisului lui Allah ﷺ.

161 (continuare). ...în al-Mustadrak (1/220), care l-a socotit sahih, din hadithul lui Thawban — Allah să fie mulțumit de el.

Hadithul 22

الحديث الثاني والعشرون

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ الأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُما أَنَّ رَجُلاً سَأَلَ رَسُولَ اللهِ ﷺ فَقال: أَرَأَيْتَ إِذَا صَلَّيْتُ الصَّلَوَاتِ الْمَكْتُوباتِ، وَصُمْتُ رَمَضانَ، وَأَحْلَلْتُ الْحَلاَلَ، وَحَرَّمْتُ الْحَرَامَ، وَلَمْ أَزِدْ على ذِلكَ شَيْئاً، أَأَدْخُلُ الْجَنَّةَ ؟ قال: "نَعَمْ" ، قال والله لا أَزِيدُ على ذلك شيئاً. رواه مسلم

وَمَعْنى حَرَّمْتُ الْحَرَامَ: اجْتَنَبْتُهُ، وَمَعْنى أَحْلَلْتُ الْحَلاَلَ : فَعَلْتُهُ مُعْتَقِداً حِلَّهُ .

Abu ‘Abdillah, Jabir ibn ‘Abdillah al-Ansari — Allah să fie mulțumit de amândoi — a spus:

> „Un om l-a întrebat pe Trimisul lui Allah ﷺ: **«Spune-mi, o, Trimis al lui Allah: dacă împlinesc rugăciunile obligatorii, postesc în luna Ramadan, socotesc îngăduit ceea ce este îngăduit și interzis ceea ce este interzis, fără să mai adaug nimic la acestea, voi intra în Paradis?»** El ﷺ a spus: **«Da.»** Atunci omul a spus: **«Pe Allah, nu voi adăuga nimic la acestea.»”**

Consemnat de Muslim.[162]

Sensul cuvintelor **„socotesc interzis ceea ce este interzis”** este: mă feresc de acel lucru. Iar sensul cuvintelor **„socotesc îngăduit ceea ce este îngăduit”** este: îl fac, crezând că este îngăduit.

Comentariu

Acest om i-a spus Profetului ﷺ, întrebându-l: **„Spune-mi...”**, adică înștiințează-mă, o, Trimis al lui Allah, **„dacă împlinesc rugăciunile obligatorii...”** Adică dacă mă limitez la cele cinci rugăciuni obligatorii, fără să le împlinesc pe cele voluntare. **„Postesc în luna...”**

162. Consemnat de Muslim (15).

„...Ramadan”, adică mă limitez la postul obligatoriu, fără să țin și postul recomandat. **„Și socotesc îngăduit ceea ce este îngăduit”**, adică cred în îngăduirea lui, îl fac, dobândesc cele îngăduite și mă bucur de ele. **„Și socotesc interzis ceea ce este interzis”**, adică cred în interzicerea lui și îl evit. **„Voi intra în Paradis?”** Trimisul ﷺ a spus: **„Da”**, adică vei intra în Paradis.

Acest hadith arată că cel care împlinește îndatoririle obligatorii și prescrise, se ferește de lucrurile interzise și se mulțumește cu cele îngăduite, evitând cele interzise, precum alimentele și băuturile oprite, va intra cu siguranță în Paradis.

Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, i-a împărțit pe credincioși în trei categorii:

Prima: cel care își face nedreptate sieși. Este cel care săvârșește păcate mai mici decât asocierea de parteneri cu Allah. Un asemenea om este supus voinței lui Allah: dacă El voiește, îl iartă, iar dacă voiește, îl pedepsește. Totuși, el va fi dintre locuitorii Paradisului. Chiar dacă este pedepsit, destinația lui este cu siguranță Paradisul.

A doua — cea avută în vedere în acest hadith —: al-muqtasid, cel care urmează o cale de mijloc. El se limitează la îndatoririle obligatorii, fără să le împlinească pe cele voluntare. În plus, se ferește de cele interzise și se mulțumește cu cele îngăduite.

A treia: cel care este în frunte în săvârșirea faptelor bune. El împlinește îndatoririle obligatorii, prescrise și voluntare, se ferește de cele interzise și de cele nerecomandate, precum și de unele lucruri îngăduite, din precauție. Un asemenea om se află pe cele mai înalte trepte ale credincioșilor.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ...فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ وَمِنْهُم مُّقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌۢ بِٱلْخَيْرَٰتِ بِإِذْنِ ٱللَّهِ ... ﴾ فاطر: ٣٢

> „Printre ei sunt unii care își fac nedreptate sieși, alții care urmează o cale de mijloc și alții care, cu îngăduința lui Allah, sunt în frunte în săvârșirea faptelor bune.” (Fatir: 32)

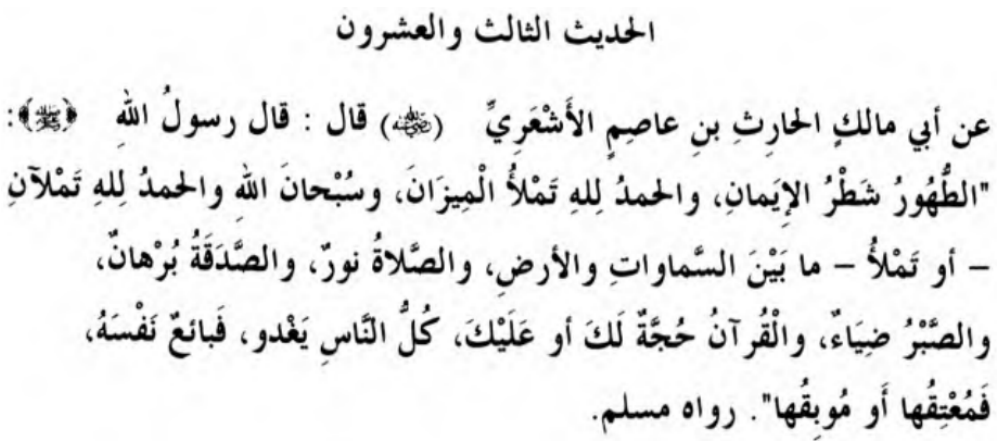
Credincioșii nu pot ieși din aceste trei categorii, iar toți vor merge în Paradis. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ يَدۡخُلُونَهَا يُحَلَّوۡنَ فِيهَا مِنۡ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٖ وَلُؤۡلُؤٗاۖ وَلِبَاسُهُمۡ فِيهَا حَرِيرٞ ٣٣ ﴾ فاطر: ٣٣

> „Ei vor intra în Grădinile ‘Adn [grădinile veșnice]; acolo vor fi împodobiți cu brățări de aur și mărgăritare, iar veșmintele lor vor fi din mătase [în Paradis].” (Fatir: 33)

Chiar și cel care își face nedreptate sieși va intra în Paradis, câtă vreme nu este vinovat de asociere sau de necredință. Cel mult, el este vinovat de păcate mici și mari, mai mici decât asocierea. Un asemenea om este dintre locuitorii Paradisului. Fie va intra în el prin iertarea și îndurarea lui Allah, fie va fi pedepsit în Foc atât cât este necesar pentru a fi curățat de păcate, apoi va intra în Paradis.

Hadithul 23

الحديث الثالث والعشرون

عن أبي مالكٍ الحارثِ بنِ عاصِمٍ الأَشْعَرِيِّ (رضي الله عنه) قال : قال رسولُ الله (ﷺ):
"الطُّهُورُ شَطْرُ الإِيمانِ، والحمدُ لِلهِ تَمْلأُ الْمِيزَانَ، وسُبْحانَ اللهِ والحمدُ لِلهِ تَمْلآنِ
– أو تَمْلأُ – ما بَيْنَ السَّماواتِ والأرضِ، والصَّلاةُ نورٌ، والصَّدَقَةُ بُرْهانٌ،
والصَّبْرُ ضِيَاءٌ، والْقُرآنُ حُجَّةٌ لَكَ أو عَلَيْكَ، كُلُّ النَّاسِ يَغْدو، فَبائعٌ نَفْسَهُ،
فَمُعْتِقُها أَو مُوبِقُها". رواه مسلم.

Abu Malik, al-Harith ibn ʻAsim al-Ashʻari — Allah să fie mulțumit de el — a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

> **„Purificarea este jumătate din credință. Rostirea «Alhamdulillah» (Toată lauda I se cuvine lui Allah) umple Balanța. Expresiile «Subhan Allah» și «Alhamdulillah» (Slavă lui Allah și toată lauda I se cuvine lui Allah) amândouă umplu — sau, în altă formulare: «umple» — ceea ce se află între ceruri și pământ. Rugăciunea este lumină, milostenia este o dovadă a credinței adevărate, răbdarea este lumină, iar Coranul este un argument în favoarea ta sau împotriva ta. Fiecare om pornește dimineața, încredințându-și propriul suflet: fie îl răscumpără, fie îl duce la pieire.”**

Consemnat de Muslim.[163]

Comentariu

Acesta este un hadith important, care arată cât de numeroase sunt însușirile bune și faptele drepte.

163. Consemnat de Muslim (223).

Cuvintele sale: **„Purificarea este jumătate din credință.”** Cuvântul at-tuhur, când litera ta poartă semnul dammah, înseamnă at-tatahhur (curățire), un substantiv verbal provenit din tahura (s-a curățit), yatatahharu (se va curăți). Sensul este curățirea de impuritatea minoră și de cea majoră. Cât despre at-tahur, când litera ta poartă semnul fathah, acesta desemnează ceea ce se folosește pentru purificare, precum apa sau nisipul, în lipsa apei. Aceasta se numește at-tahur.

Purificarea este de două feluri:

• Purificarea fizică de impuritățile minore și majore, folosind apă.

• Purificarea lăuntrică de păcate și de fapte rele.

Cuvintele sale: **„jumătate din credință...”** Expresia shatr al-iman înseamnă o jumătate din credință. S-a spus că tuhur (purificare) desemnează aici purificarea fizică, adică purificarea de impuritățile minore și majore. Dacă cineva împlinește purificarea fizică, a dobândit jumătate din credință, deoarece purificarea fizică este o condiție a validității rugăciunii. S-a mai susținut că tuhur desemnează purificarea lăuntrică.

Sensul aparent — iar Allah știe cel mai bine — este că le cuprinde pe amândouă. Prin urmare, purificarea fizică singură nu este suficientă, după cum nici purificarea lăuntrică singură nu este suficientă. Așadar, cel care împlinește purificarea fizică poruncită de Șaria și purificarea lăuntrică de păcate și de fapte rele a dobândit jumătate din credință. Îi mai rămâne cealaltă jumătate, care este fapta, deoarece credința — după cum s-a explicat mai înainte — este cuvânt, faptă și convingere.

Cuvintele sale: **„Alhamdulillah umple Balanța.”** Cuvântul al-hamd înseamnă lauda adresată celui care dăruiește o binefacere. Este o rostire care, dacă omul o spune, umple balanțele faptelor în Ziua Învierii, deoarece faptele bune și cele rele vor fi cântărite în acea Zi. Este o expresie pe care robului i se cere să o rostească sincer, lăudându-L pe Allah cu sinceritate...

…și însoțind binefacerile de recunoștință, îndreptându-le spre ascultarea de Allah. Alhamdulillah nu trebuie rostit numai cu limba, ci trebuie exprimat atât prin cuvinte, cât și prin fapte.

El ﷺ a spus: **„Subhan Allah wal-hamdu lillah amândouă umplu — sau, în altă formulare: «umple» — ceea ce se află între ceruri și pământ.”** Subhan Allah este alcătuit din două cuvinte și înseamnă a-L declara pe Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, liber de tot ceea ce nu I se cuvine: de parteneri, de lipsuri și de imperfecțiuni. După cum s-a arătat, alhamdulillah înseamnă lauda adusă lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. **„…amândouă umplu — sau, în altă formulare: «umple»…”**, tamla’an sau tamla’u: această singură expresie umple ceea ce se află între ceruri și pământ, iar întinderea spațiului dintre ceruri și pământ este cunoscută.

În hadithul relatat de Ibn ‘Abbas — Allah să fie mulțumit de amândoi — se consemnează că Profetul ﷺ i-a întrebat:

هَلْ تَدْرُونَ كَمْ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ

„Știți care este distanța dintre cer și pământ?”

El a spus: „Am răspuns: «Allah și Trimisul Său știu cel mai bine.»” El a spus:

بَيْنَهُمَا مَسِيرَةُ خَمْسِ مِائَةِ سَنَةٍ وَبَيْنَ كُلِّ سَمَاءٍ إِلَى سَمَاءٍ مَسِيرَةُ خَمْسِ مِائَةِ سَنَةٍ، وَ كِثَفُ كُلِّ سَمَاءٍ مَسِيرَةُ خَمْسِ مِائَةِ سَنَةٍ

„Între ele este o distanță de cinci sute de ani de călătorie; între fiecare cer și cerul următor este o distanță de cinci sute de ani de călătorie, iar grosimea fiecărui cer este de cinci sute de ani de călătorie.”[164]

Așadar, dacă omul rostește aceste două expresii cu adevărat și cu intenție sinceră, ele vor umple ceea ce se află între cer și pământ, în pofida întinderii dintre ele, datorită…

164. Consemnat de Ahmad în Musnad (1/206, 207) și de al-Hakim în Mustadrak (2/316, 410), care a spus că lanțul de transmitere al hadithului este sahih.

…măreției acestor două expresii; aceasta nu se datorează simplei lor rostiri, ci sensului lor și faptului de a acționa potrivit lor. Scopul nu este doar să le rostești cu limba; trebuie să le și pui în practică.

El a spus: **„Rugăciunea este lumină.”** Rugăciunile obligatorii și cele voluntare aduc lumină pe chip. De aceea, vei găsi întunecime și lipsă de strălucire pe chipurile celor care neglijează rugăciunea — și la Allah căutăm adăpost —, în timp ce pe chipurile celor care păzesc rugăciunile obligatorii și împlinesc rugăciunile de noapte vei găsi strălucire, lumină și seninătate. Acesta este un lucru limpede pentru oameni, dacă meditezi la el. Așadar, rugăciunea este lumină pe chipul tău, lumină pentru tine pe Podul Sirat și lumină în purtarea și în viața ta.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ...إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ تَنْهَىٰ عَنِ ٱلْفَحْشَآءِ وَٱلْمُنكَرِ ... ﴾ العنكبوت: ٤٥

„Cu adevărat, rugăciunea oprește de la al-fahsha’ [păcatele mari de orice fel, relațiile sexuale neîngăduite etc.] și de la al-munkar [necredința, politeismul și orice fel de faptă rea și nelegiuită].” [Al-‘Ankabut: 45]

El a mai spus:

﴿ وَٱسْتَعِينُوا۟ بِٱلصَّبْرِ وَٱلصَّلَوٰةِ ۚ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى ٱلْخَٰشِعِينَ ﴿٤٥﴾ ﴾ البقرة: ٤٥

„Căutați ajutor în răbdare și în rugăciune. Cu adevărat, aceasta este grea și anevoioasă, în afară de cei smeriți [credincioșii adevărați în Allah, care Îl ascultă cu deplină supunere, se tem mult de pedeapsa Lui și cred în făgăduința Sa — Paradisul etc. — și în avertismentele Sale — Iadul etc.].” [Al-Baqarah: 45]

Prin urmare, rugăciunea are o mare însemnătate.

El a spus: **„Milostenia este o dovadă.”** Sadaqah înseamnă a dărui din averea ta în ascultare de Allah. Cuvântul său **„…o dovadă…”**, burhan, înseamnă…

…o probă a sănătății credinței, deoarece nimeni nu poate fi darnic cu averea, în ciuda iubirii sale pentru ea, în afară de cel care are credință în inimă. Altfel, averea este îndrăgită de suflet, iar sufletul este zgârcit. Așadar, dacă omul o oferă în ascultare de Allah, aceasta este o dovadă a credinței sale: averea devine mai puțin prețioasă în ochii lui atunci când o cheltuiește în ascultare de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

Cât despre ipocrit, el nu dă milostenie, ci își strânge mâinile, refuzând să dăruiască. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ...وَلَا يُنفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَٰرِهُونَ ﴿٥٤﴾ ﴾ التوبة: ٥٤

> „Și nu își aduc contribuțiile decât fără tragere de inimă.” [At-Tawbah: 54]

El a mai spus:

﴿ ...وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ ... ﴾ التوبة: ٦٧

> „Și își strâng mâinile [oprindu-se de la milostenie și de la cheltuirea pe calea lui Allah].” [At-Tawbah: 67]

Prin urmare, milostenia este o dovadă a credinței, iar puținătatea ei sau lipsa ei este o dovadă a ipocriziei, după cum Allah i-a descris astfel pe ipocriți.

El a spus: **„Răbdarea este lumină.”** Răbdarea înseamnă a-ți ține sufletul statornic în ascultarea de Allah. Ea este de trei feluri.[165]

Primul este răbdarea în ascultarea de Allah. Robul trebuie să stăruie în ascultare, chiar dacă aceasta îi este grea sufletului, deoarece ascultarea nu este ușoară. Cel care se roagă de cinci ori pe zi și împlinește rugăciunea în ultima parte a nopții are nevoie de răbdare.

165. Vezi explicațiile despre categoriile și treptele răbdării în ‘Uddat as-Sabirin wa Dhakhirat ash-Shakirin (p. 13 și următoarele), Madarij as-Salikin (2/152–170) și Taysir al-‘Aziz al-Hamid Sharh Kitab at-Tawhid (p. 451), capitolul „Credința cuprinde răbdarea față de cele predestinate de Allah”.

Cel care cheltuiește din avere, se străduiește pe calea lui Allah, poruncește binele, oprește răul și cheamă la calea lui Allah are nevoie de răbdare în ascultarea de Allah.

Cel care nu are răbdare nu poate stărui în ascultare. Poate că în prima și în a doua zi este plin de avânt, apoi obosește și abandonează fapta de ascultare. Dacă ar fi avut răbdare, ar fi stăruit în ea.

Al doilea este răbdarea față de interdicțiile lui Allah. Fără îndoială, sufletul îndeamnă la rău, în afară de cel asupra căruia Allah Și-a revărsat îndurarea. El dorește poftele și lucrurile neîngăduite; îi place să fie asemenea oamenilor și să îi stăpânească. Credinciosul dă dovadă de răbdare și se oprește de la cele neîngăduite. El nu se lasă înșelat de numărul mare al celor care le săvârșesc.

Al treilea este răbdarea față de hotărârile dureroase ale lui Allah. Musulmanul trebuie să aibă răbdare când îl lovește o nenorocire în privința averii, a propriei persoane, a familiei sau a rudelor sale. El nu trebuie să se lase pradă întristării ori mâniei. Trebuie să fie mulțumit de hotărârea și de predestinarea lui Allah și să-și încredințeze Lui treburile, fiindcă știe că nimic, bun sau rău, nu îl va atinge fără hotărârea lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Nu este dezorientat: dacă are răbdare, va primi răsplată; dacă nu are răbdare, nenorocirea tot s-a petrecut, iar el va fi lipsit de răsplată. După cum Îi mulțumește lui Allah pentru binefacerile Sale, tot astfel trebuie să aibă răbdare când îl lovesc nenorocirile.

Cu privire la cuvintele Profetului ﷺ: **„Rugăciunea este lumină… iar răbdarea este lumină”**, cuvintele an-nur și ad-diya’ au sensuri apropiate, însă ad-diya’ este mai puternic. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ ٱلشَّمْسَ ضِيَآءً وَٱلْقَمَرَ نُورًا ... ﴾ يونس: ٥

„El este Cel care a făcut soarele strălucire și luna lumină…” [Yunus: 5]

Fără îndoială, soarele, cu arșița sa puternică, este mai mare decât luna. Așadar, răbdarea îl ajută pe om să stăruie în…

…ascultare, luminându-i calea. Dacă îl lovesc greutăți sau nenorociri, calea va fi luminoasă înaintea sa, fără să îl lase în nedumerire.

El a spus: **„Iar Coranul este un argument în favoarea ta sau împotriva ta.”** Allah i-a revelat Coranul Trimisului Său ﷺ pentru a-i călăuzi pe oameni și pentru a deosebi adevărul de falsitate. Dacă acționezi potrivit lui, va fi un argument în favoarea ta înaintea lui Allah în Ziua Învierii. Dacă însă îl părăsești, va fi un argument împotriva ta. Nu ai nicio scuză pentru neîmplinirea celor revelate în Coran, deoarece Coranul a ajuns la tine și este recitat în moschei, la întruniri și la posturile de radio.

Totodată, Coranul a fost făcut ușor pentru oricine dorește să îl învețe, iar aceasta face parte din stabilirea dovezii împotriva oamenilor. Vei vedea mereu exemplare ale Coranului, vei auzi mereu recitarea lui și îl vei recita mereu. Coranul a ajuns, într-adevăr, la tine. Nimeni nu va avea scuza de a spune în Ziua Învierii: „Nu am știut și nu mi-a ajuns nimic.” Allah Preaînaltul a spus:

﴿ قَدْ كَانَتْ ءَايَٰتِى تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنتُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِكُمْ تَنكِصُونَ ﴿٦٦﴾ ﴾

المؤمنون: ٦٦

> „Versetele Mele vă erau recitate, dar voi vă întorceați pe călcâie [tăgăduindu-le și urând să le ascultați].” [Al-Mu’minun: 66]

Prin urmare, Coranul este un argument în favoarea ta dacă îl pui în practică sau un argument împotriva ta dacă îl părăsești și eviți să îl aplici.

Apoi el ﷺ a spus: **„Fiecare om pornește dimineața.”** Cuvântul al-ghuduww înseamnă ieșirea din case dimineața. Oamenii își părăsesc casele în prima parte a zilei. Unde se duc? Se duc la locurile lor de muncă: să vândă, să cumpere sau la birouri. Nimeni nu rămâne acasă, în afară de bolnavi și de femei. Cât despre bărbat, el iese și nu rămâne în casă decât dacă se îmbolnăvește sau îmbătrânește.

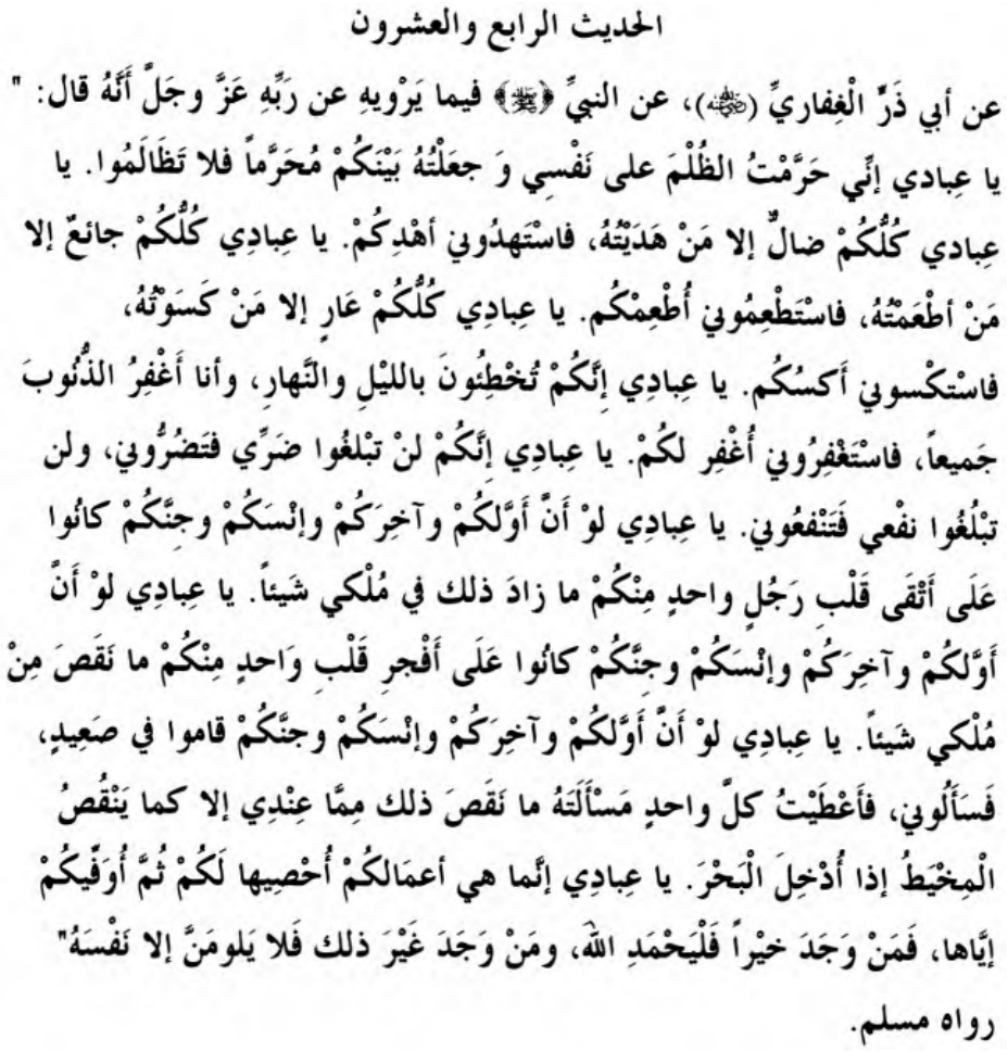
Totuși, ieșirea omului din casă îl va duce fie la rău, fie la bine. Dacă iese pentru a căuta cunoaștere și a săvârși fapte drepte, va dobândi binele; dacă iese pentru a săvârși păcate, fapte rele și tulburări, va câștiga răul. Așadar, prin ieșirea sa din casă dimineața, el se îndreaptă fie spre bine, fie spre rău.

El a spus: **„...încredințându-și propriul suflet: fie îl răscumpără, fie îl duce la pieire."** Printre oameni se află cel pe care Allah îl ajută, astfel încât își răscumpără sufletul cerând iertare, căindu-se, întorcându-se la Allah și simțind regret. Printre ei se află și cel care săvârșește păcate, rele și tulburări, nimicindu-și astfel sufletul. Așadar, când omul pleacă dimineața la locul său de muncă, el nu scapă de una dintre aceste două situații: fie își răscumpără sufletul, fie îl nimicește!

De aceea, musulmanul trebuie să țină minte acest lucru și să fie atent când iese, păzindu-și auzul, vederea și mădularele, pentru a se număra printre cei care își răscumpără sufletele. Dacă nu își păzește aceste mădulare, se va număra, cu siguranță, printre cei care se nimicesc pe ei înșiși. Și nu există putere și nici tărie decât prin Allah.

Acest hadith cuprinde însușiri bune și avertizează împotriva trăsăturilor rele. El oferă o îndrumare importantă pe care musulmanul să o urmeze în viață, gândindu-se la propria mântuire. Toată lauda I se cuvine lui Allah, care ne-a oferit numeroase prilejuri de a săvârși fapte drepte. Când robul săvârșește un păcat, Allah îi dă timp din belșug pentru căință și nu Se grăbește să îl pedepsească. Îi acordă răgaz și posibilitatea de a se cerceta pe sine, pentru a vedea dacă, prin faptele și purtarea sa, își va nimici sufletul sau îl va salva.

Hadithul 24

الحديث الرابع والعشرون

عن أبي ذَرٍّ الْغِفاريِّ (رضي الله عنه)، عن النبيِّ (ﷺ) فيما يَرْوِيهِ عن رَبِّهِ عَزَّ وجَلَّ أَنَّهُ قال: " يا عِبادي إِنِّي حَرَّمْتُ الظُّلْمَ على نَفْسِي وَ جعَلْتُهُ بَيْنَكُمْ مُحَرَّماً فلا تَظَالَمُوا. يا عِبادي كُلُّكُمْ ضالٌّ إلا مَنْ هَدَيْتُهُ، فاسْتَهدُوني أَهْدِكُمْ. يا عِبادِي كُلُّكُمْ جائعٌ إلا مَنْ أَطْعَمْتُهُ، فاسْتَطْعِمُوني أُطْعِمْكُم. يا عِبادِي كُلُّكُمْ عَارٍ إلا مَنْ كَسَوْتُهُ، فاسْتَكْسوني أَكسُكُم. يا عِبادِي إِنَّكُمْ تُخْطِئُونَ بالليْلِ والنَّهارِ، وأنا أَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَميعاً، فاسْتَغْفِرُوني أُغْفِر لكُمْ. يا عِبادِي إِنَّكُمْ لنْ تَبْلغُوا ضَرِّي فتَضُرُّوني، ولن تَبْلُغُوا نفْعي فَتَنْفعُوني. يا عِبادِي لوْ أَنَّ أَوَّلكُمْ وآخِرَكُمْ وإِنْسَكُمْ وجِنَّكُمْ كانُوا عَلَى أَتْقَى قَلْبِ رَجُلٍ واحدٍ مِنْكُمْ ما زادَ ذلك في مُلْكي شَيئاً. يا عِبادِي لوْ أَنَّ أَوَّلكُمْ وآخِرَكُمْ وإِنْسَكُمْ وجِنَّكُمْ كانُوا عَلَى أَفْجرِ قَلْبِ وَاحدٍ مِنْكُمْ ما نَقَصَ مِنْ مُلْكي شَيئاً. يا عِبادِي لوْ أَنَّ أَوَّلكُمْ وآخِرَكُمْ وإِنْسَكُمْ وجِنَّكُمْ قاموا في صَعِيدٍ، فَسَأَلُوني، فأَعْطَيْتُ كلَّ واحدٍ مَسْأَلَتَهُ ما نَقَصَ ذلك مِمَّا عِنْدِي إلا كما يَنْقُصُ الْمِخْيَطُ إذا أُدْخِلَ الْبَحْرَ. يا عِبادِي إِنَّما هي أعمَالكُمْ أُحْصِيها لَكُمْ ثُمَّ أُوَفِّيكُمْ إِيَّاها، فَمَنْ وَجَدَ خيْراً فَلْيَحْمَدِ اللهَ، ومَنْ وَجَدَ غَيْرَ ذلك فَلا يَلومَنَّ إلا نَفْسَهُ"

رواه مسلم.

Abu Dharr al-Ghifari — Allah să fie mulțumit de el — a spus că Profetul ﷺ a relatat de la Domnul său, Cel Atotputernic și Preaînalt, că El a spus:

> **„O, robii Mei! Mi-am oprit Mie Însumi nedreptatea și am făcut-o oprită între voi, așadar nu vă nedreptățiți unii pe alții. O, robii Mei! Toți sunteți lipsiți de călăuzire, în afară de cel pe care îl călăuzesc Eu. Cereți-Mi călăuzire și vă voi călăuzi. O, robii Mei! Toți sunteți flămânzi, în afară de cel pe care îl hrănesc Eu. Cereți-Mi hrană și vă voi hrăni. O, robii Mei!...**

...Toți sunteți goi, în afară de cel pe care îl îmbrac Eu. Cereți-Mi îmbrăcăminte și vă voi îmbrăca. O, robii Mei! Voi greșiți noaptea și ziua, iar Eu iert toate păcatele. Cereți-Mi iertare și vă voi ierta.

O, robii Mei! Voi nu puteți ajunge să Îmi faceți rău, ca să Mă vătămați, și nu puteți ajunge să Îmi aduceți folos, ca să Îmi fiți de folos. O, robii Mei! Dacă primii dintre voi și ultimii dintre voi, oamenii voștri și djinnii voștri, ar avea cu toții inima celui mai evlavios dintre voi, aceasta nu ar adăuga nimic stăpânirii Mele. O, robii Mei! Dacă primii dintre voi și ultimii dintre voi, oamenii voștri și djinnii voștri, ar avea cu toții inima celui mai rău dintre voi, aceasta nu ar micșora cu nimic stăpânirea Mea.

O, robii Mei! Dacă primii dintre voi și ultimii dintre voi, oamenii voștri și djinnii voștri, ar sta pe o singură câmpie și Mi-ar cere, iar Eu i-aș da fiecăruia ceea ce a cerut, aceasta nu ar micșora ceea ce am decât atât cât ia un ac din mare când este cufundat în ea. O, robii Mei! Acestea sunt doar faptele voastre, pe care vi le număr, apoi vă voi răsplăti pentru ele pe deplin. Așadar, cel care găsește bine să Îi mulțumească lui Allah și să Îl laude; iar cel care găsește altceva să nu învinovățească pe nimeni în afară de sine însuși."

Consemnat de Muslim.[166]

Comentariu

Acesta este un hadith de mare însemnătate, relatat de Profet ﷺ de la Domnul său. Este numit hadith qudsi, prin raportare la al-quds, care înseamnă „pur". Hadithurile sunt de două feluri:

Primul este hadithul qudsi. Acesta face parte din Cuvântul lui Allah, atât prin formulare, cât și prin sens.

166. Consemnat de Muslim (2577).

Al doilea este hadithul nabawi. Acesta este alcătuit din cuvintele Trimisului ﷺ.

Așadar, atât formularea, cât și sensul hadithului qudsi provin de la Allah, iar Profetul ﷺ l-a relatat de la Domnul său cu formularea și sensul Lui. Cât despre hadithul nabawi, el provine de la Allah, adică este revelație de la Allah, în timp ce formularea sa provine de la Trimisul lui Allah ﷺ. Acest hadith cuprinde chestiuni de mare însemnătate.

Cuvintele Sale — Slavă Lui! — **„O, robii Mei!”** și repetarea lor în fiecare paragraf al hadithului arată bunătatea și mila lui Allah față de robii Săi. El nu are nicio nevoie de ei și, cu toate acestea, îi cheamă și stăruie asupra acestui lucru spre propriul lor folos.

Cuvântul al-‘ibad este pluralul lui ‘abd, iar al-‘ubudiyyah înseamnă supunere și smerenie înaintea lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! Astfel, toți oamenii, credincioșii și necredincioșii dintre ei, djinnii și oamenii, îngerii și întreaga creație sunt robii lui Allah în sens general. Cu toții sunt robii lui Allah și Îi sunt supuși. El le conduce treburile; sunt făpturile lui Allah și nimeni nu este exceptat de la aceasta.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿ إِن كُلُّ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ إِلَّآ ءَاتِي ٱلرَّحْمَٰنِ عَبْدًا ﴿٩٣﴾ ﴾

مريم: ٩٣

> „Nu este nimeni în ceruri și pe pământ care să nu vină înaintea Celui Preamilostiv ca rob.” [Maryam: 93]

Aceasta este o supunere impusă și obligatorie; nimeni nu este exceptat de la ea. Predestinarea și hotărârea lui Allah se împlinesc asupra tuturor.

Al doilea fel este o supunere particulară, adică supunerea de bunăvoie. Aceasta se realizează prin ascultarea de Allah Preaînaltul și prin supunerea față de El. Robul își exercită alegerea: dacă voiește, o împlinește, iar dacă voiește, o abandonează. Aceasta este forma particulară a ‘ubudiyyah. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ ... ﴾ الحجر: ٤٢

„Cu adevărat, tu nu vei avea nicio putere asupra robilor Mei…” [Al-Hijr: 42]

Expresia **„robii Mei”** din versetul de mai sus îi desemnează pe cei care împlinesc forma particulară de ‘ubudiyyah, adică pe credincioși. Diavolul nu are putere asupra lor, fiindcă Allah i-a ocrotit de el, deoarece ei s-au întors la Allah și L-au adorat — Slavă Lui! Acesta este sensul supunerii particulare, ‘ubudiyyah.

Așadar, prin această chemare divină, **„O, robii Mei…”**, Allah Se adresează tuturor robilor: atât celor aflați în supunerea generală, cât și celor aflați în supunerea particulară.

Cuvintele Sale: **„Mi-am oprit Mie Însumi nedreptatea și am făcut-o oprită între voi, așadar nu vă nedreptățiți unii pe alții.”** Din punct de vedere lingvistic, cuvântul zulm (nedreptate) înseamnă a pune un lucru într-un loc nepotrivit. Nedreptatea este de trei feluri.

Primul fel: nedreptatea în relația dintre rob și Domnul său, care constă în săvârșirea shirkului. Allah nu o va ierta. Preaînaltul a spus:

﴿ ...إِنَّ ٱلشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾ ﴾ لقمان: ١٣

„Cu adevărat, asocierea altora cu Allah în adorare este o mare nedreptate.” [Luqman: 13]

Allah a mai spus:

﴿ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَلَمْ يَلْبِسُوٓا۟ إِيمَٰنَهُم بِظُلْمٍ ... ﴾ الأنعام: ٨٢

„Cei care cred [în unicitatea lui Allah și Îl adoră numai pe El] și nu își amestecă credința cu nedreptate [adorând pe alții în afară de Allah]…” [Al-An‘am: 82]

Adică, nu o amestecă cu shirk. Allah nu va ierta aceasta decât printr-o căință sinceră. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ ... ﴾ النساء: ٤٨

„Cu adevărat, Allah nu iartă să I se asocieze parteneri în adorare…” [An-Nisa’: 48]

Al doilea fel: nedreptatea dintre rob și propriul său suflet, prin săvârșirea păcatelor și a faptelor rele. Astfel, omul se nedreptățește pe sine, adică își așază sufletul într-un loc care nu i se cuvine. El se nedreptățește printr-un lucru mai puțin grav decât shirkul. Însă Allah — Slavă Lui! — iartă pe cine voiește. Allah a spus:

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ ... ﴾ النساء: ٤٨

„Cu adevărat, Allah nu iartă să I se asocieze parteneri în adorare, dar iartă ceea ce este în afară de aceasta cui voiește…” [An-Nisa’: 48]

Al treilea fel: nedreptatea dintre o persoană și ceilalți oameni, prin încălcarea drepturilor lor asupra averii, onoarei și vieții. Allah nu îl va ierta pe un asemenea om decât dacă persoanele nedreptățite îl iartă. Altfel, celui nedreptățit trebuie să i se facă dreptate împotriva celui care l-a nedreptățit. Aceasta deoarece este vorba despre dreptul unei făpturi, care nu poate fi înlăturat decât prin iertarea ei sau prin recuperarea dreptului.

Allah Preaînaltul Și-a oprit Sieși nedreptatea, adică S-a abținut de la ea, fiindcă aceasta nu I se cuvine — Slavă Lui, Preaînaltul! El nu va trage pe nimeni la răspundere decât pentru propriile fapte și nu va pedepsi pe nimeni decât potrivit cu ceea ce a făcut. Aceasta este dreptatea. Dacă însă l-ar pedepsi pentru ceva ce nu a făcut, aceasta ar fi nedreptate, iar Allah este liber de ea, potrivit cuvintelor Sale: **„Mi-am oprit Mie Însumi nedreptatea…”**

Cuvintele Sale: **„…și am făcut-o oprită între voi”**, adică între robi. **„…oprită”**: Allah a interzis…

…nedreptatea și a făcut cunoscut că îi va prinde pe cei nedrepți și îi va nimici. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱللَّهَ غَٰفِلًا عَمَّا يَعْمَلُ ٱلظَّٰلِمُونَ ... ﴾ ابراهيم: ٤٢

„Să nu socotești că Allah este nepăsător față de ceea ce fac cei nedrepți [politeiștii, răufăcătorii etc.]…” [Ibrahim: 42]

Oricât ar nedreptăți omul și ar stărui în aceasta, mai devreme sau mai târziu se va confrunta cu nedreptatea sa. Profetul ﷺ i-a spus lui Mu‘adh:

وَ اتَّقِ دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ فَإِنَّهُ لَيْسَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ اللَّهِ حِجَابٌ

„Ferește-te de ruga celui nedreptățit, căci între ea și Allah nu se află nicio piedică.”[167]

Indiferent dacă cel nedreptățit este musulman sau necredincios, nu este îngăduit să nedreptățești pe nimeni. Nici necredincioșii nu pot fi nedreptățiți. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ... وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَـَٔانُ قَوْمٍ عَلَىٰٓ أَلَّا تَعْدِلُوا۟ ۚ ٱعْدِلُوا۟ هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ... ﴾ المائدة: ٨

„Și să nu vă împingă dușmănia și ura față de alții să vă abateți de la dreptate. Fiți drepți: aceasta este mai aproape de evlavie. Și temeți-vă de Allah…” [Al-Ma’idah: 8]

Ruga celui nedreptățit va fi primită chiar dacă el este necredincios, deoarece Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — nu este niciodată mulțumit de nedreptate și de încălcarea drepturilor.

Cuvintele Sale: **„…așadar nu vă nedreptățiți unii pe alții”**, adică unii dintre voi să nu îi nedreptățească pe ceilalți. Acesta este un avertisment al lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — împotriva nedreptății dintre oameni. Allah ne-a avertizat cu adevărat împotriva nedreptății în…

167. Consemnat de al-Bukhari (1395) și de Muslim (19).

…multe versete ale Cărții Sale și i-a amenințat pe cei nedrepți. De asemenea, a dat exemple despre nedreptățile celor pe care Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, i-a pedepsit, pentru a ne descuraja să săvârșim nedreptate.

Printre obiceiurile oamenilor se află nedreptatea, în afară de cei cărora Allah le arată îndurare. Allah Preaînaltul a spus:

﴿...إِنَّهُۥ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٢﴾﴾ الأحزاب: ٧٢

„Cu adevărat, el a fost nedrept [față de sine] și neștiutor [cu privire la urmări].” [Al-Ahzab: 72]

Este exceptat cel pe care Allah îl binecuvântează cu religia și credința: un asemenea om va fi curățit de această trăsătură. Al-Mutanabbi a spus:

Nedreptatea ține de firea oamenilor.
Dacă găsești pe cineva cu modestie, din orice pricină, el nu va înșela.[168]

El — Slavă Lui! — a spus: **„O, robii Mei! Toți sunteți lipsiți de călăuzire, în afară de cel pe care îl călăuzesc Eu. Cereți-Mi călăuzire și vă voi călăuzi.”** Toți robii sunt rătăciți, în afară de cei pe care îi călăuzește Allah, adică cei pe care El îi îndrumă spre adevăr și îi face statornici. Dacă Allah nu i-ar fi călăuzit prin trimiterea mesagerilor, revelarea Cărților și prezentarea dovezilor, oamenii ar fi rămas în rătăcirea lor. Însă, din îndurare față de ei, Allah i-a călăuzit, i-a îndrumat, i-a ajutat și i-a făcut statornici.

Călăuzirea este de două feluri.

Primul: călăuzirea cu sensul de explicare și îndrumare. Aceasta este accesibilă tuturor. Allah i-a călăuzit pe toți oamenii, credincioși și necredincioși, în sensul că le-a explicat, i-a îndrumat și le-a arătat adevărul prin trimiterea mesagerilor și revelarea Cărților. Allah Preaînaltul a spus:

168. Vezi Diwan al-Mutanabbi (1/166).

﴿ ...فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدًى فَمَن تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾ ﴾ البقرة: ٣٨

„Iar când va veni la voi călăuzire de la Mine, cei care vor urma călăuzirea Mea nu vor avea a se teme și nici nu se vor întrista.” [Al-Baqarah: 38]

El a mai spus:

﴿ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَٰهُمْ فَٱسْتَحَبُّوا۟ ٱلْعَمَىٰ عَلَى ٱلْهُدَىٰ ... ﴾ فصلت: ١٧

„Cât despre Thamud, Noi le-am arătat și le-am lămurit calea adevărului [monoteismul islamic] prin Trimisul Nostru, arătându-le calea izbânzii, însă ei au ales orbirea în locul călăuzirii…” [Fussilat: 17]

„…le-am lămurit calea adevărului” înseamnă că El i-a îndrumat spre credință și spre calea dreaptă, dar ei nu au primit călăuzirea. Dimpotrivă, au ales orbirea în locul călăuzirii! Aceasta este călăuzirea generală.

Al doilea: călăuzirea particulară, adică acordarea putinței de a urma și de a primi adevărul. Nu o dobândesc decât oamenii credinței. Așadar, cuvintele Sale: **„Toți sunteți lipsiți de călăuzire, în afară de cel pe care îl călăuzesc Eu…”** înseamnă: „I-am dăruit putința de a urma adevărul.” Aceasta este călăuzirea particulară. Cât despre călăuzirea generală, ea este accesibilă tuturor.

Cuvintele Sale: **„…cereți-Mi călăuzire”**, adică cereți călăuzirea Mea, spunând: „O, Allah, călăuzește-mă! O, Allah, îndrumă-mă spre bine și dă-mi putința de a-l urma! O, Allah, fă-mă statornic în el!” Roagă-te mult ca Allah să te călăuzească.

„Vă voi călăuzi.” Pe cel care Îi cere călăuzire lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, cu sinceritate, deschidere și dorință, El îl va călăuzi. Aceasta deoarece El este Aproape și răspunde — Slavă Lui! Allah a făgăduit că îl va călăuzi, cu siguranță, pe cel care Îi cere călăuzire, iar El nu Își încalcă…

…făgăduința. Aceasta subliniază că robul trebuie să Îl implore mult pe Allah pentru călăuzire.

El a spus: **„O, robii Mei! Toți sunteți flămânzi, în afară de cel pe care îl hrănesc Eu…”** Mijloacele de trai vin de la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt; El este Cel care asigură hrana. Dacă nu ar fi înzestrarea Sa, oamenii ar flămânzi, iar făpturile ar suferi de foame. Însă Allah le asigură cele necesare și le aduce proviziile, din bunăvoința Sa — Slavă Lui, Preaînaltul! Așadar, înzestrarea nu vine prin puterea sau tăria noastră, ci este doar o binecuvântare de la Allah. Noi doar folosim mijloacele prin care căutăm înzestrarea, în timp ce rezultatele sunt în Mâinile lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul!

El a spus: **„O, robii Mei! Toți sunteți goi…”**, lipsiți de haine cu care să vă acoperiți părțile intime, să vă încălziți și să vă înfrumusețați. Toate acestea vin de la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ قَدۡ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكُمۡ لِبَاسٗا يُوَٰرِي سَوۡءَٰتِكُمۡ وَرِيشٗاۖ ... ﴾ الأعراف: ٢٦

> „O, fii ai lui Adam! V-am dăruit veșminte care să vă acopere [părțile intime] și să vă fie podoabă…” [Al-A‘raf: 26]

„…să vă acopere…”, adică să vă ascundă părțile intime. **„…și să vă fie podoabă…”** înseamnă împodobire și înfrumusețare.

Așadar, hainele sunt de două feluri:

Primul: haine care acoperă părțile intime.

Al doilea: haine pentru înfrumusețare.

Cuvintele Sale — Slavă Lui! — **„Cereți-Mi îmbrăcăminte”**, adică solicitați îmbrăcăminte de la Mine. **„Vă voi îmbrăca”**, deoarece Allah este Aproape și răspunde. Aceasta arată slăbiciunea omului și nevoia lui de Allah. Dacă el nu are putere asupra hranei și îmbrăcămintei sale decât cerându-I lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, să îl binecuvânteze, aceasta este o dovadă a slăbiciunii sale și a bunăvoinței lui Allah. El este…

…Cel care ne hrănește și ne dă de băut. El ne îmbracă din bunăvoința și bunătatea Sa — Slavă Lui, Preaînaltul!

Cuvintele Sale: **„O, robii Mei! Voi greșiți noaptea și ziua.”** Adică săvârșiți fapte rele și păcate, fiindcă aceasta ține de firea omului. El greșește mult. Profetul ﷺ a spus:

كُلُّ ابْنِ آدَمَ خَطَّاءٌ وَخَيْرُ الْخَطَّائِينَ التَّوَّابُونَ

> „Toți urmașii lui Adam greșesc mereu, iar cei mai buni dintre cei care greșesc sunt cei care se căiesc mereu.”[169]

Așadar, robii săvârșesc multe păcate și au nevoie să Îi ceară lui Allah Preaînaltul iertare pentru ele.

Nimeni nu este ferit de greșeală, în afară de cel pe care Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — l-a ocrotit. Leacul este să ceri iertare și să o ceri din belșug. Dacă Îi ceri iertare lui Allah, El te va ierta. **„Cereți-Mi iertare”**, adică cereți-Mi iertarea păcatelor voastre. **„Vă voi ierta.”** Allah este Cel Mult Iertător, Cel Îndurător. Preaînaltul a spus:

﴿ وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا ثُمَّ ٱهْتَدَىٰ ﴿٨٢﴾ ﴾ طه: ٨٢

> „Cu adevărat, Eu sunt Iertător cu cel care se căiește, crede [în unicitatea Mea și nu Îmi asociază pe nimeni în adorare], săvârșește fapte drepte și apoi rămâne statornic în ele [până la moarte].” [Ta Ha: 82]

Printre Numele Sale se află al-Ghafur și al-Ghaffar; El iartă mult, iar iertarea Sa este largă pentru oricine se căiește.[170] Așadar, nimeni…

---

169. Consemnat de at-Tirmidhi (2499), Ibn Majah (4251), ad-Darimi (2727), în Musnad Ahmad (2/384) și de alții, de la Anas — Allah să fie mulțumit de el.

170. Ibn al-Qayyim — Allah să aibă milă de el — a spus: „El, Allah, este Cel Mult Iertător. Dacă omul ar veni cu o lume plină de păcate, în afară de shirk, El ar veni la el cu tot atâta iertare. Slavă Lui! Iertarea Sa este largă.” Vezi An-Nuniyyah bi Sharh Ibn ‘Isa (2/231).

…nu trebuie să se socotească pur, spunând: „Eu sunt drept”, „Eu sunt evlavios”, „Eu săvârșesc multe fapte bune.” Dimpotrivă, el va greși în mod inevitabil și, prin urmare, are nevoie să ceară iertare, oricât de departe ar fi ajuns în dreptate și în săvârșirea faptelor bune.

Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, îi iartă păcatele necredinței și politeismului celui care se căiește și cere iertare și iartă toate păcatele mai puțin grave decât acestea. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ۞ قُلْ يَٰعِبَادِيَ ٱلَّذِينَ أَسْرَفُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا۟ مِن رَّحْمَةِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَغْفِرُ ٱلذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾ ﴾ الزمر: ٥٣

„Spune: «O, robii Mei care ați întrecut măsura împotriva voastră [săvârșind fapte rele și păcate]! Nu deznădăjduiți de îndurarea lui Allah! Cu adevărat, Allah iartă toate păcatele. El este Cel Mult Iertător, Cel Îndurător.»” [Az-Zumar: 53]

Niciun păcat nu este exclus de la iertarea lui Allah. Așadar, nu deznădăjdui de îndurarea și iertarea lui Allah, ajungând astfel să abandonezi cererea de iertare și căința. Nu spune: „Acest păcat nu poate fi iertat.” Grăbește-te, în schimb, să ceri iertare cu sinceritate; Allah este Cel Mult Iertător, Cel Îndurător.

Apoi El — Slavă Lui! — a spus: **„O, robii Mei! Voi nu puteți ajunge să Îmi faceți rău, ca să Mă vătămați, și nu puteți ajunge să Îmi aduceți folos, ca să Îmi fiți de folos…”** Allah nu are nevoie de robii Săi — Slavă Lui, Preaînaltul! Așadar, cel care nu crede, săvârșește shirk și nu ascultă de Allah nu Îi poate face niciun rău lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Nu își face rău decât sieși. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ …إِن تَكْفُرُوا۟ أَنتُمْ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِىٌّ حَمِيدٌ ﴿٨﴾ ﴾ ابراهيم: ٨

„…Dacă nu credeți, voi și toți cei de pe pământ, cu adevărat, Allah este Cel fără nevoie de nimeni, Cel Vrednic de Laudă.” [Ibrahim: 8]

Așadar, El — Slavă Lui! — nu are nevoie de adorarea și de ascultarea noastră. Dimpotrivă, ni le-a poruncit spre propriul nostru folos, din bunăvoința Sa. **„...și nu puteți ajunge să Îmi aduceți folos...”** Oricât de mult L-ai adora și oricâte fapte bune ai săvârși, nu Îi poți aduce prin ele folos lui Allah. Tu ești cel care are nevoie de ele. **„...nu puteți ajunge să Îmi aduceți folos, ca să Îmi fiți de folos...”**

Allah nu poate fi vătămat prin păcate și nici nu I se poate aduce folos prin fapte drepte, deoarece El nu are nevoie de acestea; urmările lor se întorc doar asupra robului. Fapta lui dreaptă este în favoarea lui, iar păcatul său este împotriva lui. Allah este Cel care aduce folosul și răul — Slavă Lui, Preaînaltul!

El a spus: **„O, robii Mei! Dacă primii dintre voi și ultimii dintre voi...”**, de la prima făptură până la făptura care va exista când va sosi Ceasul. **„Dacă primii dintre voi și ultimii dintre voi, oamenii voștri...”**, adică urmașii lui Adam, **„...și djinnii voștri...”**, adică cealaltă lume. Djinnii sunt o creație pe care nu o cunoaște decât Allah. Noi nu îi vedem. De aceea au fost numiți djinni, de la cuvântul al-ijtinan, care înseamnă al-ikhtifa’ (ascundere). Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ... إِنَّهُۥ يَرَىٰكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُۥ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ ... ﴾ الأعراف: ٢٧

> „Cu adevărat, el și neamul său [ostașii săi dintre djinni sau seminția sa] vă văd de unde voi nu îi vedeți.” [Al-A‘raf: 27]

Ei există și trăiesc printre noi. Între ei sunt credincioși și necredincioși, ascultători și neascultători, evlavioși și nelegiuiți. Sunt asemenea urmașilor lui Adam. Fac parte din lumea nevăzutului; noi nu îi vedem.

El — Slavă Lui! — a spus: **„...ar avea cu toții inima celui mai evlavios dintre voi...”** Dacă ar fi cu toții drepți și evlavioși, fără să săvârșească niciun păcat, **„...aceasta nu ar adăuga nimic stăpânirii Mele”**, deoarece Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, nu dobândește folos din slujirea celor ascultători, neavând nevoie de ea. Stăpânirea lui Allah este desăvârșită și supunerea celor ascultători nu o poate spori.

El a spus: **„O, robii Mei! Dacă primii dintre voi și ultimii dintre voi, oamenii voștri și djinnii voștri, ar avea cu toții inima celui mai rău dintre voi...”** Dacă toți oamenii ar respinge credința, stăpânirea lui Allah ar rămâne desăvârșită; ea nu s-ar micșora din pricina necredinței făpturilor. Acestea nu Îi pot face niciun rău lui Allah. De aceea, Cel Atotputernic și Preaînalt a spus:

﴿ وَقَالَ مُوسَىٰٓ إِن تَكۡفُرُوٓاْ أَنتُمۡ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا فَإِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ

﴿ ٨ ﴾ إبراهيم: ٨

„Și Musa [Moise] a spus: «Dacă nu credeți, voi și toți cei de pe pământ laolaltă, cu adevărat, Allah este Bogat [lipsit de orice nevoie], Vrednic de toată Lauda.»” [Ibrahim: 8]

Prin urmare, omul nu trebuie să se lase amăgit de faptele sale bune și de supunerea sa, socotindu-le o favoare făcută lui Allah Preaînaltul. Allah a spus:

﴿ ...قُل لَّا تَمُنُّواْ عَلَيَّ إِسۡلَٰمَكُمۖ بَلِ ٱللَّهُ يَمُنُّ عَلَيۡكُمۡ أَنۡ هَدَىٰكُمۡ لِلۡإِيمَٰنِ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١٧ ﴾ الحجرات: ١٧

„Spune: «Nu socotiți Islamul vostru o favoare față de mine. Dimpotrivă, Allah v-a făcut o favoare, călăuzindu-vă spre credință, dacă sunteți sinceri.»” [Al-Hujurat: 17]

Așadar, bunăvoința Îi aparține lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul!

El a spus: **„O, robii Mei! Dacă primii dintre voi și ultimii dintre voi, oamenii voștri și djinnii voștri, ar sta pe o singură câmpie...”** Cuvântul as-sa‘id desemnează ceea ce se ridică la suprafața pământului. **„...pe o singură câmpie...”** înseamnă într-un singur loc. Dacă întreaga creație, oamenii și djinnii, cei din vechime și cei din vremurile de mai târziu, s-ar aduna, iar fiecare I-ar cere lui Allah ceea ce îi trebuie, Allah a spus: **„Iar Eu i-aș da fiecăruia ceea ce a cerut, aceasta nu ar micșora nimic din ceea ce am.”** Aceasta deoarece:

يَمِينَ اللَّهِ مَلْأَى لَا يَغِيضُهَا نَفَقَةٌ سَحَّاءُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ

„Mâna dreaptă a lui Allah este plină, iar cheltuirea necontenită, noaptea și ziua, nu îi micșorează plinătatea.”[171]

Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ...وَلِلَّهِ خَزَآئِنُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ... ﴾ المنافقون: ٧

„Și ale lui Allah sunt comorile cerurilor și ale pământului…”
[Al-Munafiqun: 7]

Comorile lui Allah nu se pot micșora prin cheltuire. În cazul făpturii care cheltuiește, averea și posesiunile ei se micșorează. Cât despre Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, El cheltuiește pentru întreaga creație, fără ca aceasta să micșoreze ceva din comorile Sale, deoarece El — Slavă Lui, Preaînaltul! — are bogăție absolută.

„Iar Eu i-aș da fiecăruia ceea ce a cerut”, în ciuda mulțimii celor care cer: oameni, djinni, cei din vechime și cei de mai târziu. Fiecare are propria sa cerere, iar Allah i-o împlinește. Aceasta nu poate micșora nimic din comorile lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! Aceasta arată bogăția, generozitatea și bunăvoința Sa — Slavă Lui, Preaînaltul! Toate făpturile trăiesc din înzestrarea lui Allah, iar ceea ce se află la El nu se poate micșora niciodată — Slavă Lui, Preaînaltul!

El a spus: **„…ar sta pe o singură câmpie”**, adică într-un singur loc, **„…și Mi-ar cere…”**, cerându-I lui Allah să le împlinească feluritele nevoi. Dacă El i-ar dărui fiecăruia ceea ce a cerut, aceasta nu ar micșora cu nimic ceea ce se află la Allah. Aceasta arată desăvârșirea bogăției Sale.

171. Consemnat de al-Bukhari (7419) și de Muslim (993), de la Abu Hurayrah.

Nota ediției românești: trimiterea „Muslim 9930” din engleză a fost corectată în „Muslim 993”.

Apoi, la sfârșitul acestor cuvinte măreațe, El a spus: **„O, robii Mei! Acestea sunt doar faptele voastre, pe care vi le număr, apoi vă voi răsplăti pentru ele pe deplin...”** Adică nu aveți decât faptele voastre. **„...doar faptele voastre”**, pe care le-ați săvârșit, bune sau rele. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, nu va pedepsi pe nimeni pentru altceva decât propriile fapte. Allah nu îl va binecuvânta pe necredincios și nu îl va pedepsi pe credincios. Aceasta nu I se cuvine Lui, Cel lipsit de orice imperfecțiune.

El așază lucrurile la locurile lor cuvenite. Îl pedepsește pe necredincios și îl binecuvântează pe credincios prin bunăvoința, bunătatea, dreptatea și generozitatea Sa — Slavă Lui, Preaînaltul! **„...doar faptele voastre.”**

Aceasta dovedește că răsplata se întemeiază numai pe faptă, nu pe descendență, rang sau obârșie. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ...إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ ... ﴾ الحجرات: ١٣

„Cu adevărat, cel mai cinstit dintre voi înaintea lui Allah este cel mai evlavios dintre voi.” [Al-Hujurat: 13]

Așadar, nu vei avea cale să dobândești îndurarea lui Allah decât prin fapta pe care ai săvârșit-o și nu vei fi pedepsit decât pentru faptele tale. Allah a spus:

﴿ ...وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾ ﴾ يس: ٥٤

„...Și nu veți primi răsplată decât pentru ceea ce obișnuiați să faceți.” [Ya Sin: 54]

Prin urmare, trebuie să fii atent la faptele tale, fiindcă ele sunt cheia fericirii sau a nefericirii tale.

El a spus: **„...pe care vi le număr...”** Face parte din bunăvoința Sa să țină socoteala faptelor. El, Cel Atotputernic și Preaînalt, le cunoaște și le consemnează prin îngerii care scriu faptele urmașilor lui Adam. Această grijă a Sa pentru faptele urmașilor lui Adam este o dovadă a...

…bunăvoinței și îndurării Sale față de ei. Altfel, El nu are nevoie de faptele lor; ei sunt cei care au nevoie. Cu toate acestea, Allah le consemnează și nu le lasă să se piardă.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ...إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ﴿٣٠﴾ ﴾ الكهف: ٣٠

„Cu adevărat, Noi nu lăsăm să se piardă răsplata celui care își împlinește faptele [drepte] în cel mai bun chip.” [Al-Kahf: 30]

El a mai spus:

﴿ ...وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾ ﴾ يوسف: ٥٦

„Și Noi nu lăsăm să se piardă răsplata celor care fac bine.” [Yusuf: 56]

El a spus:

﴿ ...وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَٰنَكُمْ ... ﴾ البقرة: ١٤٣

„Și Allah nu ar lăsa niciodată să se piardă credința voastră [rugăciunile voastre].” [Al-Baqarah: 143]

Așadar, Allah — Slavă Lui! — cunoaște faptele urmașilor lui Adam; ele nu Îi sunt ascunse. Cu toate acestea, El le consemnează: a însărcinat îngeri să scrie faptele bune și rele ale urmașilor lui Adam. Apoi, în Ziua Învierii, li se vor da înscrisurile care cuprind faptele lor și vor fi trași la răspundere potrivit lor.

Aceasta arată că omul nu a fost lăsat de izbeliște. El iese, se bucură, săvârșește păcate, necredință și încălcări și devine trufaș, crezând că este lăsat nesupravegheat. Nicidecum! Toate faptele lui sunt consemnate. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَظۡلِمُ مِثۡقَالَ ذَرَّةٖۖ وَإِن تَكُ حَسَنَةٗ يُضَٰعِفۡهَا وَيُؤۡتِ مِن لَّدُنۡهُ أَجۡرًا عَظِيمٗا ٤٠ ﴾ النساء: ٤٠

„Cu adevărat, Allah nu nedreptățește nici cât greutatea unui atom [sau a unei furnici mici]. Iar dacă este o faptă bună, El o înmulțește și dăruiește de la Sine o mare răsplată.” [An-Nisa’: 40]

El a spus: **„Apoi vă voi răsplăti pentru ele...”** Când? În Ziua Învierii. Cuvântul thumma (apoi) se referă la viitor. **„Apoi vă voi răsplăti pentru ele pe deplin.”** Fiecare om va primi răsplata pentru fapta sa, bună sau rea. Va primi ceea ce se cuvine faptei sale și nimic din ea nu se va pierde.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَوُضِعَ ٱلۡكِتَٰبُ فَتَرَى ٱلۡمُجۡرِمِينَ مُشۡفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَٰوَيۡلَتَنَا مَالِ هَٰذَا ٱلۡكِتَٰبِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةٗ وَلَا كَبِيرَةً إِلَّآ أَحۡصَىٰهَاۚ وَوَجَدُواْ مَا عَمِلُواْ حَاضِرٗاۗ وَلَا يَظۡلِمُ رَبُّكَ أَحَدٗا ٤٩ ﴾ الكهف: ٤٩

„Și Cartea [înscrisul faptelor] va fi pusă [în mâna dreaptă a credinciosului în unicitatea lui Allah și în mâna stângă a necredinciosului], iar tu îi vei vedea pe nelegiuiți [criminali, politeiști, păcătoși etc.] înspăimântați de ceea ce este în ea. Ei vor spune: «Vai nouă! Ce fel de Carte este aceasta, care nu lasă nimic mic și nimic mare fără să îl numere?» Și vor găsi înaintea lor tot ceea ce au făcut. Iar Domnul tău nu nedreptățește pe nimeni.” [Al-Kahf: 49]

Allah a spus:

﴿ ... أَحۡصَىٰهُ ٱللَّهُ وَنَسُوهُۚ ... ﴾ المجادلة: ٦

„Allah le-a ținut socoteala, în timp ce ei le-au uitat.” [Al-Mujadalah: 6]

Tu le vei uita, ca și cum nu ai fi făcut nimic, însă ele au fost consemnate pentru tine și le vei întâlni în Ziua Învierii. Așadar, ai grijă de sufletul tău. Nu îl chinui, nu îl pune în primejdie și nu crede că nu ești supravegheat sau că nimeni nu te poate birui. Dimpotrivă, te afli sub privirea lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — și nimic nu Îi este ascuns. Ești supravegheat din dreapta și din stânga ta.

Allah a spus:

﴿ مَّا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾ ﴾ ق: ١٨

„Nu rostește niciun cuvânt fără să fie lângă el un supraveghetor pregătit [să îl consemneze].” [Qaf: 18]

Mai înainte, El a spus:

﴿ إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ ﴾ ق: ١٧

„Când cei doi primitori [îngerii care consemnează faptele fiecărui om ajuns la pubertate] primesc, unul șezând în dreapta și unul în stânga [pentru a-i nota faptele].” [Qaf: 17]

Ei stau alături de tine noaptea și ziua, însă tu nu îi vezi pe îngeri, după cum a spus Profetul ﷺ:

يَتَعَاقَبُونَ فِيكُمْ مَلَائِكَةٌ بِاللَّيْلِ وَمَلَائِكَةٌ بِالنَّهَارِ

„Un grup de îngeri rămâne cu voi noaptea și un alt grup de îngeri rămâne cu voi ziua…”[172]

Ei vă consemnează faptele. **„…apoi vă voi răsplăti pentru ele”**, în Ziua Răsplății.

172. Consemnat de al-Bukhari (555) și de Muslim (632).

El a spus: **„Așadar, cel care găsește bine”**, adică o răsplată bună, **„să Îi mulțumească lui Allah și să Îl laude.”** Să nu spună: „Aceasta este din câștigul meu” sau „Eu am dobândit-o.” Dimpotrivă, să Îl laude pe Allah, fiindcă binecuvântarea vine de la Allah, iar fapta ta nu se poate ridica la măsura ei. Chiar dacă te-ai strădui noaptea și ziua, fapta ta nu ar putea egala binefacerile lui Allah asupra ta.

Însă Allah Își revarsă bunăvoința asupra ta și îți înmulțește faptele bune prin harul Său — Slavă Lui, Preaînaltul! Așadar, nu spune: „Aceasta este fapta mea” sau „Eu merit aceasta.” Ți se cere să Îl lauzi pe Allah, fiindcă bunăvoința vine de la Allah — Slavă Lui, Preaînaltul!

„Iar cel care găsește altceva...”, adică altceva decât bine, **„...să nu învinovățească pe nimeni în afară de sine însuși...”**, fiindcă el și fapta sa au fost cauza. Prin urmare, trebuie să te învinovățești pe tine, căci aceasta este ceea ce ai trimis înainte. Nu învinovăți pe nimeni și nu spune: „Aceasta este nedrept”, „Eu nu am făcut aceasta” sau „Nu merit aceasta.” Nu este decât răsplata faptei tale. Îți vei întâlni fapta întocmai, cu precizie, și o vei citi pe deplin, fără să poți contesta nimic din ea. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ٱقۡرَأۡ كِتَٰبَكَ كَفَىٰ بِنَفۡسِكَ ٱلۡيَوۡمَ عَلَيۡكَ حَسِيبٗا ١٤ ﴾ الإسراء: ١٤

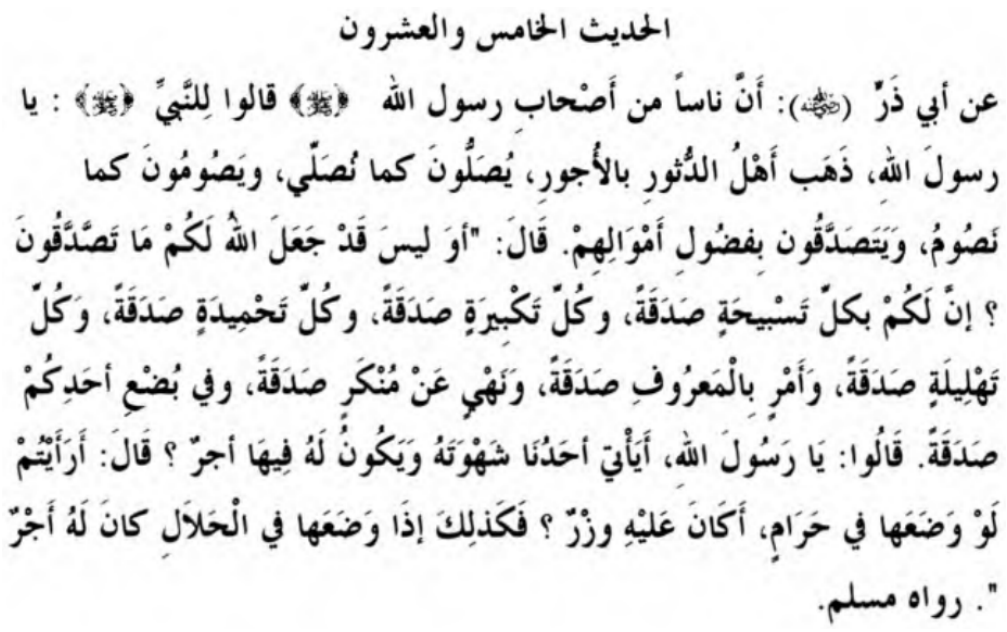
> „[I se va spune:] «Citește-ți Cartea! Astăzi ești tu însuți de ajuns ca socotitor împotriva ta.»” [Al-Isra’: 14]

Prin urmare, trebuie să cunoști acest lucru și să te pregătești pentru el.

Acesta este un hadith măreț și foarte important. Înaintașii evlavioși îl cinsteau și erau cuprinși de teamă când îl citeau, deoarece sensul său este limpede și ușor de înțeles. Toți îl înțeleg, atât omul de rând, cât și cel care studiază. Este o dovadă de la Allah împotriva robilor Săi. Ori de câte ori Abu Idris al-Khawlani citea acest hadith, cădea în genunchi.[173]

173. Consemnat de Muslim (2577).

Hadithul 25

الحديث الخامس والعشرون

عن أبي ذَرٍّ (ﷺ): أَنَّ ناساً من أَصْحاب رسول الله (ﷺ) قالوا لِلنَّبِيِّ (ﷺ) : يا رسولَ الله، ذَهَب أَهْلُ الدُّثورِ بالأُجورِ، يُصَلُّونَ كما نُصَلِّي، ويَصُومُونَ كما نَصُومُ، وَيَتَصَدَّقُون بفضُولِ أَمْوَالِهِمْ. قَالَ: "أَوَ ليسَ قَدْ جَعَلَ اللهُ لَكُمْ مَا تَصَّدَّقُونَ ؟ إنَّ لَكُمْ بكلِّ تَسْبيحَةٍ صَدَقَةً، وكُلِّ تَكْبيرَةٍ صَدَقَةً، وكُلِّ تَحْمِيدَةٍ صَدَقَةً، وَكُلِّ تَهْلِيلَةٍ صَدَقَةً، وَأَمْرٍ بالْمَعرُوفِ صَدَقَةً، وَنَهْيٍ عَنْ مُنْكَرٍ صَدَقَةً، وفي بُضْعِ أَحَدِكُمْ صَدَقَةً. قَالُوا: يَا رَسُولَ الله، أَيَأْتِي أَحَدُنَا شَهْوَتَهُ وَيَكُونُ لَهُ فِيهَا أجرٌ ؟ قَالَ: أَرَأَيْتُمْ لَوْ وَضَعَهَا في حَرَامٍ، أَكَانَ عَلَيْهِ وِزْرٌ ؟ فَكَذلِكَ إذَا وَضَعَهَا في الْحَلاَلِ كانَ لَهُ أَجْرٌ". رواه مسلم.

Tot Abu Dharr — Allah să fie mulțumit de el — a spus: Unii dintre companionii Trimisului lui Allah ﷺ i-au spus Profetului ﷺ: „O, Trimis al lui Allah, cei bogați au dobândit răsplăți uriașe. Ei se roagă așa cum ne rugăm noi, postesc așa cum postim noi și dau milostenie din prisosul averilor lor.”

El a spus:

> **„Oare Allah nu v-a dăruit și vouă ceva cu care să faceți milostenie? Cu adevărat, fiecare tasbih [rostirea «Subhan Allah» — Slavă lui Allah] este milostenie, fiecare takbir [rostirea «Allahu akbar» — Allah este Cel mai Mare] este milostenie, fiecare tahmid [rostirea «Alhamdulillah» — Toată lauda I se cuvine lui Allah] este milostenie, fiecare tahlil [rostirea «La ilaha illa Allah» — Nu există nicio divinitate vrednică de adorare în afară de Allah] este milostenie, poruncirea binelui este milostenie, oprirea răului este milostenie, iar unirea voastră trupească cu soțiile voastre este milostenie.”**

Ei au spus: „O, Trimis al lui Allah, cineva își împlinește dorința trupească și primește răsplată pentru aceasta?” El ﷺ a spus:

> **„Dacă și-ar împlini-o pe o cale neîngăduită, nu ar păcătui? Tot astfel, dacă...**

...și-o împlinește pe o cale îngăduită, va avea răsplată."[174]

Comentariu

Acest hadith explică numeroasele căi de a săvârși binele și arată că Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — a înlesnit căile faptelor bune pentru oricine dorește să le împlinească, bogat sau sărac.

El a spus: **„Unii dintre companionii Trimisului lui Allah ﷺ au spus: «O, Trimis al lui Allah, cei bogați au dobândit răsplăți uriașe.»"** Ahl ad-duthur (cei bogați) sunt oamenii înstăriți, care au averi mari, cu mult peste nevoile lor. **„Ei se roagă așa cum ne rugăm noi, postesc așa cum postim noi..."**, adică împlinesc faptele trupești; iar faptele trupești, precum rugăciunea și postul, pot fi împlinite de oricine, bogat sau sărac.

El a spus: **„...și dau milostenie din prisosul averilor lor"**, adică din ceea ce le rămâne peste nevoi. Aceasta este o virtute prin care bogații îi întrec pe săraci. Aici se află dovada că este recomandat ca bogații să cheltuiască din averea lor și să fie darnici față de oameni cu ceea ce le-a dăruit Allah, după cum Allah a spus în privința lui Qarun:

﴿ ...وَأَحۡسِن كَمَآ أَحۡسَنَ ٱللَّهُ إِلَيۡكَۖ ... ﴾ القصص: ٧٧

„Și fă bine, după cum Allah ți-a făcut ție bine..." [Al-Qasas: 77]

Adică fii bun cu oamenii, dând milostenie, după cum Allah te-a binecuvântat cu avere. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, a spus:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَنفِقُواْ مِمَّا رَزَقۡنَٰكُم ... ﴾ البقرة: ٢٥٤

174. Consemnat de Muslim (1006).

„O, voi cei care credeți! Cheltuiți din ceea ce v-am dăruit…” [Al-Baqarah: 254]

El a mai spus:

﴿ ...وَأَنفِقُواْ مِمَّا جَعَلَكُم مُّسْتَخْلَفِينَ فِيهِۖ ... ﴾ الحديد: ٧

„Și cheltuiți din ceea ce El v-a încredințat spre administrare.” [Al-Hadid: 7]

Scopul nu este ca omul să adune avere fără să dea nimic din ea. Un asemenea om ar fi ca un depozit în care sunt strânse obiecte de valoare, fără ca depozitul să beneficieze de ele. Ar fi un paznic al averii, fără să trimită înainte ceva din ea pentru propriul suflet. Din nefericire, el nu deține cu adevărat din această avere decât ceea ce trimite înainte, fie puțin, fie mult: aceasta este averea lui adevărată. Ceea ce nu cheltuiește le aparține altora. Însă săracul nu are avere; de unde să cheltuiască?

De aceea, cei săraci dintre companionii Trimisului lui Allah ﷺ și-au exprimat această nemulțumire. Aici se află dovada că musulmanul trebuie să fie dornic să săvârșească fapte bune și să simtă regret când nu le poate împlini; el va fi răsplătit pentru regretul său. Este asemenea celui care vede un bogat dând milostenie și își dorește să aibă avere, ca să o cheltuiască în milostenie precum acel bogat.

S-a relatat într-un hadith că Profetul ﷺ a spus:

مَثَلُ هَذِهِ الْأُمَّةِ مَثَلُ أَرْبَعَةِ نَفَرٍ : رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا وَعِلْمًا فَهُوَ يَعْمَلُ بِهِ فِي مَالِهِ فَيُنْفِقُهُ فِي حَقِّهِ وَرَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ عِلْمًا وَلَمْ يُؤْتِهِ مَالًا فَهُوَ يَقُولُ لَوْ كَانَ لِي مِثْلُ مَا لِهَذَا عَمِلْتُ فِيهِ مِثْلَ الَّذِي يَعْمَلُ . قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :فَهُمَا فِي الْأَجْرِ سَوَاءٌ

„Pilda acestei comunități este asemenea a patru categorii de oameni: un om căruia Allah i-a dat avere și cunoaștere, iar el acționează potrivit cunoașterii în privința averii sale și cheltuiește din ea. [Al doilea] este un…

> …om căruia Allah i-a dat cunoaștere fără să îi dea avere, însă el spune: «Dacă aș avea ceea ce are acest om, aș face ceea ce face el.» Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «Amândoi sunt egali în răsplată.»”[175]

Primul va fi răsplătit pentru cheltuiala sa, iar al doilea pentru intenția sa bună.

Acești companioni erau preocupați de această chestiune, așa că au venit să i se plângă Profetului ﷺ. Atunci Profetul ﷺ le-a spus: **„Oare Allah nu v-a dăruit și vouă ceva cu care să faceți milostenie?”** Apoi le-a deschis calea: **„Cu adevărat, fiecare tasbih [rostirea «Subhan Allah»] este milostenie, fiecare takbir [rostirea «Allahu akbar»] este milostenie, fiecare tahmid [rostirea «Alhamdulillah»] este milostenie, fiecare tahlil [rostirea «La ilaha illa Allah»] este milostenie…”**

Acesta este un bine îmbelșugat: câteva cuvinte sunt socotite milostenii. Nu vei pierde nicio avere. Tasbih înseamnă să spui „Subhan Allah”; takbir înseamnă să spui „Allahu akbar”; tahmid înseamnă să spui „Alhamdulillah”, iar tahlil înseamnă să spui „La ilaha illa Allah”. Fiecare expresie este socotită milostenie.

În plus, **„…poruncirea binelui este milostenie și oprirea răului este milostenie.”** Cuvântul al-ma‘ruf înseamnă ascultare și faptă bună. A fost numit ma‘ruf deoarece firea sănătoasă îl recunoaște, ya‘rifuhu. Al-munkar desemnează orice faptă de neascultare față de Allah. A fost numit munkar deoarece mințile sau firea dreaptă îl resping. Așadar, poruncirea binelui și oprirea răului sunt foarte importante în Islam.

Allah Preaînaltul a spus:

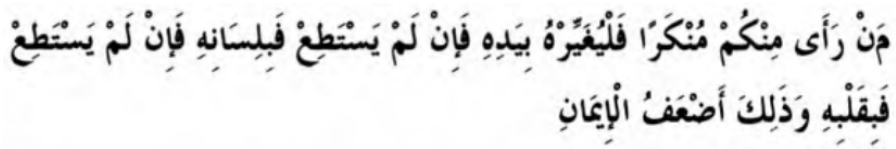
﴿ كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ ... ﴾ آل عمران: ١١٠

175. Consemnat de Ibn Majah (4228), Ahmad (4/230), at-Tabarani în Al-Kabir (862) și al-Bayhaqi în Al-Kubra (4/189), de la Abu Kabshah al-Anmari — Allah să fie mulțumit de el.

> „Voi [cei care credeți cu adevărat în monoteismul islamic și Îl urmați cu adevărat pe Profetul Muhammad și Sunna sa] sunteți cea mai bună comunitate ridicată pentru oameni: porunciți al-ma‘ruf [monoteismul islamic și tot ceea ce Islamul a poruncit], opriți al-munkar [politeismul, necredința și tot ceea ce Islamul a interzis] și credeți în Allah…” [Al ‘Imran: 110]

Aceasta înseamnă ca omul să extindă binele și asupra altora. Nu este suficient să te îndrepți pe tine însuți; trebuie să te străduiești să îi îndrepți și pe ceilalți. Dacă îndrumi pe cineva spre bine și îl avertizezi împotriva răului, i-ai oferit o milostenie uriașă, deoarece Allah poate face ca aceasta să îi fie de mult mai mult folos decât averea.

Așadar, meritul și folosul poruncirii binelui și opririi răului sunt mari. Totuși, acestea trebuie împlinite potrivit putinței fiecăruia. Nimeni să nu spună: „Eu nu pot porunci binele și opri răul.” Profetul ﷺ a spus:

> „Cel dintre voi care vede un rău să îl schimbe cu mâna sa; dacă nu poate, atunci cu limba sa; iar dacă nu poate, atunci cu inima sa. Aceasta este cea mai slabă treaptă a credinței.”[176]

Aceasta arată că nimeni nu este scutit de poruncirea binelui și oprirea răului. Însă împlinirea lor depinde de putința fiecăruia.

Cel care deține autoritate trebuie să oprească, să schimbe și să înlăture răul cu mâna sa. Cel care nu deține autoritate de stat trebuie să oprească răul, să explice, să sfătuiască, să povățuiască și să îndrume spre bine cu limba sa. Aceasta nu îi va pricinui nicio dificultate. Iar cel care nu poate folosi limba trebuie să respingă răul cu inima. Nu există nimeni care să nu poată respinge răul cu…

176. Trimiterea la sursa sa a fost menționată mai înainte.

…inima. Omul poate fi incapabil să folosească limba și mâna, însă nimeni nu este incapabil să respingă răul cu inima.

Când respingi răul cu inima, trebuie să te îndepărtezi de oamenii răului și de locurile în care se săvârșește răul. Nu sta acolo, colaborând cu ei la răul lor, pentru ca apoi să spui: „Eu resping răul cu inima.” Aceasta nu este suficient. Trebuie să te îndepărtezi de rău și de oamenii lui, fără să te amesteci cu ei, în afară de cazul în care poți îndrepta efectiv lucrurile. Dacă nu poți îndrepta situația, stai departe și ocrotește-te.

Apoi el ﷺ a spus: **„…iar unirea voastră trupească cu soțiile voastre este milostenie.”** Cuvântul al-bud‘, din textul arab, înseamnă părțile intime. Aici însă desemnează împlinirea dorinței sexuale. Oamenii au o dorință sexuală firească, pe care Allah a pus-o în bărbații și femeile dintre urmașii lui Adam și în alte făpturi, ca încercare pentru urmașii lui Adam și ca folos: continuarea descendenței și a neamului omenesc.

Această dorință sexuală este importantă pentru om. Unde o satisface? Unde o îndreaptă? Allah i-a rânduit o cale nobilă și roditoare pentru împlinirea dorinței sale sexuale, creând sexul opus.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجًا ... ﴾ الروم: ٢١

> „Și dintre semnele Sale este că v-a creat din voi înșivă perechi.”
> [Ar-Rum: 21]

Adică soții dintre femei, alături de care soțul își împlinește dorința sexuală și este ferit de urmările ei dezastruoase. Totodată, ea este planta și sămânța din pământ care va da urmași drepți. Dacă el își limitează dorința sexuală la ceea ce Allah a îngăduit, are prin aceasta milostenie, deoarece s-a păzit pe sine și și-a păzit soția. A contribuit și la clădirea comunității prin aducerea pe lume a unor urmași drepți. Prin urmare, există…

…mult bine și folos în această împlinire a dorinței sexuale și ea îi este socotită milostenie.

Companionii s-au mirat și au întrebat: **„Cineva își împlinește dorința trupească și primește răsplată pentru aceasta?”** El ﷺ a răspuns: **„Dacă și-ar împlini-o pe o cale neîngăduită…”**, adică cu altcineva decât soția sa, precum cel care săvârșește raporturi sexuale neîngăduite sau homosexualitate, **„…nu ar păcătui?”** I-a întrebat despre un lucru bine cunoscut, astfel încât și acest lucru să devină limpede pentru ei.

Ei au răspuns: „Da.” **„Tot astfel, dacă și-o împlinește pe o cale îngăduită, va avea răsplată.”**

El ﷺ le-a explicat cum omul este răsplătit pentru împlinirea dorinței sexuale cu soția sa, făcând o analogie cu cel care și-o împlinește pe o cale neîngăduită și săvârșește astfel un păcat. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَٰفِظُونَ ۝٥ إِلَّا عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ
أَيْمَٰنُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۝٦ فَمَنِ ٱبْتَغَىٰ وَرَآءَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ
ٱلْعَادُونَ ۝٧ ﴾ المؤمنون: ٥ - ٧

> „Și cei care își păzesc castitatea [părțile intime, de la acte sexuale neîngăduite], în afară de soțiile lor sau de cele pe care le stăpânesc mâinile lor drepte [captivele și sclavele], căci atunci nu sunt de învinovățit. Dar cei care caută dincolo de aceasta, aceia sunt cei care întrec măsura.” [Al-Mu’minun: 5–7]

Allah a rânduit pentru raporturile sexuale neîngăduite o pedeapsă imediată și una amânată. Există o pedeapsă prescrisă în această lume și o pedeapsă aspră în Viața de Apoi — și la Allah căutăm adăpost. Cei care săvârșesc desfrânare și adulter vor avea în Foc o pedeapsă aparte, mai mare decât pedeapsa altora, după cum s-a relatat în hadithuri.

Unii dintre învățați au spus că aici se află dovada că qiyasul (analogia corectă) constituie o dovadă validă, deoarece…

…Profetul ﷺ l-a folosit. Aceasta este una dintre dovezile care îngăduie folosirea qiyasului, analogia corectă, în Șaria. Qiyasul este al patrulea temei dintre temeiurile argumentării în Șaria. Aceste temeiuri sunt Coranul, Sunna, ijma‘ (consensul) și qiyas (analogia corectă).

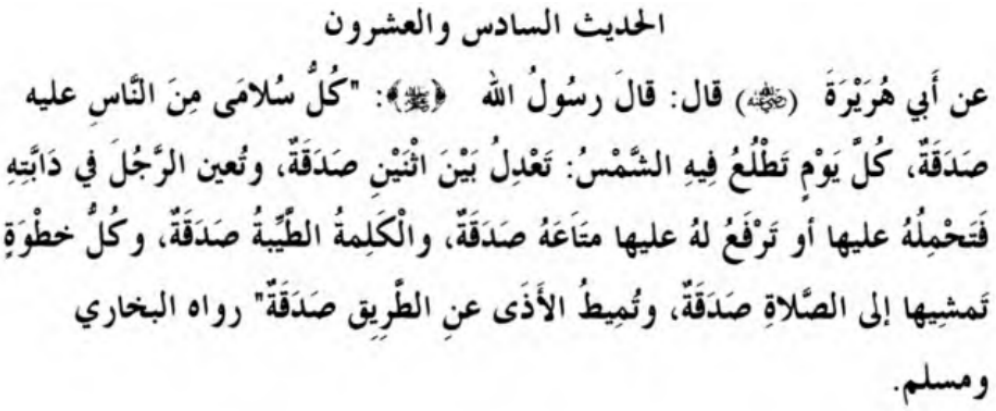
Qiyasul se definește astfel: legarea unui caz derivat de un caz de bază în privința hotărârii lor, datorită unei cauze comune.[177] Așadar, el este o dovadă validă, folosită de Profet ﷺ.

Acest hadith arată întinderea bunăvoinței lui Allah și felul în care El le înlesnește robilor Săi binele. Dacă nu poți cheltui avere, nu neglija aceste fapte care nu cer nici avere, nici osteneală. El arată și virtutea bogatului care dă milostenie. De asemenea, scoate în evidență râvna companionilor pentru faptele bune și faptul că omul trebuie să simtă regret când nu le poate împlini. Dacă regretă și își dorește să le facă, va fi alăturat oamenilor binelui prin intenția sa.

El mai dovedește că faptele obișnuite se transformă în acte de adorare printr-o intenție bună, precum împlinirea dorinței sexuale a unui bărbat. Aceasta este, în esență, o faptă obișnuită; însă, dacă el intenționează prin ea să se păzească pe sine și pe soția sa și să se ferească de ceea ce este neîngăduit, ea devine un act de adorare. Prin urmare, omul trebuie să își desăvârșească intenția în toate treburile sale, pentru a fi răsplătit pentru ele.

177. Al-Juwayni a spus în Al-Waraqat (p. 26): „Qiyasul înseamnă raportarea unui caz derivat la un caz de bază printr-o cauză care le unește în privința hotărârii lor. Se împarte în trei categorii: qiyas al-‘illah, qiyas ad-dilalah și qiyas ash-shabah. Qiyas al-‘illah este cel a cărui cauză impune o hotărâre. Qiyas ad-dilalah înseamnă a aduce unul dintre două lucruri asemănătoare ca dovadă pentru celălalt: cauza indică hotărârea, fără să o impună. Cât despre qiyas ash-shabah, este un caz derivat asemănător cu două cazuri de bază; nu se recurge la el câtă vreme pot fi folosite primele forme.” Vezi Qawami‘ al-Adillah fi al-Usul (2/134) și Al-Ibhaj (3/3).

Hadithul 26

الحديث السادس والعشرون

عن أَبي هُرَيْرَةَ (رضي الله عنه) قال: قالَ رسُولُ الله (ﷺ): "كُلُّ سُلامَى مِنَ النَّاسِ عليه صَدَقَةٌ، كُلَّ يَوْمٍ تَطْلُعُ فِيهِ الشَّمْسُ: تَعْدِلُ بَيْنَ اثْنَيْنِ صَدَقَةٌ، وتُعين الرَّجُلَ في دَابَّتِهِ فَتَحْمِلُهُ عليها أو تَرْفَعُ لهُ عليها متَاعَهُ صَدَقَةٌ، والْكَلِمةُ الطَّيِّبةُ صَدَقَةٌ، وكُلُّ خطْوَةٍ تَمشِيها إلى الصَّلاةِ صَدَقَةٌ، وتُمِيطُ الأَذَى عنِ الطَّرِيق صَدَقَةٌ" رواه البخاري ومسلم.

Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el — a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

> **„Pentru fiecare încheietură a omului se datorează o milostenie în fiecare zi în care răsare soarele. A face dreptate între doi oameni este milostenie. A ajuta un om să urce pe animalul său de călărie sau a-l ajuta să își ridice lucrurile pe el este milostenie. Un cuvânt bun este milostenie. Fiecare pas pe care îl faci mergând la rugăciune este milostenie, iar îndepărtarea lucrurilor vătămătoare din drum este milostenie.”**

Consemnat de al-Bukhari și de Muslim.[178]

Comentariu

Cuvintele sale: **„Pentru fiecare încheietură a omului...”** Cuvântul as-sulama, din textul arab, înseamnă al-mafsal, articulație. Omul are foarte multe articulații. S-a relatat într-un hadith că Profetul ﷺ a spus:

فِي الْإِنْسَانِ ثَلَاثُ مِائَةٍ وَسِتُّونَ مَفْصِلًا

178. Consemnat de al-Bukhari (2989) și de Muslim (1009).

„În ființa umană sunt trei sute șaizeci de articulații.”[179]

Unele sunt mari, altele mici, răspândite în trup. Așadar, în fiecare zi datorezi trei sute șaizeci de milostenii, corespunzătoare acestor articulații. Cine dintre noi este în stare să dea în fiecare zi trei sute șaizeci de milostenii? Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — a înlesnit aceasta, fără să limiteze milostenia la avere. A făcut-o să cuprindă și alte lucruri, astfel încât fiecare să o poată împlini. Printre acestea se află:

El a spus: **„...în fiecare zi în care răsare soarele. A face dreptate între doi oameni este milostenie.”** Te trezești în fiecare zi și împaci două părți. Când între două părți apar neînțelegeri și conflicte, iar tu le împaci, rezolvând conflictul și mulțumindu-le pe amândouă, astfel încât să fie mulțumite una de alta, le unești. Aceasta este o mare milostenie. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ لَّا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ
أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ
فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٤﴾ ﴾ النساء: ١١٤

„Nu este bine în multe dintre vorbele lor tainice, în afară de ale celui care îndeamnă la milostenie [pe calea lui Allah], la bine [monoteismul islamic și toate faptele bune și drepte poruncite de Allah] sau la împăcare între oameni. Iar celui care face aceasta căutând mulțumirea lui Allah îi vom dărui o mare răsplată.” [An-Nisa’: 114]

179. Consemnat de Abu Dawud (5242), Ahmad (5/359), Ibn Hibban în Sahih (6/281), Ibn Khuzaymah în Sahih (2/229) și al-Bayhaqi (7/512), de la Abu Buraydah. Se găsește și în hadithul lui ‘A’ishah — Allah să fie mulțumit de ea.

Aceasta arată că omul trebuie să se străduiască să împace părțile aflate în conflict, îndeosebi rudele apropiate, și să nu îi lase pe oameni în ceartă. Unii fac contrariul — și la Allah căutăm adăpost: intervin într-un conflict într-un fel care îl agravează și învrăjbesc o parte împotriva celeilalte. Un asemenea om este un diavol. Cât despre musulman, el nu este mulțumit ca musulmanii să se certe și să se învrăjbească. El încearcă să îi împace și să rezolve disputa, chiar dacă aceasta înseamnă să sacrifice din averea sa pentru a-i împăca. Aceasta este o însușire importantă, iar Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, nu va lăsa să se piardă răsplata celor care aduc împăcare.

Cuvintele sale: **„A face dreptate între doi oameni este milostenie.”** Cel care dorește să aducă împăcare trebuie să fie drept, fără să fie părtinitor sau nedrept față de vreunul dintre ei. Nu trebuie să judece între ei după propriile dorințe. Cele două părți trebuie să fie egale în ochii săi: amândoi sunt frații lui. Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — a spus:

﴿ ...فَأَصۡلِحُواْ بَيۡنَهُمَا بِٱلۡعَدۡلِ وَأَقۡسِطُوٓاْۖ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُقۡسِطِينَ ٩ ﴾

الحجرات: ٩

> „Atunci împăcați-le cu dreptate și fiți nepărtinitori. Cu adevărat, Allah îi iubește pe cei nepărtinitori.” [Al-Hujurat: 9]

Împăcarea trebuie să aibă loc numai prin acordul ambelor părți; niciuna nu trebuie constrânsă. Aceasta se deosebește de judecată, unde judecătorul trebuie să oblige persoana implicată să se conformeze hotărârii. Cât despre împăcare, ea este îngăduită numai fără constrângere.

El a spus: **„...a ajuta un om să urce pe animalul său de călărie”**, adică a-l ajuta în privința mijlocului său de transport, fie animal de călărie, fie mașină. Ajută-l dacă este neputincios sau slab, purtându-l ori ridicându-l pe el sau ridicându-i bagajele pe animal ori în mașină. Ajută-l să le care și să le așeze la locul lor. Tot astfel, dacă are nevoie să își dea jos bagajele, ajută-l. Fiecare dintre acestea este...

…o milostenie din partea ta față de el. Nu i-ai dat bani, însă i-ai oferit ajutor.

Allah a spus:

﴿ ...وَتَعَاوَنُوا۟ عَلَى ٱلْبِرِّ وَٱلتَّقْوَىٰ ۖ وَلَا تَعَاوَنُوا۟ عَلَى ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ ۚ ... ﴾

المائدة: ٢

> „Ajutați-vă unii pe alții în virtute, dreptate și evlavie, dar nu vă ajutați în păcat și în încălcarea drepturilor.” [Al-Ma’idah: 2]

Profetul ﷺ a spus:

وَاللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ

> „Allah îl ajută pe rob atât timp cât robul îl ajută pe fratele său.”

Dacă vezi un om slab sau pe cineva care are nevoie de ceva, trebuie să îl ajuți potrivit folosului și binelui pe care acel lucru i le aduce.

El a spus: **„…un cuvânt bun”**, precum răspândirea salutului de pace, a te ruga pentru fratele tău sau a-l lăuda cu vorbe care îi bucură inima, fără lingușire. Fiecare dintre acestea este un cuvânt bun.

Cuvântul bun există în relația dintre rob și Domnul său prin pomenirea lui Allah, rostirea tasbihului și a tahlilului. El există și în relația dintre rob și ceilalți oameni. Opusul cuvântului bun este cuvântul rău. Allah a spus:

﴿ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ
أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِى ٱلسَّمَآءِ ﴿٢٤﴾ تُؤْتِىٓ أُكُلَهَا كُلَّ حِينٍۭ بِإِذْنِ
رَبِّهَا ۗ ... ﴾ ابراهيم: ٢٤ - ٢٥

> „Oare nu vezi cum dă Allah o pildă? Un cuvânt bun este ca un pom bun, a cărui rădăcină este bine înfiptă și ale cărui ramuri ajung până la…

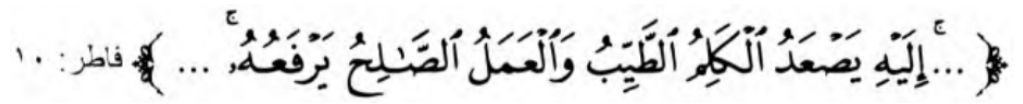
…cer [foarte sus]. El își dă rodul în orice vreme, cu îngăduința Domnului său…” [Ibrahim: 24–25]

Apoi El a spus:

„Iar pilda cuvântului rău este asemenea unui pom rău, smuls de la suprafața pământului, fără statornicie. Allah îi întărește pe cei care cred prin cuvântul statornic în viața acestei lumi [ei continuă să Îl adore numai pe Allah, fără să adore pe altcineva] și în Viața de Apoi. Allah îi lasă să rătăcească pe cei nedrepți [politeiști și răufăcători etc.], iar Allah face ceea ce voiește.” [Ibrahim: 26–27]

Allah a mai spus:

„La El se înalță cuvintele bune, iar faptele drepte le ridică [cuvintele bune nu sunt primite de Allah decât atunci când sunt urmate de fapte bune]…” [Fatir: 10]

Prin urmare, cuvântul bun există între rob și Domnul său prin pomenirea lui Allah și între rob și ceilalți oameni prin alinarea inimilor lor. Cuvintele influențează inimile și le unesc. Cât despre cuvântul rău, el îi dezbină pe oameni și naște dușmănie. Multe războaie s-au purtat și mult sânge s-a vărsat din pricina unui cuvânt rău. Așadar, vorbirea este foarte primejdioasă dacă nu este un cuvânt bun.

El a spus: **„...fiecare pas pe care îl faci mergând la rugăciune este milostenie.”** Fiecare pas făcut pe drumul spre moschee este milostenie. Cu cât ești mai departe de moschee și cu cât pașii tăi sunt mai mulți, cu atât răsplata ta este mai mare. Aceasta îndeamnă la rugăciunile în comunitate și la mersul la moschee pentru a le împlini. Totodată, cuprinde interdicția de a lipsi de la rugăciunea în comunitate în moschei, fiindcă astfel suferi o mare pierdere. Milostenia ta va corespunde numărului de pași făcuți spre moschee. Câtă milostenie crezi că vei dobândi într-o zi și o noapte prin pașii tăi spre moschee? Cu adevărat, bunăvoința lui Allah este mare!

El a spus: **„...îndepărtarea lucrurilor vătămătoare din drum este milostenie.”** Adică îndepărtarea a ceea ce le face rău trecătorilor de pe calea musulmanilor sau a oamenilor în general, precum și de pe calea animalelor. Nu pune acolo ceva care să îi vatăme pe trecători și nu lăsa un lucru aruncat de altcineva sau căzut pe drum fără să îl fi aruncat cineva, dacă îi poate împiedica ori vătăma, precum spinii, pietricelele și lucrurile primejdioase. Îndepărtează-l din drum și aceasta îți va fi socotită milostenie, fiindcă ai arătat bunătate față de ei.

S-a consemnat într-un hadith că Profetul ﷺ a spus:

بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي بِطَرِيقٍ وَجَدَ غُصْنَ شَوْكٍ عَلَى الطَّرِيقِ فَأَخَّرَهُ فَشَكَرَ اللَّهُ لَهُ فَغَفَرَ لَهُ

> „În timp ce un om mergea pe drum, a găsit o ramură cu spini și a îndepărtat-o. Allah i-a mulțumit și l-a iertat.”[180]

O singură ramură sau un singur spin a îndepărtat din drum, iar prin această faptă modestă a intrat în Paradis. Aceasta deoarece a arătat bunătate față de toți trecătorii. Dar ce spunem despre cel care pune lucruri vătămătoare pe drumuri? Pune pietre, bucăți de lemn și de fier, varsă apă și aruncă gunoaie pe...

180. Consemnat de al-Bukhari (652, 2472) și de Muslim (1914).

…drumuri. Un asemenea om săvârșește un mare păcat. Fiecare trecător vătămat de acestea îl blestemă. Aceasta este nedreptate, iar ruga celui nedreptățit este primită.

Prin urmare, fiecare musulman trebuie să se străduiască să nu pună lucruri pe drumuri. Trebuie, de asemenea, să se străduiască să îndepărteze orice lucru vătămător căzut acolo, pentru a dobândi o mare răsplată prin această faptă. Acestea sunt numeroase milostenii, corespunzătoare articulațiilor din trupul tău. Pentru fiecare articulație se datorează o milostenie: trei sute șaizeci de milostenii. Cum le împlinești? Allah ți-a oferit posibilități din belșug. Așadar, ia seama la tine însuți. Profetul ﷺ a spus:

وَيُجْزِئُ مِنْ ذَلِكَ رَكْعَتَانِ يَرْكَعُهُمَا مِنْ الضُّحَى

> „Cele două unități de rugăciune pe care le împlinește înainte de amiază sunt suficiente pentru aceasta.”[181]

Două unități de rugăciune sunt suficiente pentru trei sute șaizeci de milostenii! Dacă omul îmbină aceste însușiri și se și roagă, ce răsplăți va dobândi? Acesta este un bine îmbelșugat, însă puțini sunt cei care îi dau atenție!

181. Consemnat de Muslim (720), de la Abu Dharr — Allah să fie mulțumit de el.

Hadithul 27

الحديث السابع والعشرون

عن النَّوَّاسِ بْنِ سَمْعَانَ (ﷺ) عن النَّبي ﴿ﷺ﴾ قَالَ: " الْبِرُّ حُسْنُ الْخُلُقِ ، وَالإِثْمُ مَا حاكَ في نَفْسِكَ وَكَرِهْتَ أَنْ يَطَّلِعَ عَلَيْهِ النَّاسُ ". رواه مسلم .

وعن وَابِصَةَ بْنِ مَعْبَدٍ (ﷺ) قالَ: أَتَيْتُ رَسُولَ الله ﴿ﷺ﴾ فَقَالَ: "جِئْتَ تَسأَلُ عَنِ الْبِرِّ والإثم ؟ ". قال : قُلْتُ: نَعَمْ. قال : فجمع أصابعه فضرب بها صدره وقَالَ: "اسْتَفْتِ قلبك الْبِرُّ مَا اطْمَأَنَّتْ إِلَيْهِ النَّفْسُ وَاطْمَأَنَّ إِلَيْهِ الْقَلْب، وَالإِثْمُ مَا حاكَ في النَّفْسِ وَتَردَّدَ في الصَّدْرِ وَإِنْ أَفْتَاكَ النَّاسُ وَأَفْتَوْكَ". حَدِيثٌ حَسَنٌ رُوِيْنَاهُ في مُسْنَدَي الإِمامَيْنِ: أَحمَدَ ابْنِ حَنْبَلٍ ، وَالدَّارِمِيِّ بِإِسْنَادٍ حَسَنٍ.

An-Nawwas ibn Sam‘an — Allah să fie mulțumit de el — a relatat că Profetul ﷺ a spus:

> **„Virtutea înseamnă un caracter nobil, iar păcatul este ceea ce îți frământă sufletul și nu ai vrea ca oamenii să afle.”**

Consemnat de Muslim.

Wabisah ibn Ma‘bad — Allah să fie mulțumit de el — a spus: Am venit la Trimisul lui Allah ﷺ, iar el a spus: **„Ai venit să întrebi despre virtute?”** Am răspuns: „Da.” El ﷺ a spus:

> **„Cercetează-ți sufletul. Virtutea este ceea ce îi aduce sufletului tihnă și inimii liniște. Păcatul este ceea ce frământă sufletul și aduce ezitare în inimă, chiar dacă oamenii îți dau verdicte, spunându-ți ce să faci.”**

Un hadith hasan. Ne-a fost transmis din Musnadurile celor doi mari învățați, Ahmad ibn Hanbal și ad-Darimi, cu un lanț de transmitere hasan.

Comentariu

Aceste două hadithuri explică virtutea și felul în care poate fi dobândită. Al-birr (virtutea) este un cuvânt cuprinzător, care include orice însușire bună, după cum taqwa este un cuvânt care cuprinde toate însușirile bune. Opusul virtuții este păcatul, așa cum se arată în cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿ ...وَتَعَاوَنُوا۟ عَلَى ٱلْبِرِّ وَٱلتَّقْوَىٰ ۖ وَلَا تَعَاوَنُوا۟ عَلَى ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ ... ﴾

المائدة: ٢

> „Ajutați-vă unii pe alții în virtute, dreptate și evlavie, dar nu vă ajutați în păcat și în încălcarea drepturilor.” [Al-Ma’idah: 2]

În aceste două hadithuri, Profetul ﷺ a explicat virtutea și păcatul.

Cuvintele sale: **„Virtutea înseamnă un caracter nobil”**, adică purtarea frumoasă este unul dintre aspectele importante ale virtuții. Aceasta nu înseamnă că virtutea se limitează în întregime la purtarea frumoasă. Însă purtarea frumoasă este cea mai importantă formă a virtuții. Este asemenea cuvintelor Profetului ﷺ:

الحَجُّ عَرَفَةَ

> „Pelerinajul este șederea la ‘Arafah.”

Șederea la ‘Arafah nu cuprinde tot pelerinajul, însă este cel mai important stâlp al lui. Este, de asemenea, asemenea cuvintelor Profetului ﷺ:

الدُّعَاءُ هُوَ العِبَادَةُ

> „Ruga este adorare.”

Aceasta, deși ruga este numai una dintre formele adorării. Prin urmare, purtarea frumoasă este un aspect important al virtuții.

Sensul expresiei **„...un caracter nobil”** este să ai o inimă largă, să întâmpini oamenii cu un chip senin și să te porți frumos cu ei, după cum Profetul ﷺ a spus:

وَ خَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ

„Și poartă-te cu oamenii cu un caracter frumos.”

Aceasta este însușirea Profetului ﷺ. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, a spus:

﴿ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾ ﴾ القلم: ٤

„Cu adevărat, tu [o, Muhammad] ai un caracter măreț.” [Al-Qalam: 4]

Caracterul frumos cuprinde mult bine și îi aduce celui care îl are iubirea oamenilor. Tot astfel, dacă cel care cheamă la calea lui Allah are un caracter frumos, aceasta duce la călăuzirea oamenilor prin primirea chemării sale. Acesta este cel mai important aspect al virtuții.

El a spus: **„...iar păcatul...”** Păcatul este opusul virtuții: încălcarea care se manifestă prin purtare, fapte și cuvinte. **„...ceea ce îți frământă inima...”** Adică îi vine inimii și inima îl rostește în sine, însă omului îi displace. Într-o altă versiune se spune: **„...și aduce ezitare în inimă.”** Dacă omul ezită dacă să îl exprime sau nu, aceasta arată că este un păcat.

Prin inimă se înțelege aici inima unui credincios evlavios. Cât despre omul păcătos, el nu este o măsură după care se judecă virtutea și păcatul. Este vorba despre musulmanul evlavios, a cărui aprobare sau respingere a unui lucru poate fi luată în seamă. Așadar, dacă omul nu vrea să exprime un lucru și nu dorește ca oamenii să îl descopere făcându-l, aceasta este o dovadă că este păcat. Lasă-l și ferește-te de el.

Astfel, inima credinciosului este măsura. Acesta este un principiu important, iar hadithul se numără printre rostirile concise dăruite Profetului ﷺ. Jawami‘ al-kalim sunt cuvinte cuprinzătoare, care poartă sensuri vaste; aceasta este o însușire a vorbirii Profetului ﷺ.

În hadithul lui Wabisah ibn Ma'bad se relatează că el a venit la Profet ﷺ dorind să îi pună o întrebare, însă Profetul ﷺ i-a luat-o înainte și i-a spus: **„Ai venit să întrebi despre virtute?"** Într-o altă versiune, el a spus: **„Să îți spun eu sau mă vei întreba tu?"** Wabisah a răspuns: „Nu, mai bine spune-mi tu." Atunci el ﷺ a spus: **„Ai venit să întrebi despre virtute și păcat?"**

Acesta este unul dintre semnele profeției: Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, i-a făcut cunoscut pentru ce venise Wabisah înainte ca acesta să întrebe. Apoi Profetul ﷺ i-a explicat: **„Virtutea este ceea ce îi aduce sufletului tihnă și inimii liniște."** Liniștea este opusul tulburării și confuziei. Ea înseamnă statornicie, lipsa grabei și a neliniștii. Cel liniștit este statornic, iar opusul lui este cel tulburat și neliniștit. **„...ceea ce îi aduce sufletului tihnă și inimii liniște"**, adică inimii și sufletului unui credincios.

El a spus: **„Iar păcatul este ceea ce îți frământă sufletul și nu ai vrea ca oamenii să afle."** Într-o altă versiune se spune: **„...și aduce ezitare în inimă."** Îți poate veni gândul de a săvârși un păcat, însă nu vei avea îndrăzneala să îl arăți. Dacă ar fi fost o faptă dreaptă, nu ai fi ezitat să o faci cunoscută. Ezitarea ta este o dovadă că este păcat, deoarece Allah a pus în inima credinciosului lumină și cunoașterea binelui și a răului.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ...إِن تَتَّقُوا۟ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّكُمْ فُرْقَانًا ... ﴾ الأنفال: ٢٩

> „Dacă Îl ascultați pe Allah și vă temeți de El, vă va dărui un criteriu [pentru a deosebi binele de rău]." [Al-Anfal: 29]

Cuvântul al-furqan (criteriu) înseamnă deosebirea dintre bine și rău, dintre ceea ce vatămă și ceea ce folosește. Acesta este sensul lui al-furqan. Așadar, Allah pune în inima credinciosului al-furqan pentru a deosebi binele de rău.

Apoi el a spus: **„...chiar dacă oamenii îți dau verdicte, spunându-ți ce să faci."** Cuvintele aftaka (îți dă un verdict) și...

…aftawka (îți spun ce să faci) au același înțeles. Repetarea are rol de întărire, fiindcă nu se ia în seamă numai verdictul unui învățat; aici se ține seama și de propriul tău suflet. Dacă îți găsești sufletul împăcat cu verdictul, aceasta este virtute. Dacă însă sufletului tău îi displace acel lucru, acesta este un păcat. Învățatul nu este infailibil: poate greși sau poate răspunde pe baza celor aparente, fără să cunoască aspectele ascunse ale chestiunii. De asemenea, poate fi un învățat rătăcit; învățații nu sunt toți la fel.

Așadar, lucrul important este să nu te bizui pe verdict până când sufletul tău nu se simte liniștit în privința lui. Dacă sufletul este împăcat cu verdictul, aceasta este o dovadă că el reprezintă adevărul și virtutea. Dacă însă sufletul tău respinge verdictul și se simte apăsat de el, lasă-l. Unii oameni, înclinați spre un lucru și dorindu-l, spun: „Atât timp cât cutare a emis acest verdict, eu nu am nicio vină; răspunderea este a lui.” Noi îi spunem: cutare nu te poate ajuta cu nimic înaintea lui Allah.

El nici nu cunoaște nevăzutul, nici nu este infailibil. Nu cunoști măsura dreptății și a religiozității lui, așadar nu te bizui doar pe verdict până când nu îl pui înaintea sufletului tău. Dacă îți găsești sufletul împăcat cu el, fără ezitare sau respingere, ține-te de el. Dacă observi contrariul, abandonează-l. Aceasta este o măsură importantă pe care credinciosul o folosește în privința verdictelor.

Astăzi, oamenii se plâng mult din pricina mulțimii verdictelor și a celor care le emit. Însă aceasta este măsura care te ajută să le deosebești. Ceea ce îi aduce sufletului tău liniște este adevărul; ceea ce sufletul tău respinge este o dovadă a unei greșeli și trebuie să te ferești de acel lucru. Nu spune: „Cutare a emis acest verdict și el va fi tras la răspundere.” El își va purta păcatul său, iar tu îl vei purta pe al tău. El nu te poate ajuta cu nimic înaintea lui Allah.

Poate că i-ai înfățișat situația într-o lumină înfrumusețată sau i-ai spus ceva contrar realității, iar el judecă după ceea ce aude. Tot astfel, Profetul ﷺ judeca după ceea ce auzea…

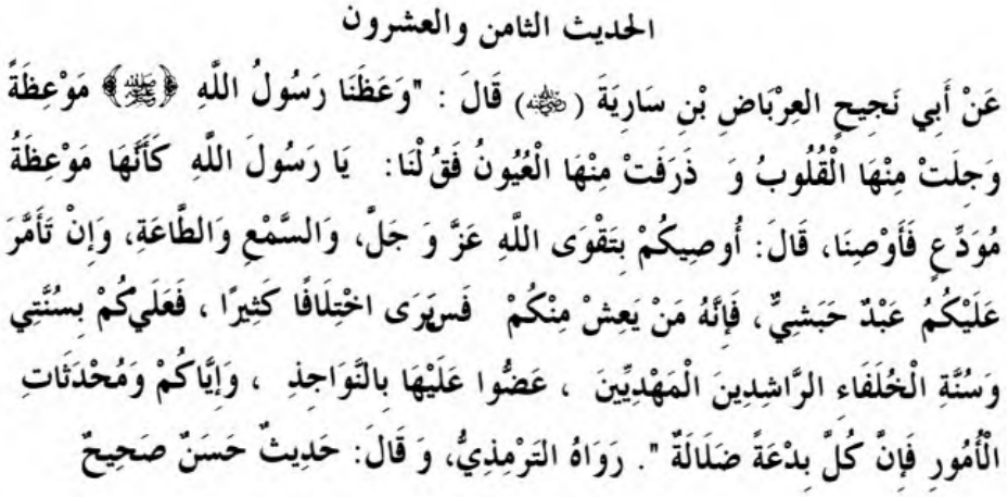
…fiindcă era om.[182] Prin urmare, musulmanul trebuie să ia acest hadith drept măsură pentru verdictele pe care le aude sau le găsește rostite ori scrise, îndeosebi în această vreme în care teama de Allah este puțină, iar oamenii îndrăznesc să dea verdicte și să vorbească despre Allah fără cunoaștere, în afară de cei pe care Allah voiește să îi ocrotească.

Acest hadith este de mare folos într-o vreme ca aceasta și este folositor în toate timpurile. Însă, când nevoia de el este mai mare, folosul său este și mai mare. Așadar, oricare ar fi vorbele și verdictele pe care le aude musulmanul, el trebuie să le deosebească folosind această măsură a sufletului său, pentru a vedea cu ce se simte împăcat și ce respinge.

Dacă însă cineva are dorințe rele, va urma anumite opinii și verdicte chiar dacă sufletul său nu le aprobă. Le va primi doar pentru a-și urma poftele, iar aceasta este, fără îndoială, în sine un păcat.

182. După cum se arată în hadithul consemnat de al-Bukhari (2458) și de Muslim (1713), de la Umm Salamah — Allah să fie mulțumit de ea —, care a relatat: „Profetul ﷺ a auzit oameni certându-se la ușa locuinței sale, a ieșit la ei și a spus: «Eu sunt doar un om, iar cei aflați în litigiu vin la mine cu disputele lor. Unii dintre voi pot fi mai elocvenți în prezentarea cazului decât ceilalți, astfel încât să îi socotesc sinceri și să judec în favoarea lor. Dacă judec în favoarea cuiva și el ia pe nedrept dreptul unui musulman, ceea ce ia nu este decât o bucată de Foc. El poate să o ia sau să o lase.»”

Hadithul 28

الحديث الثامن والعشرون

عَنْ أَبِي نَجِيحٍ العِرْبَاضِ بْنِ سَارِيَةَ (رضي الله عنه) قَالَ : "وَعَظَنَا رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) مَوْعِظَةً وَجِلَتْ مِنْهَا الْقُلُوبُ وَ ذَرَفَتْ مِنْهَا الْعُيُونُ فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ كَأَنَّهَا مَوْعِظَةُ مُوَدِّعٍ فَأَوْصِنَا، قَالَ: أُوصِيكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَالسَّمْعِ وَالطَّاعَةِ، وَإِنْ تَأَمَّرَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ حَبَشِيٌّ، فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ فَسَيَرَى اخْتِلَافًا كَثِيرًا ، فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ ، عَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ فَإِنَّ كُلَّ بِدْعَةً ضَلَالَةٌ ". رَوَاهُ التِرْمِذِيُّ، وَ قَالَ: حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ

Abu Najih, al-‘Irbad ibn Sariyah — Allah să fie mulțumit de el — a relatat: „Trimisul lui Allah ﷺ ne-a ținut odată o predică prin care inimile au fost cuprinse de teamă, iar ochii au vărsat lacrimi. Am spus: «O, Trimis al lui Allah, aceasta pare o predică de rămas-bun. Dă-ne, așadar, un sfat.»” El a spus:

> **„Vă îndemn să vă temeți de Allah, să ascultați și să vă supuneți, chiar dacă un sclav abisinian este pus conducător peste voi. Cel dintre voi care va trăi mai mult va vedea multe neînțelegeri.**
>
> **Așadar, țineți-vă de Sunna mea și de calea califilor drepți și bine călăuziți de după mine. Țineți-vă de ea cu putere, mușcând din ea cu măselele. Feriți-vă de lucrurile nou introduse, căci orice inovație este rătăcire.”**

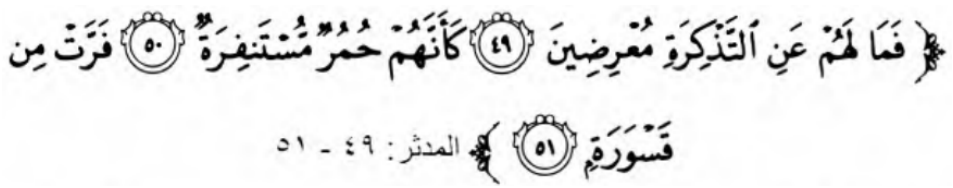
Consemnat de Abu Dawud și de at-Tirmidhi, care a spus: „Un hadith hasan sahih.”

Comentariu

În acest hadith important, Profetul ﷺ le-a adresat companionilor săi o povățuire elocventă. Povățuirea este de dorit: ea amintește de Allah, de Paradis, de Focul Iadului și de Înviere. Allah Preaînaltul a spus:

> „...Și spune-le un cuvânt pătrunzător...” [An-Nisa’: 63]

Așadar, povățuirea este încurajată, spre deosebire de atitudinea celor care o disprețuiesc astăzi, luând în derâdere sfaturile despre Paradis, Foc, Înviere și Adunare. Ei denigrează aceste subiecte, după cum se răspândește prin ziare, și îi batjocoresc pe imamii și predicatorii care îi povățuiesc pe oameni. Aceasta este o dovadă a ipocriziei lor, a urii față de adevăr și a împietririi inimilor lor — și la Allah căutăm adăpost. Allah Preaînaltul a spus:

> „Ce au ei [necredincioșii] de se întorc de la povățuire, de parcă ar fi măgari sălbatici înspăimântați, fugind de un vânător, de un leu sau de o fiară de pradă?” [Al-Muddaththir: 49–51]

El a spus: **„...o predică prin care inimile au fost cuprinse de teamă”**, adică s-au înspăimântat, **„...iar ochii au vărsat lacrimi”**, adică au lăcrimat. Aceasta se datora calității povățuirii sale și efectului ei asupra oamenilor. Arată felul în care companionii primeau povățuirea și erau mișcați de ea, spre deosebire de cei care o ascultă fără să fie influențați. A fi mișcat de povățuire este o dovadă că inima este ferită de împietrire.

El a spus: **„Am spus: «O, Trimis al lui Allah, aceasta pare o predică de rămas-bun»”**, adică de parcă ar arăta că moartea ta se apropie. Aceasta deoarece...

…obiceiul este ca omul să îi sfătuiască pe cei pe care îi lasă în urmă, fie când pleacă în călătorie, fie când moare.

El a spus: **„Dă-ne, așadar, un sfat.”** El a răspuns: **„Vă îndemn să vă temeți de Allah, să ascultați și să vă supuneți, chiar dacă un sclav abisinian este pus conducător peste voi. Cel dintre voi care va trăi mai mult va vedea multe neînțelegeri. Așadar, țineți-vă de Sunna mea și de calea califilor drepți și bine călăuziți.”**

Așadar, a poruncit următoarele:

În primul rând: teama de Allah, prin împlinirea obligațiilor Sale și evitarea interdicțiilor Sale, nădăjduind în răsplata Lui și temându-te de pedeapsa Lui.

În al doilea rând: ascultarea și supunerea față de conducători, deoarece prin aceasta se dobândesc unitatea și folosul în viața lumească și în religie. Dacă lumea se unește în jurul unuia dintre imamii și conducătorii musulmanilor, aceasta aduce bine, unitate și înlăturarea dezbinării. Asigură și aplicarea pedepselor prescrise asupra păcătoșilor, poruncirea binelui, oprirea răului, judecarea neînțelegerilor dintre oameni și oprirea tulburărilor care pot apărea.

Vor fi ocrotite, de asemenea, viețile, averile și onoarea, astfel încât va exista bine din belșug. De aceea, el a poruncit ascultarea și supunerea față de conducătorii musulmani, însă în ceea ce este bine. Dacă un conducător poruncește neascultare față de Allah, nu trebuie urmat în acel păcat. Profetul ﷺ a spus:

لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ

„Nu există ascultare față de făptură în neascultarea față de Allah.”[183]

Totuși, poruncile sale nu trebuie respinse în întregime. El nu trebuie ascultat în acel păcat, dar trebuie ascultat în celelalte lucruri bune.

183. Consemnat de al-Bukhari (4340) și de Muslim (720), de la ‘Ali — Allah să fie mulțumit de el.

El a spus: **„...chiar dacă un sclav abisinian este pus conducător peste voi.”** Aceasta este o exemplificare: conducătorul nu trebuie disprețuit, oricine ar fi, chiar dacă este sclav. Într-o altă versiune se spune: **„...un sclav abisinian cu membrele mutilate.”**[184] Atât timp cât el este conducătorul musulmanilor, persoana sa nu trebuie disprețuită.

Dimpotrivă, trebuie luate în seamă poziția și autoritatea sa. Atât timp cât conducerea i-a fost stabilită și i s-a dat jurământul de credință, ascultarea de el este obligatorie, chiar dacă săvârșește unele încălcări care nu ajung la nivelul shirkului. El trebuie în continuare ascultat, datorită folosului ascultării și marilor vătămări și rele pe care le aduce răzvrătirea împotriva lui. Trebuie sfătuit și povățuit. Adică nu trebuie păstrată tăcerea în privința lui, ci trebuie sfătuit. S-a relatat într-un hadith:

الدِّينُ النَّصِيحَةُ". قُلْنَا: لِمَنْ ؟ قالَ: "للهِ، ولِكِتَابِهِ، ولِرَسُولِهِ، وللأَئِمةِ
المُسْلِمِينَ، وعامَّتِهِمْ

> „Religia este sfat sincer.” Am spus: „Față de cine, o, Trimis al lui Allah?” El a spus: „Față de Allah, Cartea Sa, Trimisul Său, conducătorii musulmanilor și oamenii lor de rând.”

În al treilea rând: urmarea Sunnei atunci când există neînțelegeri, potrivit cuvintelor sale: **„...Cel dintre voi care va trăi mai mult va vedea multe neînțelegeri. Așadar, țineți-vă de Sunna mea...”** Această vestire este unul dintre semnele profeției sale, fiindcă a vestit viitorul și un lucru care încă nu se întâmplase, iar acesta s-a petrecut așa cum a spus.

„...va vedea multe neînțelegeri...” Adică în comunitate vor apărea deosebiri de opinii, cuvinte și fapte. Care este leacul când apar? Leacul este ținerea de Sunna Trimisului ﷺ. Hadithul este asemenea cuvintelor lui Allah:

184. Consemnat de Muslim (1837), de la Abu Dharr — Allah să fie mulțumit de el.

﴿ ...فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ ... ﴾ النساء: ٥٩

> „Iar dacă aveți neînțelegeri în privința unui lucru, întoarceți acel lucru la Allah și la Trimisul Său.” [An-Nisa’: 59]

Rezolvarea acestor probleme nu stă în adoptarea părerilor unuia sau altuia. Trebuie primit ceea ce este stabilit prin dovezi din Coran și Sunna. Acestea sunt măsurile pentru rezolvarea problemelor. Allah nu a lăsat nimic folositor comunității în religie și în viața lumească fără să îl menționeze în ele. Astfel, Trimisul ﷺ spunea:

تَرَكْتُكُمْ عَلَى الْبَيْضَاءِ لَيْلُهَا كَنَهَارِهَا لَا يَزِيغُ عَنْهَا بَعْدِي إِلَّا هَالِكٌ

> „V-am lăsat pe calea limpede, a cărei noapte este asemenea zilei; nimeni nu se abate de la ea decât cel care piere.”[185]

El a mai spus:

إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ مَا إِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِ لَنْ تَضِلُّوا، كِتَابُ اللَّهِ وَ سُنَّتِي

> „Vă las ceva de care, dacă vă țineți, nu veți rătăci niciodată: Cartea lui Allah și Sunna mea.”[186]

Prin urmare, acestea două sunt punctul de referință atunci când apar neînțelegeri. Aici se află o respingere a celor care cheamă la libertatea de opinie, spunând: „Fiecare are dreptul la părerea sa...

---

185. Consemnat de Ibn Majah (43), Ahmad în Al-Musnad (4/126), Ibn Abi ‘Asim în As-Sunnah (1/27), al-Ajurri în Ash-Shari‘ah (p. 55), al-Lalaka’i în I‘tiqad Ahl as-Sunnah (1/74), at-Tabarani în Al-Kabir (642) și al-Hakim în Al-Mustadrak (1/175), din hadithul lui al-‘Irbad ibn Sariyah — Allah să fie mulțumit de el.

186. Al-Hakim l-a relatat cu această formulare în Al-Mustadrak (1/93), din hadithul lui Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el. Ibn ‘Abd al-Barr l-a consemnat în Jami‘ Bayan al-‘Ilm wa Fadlihi (p. 269), din hadithul lui ‘Amr ibn ‘Awf — Allah să fie mulțumit de el —, cu formularea: „...și Sunna Profetului Său ﷺ.” Al-Hakim l-a consemnat de asemenea (1/93), de la Ibn ‘Abbas — Allah să fie mulțumit de amândoi —, cu formularea: „Cartea lui Allah și Sunna Profetului Său ﷺ.” A fost relatat și într-o altă versiune de Muslim (2408), at-Tirmidhi (3788) și Ahmad (3/14).

…și nu trebuie să îi îngrădim pe oameni.” Acestora le spunem: nu îi îngrădim pe oameni, ci spunem că punctul nostru de referință, al vostru și al tuturor trebuie să fie Cartea lui Allah și Sunna Trimisului Său ﷺ. Allah nu ne-a lăsat pradă neînțelegerilor, părerilor și vorbelor. Dimpotrivă, ne-a poruncit să urmăm Cartea lui Allah și Sunna Trimisului Său ﷺ. Aceasta este ceea ce Allah ne-a poruncit.

Cuvintele sale: **„Țineți-vă de Sunna mea.”** Aceasta este o expresie care cuprinde o poruncă, asemenea cuvintelor lui Allah:

﴿ ... عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ ... ﴾ المائدة: ١٠٥

> „Aveți grijă de voi înșivă [săvârșiți fapte drepte, temeți-vă mult de Allah, abținându-vă de la păcatele și faptele rele pe care El le-a interzis, și iubiți-L mult pe Allah, împlinind faptele bune pe care El le-a poruncit].” [Al-Ma’idah: 105]

Adică stăruiți în a avea grijă de voi înșivă. Așadar, **„...țineți-vă de Sunna mea...”** înseamnă să vă păstrați atașamentul față de Sunna mea. Sunna Trimisului ﷺ desemnează aici calea urmată de el în credință, faptă, îndrumare și caracter. Celui care socotește că Sunna înseamnă hadithurile profetice îi spunem: hadithurile sunt aspecte ale Sunnei Trimisului ﷺ, însă Sunna are un sens mai cuprinzător. Cuvintele sale **„Țineți-vă de Sunna mea”** înseamnă, așadar: „Țineți-vă de calea pe care mă aflu.” Aceasta deoarece el ﷺ este modelul, potrivit cuvintelor lui Allah:

﴿ لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ ... ﴾ الأحزاب: ٢١

> „Cu adevărat, în Trimisul lui Allah [Muhammad] aveți un exemplu bun de urmat...” [Al-Ahzab: 21]

El a spus: **„...și de calea califilor drepți și bine călăuziți de după mine.”** Aceștia sunt cei patru califi: Abu Bakr, ‘Umar, ‘Uthman și ‘Ali. Ei sunt cei patru califi drepți și bine călăuziți. Calea lor și ceea ce au împlinit fac parte din Sunna Trimisului ﷺ. Așadar, ei sunt punctul de referință după Cartea lui...

…Allah și Sunna Trimisului ﷺ. Prin urmare, omul trebuie să privească la calea califilor drepți și bine călăuziți și să se țină de ea.

El a spus: **„…și de calea califilor drepți și bine călăuziți.”** Acestea sunt însușirile lor — Allah să fie mulțumit de ei:

În primul rând: ei au fost urmașii Trimisului ﷺ. Allah i-a ales pentru a-i urma Profetului Său ﷺ și a îndruma comunitatea după Trimis ﷺ.

În al doilea rând: ei sunt **„…drepți…”**, ar-rashidin, cum apare în textul arab, derivat din ar-rushd (îndrumare dreaptă), opusul lui al-ghayy (rătăcire). Așadar, sunt drept călăuziți, spre deosebire de oamenii rătăcirii.

În al treilea rând: „…bine călăuziți…”, al-mahdiyyin. Acesta este pluralul lui mahdiyy și îl desemnează pe cel pe care Allah l-a călăuzit spre adevăr și dreptate. Allah i-a călăuzit, iar aceasta este o mărturie că ei se află pe calea dreaptă.

Apoi a întărit aceasta și a spus: **„…țineți-vă de ea.”** Este o întărire a cuvintelor sale: **„Țineți-vă de Sunna mea.”** Când există neînțelegeri, comunitatea cade într-o mare primejdie și nimic nu o poate salva decât ținerea de Sunna Trimisului ﷺ. Când omul este în primejdie sau se îneacă, se agață de o frânghie care îl poate salva.

Frânghia care te salvează de aceste primejdii este Sunna Trimisului ﷺ. Dacă frânghia îți scapă când ești în mare sau în apă, te vei îneca. Dacă te temi că îți poate scăpa din mâini, o prinzi cu măselele.

El a spus: **„…țineți-vă de ea cu putere, mușcând din ea cu măselele.”** Aceasta este o întărire după o altă întărire a ținerii de Sunna Trimisului ﷺ în vreme de tulburări și neînțelegeri, deoarece în ea se află ocrotire și salvare pentru cel care se agață de ea și abandonează calea potrivnicului Sunnei, oricine ar fi acesta.

Apoi a spus: **„Și feriți-vă…”** Acesta este un avertisment împotriva **„lucrurilor nou introduse…”** Cuvântul al-muhdathat este la acuzativ, marcat prin semnul kasrah, care dă literei ta sunetul „ti” în…

…textul arab. Kasrah ține locul semnului fathah, deoarece al-muhdathat este un plural feminin regulat. Al-muhdathat este pluralul lui muhdathah, iar al-muhdath, un lucru nou introdus în religie, desemnează orice lucru inventat care nu are temei în Cartea lui Allah sau în Sunna Trimisului lui Allah. Profetul ﷺ a spus:

مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنا هذا ما لَيْسَ منهُ فَهُوَ رَدٌّ

> „Cel care introduce în această rânduială a noastră ceva ce nu face parte din ea va avea acel lucru respins.”[187]

El a spus într-o altă versiune:

مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عليه أَمْرُنا فَهُوَ رَدٌّ

> „Cel care săvârșește o faptă pe care nu am aprobat-o o va avea respinsă.”[188]

Așadar, ceea ce contrazice Sunna este un lucru nou introdus, iar orice lucru nou introdus în religie este inovație și rătăcire. **„Căci orice lucru nou introdus este o inovație.”**[189] Adică orice lucru nou introdus în religie.

Cât despre invențiile din treburile lumești, precum mașinile, hainele și locuințele, acestea nu sunt bid‘ah, inovații religioase. Ele fac parte din lucrurile folositoare pe care Allah le-a îngăduit robilor Săi. Discuția de aici privește numai religia: nimănui nu îi este îngăduit să inventeze în religie ceva care nu se află în Cartea lui Allah și în Sunna Trimisului Său, chiar dacă intenția lui este bună și dorește binele. Dacă dorește cu adevărat binele, să urmeze Sunna. Dacă dorește altceva, acel lucru nu este bine, chiar dacă el îl socotește sau îl crede bun.

---

187. Trimiterea la sursa sa a fost menționată mai înainte.

188. Trimiterea la sursa sa a fost menționată mai înainte.

189. Trimiterea la sursa sa a fost menționată mai înainte.

Sunna nu a lăsat niciun bine fără să îl explice. Așadar, ea este cuprinzătoare și nu are nevoie de niciun lucru nou introdus. Allah Preaînaltul a spus:

﴿...ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ ...﴾ المائدة: ٣

„Astăzi v-am desăvârșit religia…” [Al-Ma’idah: 3]

Prin urmare, religia lui Allah este desăvârșită — și toată lauda I se cuvine lui Allah — și nu are nevoie ca tu să îi aduci vreo adăugire.

El a spus: **„…și orice inovație este rătăcire.”** Nicio inovație nu a fost exceptată, deoarece astăzi există oameni care spun: „Unele inovații sunt bune, iar altele sunt rătăcire.”[190] Aceasta contrazice cuvintele Trimisului lui Allah ﷺ. Trimisul ﷺ a spus: **„Orice lucru nou introdus este o inovație și orice inovație este rătăcire.”** Însă ei spun: „Nu, există și inovație bună!” Noi spunem: nu există inovație bună; aceasta contrazice cuvintele Trimisului ﷺ. Nu există niciun bine în inovații; toate sunt respingătoare. Îi cerem lui Allah ocrotire și bunăstare.

Acesta este un hadith important, care cuprinde sfaturi excelente. Cel care se ține de el va fi salvat de tulburări, primejdii, rătăcire și de părerile și ideile larg răspândite. Face parte din binecuvântările lui Allah asupra musulmanilor faptul că le-a explicat calea și a lăsat în mijlocul lor Cartea lui Allah și Sunna Trimisului Său ﷺ. El a lăsat Coranul și Sunna în mâinile musulmanilor, din bunăvoința Sa — Slavă Lui, Preaînaltul! Nu i-a lăsat să rătăcească prin părerile, înțelegerile și ideile lor, așa cum s-a întâmplat cu comunitățile de dinainte.

190. Consultă observațiile lui ash-Shatibi — Allah să Își reverse binecuvântările asupra lui — în respingerea împărțirii inovațiilor în hasanah (bune) și alte categorii.

Nota ediției românești: numărul versetului a fost corectat din 2 în 3, în acord cu pasajul arab.

Hadithul 29

الحديث التاسع والعشرون

عن مُعَاذِ بن جَبَلٍ (ﷺ) قال : قلت : يا رَسُولَ اللَّهِ أَخْبِرْنِي بِعَمَلٍ يُدْخِلُنِي الْجَنَّةَ وَيُبَاعِدُنِي من النَّارِ ؛ قال : لقد سَأَلْتَنِي عن عَظِيمٍ وَإِنَّهُ لَيَسِيرٌ على من يَسَّرَهُ الله عليه تَعْبُدُ اللَّهَ ولا تُشْرِكْ بِهِ شيئاً وَتُقِيمُ الصَّلاةَ وَتُؤْتِي الزَّكَاةَ وَتَصُومُ رَمَضَانَ وَتَحُجُّ الْبَيْتَ ، ثُمَّ قال : ألا أَدُلُّكَ على أَبْوَابِ الْخَيْرِ الصَّوْمُ جُنَّةٌ وَالصَّدَقَةُ تُطْفِئُ الْخَطِيئَةَ كما يُطْفِئُ الْمَاءُ النَّارَ وَصَلاةُ الرَّجُلِ من جَوْفِ اللَّيْلِ قال ثُمَّ تَلا { تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عن الْمَضَاجِعِ } حتى بَلَغَ {يَعْمَلُونَ} ثُمَّ قال : ألا أُخْبِرُكَ بِرَأْسِ الأَمْرِ كُلِّهِ وَعَمُودِهِ وَذِرْوَةِ سَنَامِهِ ؟ قلت : بَلَى يا رَسُولَ اللَّهِ قال : رَأْسُ الأَمْرِ الإِسْلامُ وَعَمُودُهُ الصَّلاةُ وَذِرْوَةُ سَنَامِهِ الْجِهَادُ ، ثُمَّ قال : ألا أُخْبِرُكَ بِمَلاكِ ذلك كُلِّهِ ؟ قلت : بَلَى يا نَبِيَّ اللَّهِ ، فَأَخَذَ بِلِسَانِهِ ؛ قال : كُفَّ عَلَيْكَ هذا ، فقلت : يا نَبِيَّ اللَّهِ وَإِنَّا لَمُؤَاخَذُونَ بِمَا نَتَكَلَّمُ بِهِ ؟ فقال : ثَكِلَتْكَ أُمُّكَ يا مُعَاذُ وَهَلْ يَكُبُّ الناس في النَّارِ على وُجُوهِهِمْ أو على مَنَاخِرِهِمْ إلا حَصَائِدُ أَلْسِنَتِهِمْ " رواه الترمذي وقال : هذا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ.

Mu'adh ibn Jabal — Allah să fie mulțumit de el — a spus: Am întrebat: „O, Trimis al lui Allah, spune-mi o faptă prin care să intru în Paradis și care să mă îndepărteze de Foc." El ﷺ a spus:

> **„Ai întrebat despre un lucru însemnat, însă ușor pentru cel căruia Allah i-l face ușor: adoră-L pe Allah și nu Îi asocia nimic, împlinește rugăciunea, dă zakatul, postește în luna Ramadan și împlinește pelerinajul la Casă."**

Apoi a spus:

> **„Să te îndrum spre căile binelui? Postul este o pavăză, milostenia stinge păcatele așa cum apa stinge focul, la fel și rugăciunea omului în mijlocul nopții."**

Apoi el ﷺ a recitat versetul:

„Coastele lor părăsesc așternuturile...”, până la cuvintele **„...ceea ce obișnuiau să facă.”**

Apoi a spus: **„Să îți spun care este capul tuturor lucrurilor, stâlpul și culmea sa?”** Am răspuns: „Da, o, Trimis al lui Allah.” El a spus: **„Capul tuturor lucrurilor este Islamul, stâlpul său este rugăciunea, iar culmea sa este jihadul.”** Apoi a spus: **„Să îți spun prin ce poți dobândi toate acestea?”** Am răspuns: „Da, o, Profet al lui Allah ﷺ.” Atunci și-a prins limba și a spus: **„Stăpânește-o pe aceasta.”**

Am întrebat: „O, Profet al lui Allah ﷺ, vom fi trași la răspundere pentru ceea ce spunem?” El a spus:

> **„Să te piardă mama ta, o, Mu‘adh! Oare sunt oamenii aruncați cu fețele — sau a spus: cu nasurile — în Foc din altă pricină decât urmările limbilor lor?”**

Consemnat de at-Tirmidhi, care a spus: „Un hadith hasan sahih.”

Comentariu

În acest hadith de mare însemnătate, Profetul ﷺ a descris calea care îl duce pe om în Paradis și îl îndepărtează de Foc, un lucru de care fiecare musulman are nevoie. Fiecare musulman dorește să intre în Paradis și să fie salvat de Foc.

Însă care este calea? Mu‘adh — Allah să fie mulțumit de el — l-a întrebat pe Profet ﷺ despre aceasta. Omul nu poate deosebi calea Paradisului de calea Focului decât prin revelația coborâtă asupra Trimisului ﷺ.

Allah — Slavă Lui! — nu ne-a lăsat în seama minților, ideilor și închipuirilor noastre. El l-a trimis pe acest Trimis și a pogorât această Carte pentru a ne explica drumul Paradisului și drumul Focului Iadului.

Hadithul dovedește obligația de a-i întreba pe învățați despre chestiunile religiei; nimeni altcineva nu trebuie întrebat despre ele. Nu trebuie întrebați nici medicii, nici inginerii. Chestiunile religiei...

…nu țin de aprecierile intelectuale, ci de revelația pogorâtă.

Cuvintele sale: **„Spune-mi o faptă prin care să intru în Paradis și care să mă îndepărteze de Foc.”** Aceasta este dorința fiecărui musulman. Arată că nu se intră în Paradis decât prin fapte. Tot astfel este și în privința Focului: se intră în el potrivit faptelor. Faptele bune duc în Paradis, iar cele rele duc în Foc; așadar, nimeni nu intră în Paradis sau în Focul Iadului fără fapte.

Cuvintele sale: **„Ai întrebat despre un lucru însemnat.”** Profetul ﷺ a arătat însemnătatea lucrului despre care a fost întrebat pentru a atrage atenția ascultătorilor și cititorilor asupra lui, astfel încât să îi dea atenție.

Cuvintele sale: **„…însă ușor pentru cel căruia Allah i-l face ușor.”** În ciuda însemnătății sale, este ușor pentru cel căruia Allah i-l înlesnește, deoarece religia — și toată lauda I se cuvine lui Allah — este o religie generoasă. Nu există în ea dificultate sau asprime. Este o religie potrivită putințelor omului, fără împovărare, neglijență sau risipă. Este o cale ușoară, însă pentru cel căruia Allah i-o face ușoară. Pentru cel căruia Allah nu i-o înlesnește, este grea.

De aceea, faptele drepte sunt foarte grele pentru oamenii leneși. Allah a spus:

﴿ ... وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى ٱلْخَٰشِعِينَ ﴿٤٥﴾ ﴾ البقرة: ٤٥

> „…Cu adevărat, aceasta [rugăciunea] este grea și anevoioasă, în afară de cei smeriți [credincioșii adevărați în Allah, care Îl ascultă cu deplină supunere, se tem mult de pedeapsa Lui și cred în făgăduința Sa — Paradisul etc. — și în avertismentele Sale — Iadul etc.].” [Al-Baqarah: 45]

Pentru aceștia, rugăciunea va fi bucurie a ochilor și ușoară. Cât despre cei leneși, ea va fi grea și apăsătoare, deși nu constă decât în câteva unități care nu iau mult timp; cu toate acestea, le va fi grea.

La fel se întâmplă și cu celelalte fapte drepte. De pildă, cheltuirea averii este grea pentru cel care nu are credință. Cât despre oamenii binelui și ai credinței, ea le este ușoară. Ei o cheltuiesc în milostenie, din ascultare față de Allah Preaînaltul. Așa se poartă în toate faptele lor.

Cuvintele sale: **„Adoră-L pe Allah și nu Îi asocia nimic.”** Acesta este temeiul: să Îl adori pe Allah și să nu Îi asociezi nimic. Acesta este tawhidul. El nu s-a limitat la a spune **„...adoră-L pe Allah”**, ci a adăugat: **„Și nu Îi asocia nimic”**, asemenea cuvintelor Preaînaltului:

﴿ ۞ وَٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُشۡرِكُواْ بِهِۦ شَيۡـٔٗاۖ ... ﴾ النساء: ٣٦

„Adorați-L pe Allah și nu Îi asociați nimic în adorare...” [An-Nisa’: 36]

Aceasta deoarece adorarea nu este validă și nu este primită decât cu sinceritate. Dacă shirkul pătrunde în ea, devine nulă și lipsită de valoare: nu îi poate folosi celui care o săvârșește și nu poate fi primită de Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! Prin urmare, nicio faptă dreaptă nu va fi primită de la un politeist; Allah nu va primi niciodată o faptă amestecată cu shirk.

Cuvintele sale: **„Împlinește rugăciunea.”** Acesta este al doilea stâlp: să împlinești rugăciunea, care este sprijinul Islamului. Prin rugăciune se înțeleg cele cinci rugăciuni zilnice. El a spus „împlinește-o”, nu doar „roagă-te”. Ceea ce se dorește este împlinirea rugăciunii, nu ceva care doar seamănă cu rugăciunea. Este rugăciunea împlinită cu stâlpii, condițiile, obligațiile și practicile sale din Sunna. Aceasta este rugăciunea împlinită cum se cuvine. Cât despre rugăciunea din care sunt omise stâlpii, condițiile sau obligațiile, ea nu este o rugăciune folositoare înaintea lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul!

Cuvintele sale: **„Dă zakatul.”** Acesta este al treilea stâlp. Înseamnă să dai milostenia pe care Allah a poruncit-o în privința averii și care este alăturată rugăciunii. Este o cantitate stabilită, dată săracilor, nevoiașilor și celor opt categorii pe care Allah — Slavă Lui,...

…Preaînaltul! — le-a explicat. Așadar, este un act de adorare împlinit prin avere, în timp ce rugăciunea este un act de adorare împlinit prin mădulare.

Cuvintele sale: **„Postește în luna Ramadan.”** Acesta este al patrulea stâlp: să postești în luna Ramadan, o lună din an. Postul din luna Ramadan este o obligație și unul dintre stâlpii Islamului.

Cuvintele sale: **„…și împlinește pelerinajul la Casă.”** Acesta este al cincilea dintre stâlpii Islamului. Profetul ﷺ a menționat toți stâlpii Islamului, ultimul fiind pelerinajul. Alte hadithuri au explicat că pelerinajul este obligatoriu o singură dată în viață pentru cel care are putința. Cel care nu are posibilitatea financiară nu este obligat să îl împlinească. Allah a spus:

﴿ ... وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلْبَيْتِ مَنِ ٱسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ... ﴾ آل عمران: ٩٧

> „Pelerinajul la Casă [Ka‘bah, la Mecca] este o datorie a oamenilor față de Allah, pentru cei care își pot permite cheltuielile [transportului, proviziilor și șederii]…” [Al ‘Imran: 97]

Cuvântul as-sabil din versetul de mai sus înseamnă „provizii și mijloc de transport”.[191] Proviziile suficiente pentru el și pentru întreținere, precum și mijlocul de transport care îl va…

191. Consemnat de at-Tirmidhi (813), Ibn Majah (2896) și al-Bayhaqi (4/327), pe calea lui Ibrahim ibn Yazid, de la Muhammad ibn ‘Abbad ibn Ja‘far, de la Ibn ‘Umar, care a spus: „Un om a venit la Profet ﷺ și a întrebat: «O, Trimis al lui Allah, ce face pelerinajul obligatoriu?» El a răspuns: «Proviziile și mijlocul de transport.»” Abu ‘Isa a spus: „Acest hadith este hasan, iar învățații acționează potrivit lui: dacă omul are provizii și mijloc de călătorie, pelerinajul devine obligatoriu pentru el. Ibrahim, menționat în lanț, este Ibn Yazid al-Khawzi al-Makki; unii învățați l-au criticat în privința memoriei sale.” Acest hadith a mai fost relatat pe alte căi, din hadithurile lui Anas, Ibn ‘Abbas, Ibn Mas‘ud și ‘A’ishah, toate atribuite Profetului ﷺ, dar cu lanțuri discutabile. Vezi Nasb ar-Rayah (3/7–8) și Tafsir Ibn Kathir (1/387).

Nota ediției românești: în nota 191, „Umar” a fost corectat în „Ibn Umar”, după relatarea din at-Tirmidhi (813).

…duce acolo și îl va aduce înapoi, potrivit fiecărei vremi și generații. Mijlocul de transport poate fi o mașină, un avion sau chiar o barcă. Fiecare epocă are particularitățile ei. Însă, dacă nu găsește provizii și transport, pelerinajul nu îi este obligatoriu.

Dacă are posibilitatea financiară, dar nu și capacitatea fizică, situația trebuie explicată în detaliu. Dacă speră că boala și piedica vor dispărea, să aștepte până când dispar, apoi să împlinească el însuși pelerinajul. Dacă piedica nu poate dispărea, precum bătrânețea, neputința vârstei sau o boală cronică din pricina căreia nu poate împlini pelerinajul, să desemneze pe cineva care să îl împlinească în numele său. Orice pelerinaj după primul este voluntar.

Apoi el a spus: **„Să te îndrum spre căile binelui?”** Adică în plus față de cei cinci stâlpi ai Islamului, deoarece religia întreagă nu se limitează la acești cinci stâlpi. Ei sunt însă temeiurile. Există multe fapte care urmează acestor temelii și le desăvârșesc: toate faptele drepte, fie obligatorii sau voluntare, fie impuse sau recomandate.

El a spus: **„Postul este o pavăză.”** Adică un paravan între rob și Foc. Postul poate fi obligatoriu, precum postul Ramadanului, sau voluntar, precum postul în zilele pentru care dovezile arată că se poate posti. De pildă, cele șase zile din Shawwal, lunea și joia, trei zile în fiecare lună, primele nouă zile din Dhu al-Hijjah, ziua de ‘Arafah și ziua de ‘Ashura’, împreună cu o zi înainte sau după ea. Toate acestea sunt posturi voluntare.

Cuvintele sale: **„…milostenia stinge păcatele așa cum apa stinge focul.”** Și milostenia se împarte în două categorii:

• Cea obligatorie, care este zakatul.

• Cea voluntară, adică donațiile pentru bine.

Nota ediției românești: „a zecea zi” din engleză a fost corectată în „primele nouă zile”. Vezi Abu Dawud (2437). În ziua de Eid al-Adha nu se postește; vezi Muslim (1137).

Milostenia stinge păcatul așa cum apa stinge focul. Așadar, dacă vrei să îți stingi păcatele, dă milostenie celor nevoiași.

Cuvintele sale: **„La fel și rugăciunea omului în mijlocul nopții.”** Apoi el ﷺ a recitat versetul: **„Coastele lor părăsesc așternuturile...”**, până la cuvintele **„...ceea ce obișnuiau să facă.”** Unele rugăciuni sunt obligatorii, iar altele voluntare. Cea mai bună rugăciune voluntară este rugăciunea omului în mijlocul nopții, deoarece acesta este timpul în care oamenii dorm și timpul liniștii.

Ea vine după somn și odihnă, astfel încât omul este atent, după ce a dormit îndeajuns. Se ridică, așadar, plin de vlagă. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ إِنَّ نَاشِئَةَ ٱلَّيۡلِ هِيَ أَشَدُّ وَطۡئٗا وَأَقۡوَمُ قِيلٗا ٦ ﴾ المزمل: ٦

> „Cu adevărat, ridicarea în noapte [pentru rugăciunea tahajjud] este foarte grea, mai puternică și mai potrivită pentru stăpânirea sufletului și mai potrivită pentru înțelegerea Cuvântului [lui Allah].” [Al-Muzzammil: 6]

Profetul ﷺ a spus:

أَحَبُّ الصَّلَاةِ إِلَى اللَّهِ صَلَاةُ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَام وَأَحَبُّ الصِّيَامِ إِلَى اللَّهِ صِيَامُ دَاوُدَ وَكَانَ يَنَامُ نِصْفَ اللَّيْلِ وَيَقُومُ ثُلُثَهُ وَيَنَامُ سُدُسَهُ وَيَصُومُ يَوْمًا وَيُفْطِرُ يَوْمًا

> „Rugăciunea cea mai iubită de Allah este rugăciunea lui Dawud, iar postul cel mai iubit de Allah este postul lui Dawud. El dormea jumătate din noapte, se ruga o treime din ea și dormea o șesime. Postea o zi și nu postea în ziua următoare.”[192]

192. Consemnat de al-Bukhari (1131) și de Muslim (1159), de la ‘Abdullah ibn ‘Amr — Allah să fie mulțumit de amândoi.

El se ridica pentru rugăciune în treimea de noapte de după miezul nopții. Acesta este jawf al-layl, mijlocul nopții, iar el coincide cu coborârea lui Allah în ultima parte a nopții. Astfel, îmbină mijlocul nopții cu ultima parte a ei, timpul coborârii lui Allah, reunind meritele acestora. Cel care dorește să dobândească această răsplată să se ridice pentru rugăciune la acea vreme.

El a spus: **„Apoi el ﷺ a recitat versetul: «Coastele lor părăsesc așternuturile…», până la cuvintele «…ceea ce obișnuiau să facă.»”** Adică împlinesc rugăciunea în toiul nopții și părăsesc paturile calde iarna, paturile confortabile. Părăsesc ceea ce iubesc și stau în rugăciune din ascultare față de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Faptul că își lasă paturile și se ridică la rugăciune dovedește sinceritatea credinței lor și iubirea pentru bine. În plus, rugăciunea în mijlocul nopții arată multă sinceritate, deoarece oamenii dorm și nu îl văd pe cel care se roagă.

Apoi a spus: **„Să îți spun care este capul tuturor lucrurilor, stâlpul și culmea sa?”** Adică ceea ce reunește pentru tine toate aceste lucruri.

El a spus: **„Capul tuturor lucrurilor este Islamul.”** Islamul înseamnă supunerea față de Allah prin tawhid, predarea înaintea Lui prin ascultare și dezicerea de shirk și de oamenii săi. Aceasta este definiția sa, împreună cu cei cinci stâlpi care au fost explicați.

El a spus: **„Stâlpul său este rugăciunea.”** Sprijinul Islamului este rugăciunea, asemenea stâlpului unui cort sau al unei case. Casa și acoperișul nu pot sta fără stâlpi. Tot astfel, Islamul nu poate sta decât prin rugăciune. Dacă ai împlini toate faptele Islamului, în afară de rugăciune, Islamul tău nu ar putea sta. Este ca și cum ai avea un cort, țăruși și frânghii, fără să pui stâlpul pe care să se sprijine cortul: nu ai avea folos de el. Prin urmare, aceste lucruri trebuie reunite, iar cel mai important este stâlpul. Rugăciunea este stâlpul Islamului.

El a spus: **„…iar culmea sa este jihadul.”** Adică jihadul pe calea lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, care constă în lupta împotriva…

…necredincioșilor pentru înălțarea Cuvântului lui Allah și înlăturarea politeismului și necredinței de pe pământ. Aceasta deoarece Allah i-a creat pe oameni pentru a-L adora. Preaînaltul a spus:

﴿ وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ ﴾ الذاريات: ٥٦

> „Eu nu i-am creat pe djinni și pe oameni decât ca să Mă adore [numai pe Mine].” [Adh-Dhariyat: 56]

Așadar, dacă adoră pe altcineva în afară de Allah, trebuie luptat împotriva lor până când se întorc la Islam și la adorarea lui Allah, dacă musulmanii au putința să lupte împotriva lor. Dacă nu au această putință, să aibă răbdare până când dobândesc capacitatea și prilejul. Vor lupta, așadar, pentru binele acelora: musulmanii luptă împotriva necredincioșilor pentru folosul necredincioșilor, pentru a-i scoate din necredință la credință, din întuneric la lumină și din Foc la Paradis.

Aceasta nu trebuie să se facă din lăcomie față de ei sau din dorința de a le vărsa sângele ori de a le lua averile. Allah a spus:

﴿ وَقَٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ لِلَّهِ ۖ فَإِنِ ٱنتَهَوْا۟ فَلَا عُدْوَٰنَ إِلَّا عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٩٣﴾ ﴾ البقرة: ١٩٣

> „Și luptați împotriva lor până când nu mai există fitnah [necredință și adorarea altora alături de Allah], iar adorarea, în toate formele ei, este numai pentru Allah.” [Al-Baqarah: 193]

Așadar, jihadul este culmea Islamului, fiindcă arată puterea Islamului. Cocoașa, sinam, cum apare în textul arab, se găsește numai la un animal sănătos și puternic. Prin urmare, existența jihadului în Islam este o dovadă a puterii Islamului, iar abandonarea jihadului arată slăbiciunea Islamului.

Apoi a spus: **„Să îți spun prin ce poți dobândi toate acestea?”** Am răspuns: „Da, o, Profet al lui Allah ﷺ.” Atunci și-a prins limba și a spus: **„Stăpânește-o pe aceasta.”** Dacă împlinești toate aceste fapte, ferește-te de ceea ce le anulează. Iar cel mai…

…primejdios dintre lucrurile care nimicesc faptele drepte este limba, prin vorbire necuviincioasă, bârfă, calomnie, mărturie mincinoasă și altele asemenea.

Aceste lucruri anulează faptele bune. Faptele drepte vor ajunge la cei nedreptățiți, pe care i-ai vorbit de rău sau împotriva cărora ai vorbit: în Ziua Răsplății, ei își vor lua dreptul din faptele tale bune, lăsându-te falit. Le vor lua drept compensație pentru nedreptatea suferită. Așadar, dacă vrei să îți rămână faptele bune, oprește-ți limba de la vorbirea rea; ea este foarte primejdioasă!

Cuvintele sale: **„Am întrebat: «O, Profet al lui Allah ﷺ, vom fi trași la răspundere pentru ceea ce spunem?»”** Mu‘adh — Allah să fie mulțumit de el — s-a mirat, fiindcă vorbirea le este ușoară oamenilor; limbile lor sunt mereu ocupate cu vorbitul. Are aceasta urmări asupra faptelor omului și va fi el tras la răspundere pentru ea? Atunci Profetul ﷺ a spus: **„Să te piardă mama ta.”** Aceasta nu înseamnă o dorință ca mama lui să îl piardă. Deși, la origine, este o invocație de pieire, ea se numără printre expresiile rostite fără a fi urmărit sensul lor aparent.

Prin urmare, cuvintele Profetului ﷺ **„Să te piardă mama ta”** nu înseamnă că îl blestema pe Mu‘adh să piară. Este doar o expresie ale cărei implicații nu sunt intenționate. **„Oare sunt oamenii aruncați cu fețele — sau a spus: cu nasurile — în Foc din altă pricină decât urmările limbilor lor?”**

Aceasta arată primejdia limbii și a vorbirii. Omul poate rosti shirk și necredință și poate ieși din Islam. Poate insulta religia, îl poate insulta pe Trimis ﷺ, poate lua religia în derâdere și poate deveni apostat. Poate rosti un cuvânt de necredință, ușor pentru limbă, care să îi facă faptele bune zadarnice și prin care să devină necredincios. Poate bârfi și calomnia, ambele fiind păcate mari! Poate chiar depune mărturie mincinoasă, ceea ce este grav și cumplit.

Tot astfel, poate jura și face multe jurăminte, unele fiind mincinoase și aruncându-l în Foc. Toate acestea…

…sunt forme ale vorbirii. Dacă însă folosești limba pentru vorbe bune, ea îți va aduce roade: de pildă, prin tasbih, tahlil, takbir, recitarea Coranului și pomenirea lui Allah. Dacă o folosești pentru vorbire rea, te va nimici și te va arunca în Foc fără să îți dai seama.

Omul poate împlini rugăciunea de noapte, poate posti și săvârși fapte drepte, dar apoi stă și îi bârfește pe oameni, vorbindu-i de rău, iar faptele sale drepte se risipesc astfel. Fie le nimicește rostind necredință, shirk, batjocură și glume pe seama religiei, fie le pierde când cei pe care i-a nedreptățit i le iau în Ziua Învierii, ca urmare a recoltei limbii sale. Limba este foarte primejdioasă!

De aceea, Profetul ﷺ a avertizat în privința ei. Musulmanul trebuie să fie atent la ce rostește. Să spună numai adevărul și numai cuvinte necesare, folositoare religiei și vieții sale lumești. Să evite vorbirea excesivă, din care nu câștigă nimic, cu atât mai mult vorbirea interzisă și necuviincioasă, care este, cu siguranță, mai rea și mai primejdioasă pentru limbă!

Cuvintele sale: **„Consemnat de at-Tirmidhi”**, în Jami‘ at-Tirmidhi. El este unul dintre alcătuitorii celor patru cărți Sunan: Sunan at-Tirmidhi, Sunan Abi Dawud, Sunan an-Nasa’i și Sunan Ibn Majah. Aceste cărți sunt numite cele patru cărți Sunan. At-Tirmidhi este vestitul imam dintre elevii imamului Ahmad și dintre cei care au dobândit cunoaștere de la imamii Ahmad și al-Bukhari. Este un imam nobil și un învățat bine cunoscut al hadithului. Era orb — Allah să aibă milă de el.

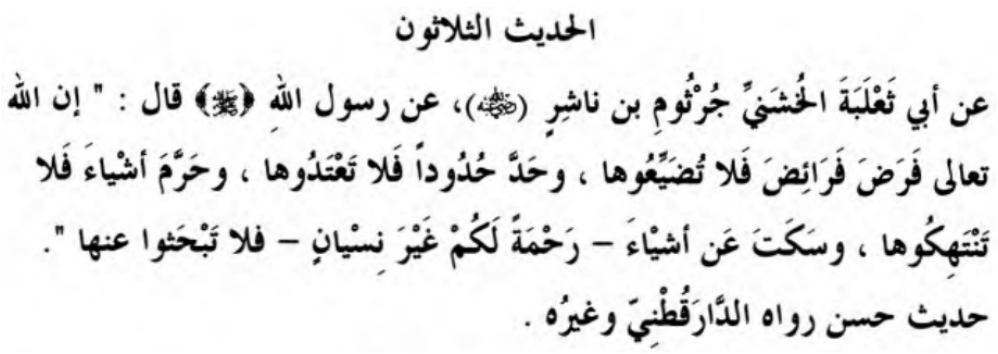
Cuvintele sale: **„El a spus: «Un hadith hasan sahih.»”** Cum poate fi și hasan, și sahih? Un hadith hasan are un grad mai mic decât unul sahih, fiindcă hadithurile au trepte: sahih, apoi hasan, apoi slab. Acestea sunt treptele lor. Așadar, expresia „un hadith hasan sahih” este o terminologie proprie lui at-Tirmidhi. Învățații spun că înseamnă: hasan pe o cale de transmitere și sahih pe alta. L-a consemnat, așadar, pe două căi: o cale sahih…

…care îndeplinește condițiile autenticității și o cale hasan, în care precizia relatatorului este mai redusă decât a relatatorului unui hadith sahih. Prin urmare, hadithul este socotit hasan.

În cazul unui hadith sahih, relatatorul are o precizie deplină. Aceasta este una dintre condițiile unui hadith sahih. Dacă precizia sa este mai redusă decât a relatatorului unui hadith sahih, în timp ce celelalte condiții sunt îndeplinite, atunci este un hadith hasan. Nu poate fi socotit slab; este hasan, între sahih și slab. Această terminologie îi este proprie lui at-Tirmidhi. Însă învățații hadithului de dinaintea lui îl împărțeau în două: fie sahih, fie slab.[193]

193. Vezi discuția despre hadithul sahih și hasan din comentariul hadithului 18. Nota ediției românești: în engleză apare „fie sahih, fie hasan”; aici s-a îndreptat în „fie sahih, fie slab”, în acord cu distincția explicată și de Ibn Baz în Majmu‘ al-Fatawa (26/309). A fost corectată și trimiterea internă.

Hadithul 30

الحديث الثلاثون

عن أبي ثَعْلَبَةَ الخُشَنِيِّ جُرْثُومِ بن ناشِرٍ (رضي الله عنه)، عن رسول الله (ﷺ) قال : " إن الله تعالى فَرَضَ فَرَائِضَ فَلا تُضَيِّعُوها ، وحَدَّ حُدُوداً فَلا تَعْتَدُوها ، وحَرَّمَ أشْياءَ فَلا تَنْتَهِكُوها ، وسَكَتَ عَن أشْياءَ – رَحْمَةً لَكُمْ غَيْرَ نِسْيانٍ – فلا تَبْحَثوا عنها ".

حديث حسن رواه الدَّارَقُطْنِيّ وغيرُه .

Abu Tha'labah al-Khushani, Jurthum ibn Nashir — Allah să fie mulțumit de el — a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

> **„Cu adevărat, Allah Preaînaltul a statornicit obligații, așadar nu le neglijați. A stabilit limite, așadar nu le depășiți. A interzis unele lucruri, așadar nu le încălcați. A păstrat tăcerea asupra unor lucruri din îndurare față de voi, nu din uitare; așadar nu le cercetați în amănunt."**

Consemnat de ad-Daraqutni și de alții.

Comentariu

Allah Preaînaltul a legiuit pentru robii Săi ceea ce aduce folos religiei și vieții lor lumești.

Cuvintele sale: **„A statornicit obligații."** Adică a poruncit îndatoriri. Cuvântul fard are același înțeles ca wajib.[194] S-a spus că fard este mai accentuat decât wajib. Wajib este fapta pentru care cel care o împlinește este răsplătit, iar cel care o abandonează poate fi pedepsit. Așadar, El a poruncit obligații și a făcut obligatorii fapte drepte și acte de adorare, precum cele cinci rugăciuni zilnice, zakatul, postul Ramadanului, pelerinajul la Casa Sfântă a lui Allah, bunătatea…

194. Vezi părerile învățaților despre diferența dintre fard și wajib în Al-Musawwadah, de familia Taymiyyah (p. 45–46), Al-Ahkam, de al-Amidi (1/139–141), At-Tamhid, de al-Asnawi (p. 58–59), Al-Qawa'id wa al-Fawa'id al-Usuliyyah, de al-Ba'li (p. 63–64), Jami' al-'Ulum wa al-Hikam (p. 277), Fath al-Bari (2/489) și At-Tabsirah, de Fayruz-Abadi (p. 94–95).

…față de părinți și alte obligații: cele dintre rob și Allah și cele dintre robi, precum bunătatea față de părinți, păstrarea legăturilor de rudenie și bunătatea față de cei nevoiași. Nu este îngăduită abandonarea acestor obligații; împlinirea lor este obligatorie.

Apoi el a spus: **„Așadar nu le neglijați.”** Adică nu le abandonați și nu fiți nepăsători față de ele, fiindcă sunt spre propriul vostru folos și fac parte din temeliile religiei voastre. Religia se întemeiază pe îndatoririle prescrise și pe obligații, apoi pe faptele drepte recomandate. Faptele voluntare îndreaptă lipsurile din cele obligatorii și le desăvârșesc. Mustahabb, fapta recomandată, este o faptă pentru care cel care o împlinește este răsplătit, în timp ce cel care o lasă nu este pedepsit. Acesta este sensul unei fapte mustahabb.

Cuvintele sale: **„…și a stabilit limite.”** Al-hadd,[195] cum apare în textul arab, înseamnă ceva care oprește. Allah le-a stabilit robilor limite în privința lucrurilor îngăduite, pe care nu trebuie să le depășească. Acestea le sunt suficiente, astfel încât să nu aibă nevoie de lucrurile interzise. Allah le-a îngăduit robilor Săi lucrurile bune și le-a interzis lucrurile rele. Există halal, lucruri îngăduite, și haram, lucruri neîngăduite. Acestea sunt limitele lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! Așadar, lucrurile îngăduite nu trebuie depășite. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ... تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا ... ﴾ البقرة: ٢٢٩

195. Vezi al-Kasani, Bada’i‘ as-Sana’i‘ (7/33): „Al-hadd desemnează lingvistic ceva care oprește. De aici, portarul este numit haddad, deoarece controlează intrarea oamenilor. În Șaria, desemnează o pedeapsă obligatorie, stabilită, care ține de drepturile lui Allah Preaînaltul.” Vezi Al-Insaf, de al-Mardawi (10/150), Al-Mubdi‘, de Ibn Muflih (9/43), Ar-Rawd al-Murabba‘, de al-Buhuti (3/304), și Matalib Uli an-Nuha (6/158). Nota ediției românești: mențiunea „singular: hadd” din engleză a fost eliminată; ea nu figurează în pasajul citat din al-Kasani.

„Acestea sunt limitele rânduite de Allah; așadar nu le încălcați.” [Al-Baqarah: 229]

Tot astfel, nu trebuie să te apropii de cele interzise. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ... تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَقْرَبُوهَا ... ﴾ البقرة: ١٨٧

„Acestea sunt limitele lui Allah; așadar nu vă apropiați de ele.” [Al-Baqarah: 187]

Aceasta este atitudinea musulmanului față de cele îngăduite și cele neîngăduite: să primească lucrurile îngăduite și bune și să se mulțumească cu ele, să evite cele neîngăduite și orice mijloc care duce la ele. **„Și nu vă apropiați de ele”**, în versetul de mai sus, înseamnă să nu urmați căile care duc la ele, din precauție. Musulmanul trebuie, așadar, să se oprească la limitele lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, fără să le depășească. Să se țină numai de cele legale și îngăduite și să se abțină de la cele interzise.

Apoi el a spus: **„...a interzis unele lucruri.”** Lucrurile interzise sunt numeroase. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ ٱلْمَيْتَةُ ... ﴾ المائدة: ٣

„Vă sunt interzise [ca hrană] animalele moarte [vite care nu au fost sacrificate]...” [Al-Ma’idah: 3]

El a mai spus:

﴿ ... وَأَحَلَّ ٱللَّهُ ٱلْبَيْعَ وَحَرَّمَ ٱلرِّبَوٰا۟ ... ﴾ البقرة: ٢٧٥

„Allah a îngăduit negoțul și a interzis camăta.” [Al-Baqarah: 275]

Unele au fost menționate în texte explicite, iar altele au fost oprite de Allah. Regula de bază în privința unui lucru oprit este că el este interzis. Poate fi doar „nerecomandat”, ca măsură de precauție, atunci când există o dovadă care schimbă încadrarea lui din interdicție.

Cuvintele sale: **„...a păstrat tăcerea asupra unor lucruri.”** El nici nu le-a îngăduit în mod explicit, nici nu le-a interzis. Nu întrebați despre ele, fiindcă Allah a păstrat tăcerea asupra lor. Cercetarea lor le-ar aduce oamenilor greutăți. Atât timp cât au fost lăsate fără mențiune, lăsați-le astfel; cel care le face nu este învinovățit, fiindcă lucrurile îngăduite sunt lăsate fără mențiune.

Al-mubah,[196] cele îngăduite, sunt lucrurile pentru care cel care le face nu este, în sine, răsplătit, iar cel care le lasă nu este pedepsit. Allah a păstrat tăcerea asupra lor dintr-o înțelepciune. Nu a tăcut din uitare, ci din îndurare față de voi, pentru a nu vă pricinui greutăți.

Cuvintele sale: **„...nu din uitare.”** Cu adevărat, Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, nu uită niciodată, deoarece uitarea este o lipsă și o absență a atenției. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, nu a păstrat tăcerea asupra lor fiindcă le-ar fi uitat, ci din îndurare față de voi, pentru a nu vă aduce greutăți.

Cuvintele sale: **„...nu le cercetați în amănunt.”** Primiți lucrul pentru care există o dovadă că este îngăduit și abțineți-vă de la cel dovedit ca interzis. Cât despre ceea ce nu a fost menționat, nu căutați hotărârea sa, fiindcă, dacă ar fi avut o hotărâre, Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — ar fi explicat-o. Musulmanul trebuie să urmeze aceste îndrumări în religia, viața, relațiile și purtarea sa.

El trebuie să împlinească obligațiile, să evite interdicțiile și să respecte limitele lui Allah. Să nu le depășească și să nu întrebe despre ceea ce nici lui, nici oamenilor nu le este necesar. Allah Preaînaltul a spus:

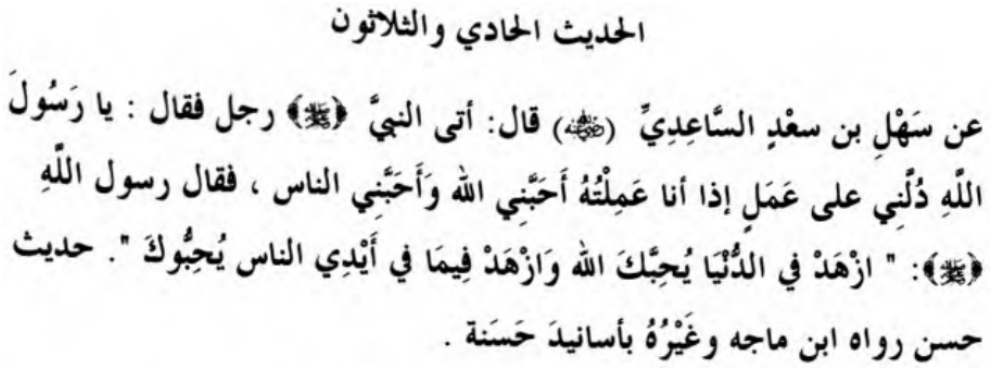
196. Ibn Badran a spus în Al-Madkhal (p. 156): „Al-mubah înseamnă, lexical, ceea ce este făcut cunoscut și anunțat. În sens juridic, desemnează ceea ce textele Șariei arată că este egal, fie împlinit, fie lăsat, fără laudă pentru împlinire și fără mustrare pentru abandonare. Potrivit majorității, ceea ce este mubah nu este poruncit.” Vezi Al-Waraqat, de al-Juwayni (p. 8), Al-Ihkam, de al-Amidi (1/167), și Al-Musawwadah, de familia Taymiyyah (p. 516).

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَسْـَٔلُوا۟ عَنْ أَشْيَآءَ إِن تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ وَإِن
تَسْـَٔلُوا۟ عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ ٱلْقُرْءَانُ تُبْدَ لَكُمْ عَفَا ٱللَّهُ عَنْهَا ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ
١٠١ قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا۟ بِهَا كَٰفِرِينَ ١٠٢ ﴾
المائدة: ١٠١ - ١٠٢

> „O, voi cei care credeți! Nu întrebați despre lucruri care, dacă v-ar fi lămurite, v-ar putea aduce necazuri. Dar, dacă întrebați despre ele în timp ce Coranul este revelat, vă vor fi lămurite. Allah a iertat aceasta, iar Allah este Mult Iertător și Îngăduitor. O comunitate de dinaintea voastră a pus asemenea întrebări, apoi, din pricina lor, a devenit necredincioasă.” [Al-Ma’idah: 101–102]

Împovărarea cu obligații și întrebările de care omul nu are nevoie sunt interzise. Întreabă numai potrivit nevoii tale. Nu te împovăra cu ceea ce nici ție, nici oamenilor nu le este necesar.

Hadithul 31

الحديث الحادي والثلاثون

عن سَهْلِ بن سعْدٍ السَّاعِدِيِّ (ﷺ) قال: أتى النبيَّ ﴿ﷺ﴾ رجل فقال : يا رَسُولَ اللَّهِ دُلَّنِي على عَمَلٍ إذا أنا عَمِلْتُهُ أَحَبَّنِي اللهُ وَأَحَبَّنِي الناس ، فقال رسول اللَّهِ ﴿ﷺ﴾: " ازْهَدْ في الدُّنْيَا يُحِبَّكَ اللهُ وَازْهَدْ فِيمَا في أَيْدِي الناس يُحِبُّوكَ ". حديث حسن رواه ابن ماجه وغَيْرُهُ بأسانيدَ حَسَنة .

Abu al-‘Abbas, Sahl ibn Sa‘d as-Sa‘di — Allah să fie mulțumit de el — a spus: Un om a venit la Profet ﷺ și a spus: „O, Trimis al lui Allah, îndrumă-mă spre o faptă pe care, dacă o împlinesc, Allah să mă iubească și oamenii să mă iubească.” Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

> **„Nu te lăsa absorbit de plăcerile acestei lumi și Allah te va iubi. Nu râvni la ceea ce se află în mâinile oamenilor și oamenii te vor iubi.”**

Un hadith hasan, consemnat de Ibn Majah și de alții, cu lanțuri de transmitere hasan.

Comentariu

Acesta este un hadith minunat. Învățații au menționat că este unul dintre temeiurile Islamului pe care musulmanul trebuie să și le însușească. Acest om a venit să Îl întrebe pe Profet ﷺ despre o faptă prin care Allah să îl iubească și oamenii să îl iubească de asemenea. Fără îndoială, aceasta este o faptă înaltă. Dacă Allah te iubește și oamenii te iubesc, aceasta înseamnă fericire și bine din belșug: să nu te urască nimeni. Care este fapta prin care dobândești mulțumirea lui Allah și mulțumirea oamenilor? Aici se află dovada că mulțumirea oamenilor este de dorit atât timp cât nu cuprinde păcat și neascultare.

Profetul ﷺ a spus: **„Nu te lăsa absorbit de plăcerile acestei lumi și Allah te va iubi. Nu râvni la ceea ce se află în…**

...mâinile oamenilor și oamenii te vor iubi.” Az-zuhd înseamnă renunțare, adică renunțarea la lucrurile lumești. Nu înseamnă să abandonezi ceea ce îți este necesar, câștigul suficient pentru tine și dobândirea îngăduită. Aceasta este interzis. Sensul este să lași ceea ce nu îți este necesar.

Zuhdul nu înseamnă abandonarea lucrurilor îngăduite de care aveți nevoie tu și copiii tăi, ci renunțarea la prisosul lucrurilor lumești de care nu ai nevoie. Musulmanul trebuie să fie cumpătat în câștigul său; să nu alerge neobosit după bunurile lumești când are ceea ce îi ajunge. Acesta este principiul: **„Nu te lăsa absorbit de plăcerile acestei lumi și Allah te va iubi.”** Dacă ești cumpătat în privința lucrurilor lumești, Allah te va iubi. Aici se află lauda zuhdului față de ceea ce omului nu îi este necesar.

Aceasta dovedește și că Allah îi iubește pe robii Săi credincioși. Ea afirmă Atributul iubirii: El iubește, după cum urăște și respinge. Iubirea lui Allah Preaînaltul nu este asemenea iubirii făpturilor, iar ura și respingerea Sa nu sunt asemenea celor ale făpturilor. Ele sunt așa cum I se cuvine Lui — Slavă Lui, Preaînaltul! —, asemenea celorlalte Atribute ale Sale.

Hadithul arată că învățații trebuie întrebați despre chestiunile religiei. Acest om l-a întrebat pe Profet ﷺ; nu a inventat ceva de la sine, fiindcă oricine inventează în religie ceva din proprie inițiativă devine inovator. A căuta apropierea de Allah prin ceva cu care Trimisul ﷺ nu a venit, crezând că este bine, este o inovație, un rău și un lucru respins. Despre chestiunile religiei este întrebat Trimisul ﷺ, iar după el, învățații, care sunt moștenitorii profeților. Nu începe un lucru prin care cauți apropierea de Allah fără să știi dacă face sau nu parte din religie.

Cuvintele sale: **„...nu râvni la ceea ce se află în mâinile oamenilor și oamenii te vor iubi.”** Nu râvni la ceea ce au oamenii, fiindcă, dacă dorești ceea ce au și le ceri, te vor urî. Lor nu le place și nu doresc să dea ceea ce au. Așadar, nu îi pune...

…în încurcătură. Dacă vrei să te iubească, nu cerși de la ei. Cere ajutor de la Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, cât de mult poți.

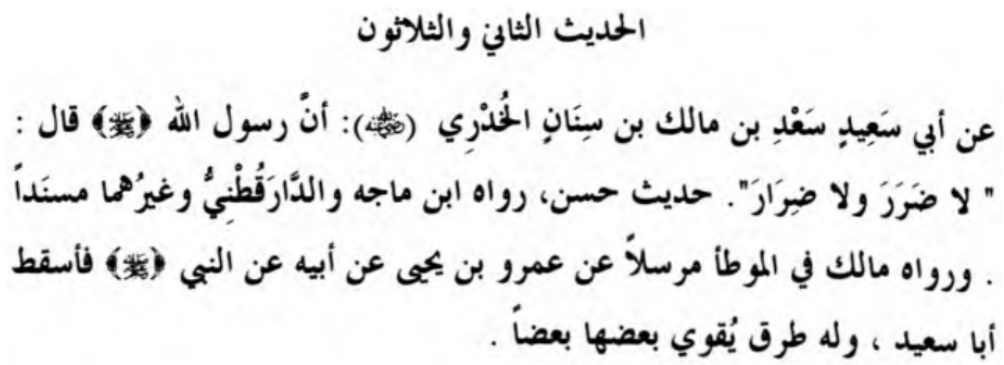
Dacă însă ești constrâns să ceri, aceasta este îngăduită în caz de nevoie sau de necesitate stringentă. Totuși, pe cât posibil, fii independent de oameni, fiindcă, atunci când îi împovărezi, te vor urî, după cum a spus cineva:

> Nu cere de la fiii lui Adam împlinirea vreunei nevoi.
> Cere de la Cel ale cărui uși nu se închid niciodată.
> Allah Se mânie dacă încetezi să Îi ceri,
> Iar fiii lui Adam se mânie când li se cere.[197]

Când le ceri oamenilor, te vor urî. Dacă Îi ceri însă lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, El te va iubi, fiindcă este Cel mai Bogat și Cel mai Generos. Acesta este principiul, dacă dorești fapta pentru care Allah să te iubească și oamenii să te iubească: **„Nu te lăsa absorbit de plăcerile acestei lumi și Allah te va iubi. Nu râvni la ceea ce se află în mâinile oamenilor și oamenii te vor iubi.”**

197. Aceste două distihuri au fost menționate de Abu Sulayman al-Khattabi în cartea sa Al-‘Uzlah (p. 67), care le-a atribuit lui al-Khuzaymi. Vezi Sharh at-Tahawiyyah, de Ibn Abi al-‘Izz (p. 519), Fath al-Qadir (1/556) și Tuhfat al-Ahwadhi (9/221).

Hadithul 32

الحديث الثاني والثلاثون

عن أبي سَعِيدٍ سَعْدِ بن مالك بن سِنَانٍ الخُدْرِي (رضي الله عنه): أنَّ رسول الله ﷺ قال : " لا ضَرَرَ ولا ضِرَارَ". حديث حسن، رواه ابن ماجه والدَّارَقُطْنِيُّ وغيرُهما مسنَداً . ورواه مالك في الموطأ مرسلاً عن عمرو بن يحيى عن أبيه عن النبي ﷺ فأسقط أبا سعيد ، وله طرق يُقوي بعضها بعضاً .

Abu Sa‘id, Sa‘d ibn Malik ibn Sinan al-Khudri — Allah să fie mulțumit de el — a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

> **„Nu trebuie să existe nici vătămare, nici răspuns la vătămare prin vătămare.”**

Un hadith hasan, consemnat de Ibn Majah, ad-Daraqutni și de alții în formă musnad; iar de Malik, în Al-Muwatta’, în formă mursal, de la ‘Amr ibn Yahya, de la tatăl său, de la Profet ﷺ, fără să îl menționeze pe Abu Sa‘id. Are lanțuri de transmitere care se întăresc unele pe altele.

Comentariu

Acest hadith a fost relatat pe două căi din punctul de vedere al lanțului de transmitere:

Prima: o cale musnad, legată, adică legată până la Profet ﷺ.

A doua: o cale mursal, întreruptă, în care companionul, Abu Sa‘id, nu a fost menționat.

Așadar, mursal este relatarea unui tabi‘i, adică a unui elev al companionilor, de la Trimis ﷺ, în timp ce musnad este ceea ce un companion relatează de la Trimis ﷺ. Însă hadithul este puternic când sunt luate împreună diferitele sale lanțuri, după cum a spus autorul. El a menționat că are mai multe căi care se întăresc unele pe altele.

Cuvintele sale: **„Nu trebuie să existe nici vătămare, nici răspuns la vătămare prin vătămare.”** S-a spus că nu există deosebire între cei doi termeni…

...și că ad-dirar este același lucru cu ad-darar, repetarea având rol de întărire. Ad-darar desemnează ceea ce îi aduce omului vătămare sau lipsă. Ceea ce se dorește este ca omul să aducă folos, nu vătămare. El trebuie să își fie de folos sieși și oamenilor, fără să se vatăme pe sine sau pe altcineva. Opusul vătămării este folosul.

S-a mai spus că există o deosebire între cei doi termeni. Ad-darar vine din partea unei singure persoane; la darar, cum apare în textul arab, înseamnă să nu pornească de la tine vătămare spre oameni. Ad-dirar exprimă participarea reciprocă: „Să nu îl vatămi pe cel care te vatămă.” Dimpotrivă, arată bunătate, iertare și îngăduință. Acestea fac parte din însușirile credincioșilor.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ... فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِ ... ﴾ الشورى: ٤٠

„Iar cel care iartă și aduce împăcare își are răsplata la Allah...”
[Ash-Shura: 40]

Este asemenea cuvintelor Profetului ﷺ: **„Nu îl trăda pe cel care te trădează.”** Regula de bază este că răspunsul echivalent este îngăduit și reprezintă dreptate. Însă iertarea este mai bună, fiind o virtute. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَجَزَٰٓؤُا۟ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ... ﴾ الشورى: ٤٠

„Răsplata unei fapte rele este un rău asemenea ei...”

Aceasta este răsplata echivalentă.

﴿ ... فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِ ... ﴾ الشورى: ٤٠

„Iar cel care iartă și aduce împăcare își are răsplata la Allah...”
[Ash-Shura: 40]

Așadar, răspunsul echivalent este îngăduit, dar iertarea este mai bună. Prin urmare, dacă cineva îți face rău, nu îi răspunde...

…cu un rău asemenea lui. Aceasta este mai bine și mai de dorit, fiindcă cel pe care l-ai iertat va deveni un prieten. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَلَا تَسْتَوِي ٱلْحَسَنَةُ وَلَا ٱلسَّيِّئَةُ ۚ ٱدْفَعْ بِٱلَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا ٱلَّذِي
بَيْنَكَ وَبَيْنَهُۥ عَدَٰوَةٌ كَأَنَّهُۥ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلَّذِينَ صَبَرُوا۟

... ﴾ فصلت: ٣٤ - ٣٥

> „Fapta bună și fapta rea nu sunt egale. Respinge răul prin ceea ce este mai bun [Allah le-a poruncit credincioșilor să aibă răbdare în vremea mâniei și să îi ierte pe cei care îi tratează rău]; atunci cel între tine și care era dușmănie va deveni asemenea unui prieten apropiat. Dar această însușire nu le este dăruită decât celor răbdători…” [Fussilat: 34–35]

Nu oricine poate dobândi această însușire. Ea nu poate fi dobândită decât de cei răbdători. Cel care nu are răbdare nu poate ierta. Cât despre cel răbdător, el poate ierta, fiindcă iertarea celui care face rău este grea pentru suflete. Ea cere răbdare, deoarece omul caută în mod instinctiv răzbunarea. Așadar, abținerea de la răzbunare cere răbdare. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَمَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلَّذِينَ صَبَرُوا۟ وَمَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴾
فصلت: ٣٤ - ٣٥

> „Dar această însușire nu le este dăruită decât celor răbdători și nu îi este dăruită decât celui înzestrat cu o parte măreață [din fericirea Vieții de Apoi, adică Paradisul, și din caracterul înalt în această lume].”

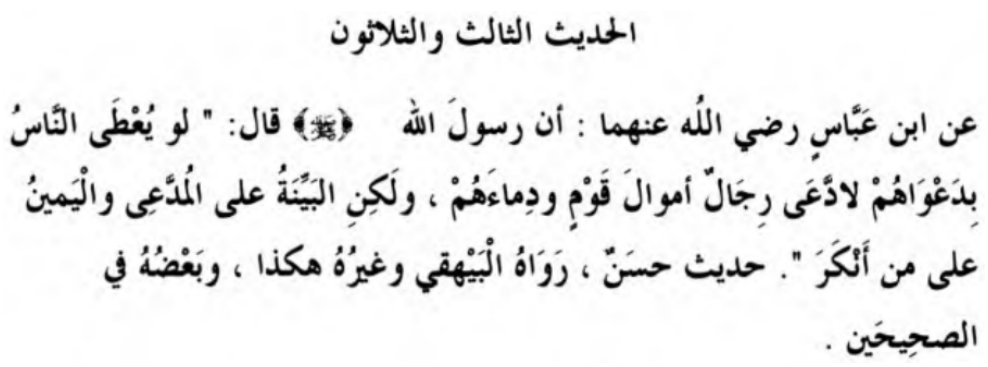
Dacă dorești meritul iertării, ai răbdare în privința ei. Nu asculta de pornirea care te îndeamnă să te răzbuni pe cel care te-a vătămat. Acesta ar fi — iar Allah știe cel mai bine — sensul cuvintelor sale **„Nu trebuie să existe vătămare”** din partea uneia dintre părți. Nu îi vătăma pe oameni, după cum nici ție nu ți-ar plăcea să fii…

…vătămat. Așadar, nu dori aceasta pentru frații tăi, după cum nici tu nu ai vrea ca ei să te vatăme. Nu le pricinui, așadar, rău. Profetul ﷺ a spus: **„Niciunul dintre voi nu crede cu adevărat până când nu iubește pentru fratele său ceea ce iubește pentru sine.”**[198]

În ceea ce privește **dirar**, acesta are loc între două părți. Dacă cineva te vatămă, cel mai bine este să întâmpini aceasta ferindu-te de răzbunare și de pricinuirea răului; să alegi, în schimb, iertarea. Aceasta răspândește iubirea între oameni, iar cel iertat devine ca un prizonier al bunătății tale și îi va fi mereu rușine de fapta sa.

Acesta este un principiu însemnat dintre principiile bunei purtări în relațiile cu oamenii. Omul trebuie să evite pricinuirea răului, fie că el este cel care începe, fie că o face ca răzbunare împotriva celui care l-a vătămat. Musulmanul trebuie să adopte acest fel de a trăi, ajungând astfel iubit de Allah și de făpturile Sale.

198. Sursa sa a fost menționată anterior.

الحديث الثالث والثلاثون

عن ابن عَبَّاسٍ رضي اللّٰه عنهما : أن رسولَ الله ﷺ قال: " لو يُعْطَى النَّاسُ بِدَعْوَاهُمْ لادَّعَى رِجَالٌ أموالَ قَوْمٍ ودِماءَهُمْ ، ولَكِنِ البَيِّنَةُ على المُدَّعِي واليَمينُ على من أَنْكَرَ ". حديث حسَنٌ ، رَوَاهُ الْبَيْهقي وغيرُهُ هكذا ، وبَعْضُهُ في الصحِيحَين .

Hadithul 33

Ibn Abbas — Allah să fie mulțumit de amândoi — a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: **„Dacă oamenilor li s-ar da tot ceea ce pretind, unii ar pretinde averile și sângele altora. Însă sarcina dovezii îi revine celui care pretinde, iar jurământul îi revine celui care neagă pretenția.”** Este un hadith **hasan**, consemnat de al-Bayhaqi și de alții; o parte din el se găsește în cele două culegeri autentice.[199]

Comentariu

Acest hadith este foarte însemnat. El reprezintă o regulă esențială dintre principiile judecății. Profetul ﷺ a spus: **„Dacă oamenilor li s-ar da tot ceea ce pretind...”**, adică orice ar revendica. Reclamantul este cel care cere ceva aflat în mâna altuia. Când două părți aflate în litigiu se înfățișează judecătorului, acesta trebuie să le întrebe: „Care dintre voi este reclamantul?” Apoi începe cu el, fiindcă cele două părți sunt reclamantul și pârâtul. Trebuie să înceapă cu reclamantul, deoarece acesta susține ceva contrar situației prezumate inițial.

199. Consemnat de al-Bayhaqi (10/252); al-Bukhari a consemnat o parte din el (2514), precum și Muslim.

În privința pârâtului, rămâne valabilă regula de bază: prezumția lipsei răspunderii sale. Așadar, judecătorul trebuie să întrebe: „Care dintre voi este reclamantul?” Sau poate să tacă până când reclamantul începe să vorbească. Nu trebuie să spună: „Cutare, tu ce ai de spus?”, deoarece s-ar putea suspecta părtinire. După ce reclamantul vorbește, se întoarce către pârât și îi cere să răspundă pretențiilor părții adverse. Acestea sunt temeliile judecății.

Dacă pârâtul recunoaște, chestiunea este lămurită și trebuie pronunțată hotărârea împotriva lui. Dacă însă neagă, i se cere reclamantului să aducă dovada. **Al-bayyinah**, dovada, este ceea ce explică adevărul și îl limpezește. Ea constă în mărturia care dovedește temeinicia pretenției sale. Dacă aduce o dovadă veridică, se pronunță împotriva pârâtului o hotărâre potrivit acelei mărturii.

Dacă nu aduce dovada, pârâtului i se cere să jure, negând ceea ce partea adversă pretinde împotriva sa. Dacă se abține și refuză să jure, se pronunță hotărârea împotriva lui. Dacă jură, este eliberat de acea pretenție. Aceasta este procedura judecății în Islam: o cale desăvârșită, nepărtinitoare și ușoară.

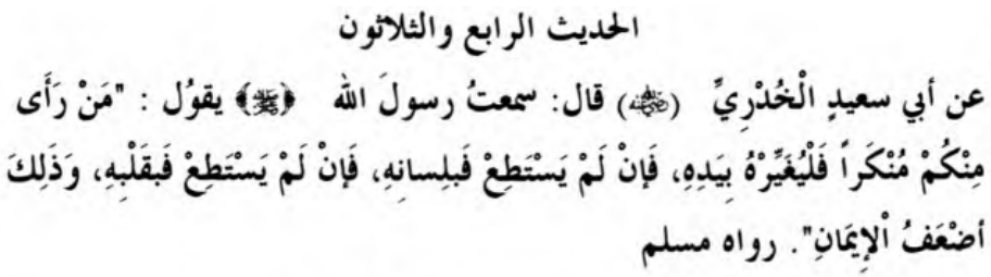
În acest hadith, Profetul ﷺ a spus: **„Dacă oamenilor li s-ar da tot ceea ce pretind, unii ar pretinde averile și sângele altora...”** Reclamantul poate formula o pretenție gravă, cum ar fi aceea că partea adversă a săvârșit o omucidere, cerând astfel aplicarea legii pedepsei echivalente. Sau poate cere o avere, mare ori mică. Nu trebuie să i se acorde ceea ce cere doar în temeiul pretenției sale, fiindcă, dacă s-ar deschide această ușă și fiecăruia i s-ar da ceea ce pretinde, corupția și nedreptățirea oamenilor s-ar răspândi.

Oricine are o pornire împotriva altuia ar putea formula o pretenție împotriva lui. De aceea, simpla pretenție nu trebuie acceptată, chiar dacă omul ar fi cel mai sincer dintre oameni. Nu i se acceptă decât dacă aduce dovada. Astfel, Profetul ﷺ a spus: **„Însă sarcina dovezii îi revine celui care pretinde.”** Al-bayyinah înseamnă că trebuie să aducă martori, deoarece susține ceva contrar regulii de bază: lipsa răspunderii. I se cere, așadar, să prezinte dovada. Dacă o aduce,…

…se pronunță în favoarea sa, împotriva pârâtului, o hotărâre potrivit dovezii, fiindcă aceasta stabilește adevărul.

Dacă însă nu poate aduce dovada sau spune: „Nu am nicio dovadă”, ori prezintă o dovadă nevalabilă, prezentarea acesteia este ca și absența ei. Judecătorul se întoarce atunci către pârât. Dacă acesta recunoaște, este judecat potrivit recunoașterii sale. Dacă însă neagă și spune: „Nu am nimic din ceea ce pretinde”, i se cere să jure pe Allah că este nevinovat de ceea ce partea adversă îi impută.

Dacă jură în numele lui Allah, este lăsat în pace, deoarece poziția pârâtului este mai puternică: regula de bază și prezumția lipsei răspunderii îl susțin. Jurământul său este, așadar, suficient. Dacă jură, este eliberat de acea pretenție, iar chestiunea se încheie.

الحديث الرابع والثلاثون

عن أبي سعيدٍ الْخُدْرِيِّ (ﷺ) قال: سمعتُ رسولَ الله (ﷺ) يقوُل : "مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَراً فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسانِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ، وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ". رواه مسلم

Hadithul 34

Abu Sa‘id al-Khudri — Allah Preaînaltul să fie mulțumit de el — a spus: L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând: **„Acela dintre voi care vede un rău să-l îndrepte cu mâna sa. Dacă nu poate, atunci cu limba sa; iar dacă nu poate, atunci cu inima sa. Aceasta este treapta cea mai slabă a credinței.”** Consemnat de Muslim.

Comentariu

Poruncirea binelui și oprirea răului sunt dintre temeliile Islamului. Ele reprezintă una dintre laturile Islamului prin care societatea este îndreptată.

Al-munkar este ceea ce Allah și Trimisul Său au interzis dintre vorbe, fapte și purtări. A fost numit munkar deoarece firea înnăscută și mințile sănătoase îl resping.

Cât despre **al-ma‘ruf**, acesta este ceea ce Allah și Trimisul Său au poruncit. A fost numit ma‘ruf fiindcă firea înnăscută a omului și mintea sănătoasă îl recunosc. Acesta este un aspect însemnat al Islamului.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٤﴾ ﴾ آل عمران: ١٠٤

„Să se ridice dintre voi o comunitate care cheamă la tot ceea ce este bine [Islamul], poruncește al-ma'ruf [monoteismul islamic și tot ceea ce Islamul poruncește] și oprește al-munkar [politeismul, necredința și tot ceea ce Islamul a interzis]. Aceștia sunt cei izbânditori." [Al Imran: 104]

Allah a mai spus:

﴿ كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ ... ﴾ آل عمران: ١١٠

„Voi [adevărații credincioși în monoteismul islamic și adevărații următori ai Profetului Muhammad ﷺ și ai Sunnei sale] sunteți cea mai bună comunitate ridicată pentru oameni: porunciți al-ma'ruf [monoteismul islamic și tot ceea ce Islamul a rânduit], opriți al-munkar [politeismul, necredința și tot ceea ce Islamul a interzis] și credeți în Allah..." [Al Imran: 110]

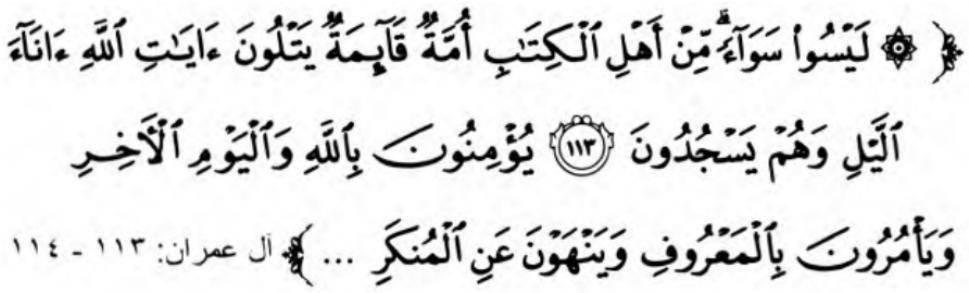
Allah a deosebit această comunitate prin faptul că poruncește binele și oprește răul, spre deosebire de oamenii Cărții. Allah le poruncise și lor să poruncească binele și să oprească răul, însă nu au îndeplinit aceasta. În consecință, Allah i-a blestemat. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ لِسَانِ دَاوُودَ
وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوا وَّكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾
كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَن مُّنكَرٍ فَعَلُوهُ ۚ ... ﴾ المائدة: ٧٨ - ٧٩

„Cei dintre fiii lui Israel care nu au crezut au fost blestemați prin limba lui Dawud [David] și a lui Isa [Isus], fiul lui Maryam [Maria]. Aceasta pentru că nu ascultau [de Allah și de trimiși] și încălcau mereu limitele. Nu se opreau unii pe alții de la al-munkar [rău, fărădelegi, păcate,...

…politeism, necredință și altele asemenea] pe care îl săvârșeau…” [Al-Ma’idah: 78–79]

Allah i-a blestemat din această pricină, adică i-a îndepărtat și i-a alungat de la îndurarea Sa. Iar pe aceia dintre ei care poruncesc binele și opresc răul i-a lăudat. El, Cel Atotputernic și Preaînalt, a spus:

„Ei nu sunt toți la fel. O parte dintre oamenii Scripturii stăruie în ceea ce este drept; ei recită versetele lui Allah în ceasurile nopții, prosternându-se în rugăciune. Ei cred în Allah și în Ziua de Apoi, poruncesc al-ma‘ruf [monoteismul islamic și urmarea Profetului Muhammad ﷺ] și opresc al-munkar [politeismul, necredința și împotrivirea față de Profetul Muhammad ﷺ]…” [Al Imran: 113–114]

Nu toți oamenii Cărții au părăsit poruncirea binelui și oprirea răului. Unii dintre ei au îndeplinit aceasta, iar Allah nu nedreptățește pe nimeni. De asemenea, Allah i-a poruncit acestei comunități să poruncească binele și să oprească răul, fiindcă astfel se îndreaptă societatea. Păcatele și neascultarea sunt pricini ale distrugerii și ruinei, iar leacul lor este poruncirea binelui și oprirea răului.

Aceasta înseamnă îndemnarea la împlinirea poruncilor și la evitarea celor interzise. Nu înseamnă amestecul în treburile oamenilor, așa cum pretind unii fățarnici: „Poruncirea binelui și oprirea răului înseamnă supravegherea celorlalți și amestecul în treburile lor!” Li se răspunde: „Nu este o chestiune de supraveghere sau de amestec, ci ține de îndreptare și de sfatul sincer.”

Faptul că îi poruncești fratelui tău binele și îl oprești de la rău ține de iubirea și mila față de el. Dacă însă îl lași…

…fără să-l sfătuiești, l-ai înșelat și nu ți-ai îndeplinit îndatorirea față de el. Aceasta ține, așadar, de ajutorarea reciprocă în evlavie și dreptate, de sfatul reciproc și de a le dori oamenilor binele. Nu este vorba despre amestecul în treburile altora sau despre supravegherea lor. Allah i-a descris pe musulmani ca sfătuindu-se unii pe alții întru adevăr. Este, așadar, sfătuire, nu supraveghere. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ...وَتَوَاصَوْا بِٱلْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِٱلصَّبْرِ ﴿٣﴾ ﴾ العصر: ٣

> „Și s-au îndemnat unii pe alții la adevăr și s-au îndemnat unii pe alții la răbdare.” [Al-‘Asr: 3]

Acesta este un aspect însemnat, de mare importanță.

Profetul ﷺ a dat următoarea pildă despre cei care poruncesc binele și opresc răul și despre cei care săvârșesc păcate:

مَثَلُ الْقَائِمِ عَلَى حُدُودِ اللَّهِ وَالْوَاقِعِ فِيهَا كَمَثَلِ قَوْمٍ اسْتَهَمُوا عَلَى سَفِينَةٍ فَأَصَابَ بَعْضُهُمْ أَعْلَاهَا وَبَعْضُهُمْ أَسْفَلَهَا فَكَانَ الَّذِينَ فِي أَسْفَلِهَا إِذَا اسْتَقَوْا مِنْ الْمَاءِ مَرُّوا عَلَى مَنْ فَوْقَهُمْ فَقَالُوا لَوْ أَنَّا خَرَقْنَا فِي نَصِيبِنَا خَرْقًا وَلَمْ نُؤْذِ مَنْ فَوْقَنَا فَإِنْ يَتْرُكُوهُمْ وَمَا أَرَادُوا هَلَكُوا جَمِيعًا وَإِنْ أَخَذُوا عَلَى أَيْدِيهِمْ نَجَوْا وَنَجَوْا جَمِيعًا

> „Pilda celui care respectă poruncile și limitele lui Allah, în comparație cu cei care le încalcă, este asemenea unor oameni care au tras la sorți locurile într-o corabie. Unii au primit locuri în partea de sus, iar ceilalți în partea de jos.
> Când cei de jos aveau nevoie de apă, treceau pe lângă cei de sus. Atunci și-au spus: «Ce-ar fi să facem o gaură în partea noastră, ca să nu-i mai deranjăm pe cei de sus?» Dacă îi lasă să facă ceea ce vor,…

…vor pieri cu toții; dacă însă îi opresc, vor fi salvați cu toții.”[200]

Au tras la sorți pentru a stabili cine avea să stea în partea de sus și cine în partea de jos, fiindcă partea de sus era mai dorită. În urma tragerii la sorți, unii au ocupat partea de sus, iar alții partea de jos. Cei de sus sunt asemenea oamenilor de seamă ai comunității, celor a căror părere are greutate și oamenilor religiei. Cei de jos sunt asemenea celor nechibzuiți și păcătoși.

Cei care săvârșesc fapte rele sunt asemenea oamenilor din partea de jos a corabiei, iar cei care îi opresc sunt asemenea celor de sus. Oamenii de jos urcau pentru a lua apă. Mai târziu și-au spus: „Îi deranjăm pe cei de deasupra noastră. Poate am putea face o gaură lângă noi, ca să luăm apă direct, fără să mai urcăm și să-i supărăm pe cei de sus.” Se știe că, dacă se face o gaură în corabie, apa intră în ea, iar toți cei dinăuntru se înecă și mor.

Aceasta este o ilustrare a păcătoșilor care vor să găurească corabia Islamului, fiindcă Islamul este corabia care îl salvează pe om de pieire și înec. Dacă cei de sus îi lasă pe cei de jos să facă ceea ce vor, vor pieri împreună. Dacă însă îi opresc, se salvează atât pe ei, cât și pe ceilalți. Este o pildă limpede despre poruncirea binelui și oprirea răului și despre faptul că acestea ocrotesc de pieire. Astfel, când pedeapsa s-a coborât asupra fiilor lui Israel, nu au fost salvați decât cei care porunceau binele și opreau răul.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿ فَلَمَّا نَسُوا۟ مَا ذُكِّرُوا۟ بِهِۦٓ أَنجَيْنَا ٱلَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ ٱلسُّوٓءِ وَأَخَذْنَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ بِعَذَابٍۭ بَـِٔيسٍۭ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿١٦٥﴾ ﴾ الاعراف: ١٦٥

200. Consemnat de al-Bukhari (2493), de la Nu‘man ibn Bashir — Allah să fie mulțumit de amândoi.

> „Iar când au uitat îndemnurile care le fuseseră date, i-am salvat pe cei care opreau răul, dar pe cei care săvârșeau nedreptatea i-am cuprins cu o pedeapsă aspră, pentru că se răzvrăteau [neascultând de Allah].” [Al-A‘raf: 165]

Când s-a coborât pedeapsa, cei care porunceau binele și opreau răul au fost salvați, iar cei care nu porunceau binele și nu opreau răul au pierit alături de păcătoșii nimiciți.

În acest hadith, Profetul ﷺ explică felul în care se poruncește binele și se oprește răul, precum și faptul că această îndatorire nu trebuie părăsită niciodată. Totuși, ea se îndeplinește potrivit putinței fiecăruia. El a spus: **„Acela dintre voi care vede un rău...”** Cât despre ceea ce nu se vede sau este ascuns, răspunderea îi revine celui care săvârșește acea faptă. Îndreptarea privește însă ceva vădit, care se vede.

Apoi a spus: **„Să-l îndrepte cu mâna sa.”** Adică să-l înlăture cu mâna sa, prin autoritatea sa. Aceasta se referă la cei învestiți cu autoritate dintre conducători și oamenii însărcinați cu siguranța publică, care au autoritatea de a îndrepta răul cu mâinile lor. La fel, capul familiei are autoritate în casa sa. El este răspunzător și va fi întrebat despre cei aflați în grija sa; are autoritate asupra casei sale. Prin urmare, trebuie să înlăture răul din casa sa cu mâna sa și să nu-l accepte. Nimeni nu i se poate împotrivi în această privință; nici chiar conducătorul nu i se poate împotrivi în ceea ce privește casa sa.

Cuvintele sale **„Dacă nu poate, atunci cu limba sa”** înseamnă că acela care nu are autoritate, dar are cunoaștere și discernământ, trebuie să îndrepte cu limba sa. El le explică oamenilor, îi povățuiește, le amintește, le ține predici și îi înștiințează pe conducători și pe cei însărcinați cu siguranța publică despre cele întâmplate, pentru ca aceștia să le îndrepte. Îl înștiințează pe cel care poate face schimbarea cu mâna sa și îi aduce chestiunea la cunoștință. Aceasta este îndreptarea cu limba.

Cuvintele sale **„Iar dacă nu poate, atunci cu inima sa”** înseamnă că omul nu are cunoaștere și discernământ și nu știe cum să oprească răul. Sau poate are cunoaștere și...

…înțelegere, dar i se interzice să vorbească. Un astfel de om trebuie să respingă răul cu inima sa, să urască răul și pe cei care îl săvârșesc și să se îndepărteze de ei. Aceasta arată că nu este îngăduit să se renunțe la oprirea răului, iar treapta cea mai mică este respingerea lui cu inima. Dacă musulmanii părăsesc oprirea răului, îi imită pe fiii lui Israel:

﴿ كَانُوا۟ لَا يَتَنَاهَوْنَ عَن مُّنكَرٍ فَعَلُوهُ ۚ ... ﴾ المائدة: ٧٩

> „Nu se opreau unii pe alții de la al-munkar [rău, fărădelegi, păcate, politeism, necredință și altele asemenea] pe care îl săvârșeau…”
> [Al-Ma’idah: 79]

Răul trebuie, așadar, oprit fie cu mâna, fie cu limba, fie cu inima, aceasta fiind treapta cea mai slabă a credinței, după cum se spune în hadith: **„Aceasta este treapta cea mai slabă a credinței.”** Într-o altă versiune se spune: **„Dincolo de aceasta nu mai există credință nici cât un grăunte de mușstar.”**[201]

Aceasta arată că fapta face parte din credință. Oprirea răului este o faptă, iar Profetul ﷺ a socotit-o parte din credință. În cuvintele sale **„treapta cea mai slabă a credinței”** se află dovada că credința poate scădea atât de mult, încât să ajungă la greutatea unui grăunte de mușstar, și poate crește atât de mult cât voiește Allah. Credința crește și scade; ea nu se află la același nivel în inimile oamenilor:

• Printre ei sunt oameni a căror credință este puternică.

• Printre ei sunt oameni a căror credință este slabă.

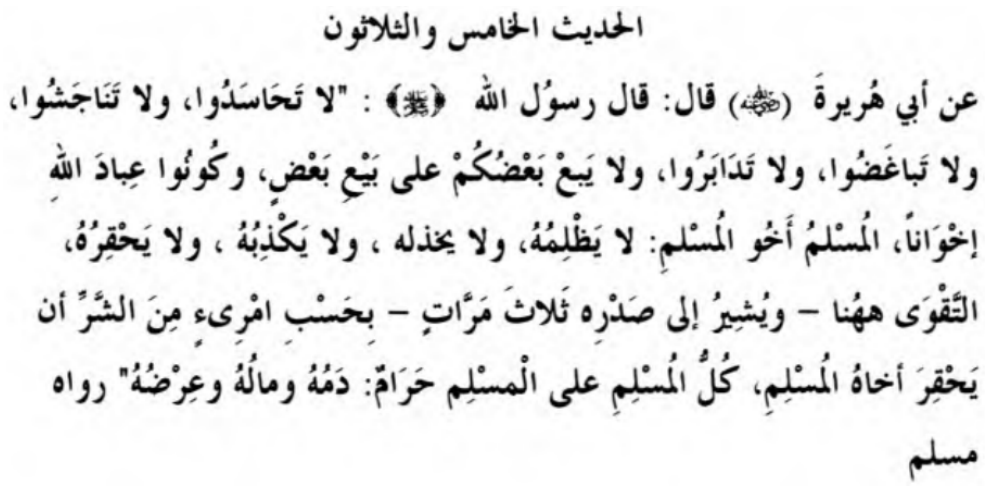
• Și printre ei sunt oameni aflați între aceste două stări.

Acesta este, așadar, un hadith de mare importanță, care cuprinde felul în care se poruncește binele și se oprește răul. El arată și că răul nu trebuie lăsat fără împotrivire, chiar dacă aceasta se face numai cu inima. Dacă un rob respinge răul cu inima sa, trebuie să se îndepărteze de cei care îl săvârșesc; să nu se amestece cu ei și să nu stea alături de ei. Dar să se amestece cu ei, să stea cu ei, să mănânce cu ei și să bea…

201. Consemnat de Muslim (50), de la Abdullah ibn Mas‘ud.

…cu ei, spunând: „Eu resping răul cu inima mea”, nu este corect.

Dacă l-ar respinge cu adevărat cu inima, s-ar îndepărta de ei, pentru ca ceea ce îi lovește pe ei să nu-l lovească și pe el și pentru a le arăta că se împotrivește celor pe care le fac. Dacă însă stă alături de ei, mănâncă, bea și râde împreună cu ei, vor crede că este de acord cu faptele lor.

الحديث الخامس والثلاثون

عن أبي هُريرةَ (ﷺ) قال: قال رسُول الله (ﷺ) : "لا تَحاسَدُوا، ولا تَناجَشُوا، ولا تَباغَضُوا، ولا تَدابَرُوا، ولا يَبعْ بَعْضُكُمْ على بَيْعِ بَعْضٍ، وكُونُوا عِبادَ اللهِ إخْوَاناً، المُسْلمُ أَخُو المُسْلمِ: لا يَظْلِمُهُ، ولا يخذله ، ولا يَكْذِبُهُ ، ولا يَحْقِرُهُ، التَّقْوَى ههُنا – ويُشِيرُ إلى صَدْرِه ثَلاثَ مَرَّاتٍ – بِحَسْبِ امْرِىءٍ مِنَ الشَّرِّ أن يَحْقِرَ أخاهُ المُسْلِمِ، كُلُّ المُسْلِمِ على الْمسْلِمِ حَرَامٌ: دَمُهُ ومالُهُ وعِرْضُهُ" رواه مسلم

Hadithul 35

Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el — a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a spus: **„Nu vă invidiați unii pe alții; nu ridicați în mod înșelător prețul unii împotriva altora; nu vă urâți; nu vă întoarceți spatele unii altora și nimeni să nu intervină peste tranzacția altuia. Fiți robi ai lui Allah, frați între voi. Musulmanul este fratele musulmanului: nu îl nedreptățește, nu îl părăsește, nu îl minte și nu îl disprețuiește. Evlavia este aici”** — și a arătat către pieptul său de trei ori. **„Îi este de ajuns unui om ca păcat să-l disprețuiască pe fratele său musulman. Tot ceea ce aparține musulmanului este inviolabil pentru alt musulman: sângele său, averea sa și onoarea sa.”** Consemnat de Muslim.[202]

Comentariu

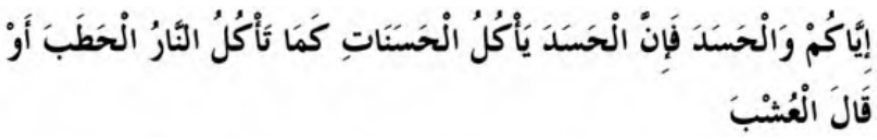
Acest hadith cuprinde felul de purtare care trebuie să existe între musulmani. Islamul îndeamnă la fraternitate de dragul lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, și la faptul ca musulmanii să fie asemenea unui singur trup și asemenea unei clădiri ale cărei părți se întăresc unele pe altele.

202. Consemnat de Muslim (2564).

În consecință, Islamul a interzis orice purtare rea care strică acest scop, îl înlătură sau îi slăbește împlinirea.

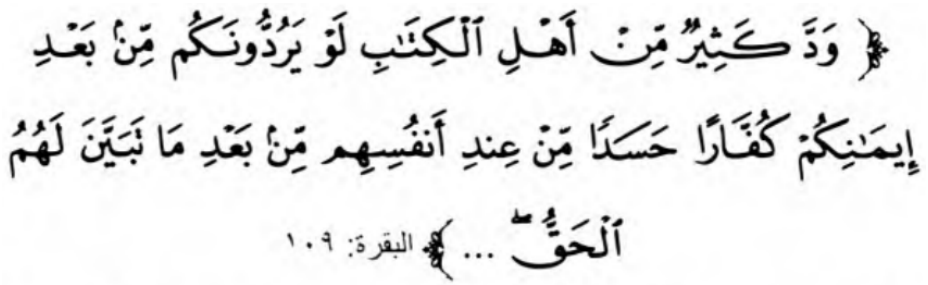
În hadith, Trimisul ﷺ a spus: **„Nu vă invidiați unii pe alții...”** Aceasta deoarece invidia este unul dintre cele mai puternice lucruri care îi dezbină pe musulmani. Ea este, așadar, cea mai primejdioasă boală a societății. **Hasad**, invidia, înseamnă[203] să dorești ca cel invidiat să-și piardă binefacerea, fie că invidiosul o dorește pentru sine, fie că vrea să dispară fără să mai aparțină nimănui.

Despre invidie se spune în hadith:

> „Feriți-vă de invidie, fiindcă invidia mistuie faptele bune așa cum focul mistuie lemnele sau iarba.”[204]

Invidia îl poate împinge pe om la necredință, așa cum l-a împins pe Iblis la necredință atunci când l-a invidiat pe Adam — pacea fie asupra lui — și așa cum i-a făcut pe evrei să nu creadă în Muhammad — pacea și binecuvântările fie asupra lui. Allah Preaînaltul a spus:

> „Mulți dintre oamenii Scripturii [evrei și creștini] ar dori să vă întoarcă la necredință după ce ați...

203. A se vedea: **Lisan al-‘Arab** (3/149) și **Mukhtar as-Sihah** (p. 57).

204. Consemnat de Abu Dawud (4903), Abd ibn Humayd în **Musnad** (1/418), al-Bayhaqi în **Shu‘ab al-Iman** (5/266) și Ibn Abd al-Barr în **at-Tamhid** (6/124), de la Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el.

> …crezut, din invidia lor, chiar și după ce adevărul [că Muhammad, pacea fie asupra lui, este Trimisul lui Allah] li s-a arătat limpede…”
> [Al-Baqarah: 109]

Invidia i-a împins să nu creadă în el, deși știau că este Trimisul lui Allah ﷻ. **„Adevărul [că Muhammad, pacea fie asupra lui, este Trimisul lui Allah] li s-a arătat limpede…”** Așadar, nu au refuzat să creadă în el din neștiință, ci au refuzat în pofida faptului că știau că el este Trimisul lui Allah ﷻ: îl invidiau.

Invidia poate duce la luarea unei vieți pe care Allah a interzis să fie luată, așa cum unul dintre fiii lui Adam și-a ucis fratele. L-a invidiat deoarece Allah primise de la fratele său, dar nu primise de la ucigaș. Astfel, invidia l-a făcut să-și ucidă fratele și să rupă legăturile de rudenie.

Invidia poate duce și la dezbinare între musulmani și la ură reciprocă. Prin urmare, ea este o boală primejdioasă. Dacă vezi o binefacere asupra fratelui tău, roagă-te să-i fie sporită și cere-I lui Allah să-ți dăruiască una asemănătoare sau mai bună. Astfel, în hadith se spune:

لَا حَسَدَ إِلَّا فِي اثْنَتَيْنِ رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَسَلَّطَهُ عَلَى هَلَكَتِهِ فِي الْحَقِّ
وَرَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ حِكْمَةً فَهُوَ يَقْضِي بِهَا وَيُعَلِّمُهَا

> „Nu există invidie [vrednică de laudă] decât în două cazuri: față de un om căruia Allah i-a dăruit avere și care o cheltuiește în mod drept și față de un om căruia Allah i-a dăruit înțelepciune [cunoaștere religioasă], iar el judecă potrivit ei și îi învață pe ceilalți.”[205]

Adică un om căruia Allah i-a dăruit cunoaștere, iar el îi învață pe oameni, și un om căruia Allah i-a dăruit avere, iar el o cheltuiește în milostenie. Fratele său credincios îl vede și dorește…

205. Consemnat de al-Bukhari (73) și Muslim (816), de la Ibn Mas‘ud; a fost relatat și de Abu Hurayrah și Ibn Umar — Allah să fie mulțumit de ei.

…să fie asemenea lui, pentru a săvârși fapte ca ale sale. Profetul ﷺ a spus:

فَهُمَا فِي الأَجْرِ سَوَاءٌ

„Amândoi sunt egali în răsplată.”[206]

Aceasta se numește **al-ghibtah**: să dorești ca Allah să-ți dăruiască ceva asemănător cu ceea ce i-a dăruit fratelui tău, pentru ca și tu să faci o faptă bună ca a lui. Aceasta nu este invidie, ci se numește al-ghibtah. Este un lucru vrednic de laudă, fiindcă arată iubirea omului pentru bine.

Apoi a spus: **„Nu ridicați în mod înșelător prețul unii împotriva altora.”** **An-najsh** înseamnă sporirea unui lucru.[207] În comerț, an-najsh presupune creșterea prețului mărfii. Astfel, **tanajashu**, ridicarea prețului unii împotriva altora, urmează tiparul morfologic **tafa‘ul**, referitor aici la preț. Adică un om mărește prețul mărfii fără intenția de a o cumpăra, doar pentru ca altcineva să-l audă și să-și mărească oferta din pricina lui. Aceasta este interzisă în temeiul acestui hadith.

Dacă însă mărește prețul mărfii fiindcă dorește să o cumpere, nu este interzis; Profetul ﷺ a făcut acest lucru.[208] Cât despre…

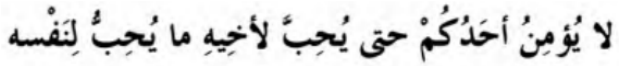
206. Sursa sa a fost menționată anterior.

207. A se vedea: **Lisan al-‘Arab** (6/351).

208. După cum se arată în hadithul lui Anas — Allah să fie mulțumit de el — în care un om dintre ansari a venit la Profet ﷺ cerându-i ajutor. Profetul ﷺ l-a întrebat: „Nu ai nimic în casa ta?” El a răspuns: „Ba da, o bucată de pânză cu care ne acoperim în parte și pe care o întindem în parte, precum și un vas din care bem apă.” Profetul ﷺ a spus: „Adu-mi-le.” Omul i le-a adus, iar Trimisul lui Allah ﷺ le-a luat în mână și a întrebat: „Cine le cumpără pe acestea două?” Un om a spus: „Le cumpăr eu cu un dirham.” El a întrebat de două sau de trei ori: „Cine oferă mai mult de un dirham?” Un alt om a spus: „Le cumpăr eu cu doi dirhami.” I le-a dat acestuia, a luat cei doi dirhami și i-a dat omului dintre ansari. Consemnat de Abu Dawud (1641), at-Tirmidhi (1218), Ibn Majah (2198), Ahmad în **Musnad** (3/114) și al-Bayhaqi în **al-Kubra** (7/256).

…acela care ridică prețul fără intenția de a cumpăra, ci numai pentru a-l face să crească, fiindcă este asociatul vânzătorului, prietenul lui sau într-o situație asemănătoare, aceasta este licitarea interzisă. Acesta este sensul cuvintelor Profetului: **„Nu ridicați în mod înșelător prețul unii împotriva altora.”** Dacă dorești marfa, poți oferi mai mult; dacă nu o dorești, las-o.

Cuvintele sale **„Nu vă urâți…”**: **al-bughd**, ura, se află în inimă și înseamnă aversiune. Ceea ce se cere este opusul ei: iubirea dintre musulmani, ca ei să se iubească unii pe alții. Profetul ﷺ a spus:

> „Niciunul dintre voi nu crede cu adevărat până când nu iubește pentru fratele său ceea ce iubește pentru sine.”[209]

Ceea ce se cere este iubirea dintre musulmani. Ura reciprocă este însă interzisă. Dar poate un om să înlăture ura din inima sa?

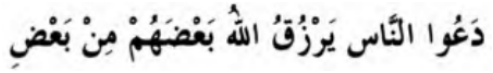
La unii oameni, aceasta este o pornire înnăscută. Totuși, dacă urăști, nu acționa potrivit urii și nu-i face rău fratelui tău. Dacă descoperi ură în inima ta, respinge-o amintindu-ți iubirea și bunătatea care trebuie să existe între musulmani. Nu acționa pe baza urii, nu o pune în faptă și nu o arăta.

Apoi a spus: **„Nu vă întoarceți spatele unii altora.” Al-mudabarah** înseamnă întoarcerea de la celălalt: un grup se întoarce de la altul. Ceea ce ți se cere este să-ți întâmpini fratele cu voioșie și bucurie. Să te îndepărtezi de el, să te întorci de la el și să-i arăți spatele indică rău, afară de cazul în care tocmai aceasta aduce un bine. Așadar, nu te îndepărta de el, ci fii apropiat și binevoitor față de el.

Cuvintele sale **„Și nimeni să nu intervină peste tranzacția altuia…”** sunt asemănătoare celor explicate despre an-najsh: este o nedreptate în tranzacții. Dacă fratele tău vinde o marfă, nu te duce la cumpărător spunându-i: „Ești nechibzuit. Eu…

209. Sursa sa a fost menționată anterior.

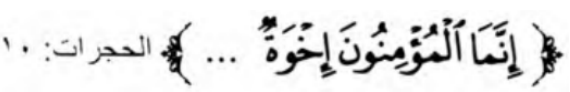
…am una mai ieftină sau mai bună”, întristându-l astfel. Aceasta poate chiar să strice relația dintre ei și să provoace neînțelegere, iar el să înceapă să ceară anularea vânzării, mai ales dacă tranzacția prevede dreptul de opțiune. Profetul ﷺ a spus într-un hadith:

> „Lăsați-i pe oameni; Allah le va da unora mijloace de trai prin ceilalți.”[210]

La fel este cumpărarea peste cumpărarea altuia. Cineva cumpără o marfă pe care tu o socotești bună și ieftină, iar tu te duci la vânzător și îi spui, cât timp există dreptul de opțiune în tranzacție: „Ai fost nechibzuit în vânzarea ta. Eu ți-o cumpăr cu mai mult decât ți-a dat cutare; anulează vânzarea.” Aceasta nu este îngăduită, fiindcă încalcă dreptul unui musulman. Excepția este atunci când vânzătorul îți cere sfatul: atunci sfătuiește-l sincer, așa cum socotești că este drept. Dar, cât timp nu ți-a cerut sfatul, nu te amesteca, fiindcă astfel îi pricinuiești rău fratelui tău musulman, fie vânzătorului, fie cumpărătorului.

Apoi Profetul ﷺ a spus: **„Fiți robi ai lui Allah, frați între voi.”** Aceasta arată că lucrurile amintite afectează fraternitatea. Dacă ne ferim de ele, devenim frați. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, spune:

> „Credincioșii sunt frați [în religia islamică].” [Al-Hujurat: 10]

Adică frați în religie, nu prin descendență. Fraternitatea credinței este mai puternică decât cea a descendenței. Astfel, necredinciosul este dușmanul tău, chiar dacă îți este frate de sânge.

210. Consemnat de Muslim (1522), de la Jabir ibn Abdullah — Allah să fie mulțumit de amândoi.

Musulmanul îți este însă frate în religie, chiar dacă nu îți este frate de sânge. El este adevăratul tău frate, deoarece fraternitatea se întemeiază pe religie. În ceea ce privește fraternitatea prin descendență, aceasta poate da naștere solidarității de neam între oameni, dar nu trebuie să fie temeiul loialității și al urii religioase. Iubirea și ura sunt potrivit credinței. Astfel, fratele tău de sânge poate fi dușmanul tău în religie, iar un om care nu îți este frate de sânge îți poate fi frate în religie.

Apoi a spus: **„Musulmanul este fratele musulmanului.”** Aceasta este asemenea cuvintelor lui Allah:

﴿ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ ... ﴾ الحجرات: ١٠

„Credincioșii sunt frați [în religia islamică].”

„Nu îl nedreptățește.” Zulm înseamnă a pune un lucru în alt loc decât cel care i se cuvine, în orice formă ar fi: nedreptate privitoare la persoană, avere sau onoare.

Cuvintele sale **„Nu îl părăsește...”**: dacă îl vede umilit, îl ajută și îl sprijină, fără să-l lase în mâinile dușmanilor. Dacă vede pe cineva vorbind împotriva lui în adunări, îl apără, fiindcă a lăsa lucrurile astfel și a tăcea ține de părăsirea lui. Dacă îl vezi pe fratele tău nedreptățit, trebuie să-l ajuți și să îndepărtezi nedreptatea de la el prin orice mijloc. Profetul ﷺ a spus:

انْصُرْ أَخَاكَ ظَالِمًا أَوْ مَظْلُومًا

„Ajută-l pe fratele tău, fie că este nedreptățitor, fie că este nedreptățit.”

Un om a întrebat: „O, Trimis al lui Allah, îl ajut dacă este nedreptățit, dar cum să-l ajut dacă este nedreptățitor?” El a răspuns:

تَحْجُزُهُ أَوْ تَمْنَعُهُ مِنْ الظُّلْمِ فَإِنَّ ذَلِكَ نَصْرُهُ

„Împiedică-l sau oprește-l de la nedreptate, fiindcă astfel îl ajuți.”[211]

Așadar, nu-l nedreptăți pe fratele tău, încălcându-i tu însuți drepturile, și nu-l părăsi când este nedreptățit, dacă ai putința de a înlătura nedreptatea de la el, fie că privește averea, onoarea sau ceva asemănător, deoarece onoarea fratelui tău este asemenea onoarei tale.

Cuvintele sale **„Nu îl minte...”**: nu-l minți în relațiile dintre voi și nici în discuții. Fii sincer cu fratele tău, așa cum ai dori ca și el să fie sincer cu tine.

Cuvintele sale **„Nu îl disprețuiește...”** înseamnă să nu-l înjosești, deoarece musulmanul are preț înaintea lui Allah, chiar dacă nu are o înfățișare frumoasă, avere sau rang. Cât timp este credincios, el are preț înaintea lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! Profetul ﷺ a spus: **„Câți oameni cu părul răvășit sunt alungați de la uși, deși Allah le-ar împlini jurământul dacă ar jura pe El!”**[212]

Așadar, nu înfățișarea este hotărâtoare, nici rangul, averea sau puterea. Ceea ce contează cu adevărat este credința: credinciosul este apropiat de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, cinstit înaintea Lui și unul dintre apropiații Săi.

Prin urmare, nu-l disprețui pe fratele tău credincios înjosindu-l, spunând: „Nu merită cutare lucru” sau „Nu are dreptul la aceasta” ori batjocorindu-l. Dimpotrivă, ai îndatorirea să-ți respecți fratele, oricare ar fi starea sa, chiar dacă înfățișarea sa este disprețuită sau oamenii îl socotesc neînsemnat. Trebuie să-l respecți, fiindcă el este cinstit înaintea lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul!

---

211. Consemnat de al-Bukhari (6952, 2443), de la Anas — Allah să fie mulțumit de el.

212. Consemnat de Muslim (2622), de la Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el. Nota ediției românești: formularea despre împlinirea jurământului urmează textul hadithului, lămurind redarea ambiguă din engleză.

Prin aceste însușiri însemnate, societatea se îndreaptă; când ele lipsesc, fie în întregime, fie în parte, în societate apare dezordinea. Islamul a adus tot ceea ce clădește societatea și a interzis tot ceea ce o destramă. Trimisul ﷺ a oprit lucrurile amintite fiindcă ele se numără printre cele care dărâmă edificiul societății musulmane.

El a spus: **„Evlavia este aici”** și a arătat către pieptul său de trei ori, adică spre inimă. Așadar, ceea ce contează este inima, nu doar înfățișarea. Cât timp omul crede în inima sa, el are valoare înaintea lui Allah Preaînaltul. Profetul ﷺ a spus:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى صُوَرِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ وَ إِنَّمَا يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ

> „Cu adevărat, Allah nu privește la înfățișările și averile voastre, ci privește la inimile și faptele voastre.”[213]

Prin urmare, ceea ce contează cu adevărat este credința din inimă sau contrariul ei. Chiar dacă aparența arată altceva, aceasta nu este hotărâtoare.

Sensul nu este cel închipuit de unii oameni: că omul poate săvârși orice fărădelege și păcat dorește, apoi să pretindă: „Evlavia este în inimă.” Nu; aceasta este opusul a ceea ce arată hadithul, fiindcă, dacă inima este dreaptă, și faptele și mădularele vor fi drepte, după cum a spus Profetul ﷺ:

وَإِنَّ فِي الجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ وإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلا وَهِيَ الْقَلْب

> „Cu adevărat, în trup există o bucată de carne: dacă ea este sănătoasă, întregul trup este sănătos; iar dacă ea se strică, întregul trup se strică. Cu adevărat, aceasta este inima.”[214]

213. Consemnat de Muslim (34), (2564), de la Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el.

214. Sursa sa a fost menționată anterior.

Cel care își arată păcatele și încălcările vădește prin aceasta stricăciunea inimii sale. În schimb, cel care săvârșește fapte drepte și bune arată sănătatea inimii sale. Sensul cuvintelor Profetului **„Evlavia este aici”** este, așadar, că omul nu trebuie să se lase înșelat de o înfățișare pe care oamenii o socotesc bună, în vreme ce inima celui în cauză este stricată: aceasta nu-i va folosi. Fățarnicii arătau credință și dreptate, dar inimile lor erau stricate, iar ei vor fi în adâncul cel mai de jos al Focului.

Cuvintele sale **„Îi este de ajuns unui om ca păcat...”** înseamnă că îi este de ajuns ca rău **„să-l disprețuiască pe fratele său”**. Disprețuirea fratelui său este un rău în sine.

Cuvintele sale **„Tot ceea ce aparține musulmanului este inviolabil pentru alt musulman”**: Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — a interzis încălcarea acestor drepturi. Prin **„tot ceea ce aparține musulmanului”** se înțelege **„sângele său, averea sa și onoarea sa”**. Ultima parte a enunțului o explică pe prima.

Cuvintele sale **„sângele său”**: Allah a interzis uciderea credinciosului. El, Preaînaltul, a spus:

﴿ وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُهُۥ جَهَنَّمُ خَٰلِدًا فِيهَا
وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُۥ وَأَعَدَّ لَهُۥ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾ ﴾ النساء:
٩٣

> „Iar cel care ucide cu bună știință un credincios va avea drept răsplată Gheena, în care va rămâne; mânia și blestemul lui Allah sunt asupra lui, iar El i-a pregătit o pedeapsă mare.” [An-Nisa’: 93]

Profetul ﷺ a spus:

لَا يَحِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ إِلَّا بِإِحْدَى ثَلَاثٍ: النَّفْسُ بِالنَّفْسِ، وَالثَّيِّبُ الزَّانِي،
وَالتَّارِكُ لِدِينِهِ الْمُفَارِقُ لِلْجَمَاعَةِ

> „Nu este îngăduit să fie vărsat sângele unui musulman decât în trei cazuri: viață pentru viață, adulterul și cel care își părăsește religia și se desparte de comunitate.”[215]

În aceste trei situații este îngăduit să fie vărsat sângele său: i se aplică legea pedepsei echivalente, i se aplică pedeapsa prescrisă pentru relația sexuală neîngăduită, iar dacă săvârșește apostazie, este ucis. Dacă însă nu este vinovat de niciuna dintre aceste trei fărădelegi, sângele său este inviolabil.

Cuvintele sale **„averea sa”**: la fel, averea musulmanului este inviolabilă. El, Preaînaltul, a spus:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَكُم بَيۡنَكُم بِٱلۡبَٰطِلِ إِلَّآ أَن تَكُونَ تِجَٰرَةً عَن تَرَاضٖ مِّنكُمۡۚ ... ﴾ النساء: ٢٩

> „O, voi cei care credeți! Nu vă mâncați averile unii altora pe nedrept, ci numai printr-un negoț săvârșit cu consimțământul vostru reciproc…” [An-Nisa’: 29]

Averea musulmanului este, așadar, asemenea sângelui său: este inviolabilă. Nu este îngăduit să fie luată decât cu bunăvoința sa, după cum se arată în hadith:

لَا يَحِلُّ مَالُ امْرِئٍ إِلَّا بِطِيبٍ مِنْ نَفْسِهِ

> „Averea unui musulman nu este îngăduită [altuia] decât dacă o dă de bunăvoie.”

Adică având consimțământul său. Bunurile sale nu trebuie luate cu forța sau furate. Nu-l înșela în tranzacții, nu-l amăgi și nu-i lua averea pe nedrept.

Averea sa este inviolabilă, în afară de ceea ce se dobândește prin relații corecte, cum ar fi tranzacțiile comerciale întemeiate pe consimțământ reciproc. De asemenea, nu trebuie constrâns să cumpere sau să vândă decât pentru un motiv drept. De pildă, dacă are o datorie și…

---

215. Sursa sa a fost menționată anterior.

…refuză să o achite, conducătorul ia din averea sa sau îi vinde bunurile pentru a-i plăti datoria, fiindcă aceasta ține de dreptate. În alte situații însă, nu este îngăduit să fie constrâns să cumpere sau să vândă fără consimțământul și voința sa.

﴿ ...عَن تَرَاضٍ مِّنكُمْ ... ﴾ النساء: ٢٩

„…Cu consimțământul vostru reciproc.” [An-Nisa’: 29]

Cuvintele sale **„și onoarea sa”**: cuvântul **al-‘ird**, onoarea, desemnează ceea ce este atins de laudă și de critică. Omul nu trebuie să-și ponegrească fratele prin vorbire de rău și defăimare, să-l insulte, să-l ocărască sau să-l înjosească, fiindcă el are dreptul la respect. Dimpotrivă, trebuie să-l apere și să îndepărteze de la el vorbirea de rău. Aceasta este îndatorirea sa.

Să-l defăimeze în adunări și să-l ponegrească, chiar dacă a greșit și a săvârșit un păcat, este interzis. Așadar, nu-l defăima în adunări, ci sfătuiește-l în taină; acesta este dreptul lui asupra ta. Să vorbești despre el în adunări, pomenind ce a făcut, nu este îngăduit: aceasta este vorbire de rău. Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, spune:

﴿ ...وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا ... ﴾ الحجرات: ١٢

„…Și nu vă vorbiți de rău unii pe alții. Ar dori vreunul dintre voi să mănânce carnea fratelui său mort? Ați urî aceasta…” [Al-Hujurat: 12]

Profetul ﷺ a spus:

الْغِيبَةُ ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ.

„Vorbirea de rău înseamnă să-l pomenești pe fratele tău într-un fel care nu-i place.”

Cineva a întrebat: „Dar dacă în fratele meu se găsește cu adevărat ceea ce am spus despre el?” El a răspuns:

إِنْ كَانَ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدِ اغْتَبْتَهُ

„Dacă ceea ce spui se află într-adevăr în el, l-ai vorbit de rău; iar dacă nu se află în el, l-ai calomniat.”[216]

Aceasta deoarece nu îți este îngăduit să-i pomenești lipsurile înaintea oamenilor. **„Iar dacă nu se află în el, l-ai calomniat”**, adică ai mințit împotriva lui. Când vorbești astfel despre fratele tău într-o adunare, te afli într-una dintre două situații:

• Fie ești un mincinos, care minte împotriva lui.

• Fie îl vorbești de rău, pomenindu-i defectul.

Aceasta nu este îngăduită; musulmanul trebuie respectat. Îndatorirea este să-l sfătuiești în taină, fără defăimare, condamnare publică și răspândirea greșelii sale. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحِبُّونَ أَن تَشِيعَ ٱلْفَٰحِشَةُ فِى ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾ ﴾ النور: ١٩

„Cu adevărat, cei cărora le place ca desfrâul să se răspândească printre cei care cred vor avea parte de o pedeapsă dureroasă în această lume și în Viața de Apoi. Allah știe, iar voi nu știți.” [An-Nur: 19]

Leacul răului nu este defăimarea, condamnarea publică și discutarea lui în adunări. Leacul său este sfatul sincer, poruncirea binelui și oprirea răului potrivit cerințelor Șariei, după cum a spus șeicul al-Islam Ibn Taymiyyah — Allah să aibă milă de el — în **al-‘Aqidah al-Wasitiyyah**.[217]

216. Consemnat de Muslim (2589), de la Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el.

217. A se vedea: **al-‘Aqidah al-Wasitiyyah**, împreună cu explicarea ei de către autor — Allah să-l ocrotească.

الحديث السادس والثلاثون

عن أبي هُرَيْرَة (ﷺ)، عن النَّبيِّ (ﷺ) قال: «مَنْ نَفَّسَ عَنْ مُؤمِنٍ كُرْبَةً مِنْ كُرَبِ الدُّنْيا نَفَّسَ اللهُ عَنْهُ كُرْبَةً من كُرَبِ يوْمِ القيامَةِ، ومَنْ يَسَّرَ على مُعْسِرٍ يَسَّرَ اللهُ عليه في الدنْيا والآخِرَةِ، ومن ستر مسلماً ستره الله في الدنيا والآخرة ، واللهُ في عَوْنِ الْعَبْدِ ما كانَ الْعَبْدُ في عَونِ أخيهِ. ومَنْ سلك طَريقاً يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْماً سَهَّلَ اللهُ له بِهِ طَرِيقاً إلى الجنَّةِ. وَمَا اجتَمَعَ قَوْمٌ في بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللهِ يَتْلُونَ كِتَابَ اللهِ ويَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ، إلا نَزَلَتْ عليهمُ السَّكِينَةُ ، وغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ، وحَفَّتهُمُ المَلائِكَةُ، وذَكَرَهُمُ اللهُ فيمَنْ عِنْدَه. وَمَنْ بَطَّأ بِه عَمَلُهُ لَمْ يُسْرِعْ به نَسَبُهُ». رَواه مسلم بهذا اللَّفظ

Hadithul 36

Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el — a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a spus: **„Celui care îl scapă pe un credincios de o suferință dintre suferințele acestei lumi, Allah îi va îndepărta o suferință dintre suferințele Zilei Învierii. Celui care îi ușurează situația unui om aflat în dificultate, Allah îi va ușura situația în această lume și în Viața de Apoi. Celui care acoperă lipsurile unui musulman, Allah îi va acoperi lipsurile în această lume și în Viața de Apoi. Allah îl ajută pe robul Său cât timp acesta îl ajută pe fratele său.**

Celui care urmează o cale în căutarea cunoașterii, Allah îi va ușura calea către Paradis. Ori de câte ori un grup de oameni se adună într-una dintre casele lui Allah, recitând Cartea lui Allah, învățând-o și studiind-o împreună, liniștea se coboară asupra lor, îndurarea îi acoperă, îngerii îi înconjoară, iar Allah îi pomenește înaintea celor aflați lângă El.

Pe cel pe care faptele sale îl țin în urmă, descendența nu-l va face să înainteze.” Această versiune a fost consemnată de Muslim.[218]

Comentariu

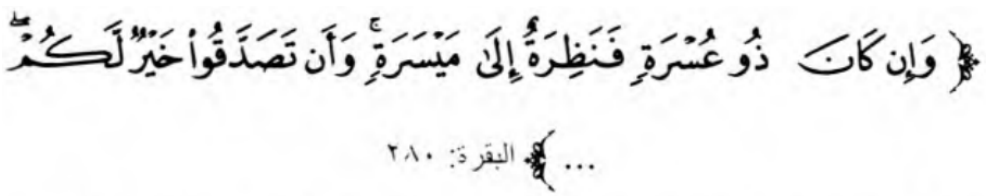
Acest hadith este ca opusul celui dinainte. Hadithul precedent interzice însușirile vrednice de mustrare, iar acesta poruncește însușirile vrednice de laudă. De aceea, autorul l-a așezat după el, ceea ce arată buna sa înțelegere — Allah să aibă milă de el. Adică, în loc să adopți însușirile amintite în hadithul precedent, ai îndatorirea să dobândești aceste însușiri vrednice de laudă.

Mai întâi, cuvintele sale: **„Celui care îl scapă pe un credincios de o suferință dintre suferințele acestei lumi, Allah îi va îndepărta o suferință dintre suferințele Zilei Învierii.”** Să îndepărtezi suferința fratelui tău înseamnă că, dacă el cade într-o strâmtorare privitoare la avere sau la altceva, îl scapi de ea. Cuvântul **tanfis** înseamnă **at-tawsi‘ah**, adică ușurarea strâmtorării sale financiare printr-un împrumut sau prin milostenie. În privința dificultăților care nu țin de bani, cum ar fi îngrijorarea și întristarea, trebuie să-l ușurezi de ele și să-i aduci bucurie în inimă.

Dacă faci aceasta, Allah îți va îndepărta o suferință dintre suferințele Zilei Învierii, fiindcă răsplata este de aceeași natură cu fapta. Vei ajunge la strâmtorare în Ziua Învierii. Dacă îl scapi pe fratele tău de o suferință în această lume, Allah îți va aduce ușurare în Ziua Învierii și te va binecuvânta.

Cuvintele sale: **„Celui care îi ușurează situația unui om aflat în dificultate, Allah îi va ușura situația în această lume și în Viața de Apoi.” Al-mu‘sir** este omul care are o datorie și nu o poate achita. Dacă tu ești creditorul, fie îi acorzi un răgaz până la un alt moment, fie îl scutești de datorie. Allah Preaînaltul a spus:

218. Consemnat de Muslim (2699).

> „Dacă datornicul este în strâmtorare, dați-i un răgaz până când îi va fi ușor să plătească. Iar dacă renunțați la datorie ca milostenie, este mai bine pentru voi…” [Al-Baqarah: 280]

Fie îi acorzi un răgaz fără să mărești datoria, fie îl scutești de ea, iar aceasta este mai bine, fiindcă înseamnă ușurarea situației datornicului. Aceasta este atunci când tu ești creditorul. Dacă însă creditorul este altcineva, îl poți ușura pe datornic ajutându-l să-și achite datoria sau să o reducă.

Cuvintele sale: **„Celui care acoperă lipsurile unui musulman, Allah îi va acoperi lipsurile în această lume și în Viața de Apoi.”** Acesta este opusul vorbirii de rău și al defăimării, interzise în hadithul precedent. Dacă vezi la fratele tău o lipsă în privința religiei sale, grăbește-te să-l sfătuiești în taină. Poate că nu știe sau poate că a fost copleșit de propriul suflet ori de diavol. Sfătuiește-l și lămurește-i lucrurile în taină, acoperindu-i lipsurile. Nu-l da în vileag în adunări și înaintea oamenilor.

Cuvintele sale **„Allah îl ajută pe robul Său cât timp acesta îl ajută pe fratele său”** au un sens general. Dacă îi oferi fratelui tău orice fel de ajutor în ceea ce îi este necesar, Allah te va ajuta mereu, adică te va sprijini. Aceasta deoarece răsplata este de aceeași natură cu fapta. Dacă dorești ca Allah să te ajute, ajută-ți fratele după putință, cu averea ta, prin poziția ta și prin alte mijloace.

Cuvintele sale **„Celui care urmează o cale în căutarea cunoașterii”** se referă la cunoașterea Șariei și a religiei. Urmarea unei căi în căutarea cunoașterii lumești este îngăduită. Însă urmarea unei căi pentru dobândirea cunoașterii religioase este ceea ce a fost prescris; aceasta poate fi obligatorie sau recomandată.

Urmarea căii include atât drumul concret, prin călătorie și plecarea în căutarea cunoașterii, cât și calea în sens figurat, prin citirea, memorarea și înțelegerea textelor din Coran și Sunnah. Toate acestea înseamnă urmarea unei căi în căutarea cunoașterii. Cumpărarea cărților folositoare, citirea lor, meditarea asupra lor și studierea lor sub îndrumarea învățaților fac parte din această cale; aceasta este calea în sens figurat.

Cuvintele sale **„Allah îi va ușura calea către Paradis”**: aceasta deoarece cunoașterea Șariei arată calea către Paradis. Faptele drepte și părăsirea faptelor rele sunt căi către Paradis. Nu poți urma calea către Paradis decât prin cunoașterea Șariei, prin care deosebești ceea ce este prescris de ceea ce nu este prescris.

Te poți osteni în adorare sau într-o altă faptă care să fie, de fapt, calea ta către Foc, deoarece nu este o cale încuviințată. Aceasta nu te conduce către Paradis, ci către Foc, asemenea inovațiilor, lucrurilor nou introduse în religie și superstițiilor. Chiar dacă te străduiești din greu zi și noapte, mergi către Foc. Cât despre calea care duce la Paradis, ea este cea adusă de Trimis.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِى مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا۟ ٱلسُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ ۚ ... ﴾ الأنعام: ١٥٣

> „Și, cu adevărat, aceasta este calea Mea cea dreaptă. Urmați-o și nu urmați alte căi, căci ele vă vor despărți de calea Sa.” [Al-An‘am: 153]

Allah nu ne-a lăsat în voia noastră, nici să urmăm orbește pe oricine, nici să ne luăm după propriile aprecieri. Dimpotrivă, El ne-a rânduit calea cea dreaptă, cea adusă de Trimis. Ai, așadar, îndatorirea să te ții de această cale, fiindcă ea te va conduce negreșit către Paradis. Ceea ce se împotrivește celor aduse de Trimis te va conduce însă către Foc; de aceea, părăsește-l.

Cuvintele sale: **„Ori de câte ori un grup de oameni se adună într-una dintre casele lui Allah, recitând Cartea lui Allah, învățând-o și studiind-o împreună, liniștea se coboară asupra lor, îndurarea îi acoperă, îngerii îi înconjoară, iar Allah îi pomenește înaintea celor aflați lângă El.”** Aceasta arată că învățarea trebuie să aibă loc în moschei, fiindcă ele sunt casele lui Allah, locul în care se află îngerii și în care există liniște și îndurare.

Prin urmare, căutarea cunoașterii trebuie să se desfășoare în moschei, nu în tabere sau în case de odihnă. Nu este nimic de reproșat dacă există un loc de întrunire pentru învățătură sau o școală unde se predă cunoașterea. Totuși, moscheea este mai bună. Cât timp este posibil ca studiul să aibă loc în moschei, aceasta este alegerea cea mai bună. Dacă există însă un loc special destinat învățării, nu este nimic rău, dar are mai puțin merit decât moscheea.

„Un grup de oameni se adună într-una dintre casele lui Allah”, adică în moschei, **„recitând Cartea lui Allah”**: ei o citesc, învață felul corect de a o recita și o memorează, fiindcă ea este temelia cunoașterii. **„Studiind-o împreună”**: îi înțeleg sensurile. Scopul nu este doar memorarea Coranului, să-l memorezi și să stăpânești cele zece moduri de recitare. Nu; acesta este mijlocul, nu scopul. Ceea ce se cere este să-l înțelegi, să-i pătrunzi sensurile și să-l pui în practică.

Mai întâi: să-l reciți. În al doilea rând: să-l înțelegi. În al treilea rând: să-l pui în practică.

Punerea în practică a Coranului este ceea ce se urmărește. Memorarea lui, recitarea corectă și înțelegerea corectă a sensurilor și a explicării sale sunt mijloacele prin care nobilul Coran este pus în practică.

Cuvintele sale **„liniștea se coboară asupra lor”** înseamnă pace, seninătate și odihnă sufletească.

Cuvintele sale **„îngerii îi înconjoară”**: îngerii îi sprijină pe credincioși. Ei se coboară asupra celor care caută cunoașterea și îi susțin, îndepărtând diavolii de la ei. Ei se coboară și…

…asupra celor care luptă pe calea lui Allah, întărindu-i și încurajându-i la luptă; de asemenea, îndepărtează dușmanul de la ei. Ei se coboară asupra credincioșilor în timpul jihadului și al săvârșirii faptelor drepte, ajutându-i și sprijinindu-i pe musulmani.

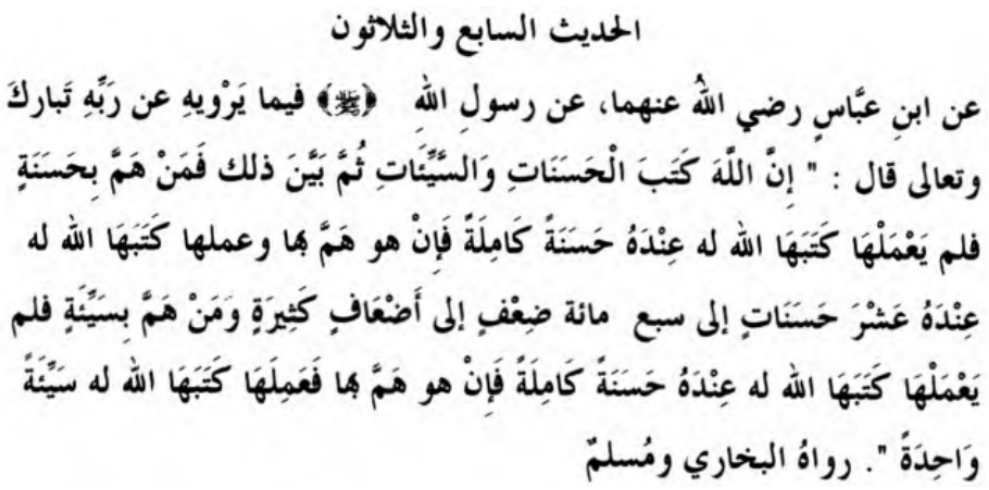
„Îngerii îi înconjoară” înseamnă că îi împresoară, astfel încât nici răul, nici altcineva nu-i poate atinge. **„Iar Allah îi pomenește înaintea celor aflați lângă El”**, adică în adunarea cea preaînaltă. Allah îi pomenește cu cinste, le vorbește îngerilor despre ei și Se laudă cu ei înaintea îngerilor. Aceasta arată meritul căutării cunoașterii și îndatorirea de a-i acorda mult timp și multă atenție. Cine dorește această treaptă să-și dedice timpul și puterile căutării cunoașterii la oamenii învățați, în casele lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Casele lui Allah trebuie însuflețite prin organizarea lecțiilor în ele.

Cuvintele sale **„Pe cel pe care faptele sale îl țin în urmă, descendența nu-l va face să înainteze”**: ceea ce contează sunt faptele bune, nu descendența. Dacă te tragi dintre cei mai nobili oameni, din Quraysh, din Banu Hashim, cei mai nobili dintre fiii lui Adam, dar nu ți se dă izbânda de a săvârși fapte bune, descendența nu-ți va folosi. Abu Lahab este în Iad, deși era unchiul Trimisului. Bilal era un sclav etiopian și s-a numărat printre primii care au îmbrățișat Islamul.

Ceea ce contează cu adevărat este, așadar, fapta, nu descendența. Cine se bizuie pe descendența sa va fi ținut în urmă alături de cei neascultători. Cine săvârșește însă fapte drepte va fi alături de cei dintâi. Prin urmare, ceea ce contează sunt faptele bune, nu descendența.

Cuvintele sale **„Pe cel pe care faptele sale îl țin în urmă”** înseamnă că faptele sale îl îndepărtează de bine; **„descendența nu-l va face să înainteze”**. Nu vei intra în Paradis doar datorită descendenței, chiar dacă te tragi dintre cei mai nobili oameni. Vei intra în Paradis prin fapte, chiar dacă descendența ta este socotită cea mai de jos și chiar dacă ești dintre nearabi, deoarece faptele drepte te vor duce în Paradis. Nu este, așadar, îngăduit să te lauzi cu…

…descendența și genealogia și să socotești că ele îți sunt de folos înaintea lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

الحديث السابع والثلاثون

عن ابنِ عبَّاسٍ رضي اللهُ عنهما، عن رسولِ اللهِ ﷺ فيما يَرْوِيهِ عن رَبِّهِ تَبارَكَ وتعالى قال : " إنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ ثُمَّ بَيَّنَ ذلك فَمَنْ هَمَّ بِحَسَنَةٍ فلم يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا الله له عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً فَإِنْ هو هَمَّ بها وعملها كَتَبَهَا الله له عِنْدَهُ عَشْرَ حَسَنَاتٍ إلى سبع مائة ضِعْفٍ إلى أَضْعَافٍ كَثِيرَةٍ وَمَنْ هَمَّ بِسَيِّئَةٍ فلم يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا الله له عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً فَإِنْ هو هَمَّ بها فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا الله له سَيِّئَةً وَاحِدَةً ". رواهُ البخاري ومُسلمٌ

Hadithul 37

Ibn Abbas — Allah să fie mulțumit de amândoi — a relatat de la Trimisul lui Allah ﷺ, dintre cele pe care el le relatează de la Domnul său, Binecuvântat și Preaînalt: **„Allah a scris faptele bune și pe cele rele”**, apoi a explicat aceasta: **„Celui care intenționează să facă o faptă bună, dar nu o săvârșește, Allah i-o scrie la Sine ca pe o faptă bună deplină. Dacă o intenționează și o săvârșește, Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, i-o scrie la Sine ca zece fapte bune, până la șapte sute de ori și chiar de mult mai multe ori. Dacă intenționează să facă o faptă rea, dar nu o săvârșește, Allah i-o scrie ca pe o faptă bună deplină. Dacă însă o intenționează și o săvârșește, Allah i-o scrie ca pe o singură faptă rea.”** Consemnat de al-Bukhari și Muslim.[219]

Comentariu

Cuvintele sale **„de la Trimisul lui Allah ﷺ, dintre cele pe care el le relatează de la Domnul său”** se referă la ceea ce se numește **hadith qudsi**: ceea ce Profetul ﷺ relatează de la Domnul său. El a spus:

219. Consemnat de al-Bukhari (6491) și Muslim (131).

„Cu adevărat, Allah Preaînaltul a scris faptele bune și pe cele rele”, apoi a explicat aceasta.

Adică El a scris faptele bune și rele în Tabla Păstrată. Le-a scris și pentru copilul aflat în pântecele mamei sale, după cum se arată în hadithul relatat de Ibn Mas'ud.[220] Apoi El — Slavă Lui, Preaînaltul! — a explicat aceasta în ceea ce Profetul Său ﷺ relatează de la El. Faptele se împart, așadar, în două:

• Faptele inimii: intențiile și scopurile.

• Faptele mădularelor: acțiunile trupești.

Cuvintele sale **„Celui care intenționează...”** înseamnă celui care se hotărăște și își propune **„să facă o faptă bună, dar nu o săvârșește”**. Nu a putut să o facă sau a fost prins de alte îndeletniciri; nu a părăsit-o renunțând în mod hotărât la ea. A lăsat-o numai fiindcă ceva l-a distras, însă intenția sa a rămas bună.

„Allah i-o scrie la Sine ca pe o faptă bună deplină.” Allah îi scrie o faptă bună întreagă, fiindcă aceasta este o faptă a inimii care a dăinuit, fără ca omul să renunțe la ea.

Cuvintele sale: **„Dacă o intenționează și o săvârșește, Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, i-o scrie la Sine ca zece fapte bune, până la șapte sute de ori și chiar de mult mai multe ori.”** Allah — Slavă Lui! — înmulțește faptele bune din harul și bunătatea Sa, după cum El, Preaînaltul, a spus:

﴿ مَن جَآءَ بِٱلْحَسَنَةِ فَلَهُۥ عَشْرُ أَمْثَالِهَا ۖ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَىٰٓ إِلَّا مِثْلَهَا ... ﴾ الأنعام: ١٦٠

> „Cel care vine cu o faptă bună [monoteismul islamic și ascultarea de Allah și de Trimisul Său] va avea de zece ori pe atât, iar cel care vine cu o faptă rea [politeism, necredință, fățărnicie și neascultare de Allah și de...

220. Sursa sa a fost menționată anterior.

…Trimisul Său] nu va primi decât o răsplată pe măsura ei…” [Al-An‘am: 160]

El a spus într-un alt verset:

﴿ مَّن ذَا ٱلَّذِى يُقۡرِضُ ٱللَّهَ قَرۡضًا حَسَنًا فَيُضَٰعِفَهُۥ لَهُۥٓ أَضۡعَافًا كَثِيرَةً ۚ ... ﴾ البقرة: ٢٤٥

„Cine este acela care Îi dă lui Allah un împrumut bun, pentru ca El să i-l înmulțească de multe ori?” [Al-Baqarah: 245]

El nu a precizat aceste înmulțiri și nimeni nu le cunoaște în afară de El. Într-un alt verset, El, Preaînaltul, a spus:

﴿ مَّثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنۢبَتَتۡ سَبۡعَ سَنَابِلَ فِى كُلِّ سُنۢبُلَةٍ مِّاْئَةُ حَبَّةٍ ۗ ... ﴾ البقرة: ٢٦١

„Pilda celor care își cheltuiesc averile pe calea lui Allah este asemenea unui grăunte care face șapte spice, iar în fiecare spic sunt o sută de grăunțe…” [Al-Baqarah: 261]

El o înmulțește până la șapte sute de ori. Aceasta — iar Allah știe cel mai bine — este potrivit intenției celui care săvârșește fapta și tăriei credinței sale ori potrivit locului, timpului sau împrejurării în care a făcut fapta bună. Allah i-o înmulțește de un număr hotărât de ori sau fără limită, din harul și bunătatea Sa. Aceasta privește faptele bune din inimă și cele puse în practică.

Apoi a spus: **„Dacă intenționează să facă o faptă rea, dar nu o săvârșește, Allah i-o scrie ca pe o faptă bună deplină…”** Adică a intenționat să săvârșească un păcat, dar l-a părăsit și nu l-a făcut din teamă de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Allah îi scrie o faptă bună pentru intenția de a renunța la păcat, fiindcă intenția este o faptă a inimii, iar abținerea de la păcat din teamă de Allah este o altă faptă a inimii.

Allah i-o scrie, așadar, ca pe o faptă bună, deoarece a părăsit-o din teamă de Allah. Dacă însă se abține numai pentru că nu o poate săvârși, în vreme ce intenția de a o face rămâne, i se scrie o faptă rea, fiindcă intenția sa rea dăinuie.

Apoi a spus: **„Dacă însă o intenționează și o săvârșește, Allah i-o scrie ca pe o singură faptă rea.”** Faptele rele nu sunt înmulțite, fiindcă răsplătirea lor ține de dreptate. Allah nu nedreptățește pe nimeni și nu-i scrie omului împotrivă ceva ce nu a făcut. Astfel, îi scrie o singură faptă rea. Cât despre înmulțirea faptelor bune, aceasta este un dar de la Allah — Slavă Lui, Preaînaltul!

Acesta este un hadith măreț, o veste bună pentru musulman și un îndemn să intenționeze binele, să-l săvârșească și să se abțină de la rău. El cuprinde și o avertizare împotriva intenției rele, fiindcă aceasta îl duce la pieire pe cel care o are, după cum se relatează în hadith că Profetul ﷺ a spus:

> „Dacă doi musulmani se înfruntă cu săbiile, atât ucigașul, cât și cel ucis vor fi în Foc.”

Ei au întrebat: „O, Trimis al lui Allah! În privința ucigașului înțelegem, dar de ce și cel ucis?” El a răspuns:

إِنَّهُ كَانَ حَرِيصًا عَلَى قَتْلِ صَاحِبِهِ

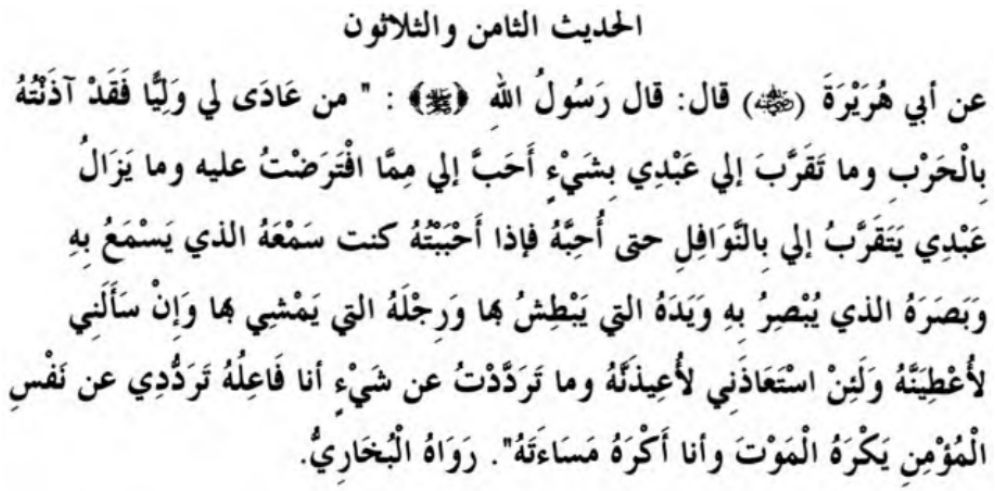
> „El era dornic să-și ucidă potrivnicul.”[221]

Adică a murit fără să renunțe la uciderea potrivnicului său. Intenționa să-l ucidă, dar nu a reușit; intenția sa rea a rămas. De aceea merită să intre în Focul Iadului, deși el a fost cel ucis, ca răsplată pentru intenția sa rea.

Musulmanul are, așadar, îndatorirea să-și îndrepte intenția și să o facă sinceră pentru Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. El trebuie să…

221. Consemnat de al-Bukhari (31) și Muslim (2888), de la Abu Bakrah — Allah să fie mulțumit de el.

…se abțină de la faptele rele și să evite intenția de a le săvârși. Să nu asculte nici de sufletul său care poruncește răul, nici de diavol. Să părăsească faptele rele din teamă de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

الحديث الثامن والثلاثون

عن أبي هُرَيْرَةَ (رضي الله عنه) قال: قال رَسُولُ الله (ﷺ) : " من عَادَى لي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ وما تَقَرَّبَ إلي عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إلي مِمَّا افْتَرَضْتُ عليه وما يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إلي بِالنَّوَافِلِ حتى أُحِبَّهُ فإذا أَحْبَبْتُهُ كنت سَمْعَهُ الذي يَسْمَعُ بِهِ وَبَصَرَهُ الذي يُبْصِرُ بِهِ وَيَدَهُ التي يَبْطِشُ بها وَرِجْلَهُ التي يَمْشِي بها وَإِنْ سَأَلَنِي لَأُعْطِيَنَّهُ وَلَئِنْ اسْتَعَاذَنِي لَأُعِيذَنَّهُ وما تَرَدَّدْتُ عن شَيْءٍ أنا فَاعِلُهُ تَرَدُّدِي عن نَفْسِ الْمُؤْمِنِ يَكْرَهُ الْمَوْتَ وأنا أَكْرَهُ مَسَاءَتَهُ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

Hadithul 38

Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el — a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a spus: **„Allah Preaînaltul a spus: «Celui care se poartă cu dușmănie față de unul dintre apropiații Mei îi vestesc război. Robul Meu nu se apropie de Mine prin nimic mai iubit de Mine decât îndeplinirea celor pe care i le-am făcut obligatorii. Robul Meu continuă să se apropie de Mine prin faptele sale de adorare suplimentare până când îl iubesc. Iar când îl iubesc, Eu sunt auzul cu care aude, vederea cu care vede, mâna cu care apucă și piciorul cu care merge. Dacă Îmi cere, îi voi da, iar dacă Îmi cere ocrotire, îl voi ocroti negreșit. Nu ezit în privința niciunui lucru pe care îl fac așa cum ezit în privința sufletului credinciosului: lui îi displace moartea, iar Mie Îmi displace să-i pricinuiesc suferință.»”** Consemnat de al-Bukhari.[222]

Comentariu

Wali al lui Allah este credinciosul evlavios, după cum a spus Allah Preaînaltul:

222. Consemnat de al-Bukhari (6502). Nota ediției românești: ultima propoziție a fost tradusă din pasajul arab reprodus mai sus; ea lipsește din redarea engleză.

﴿أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾﴾
يونس: ٦٢

„Cu adevărat, asupra apropiaților lui Allah [cei care cred în unicitatea Lui, se tem mult de El, ferindu-se de păcatele și faptele rele pe care le-a interzis, și Îl iubesc mult, săvârșind faptele bune pe care le-a rânduit] nu va veni nicio teamă și ei nu se vor întrista.” [Yunus: 62]

Apoi El a explicat cine sunt aceștia, spunând:

﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَكَانُوا۟ يَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾﴾ يونس: ٦٣

„Cei care au crezut [în unicitatea lui Allah, monoteismul islamic] și au fost evlavioși [ferindu-se de fapte rele și păcate și săvârșind fapte drepte].” [Yunus: 63]

Așadar, **awliya** ai lui Allah sunt credincioșii evlavioși. Fiecare credincios evlavios este un wali al lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.[223] **Walayah** lui Allah înseamnă iubirea și sprijinul Său pentru robul Său și faptul că El este cu acesta: îl susține, îl ajută, îl călăuzește și îl iubește. Astfel, al-walayah înseamnă iubire, ajutor și sprijin.[224] Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, spune:

﴿ٱللَّهُ وَلِىُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يُخْرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۖ وَٱلَّذِينَ
كَفَرُوٓا۟ أَوْلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ ٱلنُّورِ إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِ ۗ ...﴾
البقرة: ٢٥٧

„Allah este Ocrotitorul celor care cred. El îi scoate din întuneric la lumină. Cât despre cei care...

223. A se vedea: **Minhaj as-Sunnah an-Nabawiyyah** (7/28), **Majmu‘ al-Fatawa** (2/224), **Jami‘ al-‘Ulum wa-l-Hikam** (p. 361), **Fath al-Bari** (11/342) și **Sharh al-Arba‘in** al lui Ibn Uthaymin — Allah să aibă milă de el —, p. 377.

224. A se vedea: **Lisan al-‘Arab** (10/409), **al-Misbah al-Munir** (2/672) și **Mukhtar as-Sihah** (p. 306).

…nu cred, ocrotitorii și ajutătorii lor sunt taghut [divinități false, conducători falși și alții asemenea lor], care îi scot de la lumină la întuneric.” [Al-Baqarah: 257]

El a mai spus:

﴿ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ... ﴾ المائدة: ٥٥

„Cu adevărat, Ocrotitorul vostru este Allah, Trimisul Său și cei care cred…” [Al-Ma’idah: 55]

Apropierea de Allah nu se dobândește prin simplă pretenție. Nu oricine spune că este wali este cu adevărat un wali al lui Allah. El poate fi un apropiat al diavolului. Unii pretind că sunt awliya, deși nu sunt credincioși evlavioși. Unii dintre ei sunt vrăjitori, ghicitori și necredincioși. La fel sunt cei care spun că au minuni și puteri supranaturale, deși nu se roagă și nu se tem de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, pretinzând că nu mai sunt supuși îndatoririlor religioase, fiindcă sunt awliya ai lui Allah, au ajuns la El și nu mai au nevoie de fapte. Din păcate, unii oameni îi socotesc apropiați ai lui Allah, deși sunt, în realitate, apropiați ai diavolului. Cerem adăpost la Allah! Este o rătăcire vădită și o ofensă adusă lui Allah să fie socotiți dușmanii Săi drept apropiați ai Săi!

Aceasta este regula hotărâtoare pentru a fi un wali al lui Allah: omul crede în Allah, se teme de El și nu este mulțumit ca altcineva în afară de El să fie adorat. Dimpotrivă, cheamă la unicitatea lui Allah și la adorarea Lui. Cât despre cel care le poruncește oamenilor să-l adore, să-l venereze și să-l înalțe pe el însuși, acesta este un apropiat al diavolului, după cum a spus Allah:

﴿ ... وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَوْلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ ٱلنُّورِ إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ ﴾

البقرة: ٢٥٧

„Cât despre cei care nu cred, ocrotitorii și ajutătorii lor sunt taghut [divinități false, conducători falși și alții asemenea lor], care îi scot…

…de la lumină la întuneric. Aceștia sunt locuitorii Focului și vor rămâne în el pentru totdeauna.” [Al-Baqarah: 257]

Există apropiați ai lui Allah și apropiați ai lui Șaytan. Nu oricine este numit wali și deasupra al cărui mormânt este ridicat și împodobit un mausoleu cu o cupolă este un wali al lui Allah. El poate fi chiar dintre dușmanii lui Allah! Nici măcar cel care este cu adevărat un wali al lui Allah nu trebuie adorat, invocat și nici nu trebuie cerut ajutorul de la el, chiar dacă s-ar confirma că este un wali al lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Totuși, noi nu mărturisim despre o anumită persoană că este un wali al lui Allah și nici nu mărturisim despre o anumită persoană că se numără printre locuitorii Focului. Sperăm la îndurare pentru cel care face binele și ne temem de urmările păcatului pentru cel care face răul. Excepție fac cei despre care Allah sau Trimisul ﷺ au confirmat că sunt apropiați ai lui Allah ori dușmani ai Săi: aceștia sunt socotiți astfel pe temeiul dovezii.

Cuvintele sale **„Celui care se poartă cu dușmănie față de unul dintre apropiații Mei…”** înseamnă celui care îi face rău unui wali al Meu, i se împotrivește, îl vatămă și îl expune răului. Allah Își va răzbuna apropiatul.

El a spus **„îi vestesc”**, adică îl înștiințez, **„război”**, adică acesta se află în război cu Allah. Există oare cineva în stare să poarte război împotriva lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul? Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, este Cel Puternic care nu poate fi biruit și nimeni nu este în stare să lupte împotriva Lui. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَلِلَّهِ جُنُودُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ... ﴾ الفتح: ٧

„Ale lui Allah sunt oștirile cerurilor și ale pământului.” [Al-Fath: 7]

El va trimite împotriva lui o parte dintre oștirile Sale ascunse și văzute. Va trimite împotriva lui oștirile Sale, precum bolile și suferințele, necredincioșii și diavolii, chiar și țânțarii și muștele. Va pune din oștirile Sale ceea ce să-i pricinuiască rău și să nu-i dea pace.

Celui care se împotrivește lui Allah și Îi poartă război, Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, îi poate aduce pieirea prin orice voiește. Allah îi răzbună, așadar, pe apropiații Săi. Nu le face rău robilor credincioși ai lui Allah, nici prin vorbe, nici prin fapte. Ferește-te, fiindcă Allah îi va răzbuna. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ... وَٱللَّهُ عَزِيزٌ ذُو ٱنتِقَامٍ ﴿٤﴾ ﴾ آل عمران: ٤

„Allah este Atotputernic și Dătător de pedeapsă.” [Al Imran: 4]

Nu-i răni prin vorbe, vorbindu-i de rău, defăimându-i sau insultându-i. Nu-i răni prin fapte, împovărându-i peste măsură. Dimpotrivă, ai îndatorirea să-i iubești și să-i ajuți, fiindcă Allah îi iubește. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ بِغَيْرِ مَا ٱكْتَسَبُوا۟ فَقَدِ ٱحْتَمَلُوا۟ بُهْتَٰنًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿٥٨﴾ ﴾ الأحزاب: ٥٨

„Iar cei care îi rănesc pe credincioși și pe credincioase fără ca aceștia să fi meritat poartă asupra lor o calomnie și un păcat vădit.” [Al-Ahzab: 58]

Apoi El — Slavă Lui, Preaînaltul! — a spus: **„Robul Meu nu se apropie de Mine prin nimic mai iubit de Mine decât îndeplinirea celor pe care i le-am făcut obligatorii. Robul Meu continuă să se apropie de Mine prin faptele sale de adorare suplimentare...”** Apropierea de Allah este dorită și chiar poruncită. Ea se dobândește prin săvârșirea faptelor bune, a faptelor de ascultare și a celor care te apropie de Allah. Apropierea de Allah nu se obține prin pretenții, ci prin fapte. Trebuie să te apropii de El prin fapte drepte; nu te poți apropia de El decât prin ceea ce El a încuviințat. Nu căuta apropierea de El prin inovații și superstiții.

Profetul ﷺ a spus:

مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ

„Celui care săvârșește o faptă pe care noi nu am încuviințat-o, aceasta îi va fi respinsă.”[225]

Adică îi va fi întoarsă. Așadar, nu căuta apropierea de El decât prin ceea ce El a încuviințat. De aceea a spus: **„Mai iubit de Mine decât îndeplinirea celor pe care i le-am făcut obligatorii.”** Aceasta arată că apropierea de Allah trebuie căutată numai prin ceea ce Allah a făcut obligatoriu sau a recomandat.

Printre obligații se numără cele cinci rugăciuni zilnice, zakatul, postul din Ramadan, pelerinajul la Casa lui Allah și păstrarea legăturilor de rudenie. Acestea sunt îndatoriri obligatorii. Printre cele recomandate se numără faptele drepte suplimentare, precum rugăciunile din timpul nopții, rugăciunea Duha și rugăciunile Sunnah obișnuite care însoțesc rugăciunile obligatorii. Aceste fapte suplimentare nu sunt obligatorii.

Ele sunt recomandate, completează îndatoririle obligatorii și adaugă fapte bune. Nu este, așadar, potrivit ca musulmanul să se limiteze la îndatoririle obligatorii. El trebuie să-și adune provizii și din faptele facultative.

Astfel este un wali al lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt: se apropie de El prin îndatoririle obligatorii și prin faptele facultative. El a spus: **„Robul Meu nu se apropie de Mine prin nimic mai iubit de Mine...”** Aceasta arată că Allah iubește faptele drepte, așa cum urăște faptele rele. Allah iubește, urăște și Se mânie într-un fel potrivit măreției Sale — Slavă Lui, Preaînaltul!

Cuvintele sale **„Robul Meu continuă să se apropie de Mine prin faptele sale de adorare suplimentare”** îndeamnă la faptele facultative și la a nu fi delăsător în privința lor, fiindcă ele aduc mult bine. Cuvântul **nawafil** este pluralul lui **nafilah** și înseamnă, din punct de vedere lexical, „adaos”, adică ceva adăugat îndatoririlor obligatorii.

Apoi El — Slavă Lui, Preaînaltul! — a spus: **„Până când îl iubesc.”** Aceasta afirmă iubirea ca atribut al lui Allah, Cel Atotputernic…

225. Sursa sa a fost menționată anterior.

…și Preaînalt, și faptul că El îi iubește pe robii Săi drepți și faptele drepte. Arată și că faptele drepte aduc iubirea lui Allah față de rob. Dacă dorești ca Allah să te iubească, săvârșește multe fapte drepte. Iar dacă dorești ca Allah să te iubească, urmează-l pe Trimis ﷺ. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ ٱللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ... ﴾

ال عمران: ٣١

> „Spune [o, Muhammad, oamenilor]: «Dacă Îl iubiți cu adevărat pe Allah, urmați-mă [primind monoteismul islamic și urmând Coranul și Sunnah], iar Allah vă va iubi și vă va ierta păcatele.»” [Al Imran: 31]

El a spus: **„Iar când îl iubesc, Eu sunt auzul cu care aude, vederea cu care vede, mâna cu care apucă și piciorul cu care merge.”** Aceasta înseamnă că Allah îl va ajuta în aceste privințe. Nu va privi decât la ceea ce Îi place lui Allah și nu va asculta decât ceea ce Îi place Lui. Își va pleca privirea de la ceea ce Îl mânie pe Allah și nu va asculta ceea ce Allah a interzis. Nu va folosi aceste simțuri decât în ascultarea de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt.

La fel, **„mâna cu care apucă”**: nu va lua și nu va da decât de dragul lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt. Nu-și va folosi mâna decât în ascultarea de Allah. **„Piciorul cu care merge”**: nu va merge decât către ceea ce Îi place lui Allah. Va merge la moschei, pentru a păstra legăturile de rudenie și către ascultarea de Allah. Nu va merge la teatre, stadioane și locuri ale stricăciunii, fiindcă pașii îi vor fi scriși împotrivă. Dacă merge către bine, pașii îi vor fi scriși ca fapte bune. Astfel, Allah îl ajută în auzul, vederea, mâna și piciorul său, încât nu primește, nu ia, nu privește și nu aude decât ceea ce îi aduce folos înaintea lui Allah.

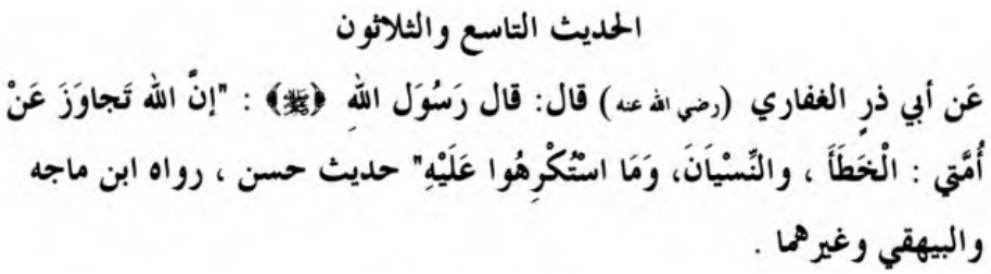
Pricina este că s-a apropiat de Allah prin îndatoririle obligatorii, apoi a adăugat faptele facultative. Cine dorește această treaptă să păzească îndatoririle…

…obligatorii și să caute apropierea de Allah prin faptele suplimentare, atât cât poate. Acesta este, fără îndoială, un lucru măreț, dar ușor pentru cel pe care Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, îl ajută și greu pentru cel căruia Allah nu-i dă această izbândă.

Musulmanul trebuie, așadar, să-I ceară lui Allah îndreptare, călăuzire și izbândă. Să caute ajutor la Allah și să nu facă opusul, împotrivindu-se lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, prin urmarea dorințelor sale, a poftelor și a lui Șaytan cel blestemat. Să se ferească de aceasta.

Cuvintele sale: **„Dacă Îmi cere, îi voi da, iar dacă Îmi cere ocrotire, îl voi ocroti negreșit.”** Încheierea acestui hadith îi explică începutul, și anume cuvintele sale: **„Eu sunt auzul cu care aude, vederea cu care vede, mâna cu care apucă și piciorul cu care merge. Dacă Îmi cere, îi voi da, iar dacă Îmi cere ocrotire, îl voi ocroti negreșit.”**

Ultima parte a hadithului o explică pe prima. Aceasta nu înseamnă că Allah pătrunde și Se sălășluiește în rob, așa cum afirmă hululiyyah și baha’iyyah — Allah să-i sluțească! Sensul este că Allah îl călăuzește, îl ajută, îl sprijină, îl ocrotește și îl susține. Acesta este înțelesul.

الحديث التاسع والثلاثون

عَن أبي ذرٍ الغفاري (رضي الله عنه) قال: قال رَسُوَل اللهِ ﷺ : "إنَّ اللهَ تَجاوَزَ عَنْ أُمَّتي : الْخَطَأَ ، والنِّسْيَانَ، وَمَا اسْتُكْرِهُوا عَلَيْهِ" حديث حسن ، رواه ابن ماجه والبيهقي وغيرهما .

Hadithul 39

Ibn Abbas — Allah să fie mulțumit de amândoi — a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a zis: **„Allah a iertat comunității mele greșeala, uitarea și ceea ce au fost constrânși să facă.”** Este un hadith **hasan**, consemnat de Ibn Majah, al-Bayhaqi și de alții.

Comentariu

Aceasta este o veste bună pentru credincioși. Cuvintele sale **„Allah a iertat comunității mele”** înseamnă că El — Slavă Lui, Preaînaltul! — a iertat comunitatea lui Muhammad ﷺ. Dacă un musulman greșește și face ceva nepotrivit, ca în cazul unei greșeli neintenționate, nu are păcat pentru aceasta. Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — îl iartă.

Cuvintele sale **„și uitarea”**: dacă uită și lasă o faptă dreaptă sau omite ceva din uitare, fără intenție, ori săvârșește ceva din uitare, nu în mod voit, Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, nu-l pedepsește, din harul și bunătatea Sa. Totuși, o obligație nu este înlăturată prin uitare: el trebuie să o îndeplinească ulterior, recuperând-o.

Apoi a spus: **„Și ceea ce au fost constrânși să facă.”** Cel constrâns să săvârșească o faptă rea nu este pedepsit, fiindcă este lipsit de libertatea de a alege. El, Preaînaltul, a spus:

Nota ediției românești: în imaginea arabă din sursă apare Abu Dharr al-Ghifari. Atribuirea lui Ibn Abbas din textul englez a fost păstrată, fiind cea din hadithul 39 al culegerii lui an-Nawawi.

﴿ مَن كَفَرَ بِٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ إِيمَٰنِهِۦٓ إِلَّا مَنۡ أُكۡرِهَ وَقَلۡبُهُۥ مُطۡمَئِنُّۢ بِٱلۡإِيمَٰنِ ... ﴾ النحل: ١٠٦

„Cel care nu crede în Allah după ce a crezut, în afară de acela care este constrâns, în vreme ce inima sa rămâne liniștită în credință…” [An-Nahl: 106]

Dacă un om este constrâns să săvârșească o faptă rea fără să o intenționeze, nu este pedepsit pentru ea, fiindcă nu a avut intenția să o facă. A fost doar constrâns împotriva voinței sale. Acesta este un dar de la Allah. Dacă Allah ar fi voit, l-ar fi putut pedepsi, dar El l-a copleșit cu harul Său.

Când Allah a revelat versetul:

﴿ لِّلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَإِن تُبۡدُواْ مَا فِيٓ أَنفُسِكُمۡ أَوۡ تُخۡفُوهُ يُحَاسِبۡكُم بِهِ ٱللَّهُۖ ... ﴾ البقرة: ٢٨٤

„Ale lui Allah sunt toate cele din ceruri și de pe pământ. Fie că arătați ceea ce este în sufletele voastre, fie că ascundeți, Allah vă va cere socoteală pentru aceasta.” [Al-Baqarah: 284],

companionilor le-a fost greu să primească faptul că Allah le va cere socoteală pentru gândurile sufletelor și inimilor. Foarte puțini oameni ar fi fost lipsiți de vină în această privință, așa încât li s-a părut apăsător. Au venit la Profet ﷺ, plângându-se, și au spus: „Ni s-a impus o îndatorire pe care nu o putem îndeplini.” Atunci Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

أَتُرِيدُونَ أَنْ تَقُولُوا كَمَا قَالَتْ بَنُو إِسْرَائِيلَ: سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا، بَلْ قُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا

„Vreți să spuneți așa cum au spus fiii lui Israel: «Am auzit și nu ascultăm»? Spuneți: «Am auzit și ascultăm.»”[226]

Ei au spus: „Am auzit și ascultăm.” S-au supus și au crezut în Allah, iar Allah a revelat cuvintele Sale:

﴿ ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ ... ﴾ البقرة: ٢٨٥

„Trimisul [Muhammad] crede în ceea ce i-a fost pogorât de la Domnul său, la fel și credincioșii. Toți cred în Allah, în îngerii Săi, în Cărțile Sale și în trimișii Săi.” [Al-Baqarah: 285]

După ce au crezut în aceasta și s-au supus fără împotrivire, Allah a revelat cuvintele Sale:

﴿ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَاۚ لَهَا مَا كَسَبَتۡ وَعَلَيۡهَا مَا ٱكۡتَسَبَتۡۗ ... ﴾ البقرة: ٢٨٦

„Allah nu împovărează niciun suflet peste putința sa. El va avea răsplata binelui pe care l-a săvârșit și va purta pedeapsa răului pe care l-a săvârșit.” [Al-Baqarah: 286]

Astfel, Allah le-a adus ușurare și a abrogat versetul precedent:

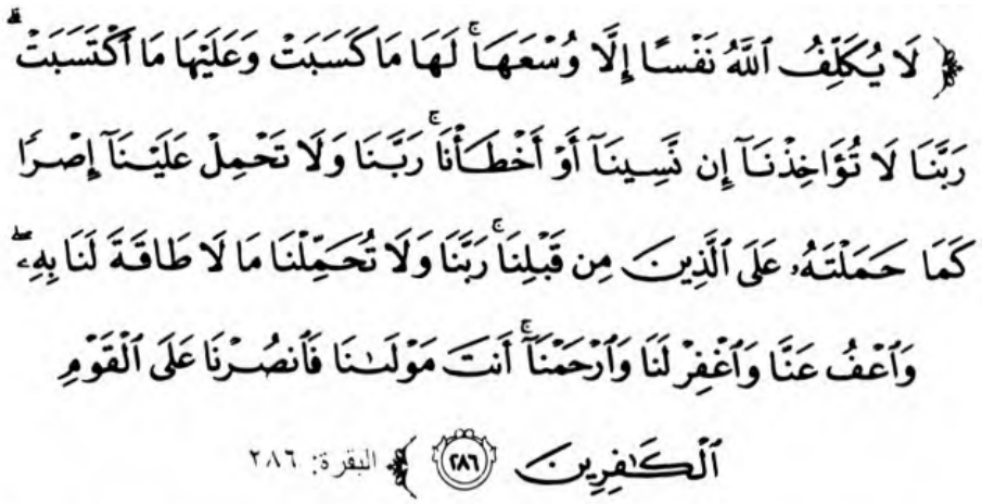
﴿ وَإِن تُبۡدُواْ مَا فِيٓ أَنفُسِكُمۡ أَوۡ تُخۡفُوهُ يُحَاسِبۡكُم بِهِ ٱللَّهُۖ ... ﴾ البقرة: ٢٨٤

„Fie că arătați ceea ce este în sufletele voastre, fie că ascundeți, Allah vă va cere socoteală pentru aceasta.” [Al-Baqarah: 284]

Allah l-a abrogat prin acest verset:

---

226. Consemnat de Muslim (125), de la Abu Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el.

﴿ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا ٱكْتَسَبَتْ ۗ
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَآ إِصْرًا
كَمَا حَمَلْتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِۦ ۖ
وَٱعْفُ عَنَّا وَٱغْفِرْ لَنَا وَٱرْحَمْنَآ ۚ أَنتَ مَوْلَىٰنَا فَٱنصُرْنَا عَلَى ٱلْقَوْمِ
ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٨٦﴾ ﴾ البقرة: ٢٨٦

„Allah nu împovărează niciun suflet peste putința sa. El va avea răsplata binelui pe care l-a săvârșit și va purta pedeapsa răului pe care l-a săvârșit. «Domnul nostru, nu ne pedepsi dacă uităm sau greșim! Domnul nostru, nu pune asupra noastră o povară precum aceea pe care ai pus-o asupra celor dinaintea noastră [evrei și creștini]! Domnul nostru, nu ne împovăra cu ceea ce nu avem puterea să purtăm! Șterge-ne greșelile, iartă-ne și ai milă de noi! Tu ești Ocrotitorul, Sprijinitorul și Apărătorul nostru; dă-ne izbândă asupra neamului necredincios!»” [Al-Baqarah: 286]

Allah a spus: **„Am făcut aceasta.”**

Allah a răspuns acestor cereri din harul Său și cinstindu-i; Lui I se cuvin toată lauda și recunoștința pentru binefaceri. El — Slavă Lui! — îi pune la încercare pe robii Săi. I-a încercat prin primul verset, iar când s-au supus și au crezut în el, le-a ușurat povara și le-a primit cererea. Acesta este un har de la Allah — Slavă Lui, Preaînaltul!

În concluzie, aceasta întărește hadithul: **„Allah a iertat comunității mele greșeala și uitarea.”**

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا

„Domnul nostru, nu ne pedepsi dacă uităm sau greșim!”

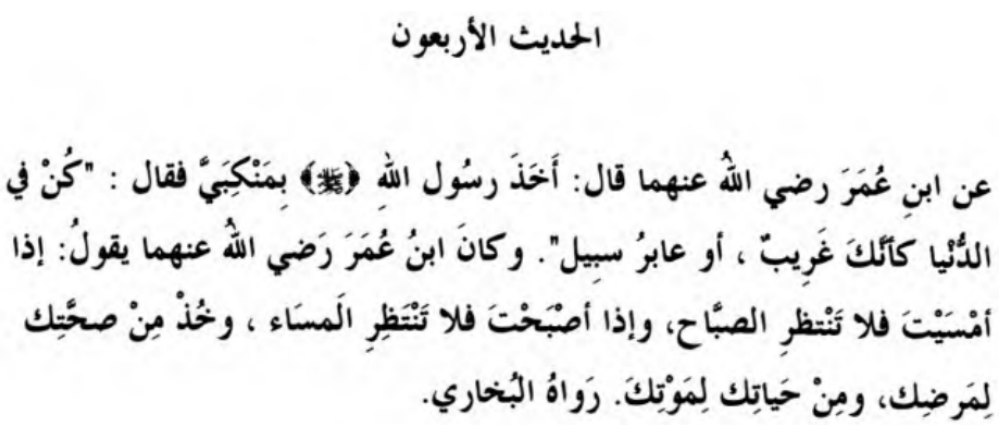
Iar Allah a spus: **„Am făcut aceasta.”** Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ...وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَآ أَخْطَأْتُم بِهِۦ وَلَٰكِن مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ... ﴾ الأحزاب: ٥

„Nu aveți păcat pentru ceea ce greșiți, ci numai pentru ceea ce inimile voastre intenționează cu bună știință.” [Al-Ahzab: 5]

Este un har de la Allah — Slavă Lui, Preaînaltul! — că nu pedepsește pentru greșeală și uitare și nici pentru ceea ce omul face fiind constrâns. Aceasta se număra printre poverile impuse comunităților de dinainte, ca pedeapsă pentru ele.

Allah a revărsat însă îndurare asupra acestei comunități și i-a ușurat treburile, fiindcă ea este comunitatea lui Muhammad ﷺ, oamenii credinței și ai supunerii față de Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, care nu se răzvrătesc împotriva Lui. Când evreii au spus: „Am auzit și nu ascultăm”, Allah le-a îngreunat lucrurile. Dar când această comunitate a spus: „Am auzit și ascultăm”, Allah i-a adus ușurare. Acesta este un har de la Allah.

الحديث الأربعون

عن ابنِ عُمَرَ رضي الله عنهما قال: أَخَذَ رسُول الله ﷺ بِمَنْكِبَيَّ فقال : "كُنْ في الدُّنْيا كأَنَّكَ غَرِيبٌ ، أو عابرُ سبِيل". وكانَ ابنُ عُمَرَ رَضي الله عنهما يقولُ: إذا أمْسَيْتَ فلا تَنْتظرِ الصبَّاح، وإذا أصْبَحْتَ فلا تَنْتَظِرِ المَساء ، وخُذْ مِنْ صحَّتِك لِمَرضِك، ومِنْ حَياتِك لِمَوْتِك. رَواهُ البُخاري.

Hadithul 40

Ibn Umar — Allah să fie mulțumit de amândoi — a spus: Trimisul lui Allah ﷺ m-a prins de umăr și a zis: **„Fii în această lume ca un străin sau ca un călător în trecere.”** Ibn Umar — Allah să fie mulțumit de amândoi — obișnuia să spună: **„Când se face seară, nu aștepta dimineața, iar când te trezești dimineața, nu aștepta seara. Folosește-ți sănătatea înainte de boală și viața înainte de moarte.”** Consemnat de al-Bukhari.[227]

Comentariu

În acest hadith, Profetul ﷺ l-a prins de umăr pe Ibn Umar — Allah să fie mulțumit de amândoi — pentru ca acesta să fie atent la ceea ce urma să-i spună. Aceasta arată smerenia sa și grija de a oferi îndrumare. El ﷺ a spus: **„Fii în această lume ca un străin sau ca un călător în trecere.”** Acest sfat este concis și se numără printre cuvintele cuprinzătoare ale Profetului ﷺ, care poartă multe sensuri.

227. Consemnat de al-Bukhari (6416).

„Fii în această lume ca un străin” înseamnă să nu te lași încântat de lume și absorbit de ea, uitând Viața de Apoi. Străinul este cel care se află într-o țară care nu este a sa. Când se află într-un ținut străin, el nu se simte pe deplin fericit acolo; nu tânjește să se așeze și să rămână pentru totdeauna. Dimpotrivă, este gata și pregătit să se întoarcă în țara sa în orice clipă.

Lumea nu este căminul musulmanului; căminul său este Paradisul. El a fost adus în această lume pentru a lucra în vederea Paradisului. Prin urmare, ia din lume cele de care are nevoie pentru a-l ajuta să lucreze pentru Paradis. Dacă însă urmărește această lume ca scop în sine, se preocupă de ceva care nu-i aparține și nici nu dăinuie, fiindcă lumea nu este a sa. **„Fii în această lume ca un străin...”**

Starea străinului într-un loc străin este cunoscută: el își amintește mereu de țara și casa sa. Tânjește după ele și se grăbește să se întoarcă în țara sa ori de câte ori poate.

Cuvintele sale **„ca un străin”** înseamnă să fii asemenea străinului: să nu te lași încântat și absorbit de lume, dăruindu-i toate gândurile și întreaga inimă, fiindcă nu este căminul tău. Dimpotrivă, să locuiești în ea vremelnic, așteptând întoarcerea în țara ta. Astfel este musulmanul un străin în această lume, fiindcă ea nu este căminul său. Căminul pe care Allah l-a creat pentru credincios este Paradisul.

Adam și soția sa erau amândoi în Paradis. Allah îi așezase acolo, apoi amândoi au încălcat porunca lui Allah, s-au căit și au regretat, iar Allah le-a primit căința. Totuși, i-a scos din Paradis și i-a coborât pe pământ, într-un loc care nu era adevăratul lor cămin. La fel este fiul lui Adam: tânjește după prima sa locuință, din care a fost scos, pentru a se întoarce la ea.

Apoi a spus: **„Sau ca un călător în trecere”**, adică asemenea celui aflat în călătorie. Călătorul doar se odihnește pe drum, apoi își continuă călătoria fără să se statornicească. Astfel trebuie să fie musulmanul în…

…această lume: asemenea unui călător. În realitate, el chiar este un călător, nu un locuitor statornic, fiindcă șederea sa în lume este scurtă. El înaintează, de fapt, spre Viața de Apoi; zilele și nopțile îl poartă către ea.

Astfel trebuie să fie starea musulmanului în această lume: asemenea unui străin sau unui călător. Grija sa trebuie să fie întoarcerea în țara sa, iar țara musulmanului este Paradisul. Să se pregătească, așadar, pentru el; aceasta să fie preocuparea sa și ceea ce îl îndeamnă să meargă spre el.

Când Ibn Umar — Allah să fie mulțumit de amândoi — a auzit sfatul Trimisului ﷺ, le-a spus oamenilor, tuturor: **„Când se face seară, nu aștepta dimineața, iar când te trezești dimineața, nu aștepta seara.”** Dacă te trezești dimineața, nu amâna faptele bune până noaptea, spunând: „Voi face această faptă la noapte.”

Dimpotrivă, grăbește-te să o săvârșești, fiindcă poate nu vei mai ajunge până la noapte. Iar când se face seară, nu amâna fapta dreaptă și căința până dimineața; poate nu vei mai ajunge până atunci. Nu ai decât clipa în care te afli. Grăbește-te, așadar, și nu amâna pentru altă vreme faptele drepte, căința și cererea iertării.

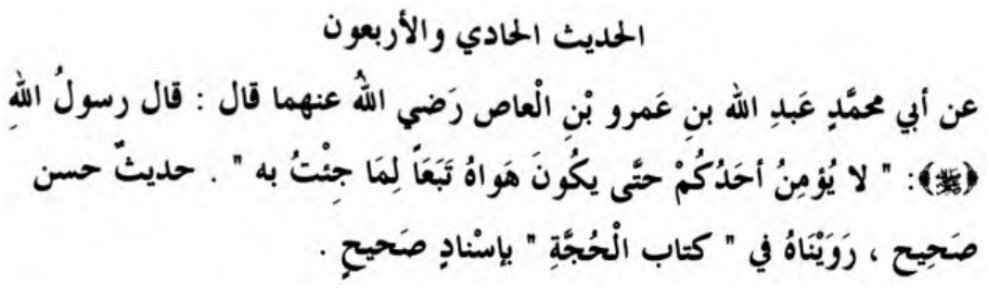
Apoi a spus: **„Folosește-ți sănătatea înainte de boală…”** Aceasta face parte din sfatul lui Ibn Umar. Când omul este sănătos și în putere, poate să postească, să îndeplinească rugăciunile facultative din timpul nopții, să meargă la jihad pe calea lui Allah, să-i cheme pe oameni la Allah și să săvârșească fapte bune. Dacă însă se îmbolnăvește, nu mai poate posti și nici îndeplini rugăciunile de noapte. Din pricina bolii, nu mai poate face ceea ce făcea când era sănătos.

Sănătatea nu dăinuie. Dacă Allah ți-a dăruit sănătate, grăbește-te să săvârșești fapte drepte, fiindcă va veni o vreme când nu le vei mai putea face, fie din cauza bolii, fie din cauza bătrâneții și a slăbirii puterilor.

Cuvintele sale **„și viața înainte de moarte”**: folosește viața ta din această lume pentru a te pregăti de moarte. Pregătește-te pentru moarte și pentru ceea ce…

…va urma după ea. Allah ți-a dăruit această viață ca să o folosești pentru ceea ce îți va aduce folos în Viața de Apoi. Nu o cheltui, așadar, în distracție, amuzament și adunarea lucrurilor fără valoare. Folosește-o pentru ceea ce vei găsi înaintea lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul!

Ibn Umar a desprins acest îndemn din sfatul pe care i l-a dat Trimisul [illegible]. Musulmanului i se cere, așadar, să țină mereu seama de aceasta și să trăiască în lume ca un străin sau un călător. Să nu amâne faptele bune pentru altă vreme, fiindcă poate nu va ajunge la ea, și să nu-și cheltuiască sănătatea și puterea în distracție și pierdere de timp. De asemenea, să nu-și risipească viața în distracție și amuzament, fiindcă în curând va ieși în pierdere, dacă nu folosește aceste prilejuri și ocazii pentru ceea ce îi aduce folos înaintea lui Allah — Slavă Lui, Preaînaltul!

الحديث الحادي والأربعون

عن أبي محمَّدٍ عَبدِ الله بنِ عَمرو بْنِ الْعاص رَضي اللهُ عنهما قال : قال رسولُ اللهِ ﷺ: " لا يُؤمِنُ أحَدُكُمْ حتَّى يكُونَ هَواهُ تَبَعاً لِمَا جِئْتُ به " . حديثٌ حسن صَحِيح ، رَوَيْنَاهُ في " كتاب الْحُجَّةِ " بِإسْنادٍ صَحيحٍ .

Hadithul 41

Abu Muhammad, Abdullah ibn Amr ibn al-‘As — Allah să fie mulțumit de amândoi — a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a spus: **„Niciunul dintre voi nu crede cu adevărat până când dorințele sale nu urmează ceea ce am adus eu.”** Este un hadith **hasan sahih**; l-am relatat în **Kitab al-Hujjah**, cu un lanț de transmitere autentic.

Comentariu

Cuvintele sale **„Niciunul dintre voi nu crede cu adevărat…”** neagă credința acelui om.

Apoi a spus: **„Până când dorințele sale nu urmează ceea ce am adus eu.”** Adică ceea ce dorește omul trebuie să urmeze ceea ce a adus Trimisul ﷺ.

Deși acest hadith este discutat din perspectiva lanțului său de transmitere, an-Nawawi — Allah să aibă milă de el — l-a declarat autentic, iar alții, în afară de el, l-au declarat de asemenea autentic. Și Coranul îi confirmă sensul. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ ... ﴾ النساء: ٦٥

„Dar nu, pe Domnul tău! Ei nu vor crede până când nu te vor lua pe tine [o, Muhammad] drept judecător în toate neînțelegerile lor și nu vor mai găsi în ei nicio împotrivire față de hotărârile tale…” [An-Nisa’: 65]

Dorințele lor trebuie, așadar, să urmeze ceea ce hotărăște Profetul ﷺ și să nu urască ceea ce el ﷺ a poruncit. Cine urăște aceasta este necredincios. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا۟ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٩﴾ ﴾ محمد: ٩

„Aceasta fiindcă ei urăsc ceea ce Allah a pogorât [Coranul și legile islamice], iar El le-a făcut faptele zadarnice.” [Muhammad: 9]

Prin urmare, acest hadith este întărit de Coran.

Sensul hadithului este că omul trebuie să se supună lui Allah și Trimisului Său și să nu se împotrivească. Să nu urască ceea ce vine de la Allah și de la Trimisul Său, chiar dacă este greu pentru sufletul său. Să aibă răbdare și să înțeleagă că în aceasta se află adevărata sa bunăstare și binele său. Chiar dacă îi aduce dificultate sau greutate, să înțeleagă că Paradisul este înconjurat de lucruri neplăcute sufletului. Allah Preaînaltul a spus:

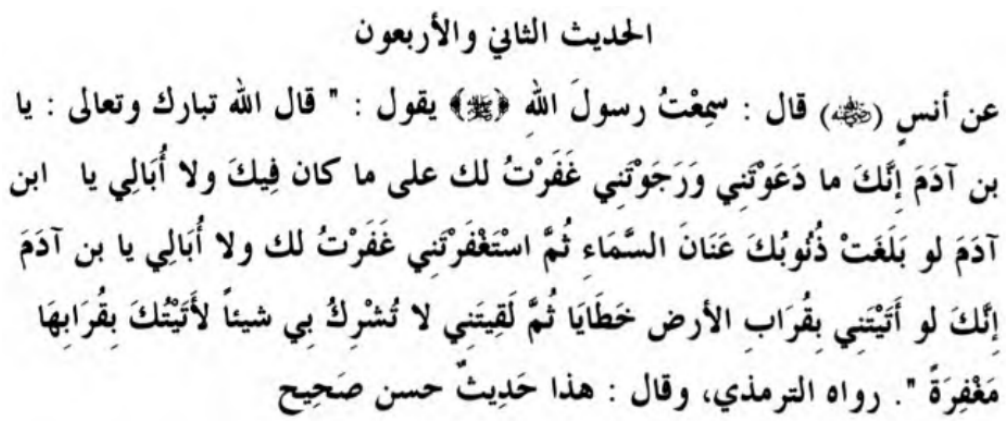
﴿ ... وَعَسَىٰٓ أَن تَكْرَهُوا۟ شَيْـًٔا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰٓ أَن تُحِبُّوا۟ شَيْـًٔا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ... ﴾ البقرة: ٢١٦

„Se poate să urâți un lucru care este bun pentru voi și să iubiți un lucru care este rău pentru voi…” [Al-Baqarah: 216]

Aceasta cere ca musulmanul să se supună lui Allah și Trimisului Său și să recunoască faptul că în ceea ce vine de la Allah și de la Trimisul Său se află binele și folosul său, chiar dacă sufletul său simte slăbiciune și delăsare față de acel lucru:

﴿ ... وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾ ﴾ البقرة: ٢١٦

„Allah știe, iar voi nu știți.” [Al-Baqarah: 216]

الحديث الثاني والأربعون

عن أنسٍ (رضي الله عنه) قال : سمِعْتُ رسولَ الله (ﷺ) يقول : " قال الله تبارك وتعالى : يا ابن آدَمَ إنَّكَ ما دَعَوْتَني وَرَجَوْتَني غَفَرْتُ لك على ما كان فِيكَ ولا أُبَالِي يا ابن آدَمَ لو بَلَغَتْ ذُنُوبُكَ عَنَانَ السَّمَاءِ ثُمَّ اسْتَغْفَرْتَني غَفَرْتُ لك ولا أُبَالِي يا بن آدَمَ إنَّكَ لو أَتَيْتَني بِقُرَابِ الأرض خَطَايَا ثُمَّ لَقِيتَني لا تُشْرِكُ بِي شيئاً لأَتَيْتُكَ بِقُرَابِهَا مَغْفِرَةً ". رواه الترمذي، وقال : هذا حَدِيثٌ حسن صَحِيح

Hadithul 42

Anas ibn Malik — Allah să fie mulțumit de el — a spus: L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând: **„Allah, Binecuvântat și Preaînalt, a spus: «O, fiu al lui Adam! Cât timp Mă chemi și nădăjduiești în Mine, îți iert păcatele pe care le-ai săvârșit și nu țin seama de cât de multe sunt. O, fiu al lui Adam! Dacă păcatele tale ar ajunge până la cer, apoi Mi-ai cere iertare, te-aș ierta. O, fiu al lui Adam! Dacă ai veni la Mine cu păcate cât întreg pământul și M-ai întâlni fără să-Mi asociezi niciun partener, aș veni la tine cu tot atâta iertare.»”** Consemnat de at-Tirmidhi, care a spus: „Un hadith **hasan sahih**.”[228]

Comentariu

Acesta este unul dintre hadithurile qudsi pe care Profetul ﷺ le-a relatat de la Domnul său și cuprinde trei enunțuri.

Primul enunț: Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, li Se adresează tuturor fiilor lui Adam, spunând: **„O, fiu al lui Adam! Cât timp Mă chemi și nădăjduiești în Mine, îți iert păcatele pe care le-ai săvârșit și nu țin seama de cât de multe...**

228. Consemnat de at-Tirmidhi (3540).

...sunt." Adică, pe cel care gândește bine despre Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, și se apropie de El prin fapte bune, Allah îl va ierta negreșit de păcatele și faptele sale rele, fiindcă Allah este Cel Mult Iertător, Cel Îndurător.

Omul săvârșește încălcări și păcate. Dacă însă gândește bine despre Allah și se întoarce la El cu căință, fără să deznădăjduiască de îndurarea Lui și cerându-I iertare, Allah îi va ierta toate păcatele. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ۞ قُلْ يَٰعِبَادِيَ ٱلَّذِينَ أَسْرَفُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا۟ مِن رَّحْمَةِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَغْفِرُ ٱلذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ ... ﴾ الزمر: ٥٣

> „Spune: «O, robii Mei care ați întrecut măsura împotriva voastră [prin fapte rele și păcate], nu deznădăjduiți de îndurarea lui Allah! Cu adevărat, Allah iartă toate păcatele.»" [Az-Zumar: 53]

Aceasta îl îndeamnă pe om să se întoarcă la Allah cu căință, chiar dacă păcatele sale sunt mari. Să nu spună: „Allah nu va ierta acest păcat." Dimpotrivă, Allah Preaînaltul iartă toate păcatele. Să se grăbească, așadar, să se întoarcă la Allah cu căință, fiindcă Allah este Cel lipsit de orice nevoie și Cel Generos. Nimic nu-I poate face rău și nimic nu-I micșorează stăpânirea sau posesiunea.

Aceasta cuprinde și îndemnul de a gândi bine despre Allah, de a te bizui pe El și de a nu deznădăjdui de îndurarea Lui. Omul nu trebuie să socotească vreun păcat prea mare pentru a se căi de el, fiindcă Allah iartă toate păcatele.

Al doilea enunț: El, Cel Atotputernic și Preaînalt, a spus: **„O, fiu al lui Adam! Dacă păcatele tale ar ajunge până la norii cerului..."** Ele s-ar ridica, din pricina mulțimii lor, până la cer. **„Apoi Mi-ai cere iertare, te-aș ierta și nu aș ține seama de ele."** Aceasta arată că pocăința șterge păcatele de dinainte, oricât de multe și de mari ar fi. Chiar dacă se adună până la nori, căința sinceră le nimicește.

Căința sinceră trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

• Omul trebuie să înceteze păcatul.

• Trebuie să se hotărască să nu se mai întoarcă la el.

• Trebuie să regrete ceea ce a săvârșit.

• Dacă are asupra sa drepturi ale altor robi ai lui Allah, trebuie să li le înapoieze și să le ceară iertare.

Aceasta este căința sinceră, cea care nimicește păcatele, chiar dacă ele ajung până la nori, după cum se arată în hadith. El îndeamnă la căință, la a gândi bine despre Allah și la grăbirea către căință.

Al treilea enunț: este cel mai însemnat și cel mai măreț. Allah a spus: **„O, fiu al lui Adam! Dacă ai veni la Mine cu păcate cât întreg pământul și M-ai întâlni fără să-Mi asociezi niciun partener, aș veni la tine cu tot atâta iertare.”** Adică atât cât să umple întinderea pământului. Chiar dacă acesta ar fi plin de păcate, dar tu ai fi liber de asocierea partenerilor cu Allah în adorare, nu deznădăjdui de iertarea lui Allah pentru tine. Este așa cum a spus Allah:

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ ... ﴾ النساء: ٤٨

> „Cu adevărat, Allah nu iartă să-I fie asociați parteneri în adorare, dar iartă ceea ce este mai prejos de aceasta cui voiește…” [An-Nisa’: 48]

Păcatele mai prejos de shirk se află sub voința lui Allah: dacă voiește, îl pedepsește pe cel vinovat de ele, după care acesta este scos din Foc și primit în Paradis; iar dacă voiește, îl iartă de la început, scutindu-l de groază, și el nu intră în Foc. Aceasta arată primejdia shirkului — cerem adăpost la Allah! Arată și că nicio faptă nu este primită alături de shirk și că cel vinovat de el nu are parte de iertarea lui Allah cât timp nu se căiește de acesta.

Cel care moare în shirk nu va fi iertat de Allah. Dar pe cel care moare în tawhid, chiar dacă a fost păcătos și făcător de rău, săvârșind păcate mari mai prejos de shirk, Allah îl va ierta. Aceasta arată întinderea iertării și îndurării lui Allah și faptul că ele sunt pentru oamenii credinței și ai tawhidului. **„Aș veni la tine cu tot atâta iertare.”** O iertare care umple pământul, asemenea păcatelor care l-au umplut, deși iertarea lui Allah este și mai cuprinzătoare.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿ ... إِنَّ رَبَّكَ وَسِعُ ٱلْمَغْفِرَةِ ... ﴾ النجم: ٣٢

> „Cu adevărat, Domnul tău este de o iertare cuprinzătoare...” [An-Najm: 32]

Niciun păcat nu o poate întrece.

Acest hadith însemnat cuprinde trei enunțuri care aduc veste bună oamenilor credinței și ai tawhidului. Cuprinde și o avertizare pentru cei care Îi asociază parteneri lui Allah și nu cred în El, Cel Atotputernic și Preaînalt, îndemnându-i să se grăbească să se căiască de necredință și de shirk înainte de moarte.

Prin urmare, pentru cel care moare fiind politeist nu mai există nădejdea iertării lui Allah. Dar pe cel care moare în tawhid, având păcate și încălcări multe, cât să umple pământul, Allah îl va ierta datorită credinței sale în unicitatea lui Allah, Cel Atotputernic și Preaînalt, și faptului că este liber de shirk. Acesta este meritul tawhidului și felul în care el ispășește păcatele.

Aceasta arată primejdia shirkului și îndeamnă la grăbirea către căință. Arată și întinderea iertării lui Allah și faptul că pocăința șterge toate păcatele, după cum a spus Allah Preaînaltul:

﴿ ... إِنَّ ٱللَّهَ يَغْفِرُ ٱلذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾ ﴾ الزمر: ٥٣

> „Cu adevărat, Allah iartă toate păcatele. El este Cel Mult Iertător, Cel Îndurător.” [Az-Zumar: 53]

Pacea și binecuvântările lui Allah să fie asupra Profetului nostru Muhammad ﷺ, asupra familiei sale și a companionilor săi.

Al-Arbaʿīn al-Nawawiyyah

Explicarea celor 40 de hadithuri

Comentariu la colecția de hadithuri a imamului al-Nawawī, despre credință, adorare și conduită, cu text arab și explicații în limba română.

Autor: Ṣāliḥ al-Fawzān

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro